

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

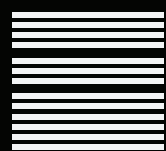
Sripatum Chonburi Academic Journal

**KM
W
LEDGE**

**NO.
01**

SPU
SRIPATUM
UNIVERSITY
@Chonburi

00.00

2025

SRIPATUM

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มีนาคม 2568

www.chonburi.spu.ac.th/journal/

ISSN 2985-1513 (Online)

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
79 หมู่ 1 ต.คลองตำหรุ อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000
โทรศัพท์ 0 3814 6123
โทรสาร 0 3814 6011

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์กาญจนา มณีแสง
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย อีสรัมย์
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

บรรณาธิการบริหาร

ดร. บุษบา ชัยจินดา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ประภัสสร คำสวัสดิ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูวดล บัวบางพลู
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ดร. กิตติศักดิ์ แป้นงาม
สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษานครนายก
ดร. พรนับพัน วงศ์ตระกูล
มูลนิธิเพื่อทักษะแห่งอนาคต
ดร. พิชญา ทองอยู่เย็น
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
อาจารย์ชาติรี วงษ์แก้ว
นักวิชาการอิสระ

ฝ่ายศิลปกรรม

นายธีระ แสงศิริสายันท์กุล

ฝ่ายอิเล็กทรอนิกส์

อาจารย์อดิศักดิ์ ภิญญาคง
นายสิทธิพงษ์ พุทธวงษ์

ฝ่ายตรวจบทความย่อภาษาอังกฤษ

อาจารย์มนตรี พลเยี่ยม

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

นางกุสุมา ถาวรปัญญา

ฝ่ายเลขานุการ

นางสาวรัศมีพร พวงพงษ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ใน สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ กฏหมาย และการปกครอง บริหารธุรกิจ การบัญชี ศิลปศาสตร์ สื่อสารมวลชน รวมถึง เทคโนโลยีเพื่อสังคมของอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ทั้งในและนอกสถาบัน
2. เพื่อเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนผลงานทางวิชาการ ระหว่างคณะ ทั้งในและนอกสถาบัน
3. เพื่อประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยในด้านคุณภาพ ทางวิชาการตามระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ (มกราคม-มีนาคม,
เมษายน-มิถุนายน, กรกฎาคม-กันยายน
และตุลาคม-ธันวาคม)

สำนักงาน

สำนักงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
โทรศัพท์ 0 3814 6123 ต่อ 2507
โทรสาร 0 3814 6011
e-Mail: journalspuc@gmail.com

ข้อเขียนที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้ เป็นลิขสิทธิ์เฉพาะส่วนตัวของผู้เขียน
ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อผลทางกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นได้ ไม่มีผลต่อกองบรรณาธิการ

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (peer reviewers)

1. ศาสตราจารย์ ดร. ชูติมา	สัจจามันท์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ศาสตราจารย์ ดร. องอาจ	นัยพัฒน์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ศาสตราจารย์สุชาติ	เถาทอง	มหาวิทยาลัยบูรพา
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ครรชิต	มัลลียงค์ ราชบัณฑิต	ราชบัณฑิตยสถาน
5. รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา	ตันศิริ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6. รองศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์	วิภาวิน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
7. รองศาสตราจารย์ ดร. อนุพงษ์	อินฟ้าแสง	มหาวิทยาลัยธนบุรี
8. รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีวรรณ	ยอดนิล	มหาวิทยาลัยบูรพา
9. รองศาสตราจารย์ ดร. สุพจน์	บุญวิเศษ	มหาวิทยาลัยบูรพา
10. รองศาสตราจารย์ ดร. ทนงศักดิ์	โสวัจสสตากุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
11. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์มาศ	สุขกสิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
12. รองศาสตราจารย์ ดร. จรัสดาว	อินทรทัศน์	นักวิชาการอิสระ
13. รองศาสตราจารย์ ดร. ชชาติชาย	อิสรัมย์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
14. รองศาสตราจารย์ ดร. อ้นวิวิช	วิเชียรพันธ์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
15. รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวนารถ	พันธุ์เพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
16. รองศาสตราจารย์ระเปียบ	สุภาวีรี	มหาวิทยาลัยศิลปากร
17. รองศาสตราจารย์รัตดา	ศุขปรดี	มหาวิทยาลัยบูรพา
18. รองศาสตราจารย์กาญจนา	มณีแสง	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพร	ศรีจำปา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณณี	ยหะกร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชฎาวรรณ	นิมนวล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรัชย์	สุขสกุลชัย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อลิสา	ทรงศรีวิทยา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมพันธ์	จันทร์ดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวี	หัตถกรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล	เอื้อปิยฉัตร	มหาวิทยาลัยบูรพา
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริลักษณ์	อุสาหะ	มหาวิทยาลัยบูรพา
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอกวิทย์	มณีธร	มหาวิทยาลัยบูรพา
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชา	คนกาญจน์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรสวัสดิ์	ศิรศาสนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูวดล	บัวบางพลู	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา	มีศิลป์วิภัย	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ	อุสาหะ	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร	ระโหลฐาน	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปารีชาติ	คุณปลื้ม	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จีรพงษ์	จันทร์งาม	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวิชญ์	เลิศไทยตระกูล	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
38. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรเพชร	ชลศักดิ์ตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ณัฐวัฒน์ บัวทอง		มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
40. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงกมล	อุ้นจิตติ	มหาวิทยาลัยบูรพา
41. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์	รังสีโยภาส์	นักวิชาการอิสระ
42. ดร. พิมพ์นิต	คอนดี	มหาวิทยาลัยมหิดล
43. ดร. ธนัชช	ทัฬหมงคล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
44. ดร. นริศ	สวัสดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
45. ดร. สุจินดา	ขจรรุ่งศิลป์	สถาบันอาศรมศิลป์
46. ดร. กิตติศักดิ์	แป้นงาม	สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษานครนายก
47. ดร. บวรวิทย์	เป็รื่องวงศ์	ศาลยุติธรรม
48. ดร. ศศิวุฒม์	วงษ์มณฑา	มหาวิทยาลัยบูรพา
49. ดร. สิรินธร	สินจินดาวงศ์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทบรรณาธิการ

อาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบัน ปัญหาการขาดจรรยาบรรณในนักวิชาการเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัยและการพัฒนาวิชาการโดยรวม ปัญหาของการขาดจรรยาบรรณในนักวิชาการมีหลายด้านที่สามารถส่งผลกระทบต่อทั้งการศึกษาและการพัฒนาในสังคม ดังนี้ ประการที่ 1 การลอกเลียนแบบผลงานจากบุคคลอื่นโดยไม่ให้เครดิตหรือไม่ยอมรับว่าผลงานนั้นไม่ใช่ของตนเอง เป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในวงการวิชาการ โดยเฉพาะในงานวิจัยหรือบทความวิชาการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัยลดลง รวมถึงส่งผลเสียต่อความน่าเชื่อถือของวงการวิชาการในภาพรวม ประการที่ 2 นักวิชาการบางท่านอาจนำข้อมูลที่ไม่ถูกต้องไม่เป็นกลางหรือยังไม่ได้รับการพิสูจน์มาเผยแพร่ โดยไม่ตรวจสอบให้ดีก่อน ทำให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องสามารถทำให้เกิดการเข้าใจผิดหรือการตัดสินใจผิดพลาด ซึ่งอาจนำไปสู่ผลกระทบที่ยาวนานต่อสังคมและการพัฒนา ประการที่ 3 นักวิชาการบางคนอาจได้รับผลประโยชน์จากแหล่งทุนหรือองค์กรที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับงานวิจัยของตนเอง การขัดแย้งทางผลประโยชน์อาจทำให้นักวิชาการไม่สามารถทำงานวิจัยอย่างเป็นกลางหรืออาจมีความโน้มเอียงในการเลือกผลลัพธ์ที่ได้ผลประโยชน์ให้กับผู้สนับสนุน ประการที่ 4 การไม่ให้เครดิตกับผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยหรือการใช้ข้อมูลจากผู้เข้าร่วมวิจัยโดยไม่ได้รับอนุญาต การละเมิดสิทธิ์ดังกล่าวสามารถทำให้เกิดการบาดหมางและทำลายความสัมพันธ์ในวงการวิชาการ เป็นต้น แนวทางในการแก้ไขปัญหา สามารถทำได้ในหลาย ๆ แนวทางด้วยกัน เช่น การสร้างความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาการ อาจจะใช้การจัดอบรมหรือสร้างหลักสูตรเกี่ยวกับจรรยาบรรณสำหรับนักวิชาการในระดับต่าง ๆ จะช่วยให้พวกเขาให้ความสนใจเกี่ยวกับความสำคัญของการทำงานอย่างมีจริยธรรมหรือมหาวิทยาลัยหรือองค์กรวิจัยควรมีการกำหนดมาตรการที่ชัดเจนในการลงโทษผู้ที่กระทำผิด เช่น การตัดเงินเดือน หรือการเพิกถอนผลงานวิจัย เพื่อเป็นการยับยั้งพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือการมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นระบบ และการบังคับใช้อย่างจริงจัง เช่น การประเมินจรรยาบรรณของนักวิชาการในแต่ละปี เพื่อเป็นการกระตุ้นให้พวกเขาปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นแนวทางในการลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขาดจรรยาบรรณในนักวิชาการ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี เล่มนี้เป็นปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มีทั้งหมด 19 บทความจากหลากหลายสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยว ด้านการบริหารการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านกฎหมาย ด้านภาษาศาสตร์ เป็นต้น พร้อมทั้งจะให้ท่านผู้อ่านได้ค้นคว้าหามุมมองทางด้านวิชาการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการต่อยอดแนวความคิดต่อไปในอนาคต

รองศาสตราจารย์ประภัสสร คำสวัสดิ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

สารบัญ

บทบรรณาธิการ

บทความวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ชัยภัทร พรพิพัฒน์, สรรเสริญ หุ่นแสน และลินดา นาคโปย..... 1-14

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนม
ผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค

สุจิตรา จวงพลงาม และสุธรรม พงศ์สำราญ..... 15-26

การพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558

อภิขญา อันปัญญา..... 27-38

ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำ
ความผิดสื่อโฆษณา

สาริน น้อยเปียง..... 39-48

ผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงต่อความรู้ เจตคติ
และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ โรงพยาบาลรัตนภูมิ
จังหวัดสงขลา

ทรงฤทธิ์ ทองมีขวัญ และกนกกาญญา ทีปานุเคราะห์..... 49-61

คุณภาพการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปรส์ จำกัด

ประกาศิต หวังเกษม และชินโสณ วิสิฐนิจิกิจา..... 62-75

ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สุกัญญา ขวดสาตี และชินโสณ วิสิฐนิจิกิจา..... 76-93

การบริหารจัดการธุรกิจในรูปแบบสมาร์ตฟาร์มให้ประสบความสำเร็จ

วิมลมาส มาสมบุญณ์ และจันทนา ฤทธิสมบุญณ์..... 94-102

ความสัมพันธ์ของทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบ
วิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

เผ่าพันธ์ บุญมาลอง, รุ่งโรจน์ ทำเนียบ, อาทิตย์ โพธิมณี และปัทมา เกร็มย์..... 103-114

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

ขวัญชนก เสริมสมบูรณ์, สรรเสริญ หุ่นแสน และกัญญา เอี่ยมพญา..... 115-131

แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรปราการ

ดวงกมล บัวแจ่ม, สรรเสริญ หุ่นแสน และกัญญา เอี่ยมพญา..... 132-145

THE ROLE OF TECHNICAL COMMUNICATION BY THAI STAFF IN INFORMATION
TECHNOLOGY EQUIPMENT RETAILERS IN BANGKOK ON CUSTOMER
SATISFACTION AND BRAND TRUST: A CORRELATION ANALYSIS

Pimpisa Chanted..... 146-161

ความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

ยุวดี ศิริยทรัพย์ และคณะ..... 162-179

การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ฐานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กนิษฐา บางภูมกร..... 180-196

ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับ
ตามพระราชบัญญัติชุดดินและถมดิน พ.ศ.2543

สมปอง ก้นอบ..... 197-208

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

นवलฉวี คำผาย, ชินโสณ วิสิฐนิจิเกจา และอิงอร ต้นพันธ์..... 209-219

AN ANALYSIS OF THE FEMALE PROTAGONIST IN DYSTOPIAN SOCIETY IN
SHATTER ME SERIES

Aphiradi Suphap..... 220-232

การเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง
ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

พูนทรัพย์ เศษศรี..... 233-251

บทความวิชาการ

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ.2565

อนันต์ เพียรวัฒนะกุลชัย..... 252-265

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS THAT AFFECTS
LEARNING ORGANIZATION OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHACHOENGSAO

ชัยภัทร พรพิพัฒน์*, สรรเสริญ หุ่นแสน, ลินดา นาคโปย

Chaiyaphat Pornpiphat*, Sansern Hunsanen, Linda Narkpoy

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Master of Education Program, Educational Administration, Bachelor of Education,

Rajabhat Rajanagarindra University

*Corresponding Author e-Mail: 1722tong22@gmail.com

(Received: 2024, February 20; Revised: 2024, May 8; Accepted: 2024, May 14)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร 2) เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 302 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และด้านการคิดเชิงระบบ ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นทางปัญญาส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 64.30 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z'Y = .261 Z_3 + .339 Z_4 + .274 Z_1$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; องค์กรแห่งการเรียนรู้

ABSTRACT

The objectives of this study were to study 1) the transformational leadership level of the administrators, 2) the level of learning organization of educational institutions, 3) the relationship between transformational leadership of administrators and learning organization of educational institutions, and 4) the transformational leadership affecting learning organization of educational institutions. The research samples obtained by multiple-stage sampling method were 302 teachers under the Secondary Educational Service Area Office Chachoengsao in Academic Year 2022. Questionnaire was used as a research tool to collect data, which were later analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's Correlation Coefficient, and Multiple Regression Analysis using the Stepwise method.

It was found, as follows: 1) Transformational leadership of administrators, overall and in each aspect, was at a high level, ranged from the highest to the lowest average: as inspiration, consideration of individualism, influence with ideology, and intellectual stimulation, respectively, 2) Learning organization, overall and in each aspect, had average at a high level, ranged from the highest to the lowest average: being well-rounded persons, having shared vision, learning as team, and system thinking, respectively, 3) Relationship between transformational leadership of administrators and learning organization of educational institutions had positive correlation at the highest level with level of statistical significance at .01, and 4) Transformational leadership of administrators in the aspects of inspiration, influence with ideology, and intellectual stimulation affected learning organization of educational institutions, which was predicted together at 64.30

percent and could be written as predictive equation in form of standard score $Z'Y = .261 Z_3 + .339 Z_4 + .274 Z_1$.

Keywords: Transformational Leadership; Learning Organization

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติเป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ การสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการ แข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้อง ปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนา กำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะเพื่อเตรียมพร้อมในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการ ดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการ เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556, หน้า 16)

การที่จะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 มาตรา 54 วรรคสอง ที่กล่าวว่ารัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การ จัด การศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล การพัฒนา สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้กับบุคลากรทั้ง องค์กร เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และขยายขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะ ทำ ให้เกิดผลงานที่สร้างสรรค์ในเรื่องขององค์ความรู้ (อาจารย์ ฉัตรมณี, 2560, หน้า 28) องค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาจะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากองค์กรทั่วไป ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับองค์กรแห่ง การ เรียนรู้ของสถานศึกษาตามแนวความคิดของ เซงเก้ (Senge, 1990, pp. 6-13) กล่าวว่าองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาเป็นแนวคิดเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว (Proactive) จึงเท่ากับเป็นการ วางแผนอนาคตขององค์กรนั่นเอง เซงเก้ (Senge) ได้เสนอแนวทางในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยหลักการ พื้นฐานหรือวินัย 5 ประการ (The Fifth Discipline) ที่จะผลักดันและสนับสนุนให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนี้ 1) บุคคลแห่งความเป็นเลิศ (Personal Mastery) 2) รูปแบบการคิด (Mental Model) 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) 5) การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking)

ภาวะผู้นำถือเป็นกุญแจที่สำคัญในการพัฒนาผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลคือ พฤติกรรมของผู้นำในการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการภายในองค์กรให้เกิดผล

สัมฤทธิ์สูงสุดดังที่ บาสและอโวลิโอ (Bass & Avolio (1994, p. 2; อ้างถึงใน จักรพันธ์ พันธุ์หินทอง, 2561, หน้า 13-16) สรุปว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง บาสและอโวลิโอกล่าวถึงภาวะการณผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นผู้นำที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจความตระหนักในเรื่องวิสัยทัศน์ภารกิจของทีมและองค์กรมีการพัฒนาความสามารถของบุคลากรไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ผู้นำจะชักจูงให้บุคลากรมองไกลไปสู่อุดมการณ์ที่ทำให้กลุ่มได้ผลประโยชน์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีการท้าทายความคาดหวังและมักจะนำไปสู่การบรรลุถึงผลงานที่สูงขึ้น จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

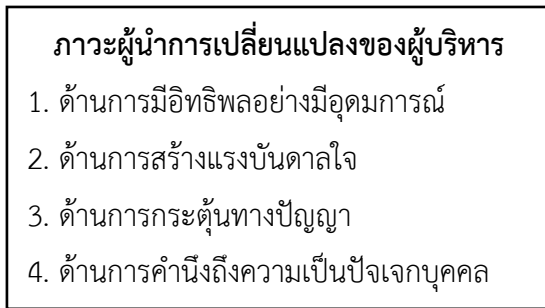
สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรามีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

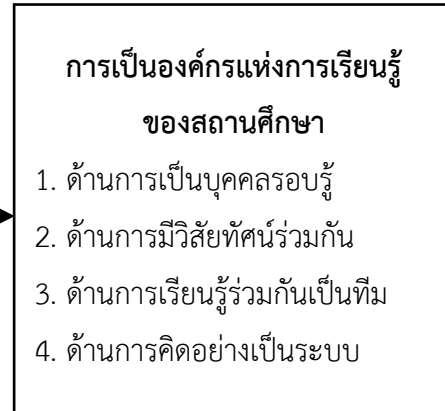

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 29 โรงเรียน จำนวน 1,319 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา, ออนไลน์, 2565) ขนาดตัวอย่าง จำนวน 302 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 28 ข้อ ตอนที่ 3 ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 24 ข้อ ลักษณะข้อคำถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึงมากที่สุด 4 หมายถึงมาก 3 หมายถึงปานกลาง 2 หมายถึงน้อย และ 1 หมายถึงน้อยที่สุด นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความถูกต้องของการใช้ภาษาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่า IOC=.96 แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป จากนั้นนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ และนำ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

แบบสอบถามไปทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ=.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างเดือนสิงหาคม-กันยายน พ.ศ.2566

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2560, หน้า 121) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงอยู่ในระดับน้อยที่สุด 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Parson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560, หน้า 130) ดังนี้ 0 หมายถึงตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน -1 และ +1 หมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน โดยถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน แต่ถ้าในทางลบแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามหรือผกผันกัน สำหรับเกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์สามารถพิจารณาได้ดังนี้ .80-1 หมายถึงความว่ามีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด .60-.79 หมายถึงความว่ามีความสัมพันธ์ระดับมาก .40-.59 หมายถึงความว่ามีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง .20-.39 หมายถึงความว่ามีความสัมพันธ์ระดับน้อย .01-.19 หมายถึงความว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อยที่สุด และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ผลการวิจัย

1. **สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม** ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 50.99 อายุ 41-45 ปี ร้อยละ 22.20 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 62.30 ประสบการณ์การทำงาน 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.10

2. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตฉะเชิงเทรา**

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	n=302		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.10	0.52	มาก	3
2. การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล	4.11	0.53	มาก	2
3. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.12	0.53	มาก	1
4. การกระตุ้นทางปัญญา	4.09	0.51	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	4.11	0.48	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11, SD = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.12, SD = 0.53$) ด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.11, SD = 0.53$) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.11, SD = 0.52$) และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 4.09, SD = 0.51$) ตามลำดับ

3. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	n=302		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.12	0.51	มาก	2
2. ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้	4.17	0.47	มาก	1
3. ด้านการคิดเชิงระบบ	4.10	0.48	มาก	4
4. ด้านการเรียนรู้เป็นทีม	4.11	0.51	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม	4.13	0.44	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13, SD=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ ($\bar{X}=4.17, SD=0.47$) ด้านด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.12, SD=0.51$) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ($\bar{X}=4.11, SD=0.51$) และด้านการคิดเชิงระบบ ($\bar{X}=4.10, SD=0.48$) ตามลำดับ

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X	Y
X ₁	1.00					
X ₂	.71**	1.00				
X ₃	.77**	.81**	1.00			
X ₄	.70**	.79**	.80**	1.00		
X	.87**	.91**	.93**	.90**	1.00	
Y	.71**	.70**	.74**	.74**	.80**	1.00

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 3 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{xy}=.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละเชิงเทรา

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้

ตัวแปร	b	S.E. _b	β	t	p
(ค่าคงที่)	1.11	.13		8.46	.00
การสร้างแรงบันดาลใจ (X ₃)	0.21	.05	.26	3.83**	.00
การกระตุ้นทางปัญญา (X ₄)	0.29	.05	.33	5.65**	.00
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X ₁)	0.23	.04	.27	4.87**	.00

$R=.802, R^2=.643, S.E._{est}=.26304, F=178.63, p=.00$

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4 พบว่าภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงลำดับอำนาจการพยากรณ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X₃) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X₄) และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2)=.643 แสดงว่าภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ทั้ง 3 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้ได้ร้อยละ 64.30

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคลและด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับ จักรพันธ์พันธ์หินกอง (2561, หน้า 81) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 พบว่าระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อังกูร เกาวัลย์ (2562, หน้า 80-81) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ รุ่งนภา จันทรลี (2562, หน้า 88) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล

ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และด้านการคิดเชิงระบบ ตามลำดับ สอดคล้องกับ จักรพันธ์ พันธุ์นินกอง (2561, หน้า 81) ที่พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญ .01 3) ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อังกูร เถาว์ลัย (2562, หน้า 80-81) ที่พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับ จักรพันธ์ พันธุ์นินกอง (2561, หน้า 81) ที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญ .01 สอดคล้องกับ อังกูร เถาว์ลัย (2562, หน้า 80-81) ที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความ

คิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 พบว่าด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 สามารถอธิบายเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 สอดคล้องกับ หนึ่งฤทัย เลียงพันธุ์สกุล (2562, หน้า 67) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือภาวะผู้นำเชิงบริหารมี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาภาวะผู้นำด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลตามลำดับ โดยด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการสร้างแรงบันดาลใจส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 สอดคล้องกับ ธนากร คุ่มมายอ (2562, หน้า 174-175) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 5) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน 6) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 7) ตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 ด้าน ที่พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน

ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 17.70 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการกระตุ้นทางปัญญาส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 สอดคล้องกับ รุ่งนภา จันทร์ลี (2562, หน้า 88) ที่พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคลไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา สอดคล้องกับ รณรงค์ คงทวี (2554, หน้า 95-96) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น โดยใช้ข้อมูลหลักฐานจากปัญหาเพื่อนำมาวิเคราะห์หาทางแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการใช้กระบวนการวิจัยและการประเมิน เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ถูกต้องแม่นยำ
2. ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานที่เป็นระบบเป็นขั้นตอนเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น การจัดฝึกอบรมกระบวนการคิด การเชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดระบบความคิดในการทำงานมาอบรมและแนะนำเพื่อนำความรู้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ
3. ผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้บริหารให้มีคุณสมบัติด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน

4. ผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขอความร่วมมือหรือกลยุทธ์ในการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน และการกระตุ้นทางปัญญาให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้งผู้บริหารควรวางตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาและส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

บรรณานุกรม

- จักรพันธ์ พันธุ์หินกอง. (2561). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธนากร คุ่มนายอ. (2562). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ธรรรงค์ คงทวี. (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- รุ่งนภา จันท์ลี. (2562). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. (2565) **รายงานผลการดำเนินงานประจำปี**

งบประมาณ 2565 (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [drive.google.com/file/d/1-](https://drive.google.com/file/d/1-C9EnQnGQLydz5CRE0Mr30cUArLDuhW6/view)

C9EnQnGQLydz5CRE0Mr30cUArLDuhW6/view [2565, 5 ธันวาคม].

หนึ่งฤทัย เลียงพันธุ์สกุล. (2562). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กร**

แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3.

สารนิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่.

อาจารย์ ฉัตรณี. (2560). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้**

ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

อังกูร เถาว์ลัย. (2562). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร**

แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving organizational effectiveness through*

Transformational Leadership. London: Sage.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art practice of the learning organization.*

New York: Doubleday.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนม
ผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค

MARKETING MIX FACTORS THAT INFLUENCE BUYERS TO CHOOSE
BRAND-NAMED PURSES THROUGH ONLINE CHANNEL

สุจิตรา จวงพลงาม*, สุธรรม พงศ์สำราญ

Sutitra Joungpolngam*, Suthum Phongsamran

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Master of Business Administration, Marketing, Faculty of Business Administration,

Kasem Bundit University

*Corresponding Author e-Mail: Sutitra.12hh@gmail.com

(Received: 2023, December 8; Revised: 2024, June 1; Accepted: 2024, June 8)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อกระเป๋าแบรนด์เนม 2) เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค 3) เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล และ 4) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริโภคที่มีพฤติกรรมในการซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ จำนวน 400 คน ด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t test) แบบการสุ่มตัวอย่างจากแต่ละประชากรเป็นอิสระกัน (Independent Samples) การทดสอบค่าเอฟ (F test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณ แบบ Least-Significant Different (LSD) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression)

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของร้านจำหน่ายกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์โดยภาพรวม และการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคโดยภาพอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

แตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์แตกต่างกัน และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการจำหน่ายส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด; การตัดสินใจผ่านช่องทางออนไลน์; กระเป๋าแบรนด์เนม

ABSTRACT

This study aimed to achieve the following objectives: 1) to examine marketing factors influencing the purchase of branded handbags, 2) to investigate online purchase decision-making for branded handbags among consumers, 3) to compare online purchase decision-making among consumers based on personal demographic data, and 4) to study market factors influencing online purchase decisions for branded handbags. The samples, selected through random sampling, consisted of 400 consumers who exhibited online purchasing behaviors of branded handbags. Data collection utilized online an questionnaire. Statistical analyses included descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics including t tests (Independent Samples), F tests, and One-Way ANOVA. When encountering significant differences in the mean values among groups, statistical comparisons were performed using the Least-Significant Difference (LSD) method and Multiple Regression Analysis (Enter method).

The research findings revealed statistically significant associations between market factors related to perceptions of online retailers of branded handbags and consumer purchase decisions through online channels. Moreover, differences in purchase decision-making were observed across gender, age, educational level, occupation, and average monthly income levels. The marketing mix factors concerning products, price, location, and promotional strategies affected the online purchasing decision at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Marketing Mix Factors; Online Decision Making; Branded Bags

บทนำ

การซื้อขายสินค้าผ่านออนไลน์เป็นรูปแบบการซื้อสินค้าที่ได้ระบความนิยมอย่างสูงในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่ผ่านมามีรายงานจากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ออนไลน์, 2564) สรุปว่าช่วงสถานการณ์โควิดประชาชนที่ซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์มีจำนวนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.97 และมียอดการใช้จ่ายสินค้าออนไลน์มีมูลค่าประมาณ 75,000 ล้านบาทต่อเดือน ซึ่งมากกว่าที่ได้สำรวจ

ไว้ในปีก่อนหน้าที่สถานการณ์โควิด-19 จะระบาดอย่างรุนแรงถึงร้อยละ 45.05 หรือเพิ่มขึ้น 0.45 เท่า ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน ปี พ.ศ.2567 ประเทศไทยจะเข้าสู่สถานการณ์ปกติแล้ว เมื่อสำรวจพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ออนไลน์, 2567) ยังพบว่าพฤติกรรมการซื้อออนไลน์ทั้งความถี่และยอดมูลค่าการซื้อออนไลน์ของคนไทยก็ยังมีมูลค่าที่สูงมากขึ้น และมีการคาดการณ์กันว่าเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2567 มูลค่าตลาดจะถึง 7 แสนล้านบาท ซึ่งเกิดจากการที่คนไทยนิยมซื้อสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ มากกว่าขึ้นกว่า 67% จากความสำคัญและมูลค่าการเติบโตของการซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคไทยทำให้ปัจจุบันที่สินค้าที่จำหน่ายในออนไลน์เป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเครื่องประดับ รถยนต์ โทรศัพท์มือถือ หรือแม้กระทั่งสินค้าแบรนด์เนมที่โดยปกติแล้วในการซื้อผู้บริโภคจะเน้นการไปซื้อจากร้านของแบรนด์เพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าที่ซื้อมานั้นเป็นสินค้าแบรนด์เนมแท้ 100%

ปัจจุบันในบรรดาสินค้าแบรนด์เนมที่มีบริการขายผ่านช่องทางออนไลน์ จากการสำรวจของผู้วิจัยนั้นพบว่าสินค้าประเภทกระเป๋าแบรนด์เนมเป็นสินค้าที่มีจำหน่ายกันอย่างแพร่หลายในโลกออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นกระเป๋าแบรนด์เนมมือหนึ่งหรือมือสอง โดยจากการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการจำหน่ายกระเป๋าแบรนด์เนมในออนไลน์ พบว่าการเติบโตของธุรกิจแบรนด์เนมมือสองในเมืองไทยนั้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการเติบโตของช่องทางการจำหน่ายที่สูงที่สุดคือ การจำหน่ายสินค้าแบรนด์เนมผ่านออนไลน์ ประเภทสินค้าแบรนด์เนมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ กระเป๋าแบรนด์เนม ซึ่งจากมูลค่าการขายสินค้าแบรนด์เนมในช่องทางออนไลน์ที่เพิ่มขึ้นทุกปีจึงเป็นเหตุทำให้เกิดการแข่งขันในตลาดรุนแรงตามมา (แบ่งคือกแบงค์ เอสเอ็มอี, ออนไลน์, 2562)

ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในประเด็นที่ว่าจากมูลค่าทางการตลาดของการจำหน่ายสินค้าแบรนด์เนมในออนไลน์มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องนั้น ทำให้ธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจที่มีความน่าสนใจ แต่จะทำอย่างไรในเมื่อในท้องตลาดมีคู่แข่งจำนวนมากที่จำหน่ายสินค้าแบรนด์เนมที่มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งเมื่อทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ถึงแม้ว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดจะไม่ใช่ว่าแปรทางการตลาดใหม่ ๆ แต่ก็ยังเป็นตัวแปรหลักที่ไม่ว่ายุคใด สมัยใด เมื่อมีการทำธุรกิจแล้วนักการตลาดก็ต้องให้ความสนใจกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดนี้อยู่เพราะถือได้ว่าเป็นพื้นฐานในการทำการตลาดให้กับธุรกิจได้เป็นอย่างดี ดังที่ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2551, หน้า 36) ได้กล่าวไว้ว่าส่วนประสมทางการตลาดเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำธุรกิจเลยก็ว่าได้ ซึ่งธุรกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจสินค้าหรือบริการ จำเป็นต้องนำแนวทางการตลาดรูปแบบนี้มาใช้ในการทำการตลาด เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการ และกระตุ้นการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคได้ ทั้งนี้เพราะในการทำการตลาดนั้นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือ เพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อ ซึ่งเมื่อศึกษาแนวคิดของฉัตรยาพร เสมอใจ (2550, หน้า 57) ที่กล่าวว่าว่าการตัดสินใจซื่อนั้นคือ กระบวนการที่ผู้บริโภคจะต้องตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ของสินค้าและบริการที่มีอยู่อย่างหลากหลาย โดยที่เขาจะเลือกสินค้าหรือบริการตามข้อมูลและข้อจำกัดของสถานการณ์ และสอดคล้องกับความต้องการของตนเองให้ได้มาก

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ที่สุด ซึ่งการตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญและอยู่ในจิตใจของผู้บริโภคไม่อาจมองเห็นได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของนักการตลาดที่จะต้องแสวงหาวิธีการในการทำการตลาด และการสื่อสารเพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อ โดยเมื่อทำการศึกษาตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรคือ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และการตัดสินใจซื้อ ทำให้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าตัวแปรดังกล่าวม่น่าสนใจที่จะนำมาใช้ในการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ เพราะการซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมหนึ่งใบ โดยเฉพาะซื้อจากออนไลน์ที่มีความเสี่ยงในด้านของการที่ไม่ได้เห็นสินค้าจริงก่อนที่จะซื้อร้านค้าที่จำหน่ายกระเป๋าแบรนด์เนมจะต้องให้ความสำคัญ และปรับปรุงพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของร้านตัวเองอย่างไรในแต่ละด้าน เพื่อให้สามารถกระตุ้นการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านออนไลน์ของร้านให้ได้มากกว่าคู่แข่งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

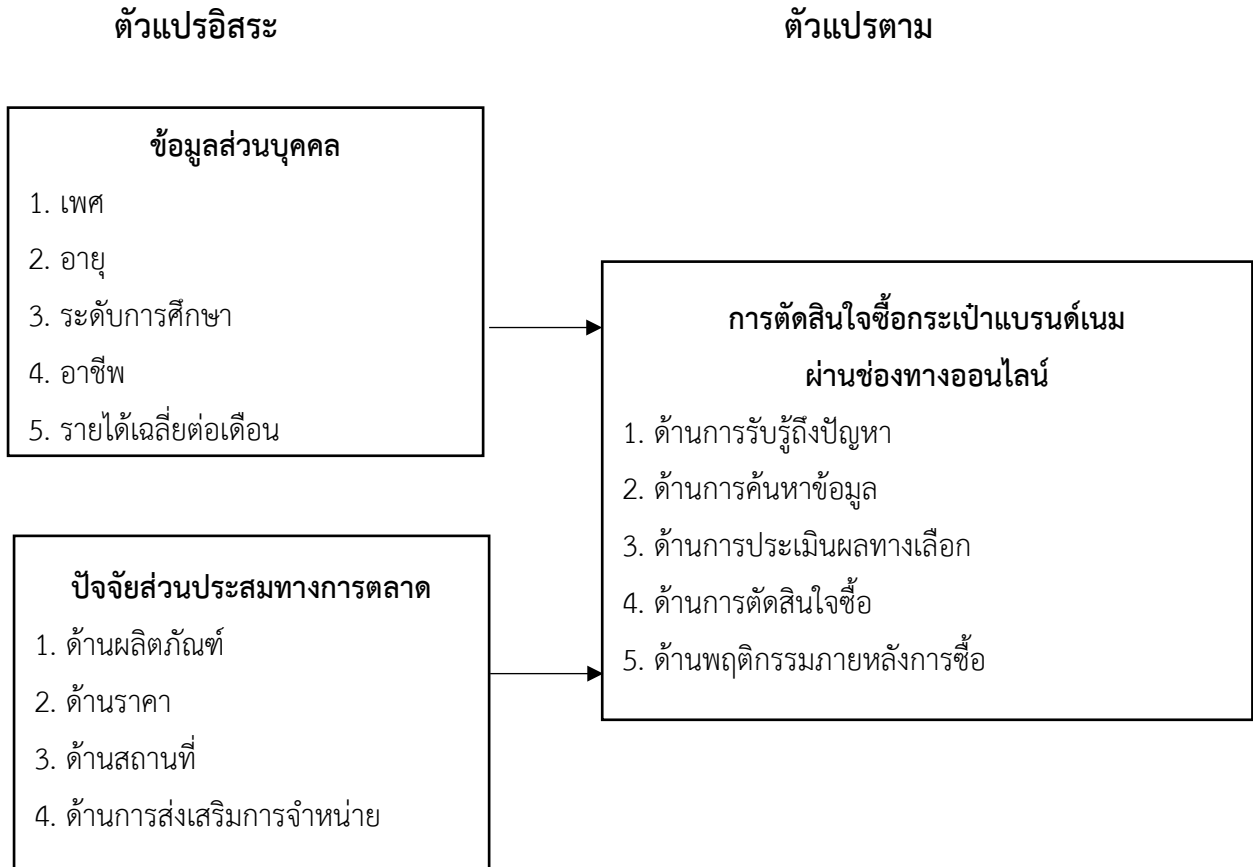
1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค
3. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริโภคที่มีข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริโภครที่มีพฤติกรรมในการเลือกซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบประชากร โดยใช้สูตรการของ Cochran (1977, p. 76) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน เพื่อให้ป้องกันการสูญเสียข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น จำนวน 400 คน ด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Chick list) ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของร้านจำหน่ายกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านออนไลน์ ส่วนที่ 3 การตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านออนไลน์

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ลักษณะข้อคำถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ 5 หมายถึงมากที่สุด 4 หมายถึงมาก 3 หมายถึงปานกลาง 2 หมายถึงน้อย 1 หมายถึงน้อยที่สุด และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะคำถามเป็นปลายเปิด ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ผ่านประเมินความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการตลาด จำนวน 3 คน และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)=.85 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าจะต้องมีค่า IOC ไม่ต่ำกว่า .50 (วรธณี แกมเกต, 2555, หน้า 35) และการทดสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α coefficient) แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น=.96 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าต้องไม่ต่ำกว่า .70 (Cronbach, 1977, p. 76)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Facebook และ Instagram ด้วยการส่ง Link แบบสอบถามให้ผู้บริโภคที่ยินดีร่วมตอบแบบสอบถาม โดยทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 รวม 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ 1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 18) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงน้อยที่สุด และ 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t test) แบบการสุ่มตัวอย่างจากแต่ละประชากรเป็นอิสระกัน (Independent Samples) การทดสอบค่าเอฟ (F test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบพหุคูณ แบบ Least-Significant Different (LSD) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 309 คน คิดเป็นร้อยละ 77.30 มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็น ร้อยละ 50.00 เป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00

ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของร้านจำหน่ายกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านออนไลน์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของร้านจำหน่ายกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของร้านจำหน่าย กระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านผลิตภัณฑ์	3.70	0.71	มาก
ด้านราคา	3.70	0.71	มาก
ด้านสถานที่	4.00	0.00	มาก
ด้านการส่งเสริมการขาย	3.85	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.81	0.63	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของร้านจำหน่ายกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X}=3.81, SD=0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสถานที่ ($\bar{X}=4.00, SD=0.00$) รองลงมาด้านการส่งเสริมการขาย ($\bar{X}=3.85, SD=0.62$) และด้านผลิตภัณฑ์กับด้านราคา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=3.70, SD=0.71$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค

การตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ ของผู้บริโภค	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านการรับรู้ถึงปัญหา	3.58	0.62	มาก
ด้านการค้นหาข้อมูล	3.86	0.64	มาก
ด้านการประเมินผลทางเลือก	3.84	0.81	มาก
ด้านการตัดสินใจซื้อ	3.74	0.74	มาก
ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ	3.75	0.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.75	0.65	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าความคิดเห็นการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค โดยภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75, SD=0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการค้นหาข้อมูล ($\bar{X}=3.86, SD=0.64$) รองลงมาด้านการประเมินผลทางเลือก ($\bar{X}=3.84, SD=0.81$) ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ ($\bar{X}=3.75, SD=0.74$) ด้านการตัดสินใจซื้อ ($\bar{X}=3.74, SD=0.74$) และด้านการรับรู้ถึงปัญหา ($\bar{X}=3.58, SD=0.62$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ผู้บริโภคที่มีข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	การตัดสินใจ		p	ผลการทดสอบ
	t	F		
เพศ	3.40*		.00	แตกต่าง
อายุ		38.14*	.00	แตกต่าง
ระดับการศึกษา		56.22 *	.00	แตกต่าง
อาชีพ		57.43*	.00	แตกต่าง
รายได้ต่อเดือน		18.81*	.00	แตกต่าง

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

เพศ พบว่าผู้บริโภคที่มีเพศแตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน โดยเพศชาย ($\bar{X}=3.95$) มีการตัดสินใจซื้อชื้อมากกว่าเพศหญิง ($\bar{X}=3.69$)

อายุ พบว่าผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกัน มีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน โดยผู้บริโภคที่มีอายุ 31-40 ปี ($\bar{X}=3.87$) มีการตัดสินใจซื้อชื้อมากกว่าผู้บริโภคที่มีอายุ 41-50 ปี ($\bar{X}=3.42$)

ระดับการศึกษา พบว่าผู้บริโภคที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน โดยผู้บริโภคที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X}=3.79$) และปริญญาโท ($\bar{X}=3.75$) มีการตัดสินใจซื้อชื้อมากกว่าผู้บริโภคที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท ($\bar{X}=3.42$)

อาชีพ พบว่าผู้บริโภคที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน ดังนี้ 1) ผู้บริโภคที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{X}=4.01$) มีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์มากกว่าผู้บริโภคที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานวิสาหกิจ ($\bar{X}=3.89$) และธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ ($\bar{X}=3.54$) และ 2) ผู้บริโภคที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานวิสาหกิจ ($\bar{X}=3.89$) มีการตัดสินใจซื้อมากกว่าผู้บริโภคที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ ($\bar{X}=3.54$)

รายได้ต่อเดือน พบว่าผู้บริโภคที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน ดังนี้ 1) ผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,001 บาท ($\bar{X}=3.84$) มีการตัดสินใจซื้อมากกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท ($\bar{X}=3.68$) 2) ผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,001-40,000 บาท ($\bar{X}=3.54$) มีการตัดสินใจซื้อมากกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้ 40,001-50,000 บาท ($\bar{X}=3.35$) และมากกว่า 50,000 บาท ($\bar{X}=3.12$) และ 3) ผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำกว่า 40,001-50,000 บาท ($\bar{X}=3.35$) มีการตัดสินใจซื้อมากกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท ($\bar{X}=3.12$)

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค

ตารางที่ 4 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	p	R ²
(ค่าคงที่)	0.08	.08		1.06	.28	
ด้านผลิตภัณฑ์	0.28	.04	.31	7.27*	.00	0.872
ด้านราคา	0.15	.04	.16	3.61*	.00	
ด้านสถานที่	0.18	.04	.18	4.18*	.00	
ด้านการส่งเสริมการขาย	0.34	.03	.32	9.34*	.00	

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการขายมีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ ร้อยละ 87.20 ($R^2=0.872$) โดยด้านการส่งเสริมการขายมีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด ($B=0.34$) รองลงมา ด้านผลิตภัณฑ์ ($B=0.28$) ด้านสถานที่ ($B=0.18$) และด้านราคา ($B=0.15$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผล

1. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดไม่ว่าจะเป็นด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานของผู้บริโภคในการเลือกซื้อหรือเลือกใช้สินค้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นปัจจัยดังกล่าวถึงถือเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อในระดับมาก สอดคล้องกับ ปันตดา กัณกา (2564, หน้า 150) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมมือสอง พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

2. การตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ถึงแม้ว่าสังคมออนไลน์ทำให้บุคคลทุกเพศ ทุกช่วงอายุ ทุกระดับการศึกษา ทุกอาชีพ ทุกระดับรายได้สามารถเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าต่าง ๆ ที่มีจำหน่ายในออนไลน์ไม่ต่างกัน แต่ทั้งนี้กระเป๋าแบรนด์เนมเป็นกระเป๋าที่มีราคาสูงจึงทำให้ผู้บริโภคแต่ละกลุ่มมีกำลังในการซื้อ และมีพฤติกรรมในการซื้อต่างกันออกไป สอดคล้องกับ บุศรา พิยะกุล (2562, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของนิสิต นักศึกษาปริญญาโทในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของนิสิต/นักศึกษาปริญญาโทในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด

3. การเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดคือ ปัจจัยทุกด้านล้วนแต่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค และโดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านค้าออนไลน์ในปัจจุบันได้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้บริโภคมีตัวเลือกในการซื้อสินค้ามากขึ้น ดังนั้นหากร้านค้าออนไลน์ได้มีการให้ข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 4 ด้านอย่างครบครัน ครอบคลุม และน่าสนใจ ก็ย่อมมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคได้มากขึ้น สอดคล้องกับ ผกามาศ ไชยวิสุทธิกุล และณัฏษ์ กุฬิสร์ (2557, หน้า 97) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อกระเป๋าเลียนแบบแบรนด์เนมของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครที่พบว่าผู้บริโภควัยรุ่นที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อกระเป๋าเลียนแบบแบรนด์เนมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับ สกาวฟ้า คอนเอม (2562, บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมของผู้บริโภควัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มผู้บริโภควัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพแตกต่างกัน ทำให้กระบวนการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมโดยภาพรวมแตกต่างกัน

4. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค พบว่าด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่และด้านการส่งเสริมการจำหน่ายมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับ บุศรา พิชะกุล (2562, บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของนิสิตนักศึกษาปริญญาโทในเขตกรุงเทพมหานครคือปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการดำเนินธุรกิจ ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดมากที่สุด เนื่องจากมีผลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมออนไลน์มากที่สุด โดยควรออกแบบกิจกรรมโปรโมชั่นที่น่าสนใจ และจัดเป็นช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นลูกค้าใหม่ และเก่าให้สนใจซื้อกระเป๋าอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการนำเสนอกระเป๋าแบรนด์เนมให้มีความหลากหลายยี่ห้อโดยเฉพาะแบรนด์ที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยม
3. ควรกำหนดราคาสินค้าให้เหมาะสมกับคุณภาพ และสภาพเปอร์เซ็นต์ความสมบูรณ์ของกระเป๋า โดยนำเสนอรูปภาพกระเป๋าที่แท้จริง ไม่ปรับแต่งให้ดูใหม่จนเกินความเป็นจริง เพื่อให้ผู้บริโภคใช้พิจารณาในการเลือกซื้อให้เหมาะสมกับราคาได้
4. ผู้ประกอบการควรมีแพลตฟอร์มให้บริการจำนวนมาก เพื่อสร้างความมั่นใจให้ลูกค้าเชื่อถือในความปลอดภัยในการใช้บริการผ่านแพลตฟอร์ม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแบบเจาะจงตราสินค้าเพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากสินค้าแบรนด์เนมในท้องตลาดมีหลากหลายแบรนด์ เพื่อให้ทราบถึงความนิยมของแบรนด์ต่าง ๆ ที่เป็นที่ต้องการของตลาด
2. ควรศึกษาการทำการตลาดและการขายแบบ One Stop Service ต่อการซื้อสินค้าแบรนด์เนม เพื่อให้สามารถเข้าถึงลูกค้าได้มากยิ่งขึ้น สร้างความได้เปรียบทางการค้าในยุคดิจิทัล

บรรณานุกรม

- ฉัตยาพร เสมอใจ. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุศรา พิชะกุล. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมผ่านช่องทางออนไลน์ของนิสิตนักศึกษาปริญญาโท เขตกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย สาขาเศรษฐศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- แบงค์ค็อกแบงก์ เอสเอ็มอี. (2562). *อย่ามองข้าม! ตลาดแบรนด์เนมมือสองกระแสแรง* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbanksme.com/en/second-hand-brand-market-online-shopping> [2567, 11 มีนาคม].

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ปนัดดา กันกา. (2564). พฤติกรรมการเลือกซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมมือสอง. *วารสารวิชาการ*

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 11(1), หน้า 150-160.

พกา มาศ ไชยวิสุทธิกุล และณัฏช กุลิสร. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อกระเป๋า

เลียนแบบแบรนด์เนมของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 5(1) หน้า 97-115.

วรรณิ แคมเกต. (2540). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการใช้ครู : การประยุกต์ใช้โมเดลสมการ*

โครงสร้างกลุ่มพหุและโมเดลเอ็มทีเอ็มเอ็ม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัย การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2551). *กลยุทธ์การตลาดการบริหารการตลาด*. กรุงเทพฯ: อีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

สกวาฟ้า คอนอม. (2562). *กระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าแบรนด์เนมของผู้บริโภควัยทำงาน*

ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. (2564). *พาณิชย์เผย โควิดต้นยอดซื้อสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น*

0.45 (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://www.price.moc.go.th/price/fileuploader/file_admin_sum/news_survey-042564.pdf [2567, 11 มีนาคม].

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. (2567). *UPDATE ภาวะเศรษฐกิจไทย และเศรษฐกิจประเทศ*

คู่ค้าสำคัญ ปี 2567 (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://tppo.go.th/document/2405-0000000016> [2567, 11 มีนาคม].

Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques*. New York: Wiley.

Cronbach, L. J. (1984). *Essential of Psychology Testing*. New York: Harper and Row.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

การพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับบทกำหนดโทษ

ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558

A DEVELOPMENT OF LAW CONCERNING ON PENALTIES

UNDER THE COSMETIC ACT B.E. 2558 (2015)

อภิชนา อันปัญญา*

Apichaya Unpanya*

นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

Master of Laws, Criminal Law and Criminal Justice, School of Law,

Sripatum University-Chonburi Campus

*Corresponding Author e-Mail: apichaya.unp@gmail.com

(Received: 2024, March 30; Revised: 2024, June 14; Accepted: 2024, June 29)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดให้ความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีสามารถเปรียบเทียบปรับได้ ปัญหาการไม่แจ้งเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ต่อเครื่องสำอางที่เป็นอันตราย และปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกคืนเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยหรือเครื่องสำอางปลอมตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยและบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และหลักกฎหมายไทย แล้วนำมาวิเคราะห์สรุปผลและเสนอแนะแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่ากรณีที่พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 มาตรา 90 กำหนดให้ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีสามารถเปรียบเทียบปรับได้นั้นก่อให้เกิดปัญหาผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่กฎหมายกำหนด เพราะความผิดเหล่านี้สามารถเปรียบเทียบปรับได้ ดังกรณีความผิดฐานผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย รับจ้างผลิตหรือขายเครื่องสำอางไม่ปลอดภัยในการใช้หรือเครื่องสำอางปลอมตาม มาตรา 72 และมาตรา 75 ซึ่งกำหนดอัตราโทษจำคุกไว้ไม่เกินหนึ่งปีย่อมสามารถเปรียบเทียบปรับได้ นอกจากนี้ปัญหาการไม่แจ้งเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ต่อเครื่องสำอางที่เป็นอันตราย และการกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกคืนเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยหรือเครื่องสำอางปลอมพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 ไม่ได้

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

บัญญัติฐานความผิดไว้ จึงต้องอาศัยบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 56/3 กำหนดไว้ว่าต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งเป็นการเปรียบเทียบปรับได้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 62 และตามมาตรา 29/7 กำหนดให้ในกรณีผู้ประกอบการหรือได้รับแจ้งตามมาตรา 29/6 วรรคสอง มีหน้าที่ปิดป้องอันตรายหรือทำให้อันตรายของสินค้าหมดสิ้นไป ได้แก่ การแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงสินค้า หรือเปลี่ยนสินค้า เรียกคืนสินค้าและชดใช้ราคาสินค้า เก็บสินค้าออกจากตลาด กรณีดังกล่าวจึงพบว่าไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่กำหนดเพื่อคุ้มครองและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย ซึ่งจะนำไปรวมไว้กับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) เช่นเดียวกับ สินค้าอื่น ๆ ไม่ได้

จากการศึกษาขอเสนอแนะว่าควรกำหนดบทลงโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 มาตรา 90 ไม่ให้รวมถึงความผิดที่มีโทษจำคุกหรือโทษจำคุกและปรับด้วย เพื่อไม่ให้เปรียบเทียบปรับได้ และกำหนดนิยาม ความหมายของคำว่า “เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรง” และ “เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ไม่ร้ายแรง” และกำหนด ระยะเวลาการณผู้ประกอบการแจ้งเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ล่าช้า และกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกคืนเครื่องสำอางที่ ไม่ปลอดภัยหรือเครื่องสำอางปลอม โดยแบ่งประเภทตามระดับความเสี่ยงของสุขภาพ และกำหนดระยะเวลาการ แจ้งการเรียกคืนและระยะเวลาในการดำเนินการเรียกคืน และเพิ่มเติมบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับโทษทางแพ่งและ ค่าเสียหายเชิงลงโทษมาใช้เพื่อเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ใช้หรือผู้บริโภคเครื่องสำอางไว้เป็นการเฉพาะก็จะทำให้ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: บทกำหนดโทษ; เครื่องสำอาง

ABSTRACT

This research aims to study the defining offense that is punishable by imprisonment not exceeding one year and can be fined, problems of not reporting adverse events regarding dangerous cosmetics and problems of determining the criteria for recalling the unsafe cosmetics or fake cosmetics according to the Cosmetics Act, B.E. 2558 (2015) Using document research methods by studying, researching and analyzing information from books, articles, research and related legal provisions. By studying and comparing with the principles of international law, foreign law and principles of Thai law. After that analyzed and summarize the results and suggest guidelines and measures to solve such problems.

From the study, it was found that the Cosmetics Act. B.E. 2558 (2015), Section 90, determining for offense that is punishable by a fine, or offense having punishment of imprisonment for not over one year, can be fined, caused the problems that offender is not afraid of punishment prescribed by laws because these offenses can be fined, for example, the cases of offense of producing for selling, or importing for selling, having hire contract for production or selling unsafe cosmetics when the cosmetics are used, or counterfeit cosmetics under Section 72 and Section 75 which have punishment of imprisonment for not exceeding one year can be fined. Furthermore, the problems of not reporting adverse events regarding dangerous cosmetics and problems of determining the criteria for recalling the unsafe, or fake cosmetics, the Cosmetics Act, B.E. 2558 (2015) does not prescribe the basis of offense. Therefore it needs to use the provisions of the Consumer Protection Act (No. 4), B.E. 2562 (2019), Section 56/3, determining that the punishment is imprisonment for not exceeding one year, or paying a fine of not exceeding two hundred thousand Baht, or both, which is the offense that can be fined, according to the Consumer Protection Act, (No. 4), B.E. 2562 (2019), Section 62 and according to Section 29/7, there is determining that in case business operator finds or is notified according to Section 29/6, Second Paragraph, the person has duty to avert danger of goods or eliminate danger of the product, including correction, change, improving the product, or exchange of the goods, recalling the product and compensating for product price, collecting products out from market. In such case, it is found that it is not consistent with the specified aim to protect and prevent hazard to health or body. It cannot be included in the Consumer Protection Act (No. 4), B.E. 2562 (2019) like other products.

From the study, it is recommended that penalty should be prescribed under the Cosmetics Act, B.E. 2558 (2015), Section 90, so that there will not be including offenses that are punishable by imprisonment, or imprisonment and money fine, in order that there is no comparing and paying the fine. The definition of the words “severe adverse events” and “non-severe adverse events” should be defined and there should be defining of the period, in case the business operator notifies adverse events in delay. There should be defining of the criteria of recalling unsafe cosmetics or fake cosmetics. Such products should be classified according to the level of health risk and determine the period for carrying out the notification of recall of products

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

and period of recalling and adding the provisions of offense regarding civil penalty and punitive damages to be used to remedy the damage to users or consumers of cosmetics specifically. Then it will help the Cosmetics Act, B.E. 2558 (2015) to be more effective.

Keywords: Penalty; Cosmetics

บทนำ

พระบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 (2558, หน้า 9-11 และ หน้า 12-14) มีบทบัญญัติในการห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย เครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ เครื่องสำอางปลอม เครื่องสำอางผิดมาตรฐาน เครื่องสำอางที่รัฐมนตรีประกาศห้าม และเครื่องสำอางที่ถูกสั่งเพิกถอนใบรับจดทะเบียน อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 ยังมีความไม่ครอบคลุม ในกรณีผู้บริโภคได้รับอันตรายจากการใช้เครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ซึ่งอาจมีส่วนผสมของสารอันตราย ซึ่งต้องห้ามใช้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข หรือได้รับอันตรายจากการใช้เครื่องสำอางปลอมซึ่งไม่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 ไม่ได้มีบทบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอางที่กำหนดแนวทางในการดำเนินการของผู้ประกอบธุรกิจเพื่อเยียวยาความเสียหายและเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคอย่างเพียงพอ จึงต้องอาศัยการเทียบเคียงกฎหมายกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) (2562, หน้า 9) เป็นกฎหมายทั่วไป โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคมีบทบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคดีด้านความปลอดภัย อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคด้านความปลอดภัยในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ไม่ได้มุ่งใช้กับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางโดยเฉพาะ การนำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้กับกรณีเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยหรือเครื่องสำอางปลอม อาจทำให้ผู้บริโภคไม่ได้รับความคุ้มครองที่เหมาะสมเพียงพอ จึงทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยมีปัญหาและข้อกฎหมายที่ควรศึกษาและแก้ไข ดังนี้

ประการแรก ปัญหาการกำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีสามารถเปรียบเทียบปรับได้ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 มาตรา 90 (2558, หน้า 19) โดยเฉพาะกรณีการห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย รับจ้างผลิตหรือขายเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้หรือเครื่องสำอางปลอมตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 (2558, หน้า 21) มาตรา 72 และมาตรา 75 บทบัญญัติเหล่านี้กำหนดอัตราโทษจำคุกไว้ไม่เกินหนึ่งปีย่อมสามารถเปรียบเทียบปรับได้ตาม มาตรา 90 ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับ เพราะเมื่อกระทำความผิดแล้วย่อมสามารถเปรียบเทียบปรับได้และให้ถือว่าคดีอาญาเล็กน้อย ทั้งที่ความผิดฐานดังกล่าวเป็นความเสียหายต่อสาธารณะที่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้เครื่องสำอางโดยตรง และเป็นความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั่วไป นอกจากนั้น

ผู้กระทำความผิดมักเป็นผู้ประกอบกิจการรายใหญ่ที่มีศักยภาพที่จะสามารถชำระค่าปรับตามกฎหมายได้ จึงไม่เกรงกลัวต่อบทกำหนดโทษของกฎหมาย

ประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษฐานไม่แจ้งเหตุการณไม่พึงประสงค์ต่อเครื่องสำอางที่เป็นอันตราย การที่พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 (2558, หน้า 20-23) เป็นกฎหมายเฉพาะที่ใช้ในการควบคุมผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ไม่ได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ จึงต้องนำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) (2562, หน้า 12-14) เป็นกฎหมายทั่วไปมาใช้บังคับ ตามมาตรา 29/6 กำหนดว่าในกรณีผู้บริโภคได้รับอันตรายจากการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง อันเป็นผลจากการใช้ตามปกติซึ่งอาจคาดหมายได้ว่าอาจเกิดขึ้นได้ กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะต้องมีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 เป็นการเฉพาะ เพราะเครื่องสำอางนั้นมีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายอย่างรวดเร็วมากกว่าสินค้าอื่น ๆ ที่จะนำไปรวมบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) นอกจากนั้นฐานความผิดกรณีไม่แจ้งเหตุการณไม่พึงประสงค์ต่อเครื่องสำอางที่เป็นอันตรายได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) (2562, หน้า 26) มาตรา 56/3 กำหนดไว้ว่ากรณีการไม่แจ้งเหตุการณไม่พึงประสงค์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และโทษดังกล่าวสามารถเปรียบเทียบปรับได้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 62 (2562, หน้า 27) จึงเห็นว่าไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดเพื่อคุ้มครองและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพร่างกายที่อาจเกิดขึ้นได้

ประการที่สาม ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกคืนเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัย หรือเครื่องสำอางปลอม การที่พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 (2558, หน้า 12-14) ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การเรียกคืนผลิตภัณฑ์กรณีเครื่องสำอางไม่ปลอดภัย หรือเครื่องสำอางปลอมไว้ แต่หลักการดังกล่าวได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 29/7 (2562, หน้า 14) กำหนดให้ในกรณีผู้ประกอบการหรือได้รับแจ้งตามมาตรา 29/6 วรรคสอง ว่าสินค้าที่ตนผลิต ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ขายหรือมีไว้เพื่อขายสินค้าที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบการนั้นต้องดำเนินการ เพื่อป้องกันการอันตรายหรือทำให้อันตรายของสินค้าหมดสิ้นไป ได้แก่ การแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงสินค้า หรือเปลี่ยนสินค้า เรียกคืนสินค้าและخذใช้ราคาสินค้า เก็บสินค้าออกจากตลาด จากมาตรการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 29/7 ข้างต้นเห็นว่าสามารถนำมาใช้บังคับได้โดยอนุโลมก็ตาม แต่เครื่องสำอางมิใช่สินค้าทั่วไปที่สามารถใช้วิธีแก้ไขตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 29/7 กำหนดไว้ได้ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในทางวิชาการกรณีการเรียก

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 (2551, หน้า 3-4) เพื่อเป็นการจัดปัญหาการตีความ จึงควรมีการปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าว

ดังนั้นบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 จึงไม่ครอบคลุมต่อความเสียหายที่จากการใช้เครื่องสำอางอันตราย รวมทั้งการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 มาบังคับใช้แก่กรณีเครื่องสำอางอันตราย ก็ไม่ได้เหมาะสมกับสภาพหรือลักษณะของสินค้าประเภทดังกล่าว เท่าที่ควร จึงสมควรได้รับการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558
2. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2558
3. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทยเกี่ยวกับบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558
4. เพื่อให้ได้มาซึ่งบทวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558
5. เพื่อให้ได้มาซึ่งบทสรุปและข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558

สมมติฐานของการวิจัย

การกำหนดบทลงโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 ยังไม่มีความเหมาะสมต่อการควบคุมการผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รั้งจ้างผลิตหรือขายเครื่องสำอางที่เป็นเครื่องสำอางไม่ปลอดภัยหรือเครื่องสำอางปลอม รวมทั้งมีมาตรการต่าง ๆ ที่จะต้องอาศัยหลักกฎหมายควบคุมสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ โดยมิได้จำแนกควบคุมไว้เป็นการเฉพาะ ดังเช่นพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) หรือพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 จึงต้องมีการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมและมีบทบัญญัติควบคุมเครื่องสำอางไว้เป็นการเฉพาะ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และหลักกฎหมายไทย แล้วนำมาวิเคราะห์ สรุปผลและเสนอแนะแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหา

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการกำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีสามารถเปรียบเทียบปรับได้ตาม มาตรา 90 ส่งผลให้ความผิดฐานผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย รับจ้างผลิตหรือขายเครื่องสำอางไม่ปลอดภัยหรือเครื่องสำอางปลอมตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2558 มาตรา 72 และมาตรา 75 ซึ่งบทบัญญัติเหล่านี้กำหนดอัตราโทษจำคุกไว้ไม่เกินหนึ่งปีย่อมสามารถเปรียบเทียบปรับได้ตามมาตรา 90 นั้น ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับเพราะเมื่อกระทำความผิดแล้วย่อมสามารถเปรียบเทียบปรับได้และให้ถือว่าคดีอาญาเล็กน้อย นอกจากนี้ความผิดฐานดังกล่าวเป็นความเสียหายต่อสาธารณะและเป็นความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั่วไป อีกทั้งผู้กระทำความผิดมักเป็นผู้ประกอบกิจการรายใหญ่ที่มีศักยภาพที่จะสามารถชำระค่าปรับตามกฎหมายได้จึงไม่เกรงกลัวต่อบทกำหนดโทษของกฎหมาย

2. ปัญหาการบทกำหนดโทษฐานไม่แจ้งเหตุการณไม่พึงประสงค์ต่อเครื่องสำอางที่เป็นอันตราย การที่พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 ไม่ได้บัญญัติความผิดฐานไม่แจ้งเหตุการณไม่พึงประสงค์ต่อเครื่องสำอางที่เป็นอันตรายไว้ แต่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 29/6 ได้บัญญัติไว้ในกรณีผู้บริโภคได้รับอันตรายจากการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง อันเป็นผลจากการใช้ตามปกติซึ่งอาจคาดหมายได้ว่าอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 เป็นกฎหมายเฉพาะที่ใช้ในการควบคุมผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ถ้าหากว่าบทบัญญัติในเรื่องใดไม่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว ต้องนำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไปมาใช้บังคับ นอกจากนี้ฐานความผิดกรณีไม่แจ้งเหตุการณไม่พึงประสงค์ต่อเครื่องสำอางที่เป็นอันตรายได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 56/3 กำหนดไว้ว่ากรณีการไม่แจ้งเหตุการณไม่พึงประสงค์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และโทษดังกล่าวสามารถเปรียบเทียบปรับได้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มาตรา 62 จึงเห็นว่าจะไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดเพื่อคุ้มครองและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพร่างกายที่อาจเกิดขึ้นได้

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

3. ปัญหาบทกำหนดโทษเกี่ยวกับเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยเกี่ยวกับการเรียกคืนผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การเรียกคืนผลิตภัณฑ์กรณีเครื่องสำอางไม่ปลอดภัย หรือเครื่องสำอางปลอมไว้ แต่หลักการดังกล่าวได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) ตามมาตรา 29/7 กำหนดให้ในกรณีผู้ประกอบการหรือได้รับแจ้งตามมาตรา 29/6 วรรคสอง ว่าสินค้าที่ตนผลิต ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ขายหรือมีไว้เพื่อขายสินค้าที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบการนั้นต้องดำเนินการเพื่อป้องกันอันตรายหรือทำให้อันตรายของสินค้าหมดสิ้นไป ได้แก่ การแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงสินค้า หรือเปลี่ยนสินค้า เรียกคืนสินค้าและชดใช้ราคาสินค้า เก็บสินค้าออกจากตลาด จากมาตรการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 29/7 อย่างไรก็ตามเครื่องสำอางเป็นสินค้าที่มีแตกต่างจากสินค้าประเภทอื่น จึงจำเป็นต้องมีการบทยุติควบคุม โดยเฉพาะเป็นพิเศษ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบทกำหนดโทษตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอางของประเทศไทยและต่างประเทศ ประกอบกับการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 46 (2560, หน้า 12) ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และมาตรา 77 ที่บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้า โดยอภิปรายได้ว่า

1. บทบัญญัติตามมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 (2558, หน้า 23) กำหนดให้ความผิดที่มีอัตราโทษปรับสถานเดียวหรืออัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี สามารถเปรียบเทียบปรับได้นั้น ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอางของประเทศญี่ปุ่น (ออนไลน์, 2503) กำหนดความผิดฐานขาย จัดหา จัดเก็บ หรือแสดงเพื่อวัตถุประสงค์ในการขายหรือการจัดหาเครื่องสำอางที่ประกอบไปด้วยสารอันตราย รวมถึงเครื่องสำอางปลอมที่ผลิตในโรงงานผลิตที่ไม่ได้รับการรับรอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 3,000,000 เยน หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 84 ในขณะที่กฎหมายเครื่องสำอางในสาธารณรัฐสิงคโปร์ มาตรา 13 (ออนไลน์, 2550) กำหนดโทษในความผิดฐานนำเข้า จัดหา หรือจัดให้มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่บริสุทธิ์ ให้ลงโทษปรับไม่เกิน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และความผิดฐานนำเข้า จัดหา หรือจัดให้มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มีการปลอมปน ลอกเลียนแบบ หรือถูกดัดแปลง ให้ลงโทษปรับไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น รัฐควรปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องสำอางในประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่มีการกำหนดโทษปรับและจำคุก โดยไม่ได้กำหนดบทบัญญัติยกเว้นให้สามารถทำการเปรียบเทียบได้ เพื่อให้การลงโทษอาญาเหมาะสมกับสภาพ

ความผิดและสอดคล้องกับสภาพทางสังคม สอดคล้องกับ ปิยพร ทวงเกียรติวุฒิ (2565, หน้า 103) ที่ศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมเครื่องสำอางผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าสนับสนุนการปรับปรุงบทกำหนดโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ

2. การที่พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 ไม่ได้บัญญัติความผิดและกำหนดโทษฐานไม่แจ้งเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ต่อเครื่องสำอางที่เป็นอันตรายไว้ แต่หลักการดังกล่าวสามารถนำเรื่องการแจ้งเตือนสินค้าที่เป็นอันตราย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) มาตรา 29/6 (2562, หน้า 14) มาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้น เมื่อพิจารณาถ้อยคำและเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอางแห่งยุโรป มาตรา 2 ได้กำหนดนิยาม “ผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์” และ “ผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ร้ายแรง” และกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอางของประเทศญี่ปุ่น ตามมาตรา 68-9 (ออนไลน์, 2503) กำหนดให้ผู้ขายเภสัชภัณฑ์ และเครื่องสำอางจะต้องกำจัดเรียกคืน ยุติการขายและให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าว และใช้มาตรการที่จำเป็นอื่น ๆ เพื่อป้องกันการเกิดหรือการแพร่กระจายของอันตรายต่อสุขภาพและสุขอนามัย และมาตรา 68-10 (ออนไลน์, 2503) กำหนดให้ผู้ขายเภสัชภัณฑ์ หรือเครื่องสำอาง มีหน้าที่ต้องรายงานแก่หน่วยงานรัฐ เมื่อผู้นั้นทราบถึงการเกิดโรค ความพิการ หรือการเสียชีวิตที่สงสัยว่าจะเกิดจากผลข้างเคียงจากการใช้ยา หรือเครื่องสำอาง หรือเกิดโรคติดเชื้อใด ๆ ที่สงสัยว่าเป็นผลจากการใช้สิ่งดังกล่าว จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์การแจ้งเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ โดยกำหนดระยะเวลาการแจ้งที่ชัดเจน ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอางของสาธารณรัฐสิงคโปร์ (ออนไลน์, 2550) และรายละเอียดที่ผู้ประกอบการต้องแจ้งแก่หน่วยงานที่กำกับดูแลเครื่องสำอาง ตลอดจนกำหนดฐานความผิดแก่ผู้ประกอบการแจ้งเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ล่าช้า ตามกฎหมายเครื่องสำอางของประเทศญี่ปุ่น เพื่อป้องกันอันตรายแก่สุขภาพร่างกายแก่ผู้บริโภคซึ่งใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ก่อให้เกิดอันตราย สอดคล้องกับ ประถมภรณ์ นรสิงห์ และสุนทรีย์ บุชิตชน (2563, หน้า 166) ที่ศึกษาปัญหาทางกฎหมายและแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการคุ้มครองผู้บริโภคศึกษากรณีผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง พบว่าเห็นว่าควรมีมาตรการผลิตเครื่องสำอางให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย

3. การที่พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 (2558, หน้า 12-14) ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การเรียกคืนผลิตภัณฑ์กรณีเครื่องสำอางไม่ปลอดภัย หรือเครื่องสำอางปลอมไว้ แต่ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) ตามมาตรา 29/7 (2562, หน้า 104) ได้กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องการเรียกคืนสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้ โดยในกฎระเบียบเครื่องสำอางแห่งยุโรป ในเรื่องการกำหนดมาตรการแก้ไขและเรียกคืนผลิตภัณฑ์ มาตรา 25 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องกำหนดให้ผู้รับผิดชอบใช้มาตรการที่เหมาะสม รวมถึงการดำเนินการแก้ไข เพื่อถอนผลิตภัณฑ์ออกจากตลาด หรือการเรียกคืนผลิตภัณฑ์ภายในระยะเวลาที่ระบุไว้อย่างชัดเจน และบทบัญญัติเครื่องสำอางแห่งอาเซียน มาตรา 13 (1) (2550, หน้า 19) กำหนดว่าควรมีระบบการเรียกคืนจากตลาดผลิตภัณฑ์ที่ทราบหรือสงสัยว่ามีข้อบกพร่องโดยควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการและ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ประสานงานการเรียกคืนสินค้า ตามระดับความเร่งด่วนที่เหมาะสม จึงควรเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการเรียกคืนเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยหรือเครื่องสำอางปลอม โดยแบ่งประเภทของเครื่องสำอางที่เรียกคืนตามระดับความเสี่ยงของสุขภาพ และกำหนดระยะเวลาการแจ้งการเรียกคืนและระยะเวลาในการดำเนินการเรียกคืนไว้ ตามแนวทางของกฎระเบียบเครื่องสำอางแห่งยุโรป (ออนไลน์, 2552) และบทบัญญัติเครื่องสำอางแห่งอาเซียน (ออนไลน์, 2550) ตามพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ นอกจากนี้เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งได้รับอันตรายจากการใช้เครื่องสำอางในการเรียกร้องค่าเสียหาย จึงควรเพิ่มเติมบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับโทษทางแพ่งและค่าเสียหายเชิงลงโทษ ตามแนวคิดของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 (2551, หน้า 3-4) สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญ คำพิพากษา (2560, หน้า 106) ที่ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแล ผู้ประกอบธุรกิจเครื่องสำอาง พบว่าสนับสนุนเรื่องค่าเสียหายเชิงลงโทษ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรยกเลิกความตามมาตรา 90 เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี สามารถเปรียบเทียบได้ โดยหากเป็นความผิดที่เป็นโทษปรับสถานเดียวควรใช้หลักการปรับเป็นพินัย และให้ความผิดที่มีโทษจำคุกและปรับ เป็นความผิดที่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้
2. ควรเพิ่มเติมบทนิยามโดยกำหนดความหมายของคำว่า “เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์” และ “เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรง” และกำหนดหลักเกณฑ์การแจ้งเตือนที่เหมาะสมตามความร้ายแรง โดยหากฝ่าฝืนให้ระวางโทษจำคุกและปรับ และให้เป็นความผิดที่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้
3. ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติโดยกำหนดหน้าที่ให้ผู้ประกอบธุรกิจเครื่องสำอางพบหรือได้รับแจ้งว่าผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางของตนเป็นอันตราย จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง เรียกคืนสินค้า และแจ้งผลการดำเนินการเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการเครื่องสำอาง ตามระยะเวลาที่เหมาะสมตามความร้ายแรง หากฝ่าฝืนให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นตามที่ศาลเห็นสมควร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

ควรวิจัยเพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2558 เพิ่มเติม เนื่องจากยังไม่มีบทบัญญัติและบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการทดลองเครื่องสำอางในสัตว์

บรรณานุกรม

กฎระเบียบเครื่องสำอางแห่งยุโรป (ออนไลน์). (2552). เข้าถึงได้จาก:

https://health.ec.europa.eu/system/files/2016-11/cosmetic_1223_2009_regulation_en_0.pdf [2567, 12 เมษายน].

กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอางของประเทศญี่ปุ่น (ออนไลน์). (2503). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/3213/en>. [2567, 12 เมษายน].

กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอางของสาธารณรัฐสิงคโปร์ (ออนไลน์). (2550). เข้าถึงได้จาก:

<https://sso.agc.gov.sg/Act/HPA2007> [2567, 12 เมษายน].

ฐิติญาณธรณ์ คำพุช. (2560). **มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลผู้ประกอบการเครื่องสำอาง** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/8203/8/%e0%b8%9a%e0%b8%97%e0%b8%97%e0%b8%b5%e0%b9%88%204.pdf> [2567, 2 กรกฎาคม].

บทบัญญัติเครื่องสำอางแห่งอาเซียน (ออนไลน์). (2550). เข้าถึงได้จาก:

[https://www.hsa.gov.sg/docs/default-source/hprg/cosmetic-products/guidance/appendix-vi-\(asean-guidelines-for-cosmetic-good-manufacturing-practices\).pdf?sfvrsn=fbba578e_2](https://www.hsa.gov.sg/docs/default-source/hprg/cosmetic-products/guidance/appendix-vi-(asean-guidelines-for-cosmetic-good-manufacturing-practices).pdf?sfvrsn=fbba578e_2) [2567, 12 เมษายน].

ประถมาภรณ์ นรสิงห์ และสุนทรี บูชิตชน. (2563). **ปัญหาทางกฎหมายและแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการคุ้มครองผู้บริโภคศึกษากรณีผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PPJ/article/view/247285/168678> [2567, 2 กรกฎาคม].

ปิยพร ทวงเกียรติวุฒิ. (2565). **ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมเครื่องสำอางผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://repository.nida.ac.th/server/api/core/bitstreams/898d777a-e0db-46df-af6e-cec55ff7ea64/content> [2567, 2 กรกฎาคม].

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551. (2551, 20 กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 125 (ตอนที่ 36 ก), หน้า 17.

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522. (2522, 4 พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 96 (ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ), หน้า 20.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. (2562, 27 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 (ตอนที่ 69 ก), หน้า 96.

พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2558. (2558, 8 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 132 (ตอนที่ 86 ก), หน้า 5.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 (ตอนที่ 40 ก), หน้า 1.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับ
ของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา

LEGAL PROBLEMS AND OBSTACLES CONCERNING FINES PENALTY
OF ADVERTISING MEDIA OFFENDERS

สาริน น้อยเปียง *

Sarin Noipeang *

นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

Master of Laws, Criminal Law and Criminal Justice, School of Law,

Sripatum University-Chonburi Campus

*Corresponding Author e-Mail: topvns191@hotmail.com

(Received: 2024, April 1; Revised: 2024, June 21; Accepted: 2024, June 29)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณาของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เพราะถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการเป็นสื่อกลางในการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคมากที่สุด และเป็นผู้ที่จะต้องศึกษาข้อดีข้อเสียของสินค้าที่จะรับทำการโฆษณา ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร ด้วยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องรวมถึงกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในการนำไปพัฒนาต่อยอดเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

ผลการศึกษาพบว่าบทกำหนดโทษที่มีต่อเจ้าของสื่อโฆษณาหรือผู้ประกอบการโฆษณาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มาตรา 50 กำหนดให้รับโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น และมาตรา 62 ยังกำหนดให้เป็นความผิดที่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ย่อมเห็นได้ว่าไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด และทำให้ผู้ประกอบการสื่อโฆษณาไม่เกรงกลัวต่อโทษที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการเสียค่าปรับเป็นจำนวนที่ไม่ได้สัดส่วนกับผลกำไรที่ได้รับ ซึ่งความผิดของผู้จัดสรรที่ดินในฐานะเป็นเจ้าของสื่อโฆษณา

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ตามพระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 และความรับผิดของผู้ประกอบการสื่อโฆษณาตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ก็ต้องอาศัยบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 สำหรับการกระทำความผิดของเจ้าของสื่อโฆษณาหรือผู้ประกอบการกิจการโฆษณาเช่นกัน จึงก่อให้เกิดปัญหาว่าไม่สามารถนำเจ้าของสื่อโฆษณาหรือผู้ประกอบการโฆษณามาลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้

จากการศึกษาขอเสนอแนะว่าพระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 และพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ควรบัญญัติกำหนดความรับผิดไว้เป็นการเฉพาะจะเหมาะสมกว่าที่จะอาศัยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ที่เป็นบทบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคในสินค้าทั่ว ๆ ไป ซึ่งถ้าเปรียบเทียบภาระผูกพันและมูลค่าที่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรจะต้องแบกรับภาระ ไม่อาจจะเอาไปรวมไว้กับการคุ้มครองผู้บริโภคในสินค้าประเภทอื่น ๆ ได้

คำสำคัญ: บทลงโทษ; การเปรียบเทียบปรับ; ผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา

ABSTRACT

The research aimed to enhance legal provisions concerning the imposition of penalties and fines on offenders in advertising, under the Consumer Protection Act, B.E. 2522 (1979), the Land Allocation Act, B.E. 2543 (2000), and the Liability for Damages Caused by Unsafe Products Act, B.E. 2551 (2008). Advertising entities were pivotal as key influencers in consumer purchasing decisions, necessitating a study of the merits and drawbacks of advertised products. Employing document research methods, data from various sources were collected and analyzed, including comparative analyses of relevant foreign laws and judicial precedents. Real societal cases are examined to maximize the study's effectiveness and relevance in the context of Thai society.

It was revealed that penalties prescribed for advertisers under Section 50 of the Consumer Protection Act B.E. 2522, amounting to half of the stipulated penalty, and Section 62, allowing for fines to be commuted, are disproportionate to the offenses committed. This inadequacy diminished the deterrent effect of legal penalties and renders advertised entities less apprehensive about potential repercussions. Additionally, imposed fines failed to align proportionally with accrued profits, posing further challenges.

From the study, it is recommended that the Land Allocation Act, B.E. 2543 (2000) and the Liability for Damages Caused by Unsafe Products Act, B.E. 2551 (2008) distinctly define

liabilities. This specialized approach is deemed more appropriate than relying on the broad Consumer Protection Act B.E. 2522, which primarily safeguards consumers across all product categories. This differentiation acknowledges the specific obligations and financial burdens borne by land allocators and advertisers, respectively, thereby fostering a more equitable legal framework.

Keywords: Penalties; Fine Comparison; Advertising Offenders

บทนำ

การโฆษณา คือการสื่อสารโดยใช้สื่อ ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจอาจเลือกชนิดหรือประเภทของการโฆษณาต่าง ๆ ได้ ให้เหมาะสมกับกลุ่มลูกค้าของตน ลักษณะสินค้าที่ผลิต รวมถึงนโยบายของทางบริษัทนั้น ๆ การโฆษณาและการส่งเสริมการตลาดนั้นประกอบด้วย ผู้โฆษณา บริษัทตัวแทนโฆษณา ธุรกิจสื่อมวลชน และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การโฆษณาเป็นจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการตลาด (องอาจ ปทะวานิช, 2555, หน้า 35) คงปฏิเสธไม่ได้ว่าการโฆษณานั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจของผู้บริโภค ซึ่งจากข้อมูลทางสถิติจากการสำรวจพฤติกรรมและแนวโน้มการบริโภคสื่อของไทย ปี พ.ศ.2562 พบว่ากลุ่มที่ยอมรับว่าโฆษณามีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดคือ GenZ โดยโฆษณามีอิทธิพลถึงร้อยละ 83.30 และอิทธิพลของโฆษณามีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ตามช่วงอายุที่มากขึ้น จนลดลงเหลือร้อยละ 58.3% ใน Gen G.I. (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, ออนไลน์, 2562)

เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นสื่อโฆษณานั้นมีบทบาทอย่างมากต่อการเป็นสื่อกลางในการนำสินค้าและบริการต่าง ๆ ไปทำการโฆษณาชี้ชวนแก่ผู้บริโภคได้โดยง่าย เพื่อให้ผู้บริโภคสนใจเข้าไปซื้อสินค้าและใช้บริการได้ ดังนั้นหากผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณาดังกล่าวไว้ซึ่งคุณธรรม มุ่งแต่จะแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจ ย่อมทำให้ผู้บริโภคได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง ยิ่งไปกว่านั้นหากบทกำหนดโทษที่ใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณายังมีความไม่ได้สัดส่วน และไม่สามารถใช้ยับยั้งการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นในสังคม

หากมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้เป็นสื่อโฆษณาในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มาตรา 50 (2522, หน้า 43) พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 มาตรา 29 (2543, หน้า 18) และพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 มาตรา 4 (2551, หน้า 19) ในส่วนที่เกี่ยวกับบทลงโทษของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเรื่องกำหนดโทษเปรียบเทียบปรับ และการศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

แล้ว ก็จะทำให้สามารถพัฒนาบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคอีกทางหนึ่ง และก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมมากยิ่งขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา
2. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา
3. เพื่อศึกษากฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา
4. เพื่อให้ได้มาซึ่งบทวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา
5. เพื่อให้ได้มาซึ่งบทสรุปและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา

สมมติฐานของการวิจัย

การกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณายังมีปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นสื่อโฆษณาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้กระทำความผิดเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อการเป็นสื่อกลางในการนำผลิตภัณฑ์ไปทำการโฆษณาเพื่อให้ผู้บริโภคสนใจเข้าไปซื้อสินค้าได้ โดยกฎหมายจะมุ่งเอาผิดต่อผู้ผลิตเพียงอย่างเดียวอย่างไม่เป็นธรรมแก่ผู้ผลิตสินค้า ดังนั้นถ้ามีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้เป็นสื่อโฆษณาในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ก็จะทำให้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคอีกทางหนึ่งด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น ตำราทางกฎหมาย บทความเชิงวิชาการ สิ่งพิมพ์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าผ่านแหล่งข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ

โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ประเทศญี่ปุ่น และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมด้วย

ผลการวิจัย

1. ปัญหาในบทกำหนดโทษที่มีต่อเจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณานั้น ยังมีความไม่สอดคล้องในการยับยั้งการกระทำความผิดของ เจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมาตรา 50 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 บัญญัติไว้ว่า “ถ้าการกระทำตามมาตรา 47 มาตรา 48 หรือมาตรา 49 เป็นการกระทำของเจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณา ผู้กระทำต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น” ซึ่งการกระทำความผิดตามมาตรา 47 มาตรา 48 หรือมาตรา 49 นั้นถือว่าเป็นการกระทำความผิดที่อาจสร้างความเสียหายต่อสังคมได้อย่างมี นัยยะสำคัญ อาทิ การโฆษณาที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำหนด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ เป็นต้น ซึ่งหากเป็นการกระทำโดยเจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณา แล้วนั้น เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าส่งผลกระทบต่อสังคมได้รวดเร็ว และรุนแรง อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะสื่อมีอิทธิพลต่อผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ทั้งเจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณา นั้นเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี และมุ่งประกอบกิจการในทางธุรกิจเป็นหลัก บทกำหนดโทษตามมาตรา 50 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่กำหนดให้รับโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น จึงไม่ได้สัดส่วนกับความผิด ทั้งมาตรา 62 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ยังวางหลักไว้ว่า “บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้...” ยิ่งแสดงให้เห็นว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องโทษที่จะใช้บังคับแก่เจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณานั้น อาจทำให้ผู้กระทำความผิดมีความคิดอยากกระทำความผิดมากยิ่งขึ้นจากความไม่ได้สัดส่วนของบทกำหนดโทษดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าการชำระค่าปรับอาจเป็นการเข้าไปให้กระทำความผิดโดยถูกกฎหมายเพื่อหาผลประโยชน์ที่มากกว่าทางธุรกิจก็เป็นได้ ทั้งการกระทำความผิดดังกล่าวอาจไปกระทบต่อสิทธิในชีวิต ร่างกาย ของผู้บริโภคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากการศึกษาเปรียบเทียบหลักกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ Federal Trade Commission Act 1914 มาตรา 14 ของสหรัฐอเมริกาพบว่าบทกำหนดโทษทางอาญากรณีโฆษณาเท็จมีอัตราโทษปรับค่อนข้างสูง ทั้งยังได้บัญญัติบทกำหนดโทษกรณีกระทำความผิดซ้ำไว้เป็นสองเท่าของการกระทำความผิดครั้งแรก ส่วนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 นั้นเมื่อเทียบกับ Federal Trade Commission Act 1914 จะเห็นได้ว่าการกำหนดระวางโทษเพียงกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นใน มาตรา 50 พระราชบัญญัติ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มีความไม่ได้สัดส่วนในการลงโทษแก่เจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณาเป็นอย่างมาก เมื่อเทียบกับมาตรา 14 Federal Trade Commission Act 1914 ของสหรัฐอเมริกา

สำหรับกฎหมายของสหราชอาณาจักรที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ Trade Descriptions Act of 1986 นั้น บทกำหนดโทษในมาตรา 18 ดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับในกรณีที่มาตราอื่นๆ มิได้กำหนดโทษไว้เป็นการเฉพาะก็ให้นำบทบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยปริยาย ซึ่งรวมถึงการโฆษณาเท็จของสื่อโฆษณาด้วย ซึ่งหากเปรียบเทียบพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ในส่วนของบทกำหนดโทษกรณีโฆษณาเท็จ เจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณา พบว่า Trade Descriptions Act of 1986 มาตรา 18 มีการกำหนดโทษปรับที่ต่ำกว่า แต่มีการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่สูงกว่า

กฎหมายของประเทศญี่ปุ่นใน Unfair Competition Prevention Law 1934 มาตรา 13 มีการวางหลักบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการโฆษณาเท็จไว้ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 อีกทั้ง Unfair Competition Prevention Law 1934 ก็ยังมีโทษจำคุกที่สูงกว่า

และกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีตาม Law Against Unfair Competition of 1909 มาตรา 4 มีลักษณะเป็นการกำหนดโทษปรับโดยดุลยพินิจของศาล เมื่อเทียบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่กำหนดโทษปรับแบบตายตัว แต่ Law Against Unfair Competition of 1909 ก็ยังมีอัตราโทษจำคุกที่สูงกว่า

2. ปัญหาการที่พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 ไม่ได้กำหนดความผิดของผู้โฆษณาหรือผู้จัดสรรที่ดินที่โฆษณาโครงการจัดสรรที่ดินในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายการที่กำหนดไว้ ในมาตรา 23 ว่าเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะต้องนำหลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ถือเป็นกฎหมายทั่วไปในการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวมมาบังคับใช้ จะก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ซื้อที่ดินจัดสรรเป็นอย่างมาก เพราะการซื้อที่ดินจัดสรรนั้นเป้าหมายของผู้ซื้อก็เพื่ออยู่อาศัย ซึ่งการซื้อส่วนใหญ่จะอาศัยการผ่อนชำระโดยการกู้ยืมเงินจากธนาคาร และผ่อนจ่ายเป็นรายเดือนส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะผ่อนระยะยาวสิบปีหรือยี่สิบปีขึ้นไป และถือว่าเป็นน้ำพักน้ำแรงของผู้ซื้อที่ดินจัดสรร การที่ผู้โฆษณา หรือผู้จัดสรรที่ดินทำการโฆษณาข้อความไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือโฆษณาข้อความอันเป็นเท็จจนทำให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรหลงเชื่อสื่อโฆษณาดังกล่าวจนซื้อที่ดินจัดสรร แต่เมื่อปรากฏความเป็นจริงไม่ได้เป็นไปอย่างที่โฆษณา หรือพบปัญหาที่ยากแก่การแก้ไข เช่น การทรุดตัวของบ้านอันเกิดจากการบดอัดไม่ดีขณะก่อสร้างหรือการสร้างรวดเร็วเกินไปจนทำให้บ้านแตกร้าว ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรก็ไม่สามารถเรียกร้องกับผู้จัดสรรที่ดินได้และถ้าจะเอาผิดกับผู้จัดสรรที่ดินก็สามารถเปรียบเทียบปรับเป็นเงินได้ ซึ่งโทษปรับถือว่าเป็นจำนวนเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบผลกำไรที่ผู้จัดสรรที่ดินจะได้รับ กรณีนี้ถือว่าเป็นช่องว่างทางกฎหมายที่ควรที่จะมีการกำหนดความรับผิดไว้ในพระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 เป็นการเฉพาะจะเหมาะสมกว่าที่จะไปอาศัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ที่เป็นบทบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคในสินค้าทั่ว ๆ ไป ซึ่งถ้าเปรียบเทียบภาระผูกพันและมูลค่าที่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรจะต้องแบกรับภาระ ไม่อาจจะเอาไปรวมไว้กับการคุ้มครองผู้บริโภคในสินค้าประเภทอื่น ๆ ได้

ข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวที่สืบค้นพบว่ามีกรณีของผู้บริโภคหลายรายที่ตกลงซื้อทรัพย์สินโดยเชื่อจากคำพรรณนาในโฆษณาที่เกิดขึ้นจริงนั้น ๆ โดยปรากฏข้อเท็จจริงหลายกรณีในแต่ละปีจะมีผู้เสียหายจากหลายโครงการมาฟ้องร้องกับทาง สคบ. และฟ้องศาล เกี่ยวกับการซื้อบ้านหรือคอนโดแล้วได้ไม่ตรงตามโฆษณา ดังปรากฏตัวอย่างข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาฎีกาที่ 10665/2558 ว่าจำเลยได้ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินในโครงการกับผู้ซื้อพร้อมกับแจกใบโฆษณาให้แก่ผู้ซื้อด้วย ใบโฆษณาจึงเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจะซื้อจะขายด้วย จำเลยต้องผูกพันตามสัญญาโดยจัดทำสารานุกรมประเภทต่าง ๆ ให้ได้ขนาดตามที่ได้โฆษณา แต่ท้ายที่สุดสภาพแห่งนั้นก็กลับไม่เปิดช่องที่จะบังคับให้จำเลยทำเช่นนั้นได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 213 วรรคหนึ่ง จำเลยจึงไม่ต้องขยายถนนให้มีขนาดกว้างตามใบโฆษณา เป็นต้น ดังนั้น หากมีการกำหนดความรับผิดไว้ในพระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 เป็นการเฉพาะจะเหมาะสมกว่า เพราะภาระผูกพันตามสัญญา และมูลค่าความเสียหายที่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรจะต้องแบกรับภาระ มีเงื่อนไขที่ซับซ้อนและมูลค่าความเสียหายที่สูงหากเกิดความเสียหายขึ้นต่อผู้ซื้อที่ดินจัดสรรเหล่านั้น

3. ปัญหาว่าการที่พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ไม่ได้กำหนดความผิดของผู้โฆษณาสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้เป็นการเฉพาะ ส่งผลให้ผู้โฆษณาสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ต้องร่วมรับผิดกับผู้ประกอบการรายอื่น ได้แก่ ผู้ผลิตหรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้ หรือผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย ข้อความหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า ซึ่งจะต้องร่วมกันรับผิดตามมาตรา 5 “ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม” ทำให้ผู้โฆษณาสินค้าที่ไม่ปลอดภัยซึ่งนับว่าเป็นผู้ประกอบการเพื่อค้าและหากำไรเช่นกัน ไม่มีบทกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ สินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยปกติแล้วเป็นสินค้าที่เสี่ยงที่จะกระทบต่อชีวิตหรือร่างกายของผู้บริโภคได้โดยง่าย ยิ่งไปกว่านั้นหากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยดังกล่าวถูกเสนอขายผ่านผู้โฆษณาก็จะทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นได้ง่ายขึ้นไปอีก แต่ผู้โฆษณาสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งรู้ถึงความปลอดภัยเกี่ยวกับสินค้านั้น ๆ อยู่แล้ว เพราะผู้โฆษณาสินค้านั้นที่จะต้องศึกษาผลดีผลเสียของสินค้าที่จะทำการโฆษณาเพื่อให้ผู้บริโภคสนใจสินค้าที่โฆษณา แต่กลับไม่มีบทบัญญัติเฉพาะในการกำหนดโทษเช่นเดียวกับผู้ประกอบการข้างต้น ทั้งที่ผู้โฆษณาเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อสินค้านั้น ๆ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

จากการศึกษาคดีผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย การตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคนั้นเกิดขึ้นเพราะส่วนหนึ่งเชื่อถือเนื้อหาที่ได้จากการโฆษณาด้วย ดังปรากฏตัวอย่างข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาฎีกาที่ 1166/2566 ว่าผู้ลงมติของโจทก์ไม่ทำงานในขณะที่เกิดเหตุ จึงเป็นสินค้าที่มีความบกพร่องในการผลิต ส่งผลให้เป็น “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” ตามนิยามของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 โจทก์ซื้อรถยนต์คันพิพาทจากจำเลยที่ 2 เพราะเชื่อตามคำโฆษณาว่ารถยนต์คันพิพาทมีความปลอดภัยสูง มีผู้ลงมติป้องกันการกระแทกสำหรับผู้ขับขี่และผู้โดยสารให้ได้รับความปลอดภัยเมื่อเกิดอุบัติเหตุ แสดงว่าการตัดสินใจซื้อสินค้าของโจทก์เกิดขึ้นเพราะส่วนหนึ่งเชื่อถือเนื้อหาที่ได้จากการโฆษณาด้วย เป็นต้น ซึ่งหากโจทก์เชื่อตามคำโฆษณาจากเจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณา บุคคลดังกล่าวควรต้องร่วมรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 มาตรา 5 ด้วยเช่นกัน เพราะฉะนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผู้บริโภคดังกล่าวไม่ได้รับอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อสินค้าจากการโฆษณา

อภิปรายผล

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดทำวิจัยกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา ซึ่งทำการศึกษากฎหมาย อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 (2522, หน้า 43) พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 (2543, หน้า 18) และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 (2551, หน้า 19) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา โดยศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ คำพิพากษาศาลฎีกา ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากแหล่งข่าว เห็นว่าโทษปรับนั้นสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องถูกนำมาใช้เป็นลำดับแรก เพราะเป็นการบังคับใช้โทษทางอาญาที่รัฐไม่ต้องเสียต้นทุนจำนวนมาก ดังเช่นโทษจำคุกที่รัฐต้องเสียต้นทุนมหาศาลในการดูแลนักโทษที่ถูกบังคับใช้โทษทางอาญาโดยการจำคุก สอดคล้องกับ ปกป้อง ศรีสนิท (2566, หน้า 241) ที่กล่าวว่าโทษจำคุกเป็นโทษที่สร้างต้นทุนให้กับสังคมมากที่สุดเช่นกันเมื่อเปรียบเทียบกับโทษอื่น ๆ กล่าวคือโทษปรับนั้นเหมาะสมแล้วในแง่ของการนำมาใช้ยังการกระทำความผิดของเจ้าของสื่อโฆษณาหรือผู้ประกอบการโฆษณา ซึ่งบทบัญญัติความรับผิดดังกล่าวล้วนแต่มิใช่ความผิดในตัวเอง (Mala in Se) แต่เป็นความผิดที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด (Mala Prohibita) ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีความเหมาะสมในแง่ของการนำมาใช้ยังความผิดที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด (Mala Prohibita) แต่ความได้สัดส่วนของโทษปรับ โดยเฉพาะการบังคับใช้โทษปรับแก่เจ้าของสื่อโฆษณาหรือผู้ประกอบการโฆษณานั้นยังต้องมีการบัญญัติให้สอดคล้องกับการใช้ยังอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรปรับเพิ่มระวางโทษ ในมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 เพื่อความได้สัดส่วนในการยับยั้งอาชญากรรมจากเจ้าของสื่อโฆษณา หรือผู้ประกอบการโฆษณา เพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้โทษทางอาญาคือการเปรียบเทียบปรับ และเพื่อมุ่งสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภคในประเทศไทยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น

2. เห็นว่าพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 ควรที่จะเป็นบทบัญญัติเฉพาะที่ใช้ควบคุมให้เฉพาะทาง และมีประสิทธิภาพกว่าเดิม เพราะสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 ล้วนแต่เป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง ไม่เหมือนกับสินค้าทั่วไปที่สามารถใช้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ควบคุมในการโฆษณาเท็จได้ ดังนั้นเห็นว่าควรที่จะพัฒนากฎหมายในส่วนของบทลงโทษเปรียบเทียบปรับแก่ผู้โฆษณาให้ครอบคลุมทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการ พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 ให้การคุ้มครอง จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการบังคับใช้กฎหมายและเป็นธรรมแก่ผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

3. เห็นว่าถึงแม้ผู้โฆษณาจะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลในการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน อาจส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคในอนาคต แต่การที่พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ไม่ได้บัญญัติให้ผู้โฆษณาร่วมรับผิดเลยย่อมไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค เพราะการเสฟสื่อและข้อมูลของสินค้าล้วนมาจากผู้โฆษณาทั้งสิ้น ส่วนถ้าผู้โฆษณาต้องร่วมรับผิดกับสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเพียงใดนั้น เป็นเรื่องที่ศาลต้องใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษเป็นเรื่อง ๆ ไปอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความรับผิดทางอาญาของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณา ยังสร้างความไม่เป็นธรรมแก่สังคมและผู้บริโภคอยู่ร่ำไป หากยังไม่มีการพัฒนากฎหมายให้เกิดความเหมาะสม ได้สัดส่วน ก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณาไร้ซึ่งประสิทธิภาพ จึงควรพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาของผู้กระทำความผิดสื่อโฆษณาให้เกิดความเหมาะสม และได้สัดส่วน จะส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ สร้างความเป็นธรรมแก่สังคมและผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551. (2551, 20 กุมภาพันธ์).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 (ตอนที่ 36 ก), หน้า 19.

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522. (2522, 4 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 96 (ตอนที่ 72), หน้า 43.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543. (2543, 23 พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 117 (ตอนที่ 45 ก),
หน้า 18.

ปกป้อง ศรีสนิท. (2566). **กฎหมายอาญาชั้นสูง** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2562). **อิทธิพล
ของสื่อโฆษณาต่อการตัดสินใจของคนไทย** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://broadcast.nbtc.go.th/data/academic/file/630100000002.pdf> [2566, 26

พฤศจิกายน].

องอาจ ปทะวานิช. (2555). **การโฆษณา** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: แสงดาว.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงต่อความรู้

เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่

โรงพยาบาลรัตถุมิ จังหวัดสงขลา

EFFECTS OF A SELF-CARE HEALTH PROGRAM FOR NEWLY DIAGNOSED
HYPERTENSION PATIENTS ON KNOWLEDGE, ATTITUDE, AND SELF-CARE
BEHAVIOR AT RATTAPHUM HOSPITAL, SONGKHLA PROVINCE

ทรงฤทธิ์ ทองมีขวัญ^{1*}, กนกกาญจน์ ทีปานุเคราะห์²

Trongrit Thongmeekhaun^{1*}, Kanokkarn Teepanukroh²

¹คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา สถาบันพระบรมราชชนก

¹Faculty of Nursing, Boromarajonani College of Nursing Songkhla,

Praboromarajchanok Institute

²พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลรัตถุมิ จังหวัดสงขลา

²Rattaphum Hospital, Songkhla Province

*Corresponding Author e-Mail: trongrit@bcnsk.ac.th

(Received: 2024, April 12; Revised: 2024, July 9; Accepted: 2024, July 11)

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลองนี้ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเองในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ คลินิกความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลรัตถุมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 70 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง และแบบสอบถามความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านเจตคติและพฤติกรรม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 และ .81 ตามลำดับ ส่วนด้านความรู้ใช้สูตร Kuder-Richardson (KR-20) ได้เท่ากับ .71 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ Paired *t* test ผลการวิจัยพบว่า

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

1. กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงหลังเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=10.46, $SD=1.47$) สูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=7.97, $SD=2.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.00$)

2. กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อโรคความดันโลหิตสูง หลังเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=65.64, $SD=3.81$) สูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=49.46, $SD=6.72$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.00$)

3. กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง หลังเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=47.98, $SD=2.52$) สูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=39.57, $SD=2.53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.00$)

ดังนั้นคลินิกโรคความดันโลหิตสูงควรนำโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองนี้ไปใช้ในการให้บริการผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ เพื่อให้ควบคุมระดับความดันโลหิตและป้องกันการเกิดโรคแทรกซ้อนได้

คำสำคัญ: ความรู้; เจตคติ; พฤติกรรมการดูแลตนเอง

ABSTRACT

A quasi-experimental group study was conducted to assess the effects of a hypertension self-care program on knowledge, attitude, and self-care behavior among patients newly diagnosed with hypertension. The samples, selected through purposive sampling, consisted of 70 newly diagnosed hypertension patients at the Hypertension Clinic at Rattaphum Hospital, Songkhla Province. Research instruments included a hypertension self-care program and a questionnaire assessing knowledge, attitude, and self-care behavior. Content validity was ensured by three qualified experts. The reliability of the questionnaire was confirmed with Cronbach's alpha coefficients of .84 for attitude and .81 for behavior. Knowledge items were analyzed using the Kuder-Richardson (KR-20) formula, yielding a coefficient of .71. Data analysis involved frequency, percentage, mean, standard deviation, and paired t test. The research findings were as follows:

1. The sample group demonstrated significantly higher mean scores in knowledge about hypertension after participating in the program (Mean=10.46, $SD=1.47$) compared to before (Mean=7.97, $SD=2.32$) ($p<.00$).

2. The sample group showed significantly higher mean scores in attitude towards hypertension after participating in the program (Mean=65.64, $SD=3.81$) compared to before (Mean=49.46, $SD=6.72$) ($p<.00$).

3. The sample group exhibited significantly higher mean scores in self-care behavior after participating in the program (Mean=47.98, $SD=2.52$) compared to before (Mean=39.57, $SD=2.53$) ($p<.00$).

Therefore, it is recommended that hypertension clinics implement this self-care program to effectively manage blood pressure levels and prevent complications among newly diagnosed hypertension patients.

Keywords: Knowledge; Attitude; Self-Care Behavior

บทนำ

จากฐานข้อมูลสุขภาพกระทรวงสาธารณสุข พบว่าในปี 2565 ประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 6.8 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2564 จำนวน 2 แสนคน ส่วนในปี 2566 ประเทศไทยมีผู้ป่วยจากโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ จำนวน 507,104 คน ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ประมาณ 14 ล้านคน โดยมากกว่า 7 ล้านคน ที่ป่วยแต่ยังไม่เข้ารับการรักษา เนื่องจากส่วนใหญ่มักจะไม่มีอาการ อาจตรวจพบโดยบังเอิญขณะไปตรวจรักษาโรคอย่างอื่น จึงถือเป็น “ฆาตกรเงียบ” หากป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงระยะเวลานาน และไม่ได้ดูแลรักษาตนเองอย่างถูกต้อง โรคจะมีความรุนแรงของเพิ่มมากขึ้น และเกิดโรคแทรกซ้อนตามมา ได้แก่ โรคไตเรื้อรัง โรคหัวใจ โรคอัมพฤกษ์ อัมพาต และเสียชีวิตในที่สุด นอกจากนี้ผลกระทบทางกายดังกล่าว ยังส่งผลกระทบต่อทางจิตใจ การดำรงชีวิต ด้านเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งกับผู้ป่วย ครอบครัว และประเทศชาติ (กรมควบคุมโรค, ออนไลน์, 2566) ส่วนจังหวัดสงขลา พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยความดันโลหิตสูง จำนวน 167,216 คน เป็นผู้ป่วยของพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จำนวน 8,033 คน โดยมีผู้ป่วยที่ควบคุมโรคได้ดี จำนวน 4,488 คน คิดเป็นร้อยละ 55.87 ควบคุมโรคได้ไม่ดี จำนวน 3,383 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 และมีภาวะแทรกซ้อน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 2.02 ได้แก่ หัวใจและหลอดเลือด 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.51 หลอดเลือดสมอง 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.04 และทางไต 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.46 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา, ออนไลน์, 2566)

จากการทบทวนสาเหตุของการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรค พบว่านอกจากระยะเวลาของการเป็นโรค ซึ่งยิ่งนานเท่าไรจะเพิ่มความเสี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนมากขึ้น ยังพบสาเหตุที่สำคัญคือ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การจัดการความเครียด การรับประทานยา การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ (ประภาส ขำมาก, สมรัตน์ ขำมาก และมาลิน แก้วมุณี, 2558, หน้า 156; ญัฐดนัย สดคมขำ, 2565, หน้า 27) หากผู้ป่วยความดันโลหิตสูงมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองไม่ถูกต้อง จะทำให้ควบคุมความดันโลหิตไม่ได้ ส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อน พิการ และเสียชีวิต รวมถึงผลกระทบด้านอื่น ๆ ดังที่กล่าวมา ทั้งนี้พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองที่ดีเป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติเพื่อป้องกันการเจ็บป่วยหรือหลีกเลี่ยงการเจ็บป่วย โดยผู้ป่วยต้องมีความรู้ ซึ่งเป็นความสามารถของสมองในการจำ

เรื่องราวหรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้ผ่านวิธีการต่าง ๆ (Bloom, Madaus & Hastings, 1971, p. 315) และเจตคติหรือทัศนคติ ซึ่งเป็นความเข้าใจ ความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่างๆ ผู้คน หรือวิธีการปฏิบัติ (ประภัสสร พิพิธพัฒนาปราปต์, 2564, หน้า 6) สอดคล้องกับ อร่าม อามีเราะ และอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2561, หน้า 44) ที่ศึกษาความรู้และทัศนคติที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส พบว่าความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง และประภัสสร ขำมาก, สมรัตน์ ขำมาก และมาลิน แก้วมูณี (2558, หน้า 86) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง พบว่าความรู้และทัศนคติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ กล่าวว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่ดี เมื่อมีการรับรู้หรือมีความเชื่อทางด้านสุขภาพที่ถูกต้อง ได้แก่ การรับรู้ว่ามีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรค การรับรู้ว่ามีโรคนี้มีความรุนแรง การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรค และการรับรู้ต่อปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติของการป้องกันโรค (Becker & Maiman, 1975, p. 12) ซึ่งการรับรู้หรือมีความเชื่อทางด้านสุขภาพที่ถูกต้องดังกล่าว ทีมสุขภาพจะต้องหากวิธีหรือวิธีการในการส่งเสริมหรือสร้างให้เกิดขึ้นกับบุคคลนั้น เช่น การให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ การให้บุคคลเห็นสภาพผู้ป่วยที่ทุกข์ทรมานจากการเป็นโรค การจัดบริการที่ลดอุปสรรคในการเข้าถึง เป็นต้น สอดคล้องกับ อโนทัย ผลิตนนท์เกียรติ และคณะ (2561, หน้า 50) ที่ศึกษาแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลบางสามัค อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าความเชื่อด้านสุขภาพทุกด้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง และณัฐินี เสือโต, แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ, ทศนีร์วิวรรกุล และมธุรส ทิพยมงคลกุล (2561, หน้า 95) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมการควบคุมความดันโลหิตในกลุ่มอายุ 35-59 ปี ที่ควบคุมความดันโลหิตสูงไม่ได้ โดยใช้แนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเป็นกรอบในการพัฒนาโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเอง พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลองมีค่าความดันโลหิตดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและดีขึ้นกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่เป็นผู้ป่วยที่เพิ่งทราบว่าตนเองเป็นโรคความดันโลหิตสูง ส่วนใหญ่จึงไม่ทราบว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง จึงขาดความรู้และทักษะในการดูแลตนเองที่เหมาะสม เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การรับประทานยา การจัดการความเครียด ในบางคนอาจไม่เชื่อว่าตนเองเป็นโรคและไม่ให้ความสำคัญ เพราะรู้สึกตนเองสบายดี ไม่มีอาการเจ็บป่วยใด ๆ ส่งผลปฏิบัติตนไม่ถูกต้อง ขาดนัด ควบคุมความดันโลหิตไม่ได้ (โรงพยาบาลรัตภูมิ, 2566, หน้า 5) หากไม่ได้รับการส่งเสริมการดูแลตนเองที่ดีตั้งแต่เนิ่น ๆ จะทำให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่เหล่านี้ เกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคได้เร็วขึ้น ทั้งนี้การจัดการบริการคลินิกความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลรัตภูมิ มีข้อจำกัดในการให้ความรู้ ทักษะ รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองแก่ผู้ป่วย ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ขึ้น ตามแนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ โดยคาดหวัง

ว่าผู้ที่เข้าร่วมโปรแกรมจะมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการป้องกันการเกิดโรคแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูง ทั้งนี้หากได้ผลการวิจัยที่ดีจะได้นำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

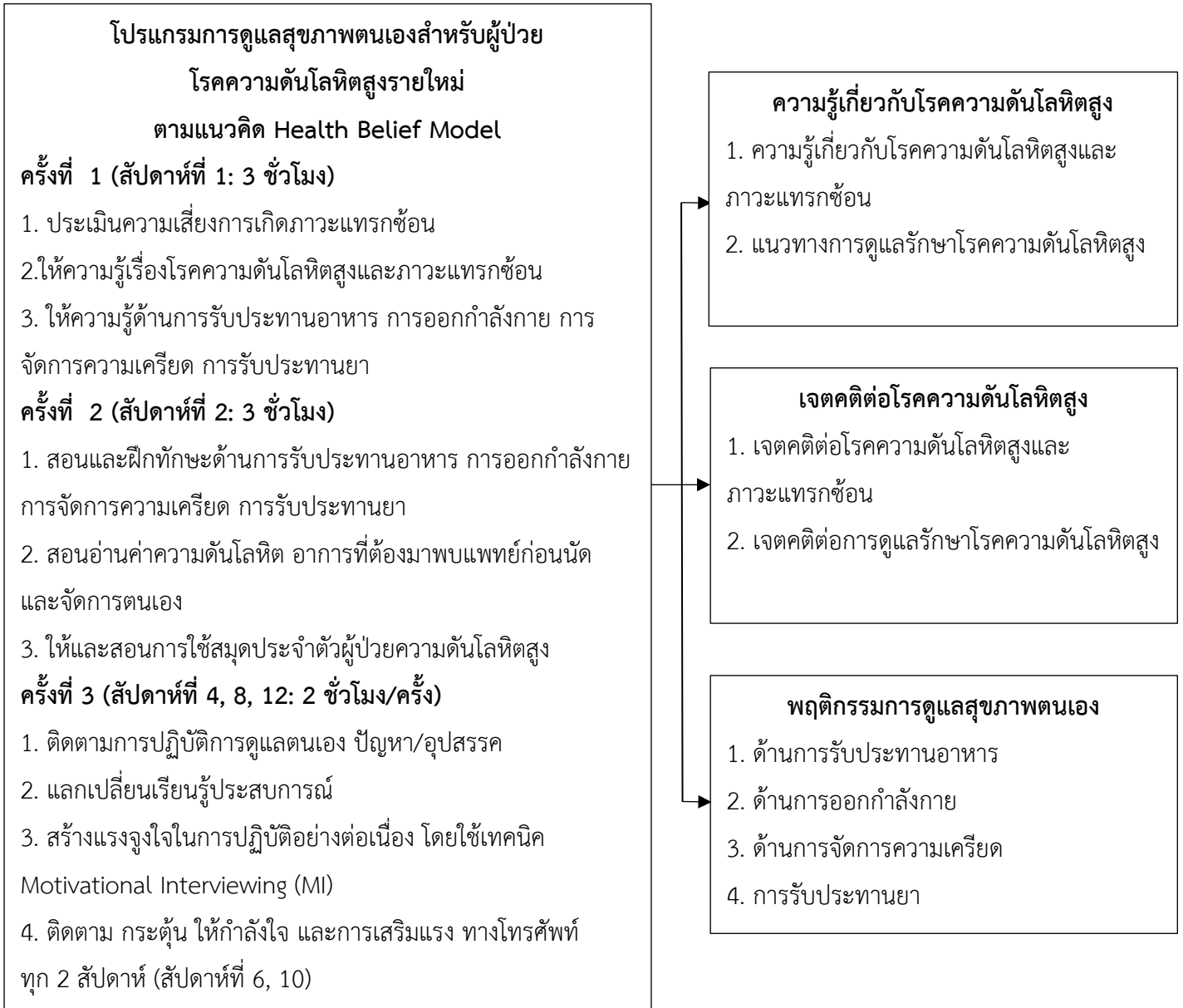
เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ โรงพยาบาลรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ โรงพยาบาลรัตภูมิ จังหวัดสงขลา หลังร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนร่วมโปรแกรม
2. ค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ โรงพยาบาลรัตภูมิ จังหวัดสงขลา หลังร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนร่วมโปรแกรม
3. ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ โรงพยาบาลรัตภูมิ จังหวัดสงขลา หลังร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนร่วมโปรแกรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ โดยใช้การรับรู้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคแทรกซ้อน 2) การรับรู้ความรุนแรงของโรคแทรกซ้อน 3) การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรคแทรกซ้อน และ 4) การรับรู้ต่อปัญหาและอุปสรรค (Becker & Maiman, 1975, p. 12) โดยมีสมมติฐานว่าเมื่อบุคคลมีการรับรู้ที่ดี จะมีความรู้ และเจตคติที่ดี และเกิดการปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อป้องกันโรคและจัดการกับปัญหาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับ ดังภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบกึ่งทดลอง แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง ดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือนธันวาคม 2566-มีนาคม พ.ศ.2567

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่ คลินิกความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลรัตนุมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 86 คน (โรงพยาบาลรัตนุมิ, 2566, หน้า 4) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางเครซีและมอร์แกน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ด้วยการเลือกตัวอย่าง

แบบเจาะจง ตามเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้ 1) ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ไม่เกิน 1 ปี 2) ไม่มีภาวะแทรกซ้อน 3) อ่านออกเขียนได้ และ 4) สมครใจยินดีเข้าร่วมตลอดโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็นโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง และแบบสอบถามความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ มีรายละเอียดดังนี้ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งผู้วิจัยออกแบบขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ครอบคลุมการรับรู้ 4 ด้าน ประกอบด้วยกิจกรรม ได้แก่ การประเมินความเสี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อน การให้ความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตสูงและภาวะแทรกซ้อน การสอนความรู้และฝึกทักษะด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การจัดการความเครียด การรับประทานยา อ่านค่าความดันโลหิต อาการที่ต้องมาพบแพทย์ก่อนนัดและจัดการตนเอง การใช้สมุดประจำตัวผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ติดตามการปฏิบัติในการดูแลตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้าน Advanced Practice Nurse ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ เนื้อหา และตัวแปร ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารต่าง ๆ มี 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ คำตอบเป็นแบบเติมคำและเลือกตอบ ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 14 ข้อ คำตอบเป็นแบบเลือกตอบ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ตอนที่ 3 เจตคติเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 15 ข้อ คำตอบเป็น Rating Scale มี 5 ระดับ ข้อคำถามเชิงบวก เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน ถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน ข้อคำถามเชิงลบ เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน ถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเอง จำนวน 20 ข้อ คำตอบเป็น Rating Scale มี 3 ระดับ ข้อคำถามเชิงบวก ปฏิบัติประจำ ให้ 3 คะแนน ถึง ไม่ปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน ข้อคำถามเชิงลบ ปฏิบัติประจำ ให้ 3 คะแนน ถึง ไม่ปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้าน Advanced Practice Nurse ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ เนื้อหา และตัวแปร ได้ค่า IOC=1 ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านเจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค=.84 และ .81 ส่วนด้านความรู้ ได้ค่า KR-20=.71

การเก็บรวบรวมข้อมูล ภายหลังจากได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา รหัสเลขที่ EC 15/2567 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2566 ผู้วิจัยได้ทดลอง

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

โปรแกรมการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม-29 มีนาคม พ.ศ.2567 เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ รายละเอียดดังนี้

1. ก่อนเริ่มโปรแกรม (1 เดือนก่อนเริ่มโปรแกรม) ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยประสานงานโรงพยาบาลเพื่อขออนุมัติการดำเนินงานวิจัย 2) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการพิทักษ์สิทธิ์ และนัดเข้าร่วมโปรแกรมการวิจัย 5 วัน วันละ 14 คน และ 4) เตรียมสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการสอน และทีมผู้ช่วยนักวิจัย (ทีมสหวิชาชีพ)

2. ทดลองโปรแกรม (สัปดาห์ที่ 1, 2, 4, 8, 12) ดำเนินการดังนี้ 1) ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเองก่อนเริ่มโปรแกรม 2) ดำเนินโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ จนครบทั้ง 5 ครั้ง และ 3) ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเองหลังสิ้นสุดโปรแกรม

3. หลังทดลองโปรแกรม ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลวิจัยจากแบบสอบถามทั้งหมด และ 2) เตรียมข้อมูลนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเอง โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลระดับความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม โดยนำคะแนนเฉลี่ยมาจัดระดับตามเกณฑ์ประเมินแบบอิงเกณฑ์ของ Bloom (Bloom, Madaus & Hastings, 1971, pp. 47-62) ดังนี้ คะแนนร้อยละ 80-100 มีความรู้/เจตคติ/พฤติกรรม ระดับมาก คะแนนร้อยละ 60-79 มีความรู้/เจตคติ/พฤติกรรม ระดับปานกลาง และคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 มีความรู้/เจตคติ/พฤติกรรม ระดับน้อย

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการดูแลตนเองก่อนและหลังเข้าโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่ โดยใช้สถิติ Paired *t* test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 68.60 อายุ 51-60 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 55.70 โดยมีอายุเฉลี่ย 54.80 ปี สถานภาพสมรสคู่ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 72.90 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 84.30 ระดับการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 อาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 45.70 โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 9,950 บาท เป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงไม่เกิน 1 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และไม่มีโรคประจำตัวอื่น จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 54.30

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เจตคติ พฤติกรรมการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เจตคติ พฤติกรรมการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

รายการ	ก่อนเข้าโปรแกรม		หลังเข้าโปรแกรม		t	p
	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าเฉลี่ย	SD		
ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง	7.97	2.32	10.46	1.47	7.99***	.00
เจตคติเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง	49.46	6.72	65.64	3.81	19.05***	.00
พฤติกรรมการดูแลตนเอง	39.57	2.53	47.98	2.52	17.64***	.00

*** $p < .001$

จากตารางที่ 1 พบว่าความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่หลังเข้าโปรแกรมสูงกว่า (ค่าเฉลี่ย=10.46, $SD=1.47$) ก่อนเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=7.97, $SD=2.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เจตคติเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่หลังเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=65.64, $SD=3.81$) สูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=49.46, $SD=6.72$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่หลังเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=47.98, $SD=2.52$) สูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม (ค่าเฉลี่ย=39.57, $SD=2.53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ โรงพยาบาลรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่า ความรู้เป็นความสามารถของสมองในการจำเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้ผ่านวิธีการต่าง ๆ (Bloom, Madaus & Hastings, 1971, p. 315) เมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมซึ่งผู้วิจัยออกแบบขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ โดยมีกระบวนการสำคัญเป็นการให้ความรู้ในเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตน และเชื่อมโยงกับโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ และเห็นความรุนแรงของภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดกับตนเอง ผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกทักษะ การอภิปราย แลกเปลี่ยน โดยผู้ให้ความรู้เป็นทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในแต่ละเนื้อหา ทำให้เกิดความน่าสนใจในการเรียนรู้ ประกอบกับกลุ่ม

ตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 60.00 ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นส่งผลให้หลังเข้าร่วมโปรแกรมค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม สอดคล้องกับ รักชนก จันทร์เพ็ญ (2564, หน้า 26) ที่ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในคลินิกความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมผู้ป่วยมีคะแนนเฉลี่ยความรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และณัฐินี เสือโต, แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ, ทศนีย์ รวีวรกุล และมธุรส ทิพยมงคลกุล (2561, หน้า 105) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรม การควบคุมความดันโลหิตในกลุ่มอายุ 35-59 ปี ที่ควบคุมความดันโลหิตสูงไม่ได้ พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้มากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ โรงพยาบาลรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่า ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญ 2) ข้อมูลข่าวสารที่เป็นกลาง 3) แหล่งข้อมูลที่มีชื่อเสียง 4) บุคคลที่มีอิทธิพล 5) การรู้ข้อมูลของบุคคล และ 6) วิธีการสื่อสารที่คล่อง ชัดเจน และเป็นธรรมชาติ (ปรเมศร์ กลิ่นหอม, ออนไลน์, 2552) เมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมซึ่งมีกระบวนการสำคัญ คือการให้ความรู้ในเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตนและเชื่อมโยงกับโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ และเห็นความรุนแรงของภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดกับตนเอง ผ่านวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ โดยทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในแต่ละเนื้อหาและเทคนิคการสอน ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและคล้อยตาม ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ ร้อยละ 100.00 ยังไม่ค่อยรู้ข้อมูลเหล่านั้น ส่งผลให้หลังเข้าร่วมโปรแกรมค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม สอดคล้องกับ สุธฤทัย รัตนโอภาส (2560, หน้า 64) ที่ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมผู้ป่วยมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ โรงพยาบาลรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่าพฤติกรรมสุขภาพ เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติเพื่อป้องกันการเจ็บป่วยหรือการดำรงสุขภาพเพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงการเจ็บป่วย เมื่อบุคคลรับรู้ว่ามี ความเสี่ยงหรือภาวะคุกคามที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง รับรู้ความรุนแรงของภาวะคุกคามนั้น รวมถึงการรับรู้ประโยชน์ที่จะได้รับหากมีการปฏิบัติที่เหมาะสม บุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันหรือหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดอันตรายที่อาจตามมา (Becker & Maiman, 1975, p. 12) ดังนั้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมโปรแกรม โดยมีกระบวนการสำคัญเป็นการให้ความรู้ในเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตนและเชื่อมโยงกับโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนและเห็นความรุนแรงของภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ที่อาจเกิดกับตนเอง ผ่านวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกทักษะ การอภิปราย แลกเปลี่ยน เป็นต้นโดยผู้ให้

ความรู้เป็นทีมสหวิชาชีพที่เชี่ยวชาญในแต่ละเนื้อหา ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม สอดคล้องกับ ญัตตินี้ เสือโต, แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ, ทศนีย์ รวีวรกุล และมธุรส ทิพยมงคลกุล (2561, หน้า 106) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมการควบคุมความดันโลหิตในกลุ่มอายุ 35-59 ปี ที่ควบคุมความดันโลหิตสูงไม่ได้ พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองมากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และศุภณัฐภรณ์ มูลฟู (2565, หน้า 75) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความเชื่อด้านสุขภาพ ในพื้นที่อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และการรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เข้าโปรแกรมมีความรู้ เจตคติ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองสูงขึ้น คลินิกโรคความดันโลหิตสูงควรนำโปรแกรมมาให้บริการแก่ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ทุกราย เพื่อส่งเสริมการควบคุมโรคความดันโลหิตสูงและป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยเพื่อติดตามการควบคุมระดับความดันโลหิตและการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคของกลุ่มตัวอย่างในระยะยาวเพื่อประเมินผลประสิทธิวิภาพของโปรแกรมในระยะยาว

บรรณานุกรม

กรมควบคุมโรค. (2566). *กรมควบคุมโรค แนะนำประชาชนวัดความดันโลหิตอย่างสม่ำเสมอ “รู้เลข รู้เสี่ยง เลี่ยงโรคไม่ติดต่อ”* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://x.com/ddc_riskcom/status/1658654545558515712 [2566, 12 ตุลาคม].

ญัตตินี้ เสือโต, แอนน์จิระ พงษ์สุวรรณ, ทศนีย์รวีวรกุล และมธุรส ทิพยมงคลกุล. (2561). ผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมการควบคุมความดันโลหิตในกลุ่มอายุ 35-59 ปี ที่ควบคุมความดันโลหิตสูงไม่ได้ ในคลินิกโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาล คลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารพยาบาล สาธารณสุข*, 32(2), หน้า 95-115.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

- ณัฐดนัย สดคมขำ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการควบคุมระดับความดันโลหิตของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดปฐมภูมิ จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวิจัยเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิต*, 2(2), หน้า 25-36.
- ประภัสสร พิพิธพัฒนาปราปต์. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้บริโภคหญ้าหวานในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์บูรณาการ, วิทยาลัยการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประภาส ขำมาก, สมรัตน์ ขำมาก และมาลิน แก้วมูณี. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 2(3), หน้า 74-91.
- ปรเมศร์ กลิ่นหอม. (2552). *แหล่งเรียนรู้และประกอบการสอนรายวิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://hbdkru.blogspot.com/2009/12/3.html> [2566, 30 ตุลาคม].
- รักชนก จันทร์เพ็ญ. (2564). ประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในคลินิกความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิจัยเพื่อส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิต*, 1(2), หน้า 20-30.
- โรงพยาบาลรัตภูมิ. (2566). *รายงานการดูแลกลุ่มผู้ป่วยโรค NCD โรงพยาบาลรัตภูมิ จังหวัดสงขลา*. สงขลา: ม.ป.ท.
- ศุภณัฐกรณ์ มูลฟู. (2565). ผลของโปรแกรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความเชื่อด้านสุขภาพในพื้นที่อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. *วารสารโรงพยาบาลสิงห์บุรี*, 31(1), หน้า 68-77.
- สมรัตน์ ขำมาก. (2559). พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนางเหล้า อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2), หน้า 153-169.
- สุดฤทัย รัตนโอภาส. (2560). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร. *วารสารอายุรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 3(4), หน้า 59-66.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา. (2566). *รายงานมาตรฐานระบบบริการสุขภาพสาขาโรคไม่ติดต่อ* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://ska.hdc.moph.go.th/hdc/reports/page.php?cat_id=b2b59e64c4e6c92d4b1ec16a599d882b [2566, 12 ตุลาคม].

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

อโนทัย พลิตนนท์เกียรติ และคณะ. (2561). แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล บางสมัคร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. **วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**, 7(2), หน้า 43-52.

อร่าม อามีเราะ และอมรศักดิ์ โพธิ์อำ. (2561). ความรู้และทัศนคติที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครราชสีมา. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**, 37(1), หน้า 38-49.

Becker, M.H., & Maiman L.A. (1975). *The Health Belief Model and Sick Role Behavior, In the Health Belief Model and Personal Health Behavior*. New Jersey: ChalesB.Slack.

Bloom, B. S., Madaus, G. F., & Hastings, J. T. (1971). *Hand book on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: Mc Graw-Hill.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

คุณภาพการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ

ของบริษัท บัลค์ โปรส์ จำกัด

QUALITY OF LOGISTICS SERVICES IN LOADING AND UNLOADING

GOODS AT THE PORT OF BULK PROS CO., LTD.

ประกาศิต หวังเกษม*, ชินโนสน์ วิสิฐนิติกิจา

Pakasit Wangkasame*, Chinnaso Visitnitikija

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Master of Business Administration, Marketing, Faculty of Business Administration,

Kasem Bundit University

*Corresponding Author e-Mail: book_rose@hotmail.com

(Received: 2024, February 8; Revised: 2024, April 18; Accepted: 2024, April 26)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณภาพการให้บริการ 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจของลูกค้า 3) เปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าจำแนกตามข้อมูลสถานประกอบการ 4) ศึกษาคุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปรส์ จำกัด เลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการของสถานประกอบการ จำนวน 20 สถานประกอบการ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบจับฉลาก ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าเอฟ (F test), การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression)

ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพการให้บริการในการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ บริษัท บัลค์ โปรส์ จำกัด ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสำคัญมาก สถานประกอบการที่มีทุนจดทะเบียน ประเภทธุรกิจ ลักษณะ จำนวนพนักงานและระยะเวลาการดำเนินงานที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปรส์ จำกัด ไม่แตกต่างกัน คุณภาพการให้บริการด้านการให้บริการอย่างทันท่วงทีและด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้ามีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของ บริษัท บัลค์ โปรส์ จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการ; ความพึงพอใจในการใช้บริการ

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the quality of service, 2) assess customer satisfaction levels, 3) compare customer satisfaction based on business establishment data, and 4) investigate the impact of service quality on customer satisfaction in logistics services for cargo handling at the wharf of Bulk Pros Co., Ltd. The sample group comprised 20 establishments selected through a simple random sampling method. Questionnaires were used as the research instrument. Data were analyzed using descriptive statistics, including percentages and averages, as well as inferential statistics, including the *F* test, one-way ANOVA, and multiple regression analysis using stepwise regression method for variable selection.

The findings indicated that the quality of service in the logistics operations for cargo handling at Bulk Pros Company Limited was rated at a significantly high level. The establishments, characterized by varying registered capital, business types, employee numbers, and operational durations, exhibited no significant differences in their satisfaction levels regarding the logistics services provided by Bulk Pros Company Limited. Furthermore, the dimensions of timely service and progressive service quality significantly influenced customer satisfaction in utilizing logistics services for cargo handling at Bulk Pros Company Limited, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Service Quality; Customer Satisfaction

บทนำ

ในอดีตและปัจจุบันการคมนาคมขนส่งเป็นกิจการสาธารณูปโภคประเภทหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันและการดำเนินธุรกิจในรูปแบบของอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นการขนส่งวัตถุดิบและสินค้าอาหารแห้งต่าง ๆ จากแหล่งผลิตหรือพ่อค้าคนกลางที่ผ่านกระบวนการผลิต อุตสาหกรรมหรือการขนส่งสินค้าถึงมือผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นทั้งในประเทศหรือระหว่างประเทศก็ตาม เพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค การขนส่งในประเทศไทยมีรูปแบบการขนส่ง 4 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางเรือและการขนส่งทางบก ซึ่งการขนส่งแต่ละประเภทมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันออกไป ปัจจุบันการขนส่งสินค้าทางน้ำโดยเรือยนต์และเรือลำเลียงนั้นเป็นรูปแบบการขนส่งภายในประเทศที่เริ่มนิยมกันมากขึ้น การขนส่งสินค้าทางน้ำโดยเรือยนต์และเรือลำเลียง มีข้อดีคือ สามารถขนส่งสินค้าได้ในปริมาณมากและสามารถระบุงเวลาได้รวดเร็วไม่เกินตามเวลาที่กำหนดมาก แต่สิ่งที่จะส่งผลให้บริษัทที่ดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์หรือธุรกิจการจัดการขนส่งสินค้าอยู่รอดได้นั้นคือ ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การบริการลูกค้า (Customer Service) การดำเนินการตามคำสั่งซื้อของลูกค้า (Order Processing) กิจกรรมการ

ขนส่ง (Transportation) หรือการติดต่อสื่อสารทางด้านโลจิสติกส์ (Logistics Communications) (Stanton, 1981, p. 41)

บริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด เริ่มดำเนินธุรกิจบริการด้านโลจิสติกส์ทางน้ำเต็มรูปแบบอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2555 ด้วยการขนส่งสินค้าที่หลากหลายในประเภทเทกองและบรรจุถุง ได้แก่ ข้าวสาลี, ถั่วเหลือง, กากถั่ว, มันเส้น, มันเม็ด, แป้งมัน, ปุ๋ยถ่าน, หิน, แร่ต่าง ๆ, เหล็กต่าง ๆ (เหล็กม้วนและเหล็กแผ่น) มีบริการอย่างเต็มรูปแบบครบทุกกระบวนการมีบริการทั้งเรือยนต์และเรือลำเลียงสินค้า บริษัทได้จดทะเบียนก่อตั้งในประเทศไทยเมื่อพุทธศักราช 2554 ด้วยทุนจดทะเบียน 13,000,000 บาท ประเภทกิจการเป็นการขนส่งสินค้าและธุรกิจหลักคือ การให้บริการโลจิสติกส์ภายในประเทศ ลูกค้ามีตั้งแต่กลุ่มสินค้าการเกษตร และอุตสาหกรรม ผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 9001: 2015 การให้บริการของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด มีเครื่องยนต์ เครื่องจักร เรือยนต์ เรือลำเลียง รถแบคโฮ รถดัน ท่าเรือ และโกดังสำหรับเก็บสินค้า คุณภาพการให้บริการของบริษัทได้มีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้าและรับฟังความคิดเห็นลูกค้า นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก โดยคุณภาพการให้บริการของบริษัทจะมุ่งเน้นไปที่เครื่องมืออุปกรณ์ที่ครบครัน ความปลอดภัยที่ได้รับมาตรฐานสากล ความตรงเวลาและประชากร (Patterson, & Spreng, 1997, p. 414)

ซึ่งจากผลดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่ต้องการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด เพื่อนำมาทดสอบและเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านคุณภาพการให้บริการให้มีประสิทธิภาพและให้เกิดความสำเร็จในธุรกิจ จะส่งผลให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดที่มีการแข่งขันกันสูง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

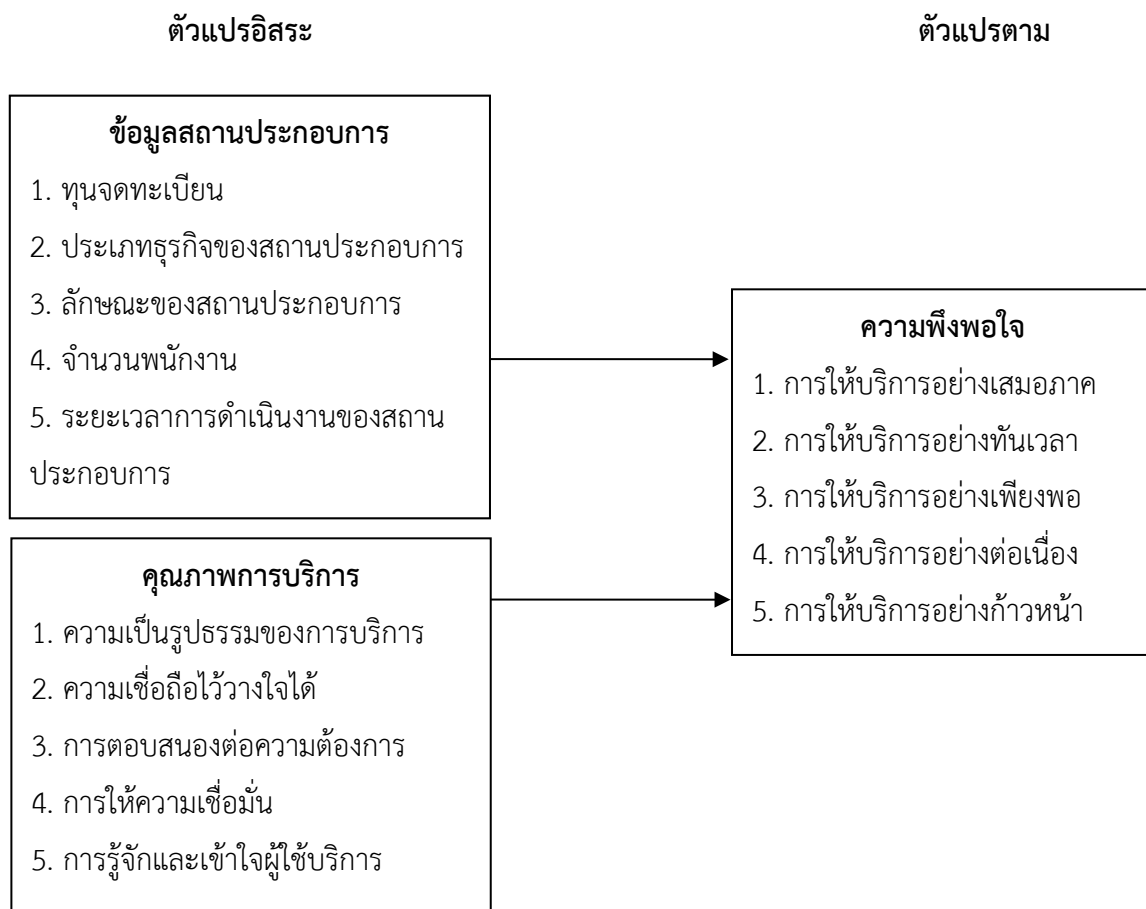
1. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด จำแนกตามข้อมูลสถานประกอบการ
4. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้อมูลสถานประกอบการที่ต่างกันมีความพึงพอใจในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด ที่แตกต่างกัน
2. คุณภาพการให้บริการมีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ประกอบการของสถานประกอบการที่มาใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด ทราบจำนวนที่แน่นอนใช้การคำนวณหากลุ่ม

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ตัวอย่างกับประชากรที่มีขนาดเล็กได้ตั้งแต่ 10 รายขึ้นไปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 607 อ้างถึงใน อีรุฒติ เอกะกุล, 2543, หน้า 85) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีสถานประกอบการ จำนวน 20 สถานประกอบการ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัยมีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถานประกอบการ ได้แก่ ทุนจดทะเบียน ประเภทธุรกิจของสถานประกอบการ ลักษณะของสถานประกอบการ จำนวนพนักงาน ระยะเวลาการดำเนินงานของสถานประกอบการ ข้อคำถามมีลักษณะเลือกตอบ ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangibility) ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Assurance) ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า (Responsiveness) ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า (Reliability) และด้านการรู้จักและเข้าใจลูกค้า (Empathy) ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในการให้บริการ ได้แก่ การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) การให้บริการอย่างทันเวลา (Timely Service) การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) และการให้บริการที่ก้าวหน้า (Progressive Service) ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 มีลักษณะข้อคำถามเป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าความเที่ยงตรง=.82 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pretest) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984, p. 161 อ้างอิงถึงใน กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2548, หน้า 120) เพื่อให้เกิดความชัดเจนของข้อคำถาม โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า .70 เพื่อแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ ซึ่งผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด=.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่ท่าเรือสินวัฒนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง กันยายน 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2557, หน้า 4) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงน้อยที่สุด และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าเอฟ (F test), การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลสถานประกอบการ พบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนอยู่ที่ 1,000,001 ถึง 5,000,000 บาท เป็นธุรกิจการเกษตร ลักษณะสถานประกอบการเป็นบริษัทเอกชน/ห้างสรรพสินค้ามีจำนวนพนักงาน 51-100 คน และมีระยะเวลาการดำเนินงาน 1-3 ปี

2. คุณภาพการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของลูกค้าบริษัท บัลค์ โปรส จำกัด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ

ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความสำคัญ
1. เรือยนต์และเรือลำเลียง มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้ให้บริการ	4.15	0.60	สำคัญมาก
2. พนักงานผู้ให้บริการมีความพร้อมในการให้บริการ	4.15	0.67	สำคัญมาก
3. เครื่องจักรและอุปกรณ์หน้าท่าเรือมีความพร้อมให้บริการ เช่น รถแบคโฮ เครนยกสินค้า	4.15	0.74	สำคัญมาก
4. มีออฟฟิตเป็นหลักแหล่งสามารถเดินทางเข้าพบได้	4.05	0.60	สำคัญมาก
5. ตัวเรือยนต์และเรือลำเลียงมีสภาพที่ดี มีเอกสารจดทะเบียนชัดเจน	2.45	0.60	สำคัญน้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	3.79	0.41	สำคัญมาก

จากตารางที่ 1 พบว่าด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย=3.79, $SD=0.41$) และเมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับความสำคัญมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ เรือยนต์และเรือลำเลียง มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้ให้บริการ (ค่าเฉลี่ย=4.15, $SD=0.60$) พนักงานผู้ให้บริการมีความพร้อมในการให้บริการ (ค่าเฉลี่ย=4.15, $SD=0.67$) เครื่องจักรและอุปกรณ์หน้าท่าเรือมีความพร้อมให้บริการ เช่น รถแบคโฮ เครนยกสินค้า (ค่าเฉลี่ย=4.15, $SD=0.74$) มีออฟฟิตเป็นหลักแหล่งสามารถเดินทางเข้าพบได้ (ค่าเฉลี่ย=4.05, $SD=0.60$) และระดับความสำคัญน้อย 1 ข้อ คือ ตัวเรือยนต์และเรือลำเลียงมีสภาพที่ดี มีเอกสารจดทะเบียนชัดเจน (ค่าเฉลี่ย=2.45, $SD=0.60$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความเชื่อใจไว้วางใจได้

ด้านความเชื่อใจไว้วางใจได้	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความสำคัญ
1. หากมีปัญหาเรื่องเครื่องจักร พนักงานสามารถแก้ไขได้รวดเร็ว มีระบบเซฟตี้ที่เชื่อถือได้	4.40	0.75	สำคัญมาก
2. การให้บริการของพนักงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความตรงต่อเวลา	4.20	0.61	สำคัญมาก
3. การให้บริการของพนักงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล	4.20	0.52	สำคัญมาก
4. เครื่องมือและอุปกรณ์มีมาตรฐานและทันสมัย	4.20	0.69	สำคัญมาก
5. พนักงานให้บริการมีประสบการณ์และความชำนาญ	4.10	0.71	สำคัญมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.22	0.40	สำคัญมาก

จากตารางที่ 2 พบว่าด้านความเชื่อใจไว้วางใจได้ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย=4.22, $SD=0.40$) และเมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับความสำคัญมากทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ หากมีปัญหาเรื่องเครื่องจักร พนักงานสามารถแก้ไขได้รวดเร็ว มีระบบเซฟตี้ที่เชื่อถือได้ (ค่าเฉลี่ย=4.40, $SD=0.75$) การให้บริการของพนักงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล (ค่าเฉลี่ย=4.20, $SD=0.52$) การให้บริการของพนักงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือมีความตรงต่อเวลา (ค่าเฉลี่ย=4.20, $SD=0.61$) เครื่องมือและอุปกรณ์มีมาตรฐานและทันสมัย (ค่าเฉลี่ย=4.20, $SD=0.69$) พนักงานให้บริการมีประสบการณ์และความชำนาญ (ค่าเฉลี่ย=4.10, $SD=0.71$) ตามลำดับ

3. ความพึงพอใจในการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือบริษัท บัลด์ โปร์ส จำกัด พบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจในการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือบริษัท บัลด์ โปร์ส จำกัด อยู่ในระดับความสำคัญมาก มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค

ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความสำคัญ
1. พนักงานผู้ให้บริการ บริการด้วยความความเต็มใจด้วย อธิบายไม่ตรีที่ดีและมีจิตบริการ	4.85	0.57	สำคัญมากที่สุด
2. พนักงานผู้ให้บริการ เอาใจใส่ให้บริการลูกค้าเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติเจ้าใดเจ้าหนึ่ง	4.80	0.47	สำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความสำคัญ
3. มีการจัดลำดับการให้บริการตามคิว ตามลำดับงาน	4.80	0.55	สำคัญมากที่สุด
4. พนักงานผู้ให้บริการมีความพร้อมในการรับฟัง ข้อร้องเรียนของลูกค้าและนำกลับมาแก้ไขเสมอ	4.70	0.82	สำคัญมากที่สุด
5. มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ เช่น ลานจอดรถ, ท่าเรือเทียบ	4.50	0.55	สำคัญมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.73	0.36	สำคัญมากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=4.79, $SD=0.36$) และเมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุดอยู่ 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ พนักงานผู้ให้บริการ บริการด้วยความความเต็มใจด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดีและมีจิตบริการ (ค่าเฉลี่ย=4.85, $SD=0.57$) พนักงานให้บริการ เอาใจใส่ให้บริการลูกค้าเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ เจ้าใจเจ้าหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย=4.80, $SD=0.47$) มีการจัดลำดับการให้บริการตามคิว ตามลำดับงาน (ค่าเฉลี่ย=4.80, $SD=0.55$) พนักงานผู้ให้บริการมีความพร้อมในการรับฟังข้อร้องเรียนของลูกค้าและนำกลับมาแก้ไขเสมอ (ค่าเฉลี่ย=4.70, $SD=0.82$) และระดับสำคัญมากอยู่ 1 ข้อ คือมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ เช่น ลานจอดรถ, ท่าเรือเทียบ (ค่าเฉลี่ย=4.50, $SD=0.55$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการให้บริการอย่างทันเวลา

ด้านการให้บริการอย่างทันเวลา	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความสำคัญ
1. ระยะเวลาและขอบเขตการกำหนดเวลา คิวของเรือ ลำเลียงมีความเหมาะสม	4.45	0.60	สำคัญมาก
2. ผู้ให้บริการมีการเตรียมความพร้อมสำหรับเรื่องอุบัติเหตุ และสามารถแก้ไขได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุ	4.35	0.48	สำคัญมาก
3. ระยะเวลา ขั้นตอนในการให้บริการในกระบวนการขน ถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความเหมาะสม	4.35	0.67	สำคัญมาก
4. ระยะเวลากำหนดในการดำเนินงานจนแล้วเสร็จ ตรงตาม เวลาที่กำหนดไว้	4.05	0.68	สำคัญมาก
5. ผู้ให้บริการแก้ไขเหตุขัดข้องได้ในทันที เช่น เครื่องจักร มีปัญหาในระบบไฟฟ้า, รถบรรทุกมีเหตุขัดข้อง	3.80	0.59	สำคัญมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.20	0.37	สำคัญมาก

จากตารางที่ 4 พบว่าด้านการให้บริการอย่างทันเวลามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย=4.20, $SD=0.37$) และเมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ระยะเวลาและขอบเขตการกำหนดเวลา คิวของเรือลำเลียงมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย=4.45, $SD=0.60$) ผู้ให้บริการมีการเตรียมความพร้อมสำหรับเรื่องอุบัติเหตุ และสามารถแก้ไขได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุ (ค่าเฉลี่ย=4.35, $SD=0.48$) ระยะเวลา ขั้นตอนในการให้บริการในกระบวนการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย=4.35, $SD=0.67$) ระยะเวลากำหนดในการดำเนินงานจนแล้วเสร็จ ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ (ค่าเฉลี่ย=4.05, $SD=0.68$) และผู้ให้บริการแก้ไขเหตุขัดข้องได้ในทันที เช่น เครื่องจักรมีปัญหาในระบบไฟฟ้า, รถบรรทุกมีเหตุขัดข้อง (ค่าเฉลี่ย=3.80, $SD=0.59$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า

ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความสำคัญ
1. มีการให้บริการที่สะดวก รวดเร็วและปลอดภัยตามหลักสากล	4.50	0.59	สำคัญมาก
2. พนักงานผู้ให้บริการ นำคำติชมมาปรับปรุงและนำไปพัฒนาอยู่เสมอ	4.40	0.60	สำคัญมาก
3. พนักงานมีความกระตือรือร้น ขยันในการให้บริการ	4.35	0.57	สำคัญมาก
4. พนักงานมีการพัฒนาฝีมือและทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าฝึกอบรมต่าง ๆ	4.25	0.69	สำคัญมาก
5. มีการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาให้บริการอยู่เสมอ	4.15	0.58	สำคัญมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.33	0.43	สำคัญมาก

จากตารางที่ 5 พบว่าด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย=4.33, $SD=0.43$) และเมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการให้บริการที่สะดวก รวดเร็วและปลอดภัยตามหลักสากล (ค่าเฉลี่ย=4.50, $SD=0.59$) พนักงานผู้ให้บริการ นำคำติชมมาปรับปรุงและนำไปพัฒนาอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย=4.40, $SD=0.60$) พนักงานมีความกระตือรือร้น ขยันในการให้บริการ (ค่าเฉลี่ย=4.35, $SD=0.57$) พนักงานมีการพัฒนาฝีมือและทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าฝึกอบรมต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย=4.25, $SD=0.69$) และมีการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาให้บริการอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย=4.15, $SD=0.58$) ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โพรส์ จำกัด จำแนกตามข้อมูลสถานประกอบการ

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โพรส์ จำกัด จำแนกตามข้อมูลสถานประกอบการ

ข้อมูลสถานประกอบการ	F	p	ผลการทดสอบ
ทุนจดทะเบียน	2.52	.10	ไม่แตกต่าง
ประเภทธุรกิจ	1.03	.37	ไม่แตกต่าง
ลักษณะธุรกิจ	0.35	.70	ไม่แตกต่าง
จำนวนพนักงาน	0.69	.51	ไม่แตกต่าง
ระยะเวลาการดำเนินงาน	0.88	.43	ไม่แตกต่าง

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่าสถานประกอบการที่มีทุนจดทะเบียน ประเภทธุรกิจ ลักษณะ จำนวนพนักงาน และระยะเวลาการดำเนินงานที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของ บริษัท บัลค์ โพรส์ จำกัด ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. คุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของ บริษัท บัลค์ โพรส์ จำกัด

ตารางที่ 7 คุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โพรส์ จำกัด

คุณภาพการให้บริการ	B	Std.Error	Beta	t	p	ผลการทดสอบ
(ค่าคงที่)	0.55	1.23		0.45	.65	
ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ	0.37	0.28	0.32	1.32	.20	ไม่มีผล
ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า	-1.11	0.44	-1.28	-2.48*	.02	มีผล
ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง	0.63	0.48	0.58	1.31	.20	ไม่มีผล
ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค	-1.99	0.27	-0.20	-0.72	.48	ไม่มีผล
ด้านการให้บริการอย่างทันเวลา	1.02	0.28	1.08	3.65*	.00	มีผล

$R = .780$, $R \text{ Square} = .609$, $\text{Adjusted } R \text{ Square} = .470$

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 พบว่าคุณภาพการให้บริการด้านการให้บริการอย่างทันเวลาและด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้ามีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปร์ส จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

คุณภาพการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของบริษัท บัลค์ โปร์ส จำกัด ภาพรวมอยู่ในระดับสำคัญมาก เนื่องจากคุณภาพการให้บริการเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับธุรกิจการให้บริการจึงต้องให้บริการที่มีคุณภาพเพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจ สอดคล้องกับ ฤดี สุศรีเจริญสุข (2564, หน้า 9) ที่ศึกษาคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการขนส่งบริษัท บลูแอนด์ไวท์ โลจิสติกส์ จำกัด พบว่าระดับความคิดเห็นด้านคุณภาพการให้บริการขนส่งบริษัท บลูแอนด์ไวท์ โลจิสติกส์ จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และโสธยา สุภาพผล (2562, หน้า 112) ที่ศึกษาคุณภาพการบริการขนส่งสินค้าที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าบริษัท เอกชัย สาสิทธิ์พรหม จำกัด พบว่าระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยคุณภาพการบริการขนส่งสินค้าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านความน่าเชื่อถือ ประกอบด้วย การให้บริการของพนักงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความตรงต่อเวลา การให้บริการของพนักงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล หากมีปัญหาเรื่องเครื่องจักร พนักงานสามารถแก้ไขได้รวดเร็ว เครื่องมือและอุปกรณ์มีมาตรฐานและทันสมัย พนักงานผู้ให้บริการสามารถให้คำแนะนำ และตอบข้อสงสัยของลูกค้าได้อย่างถูกต้อง อยู่ในระดับความสำคัญมาก เนื่องจากคุณภาพการให้บริการด้านความน่าเชื่อถือนั้นมีส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ สร้างความเชื่อมั่นให้กับธุรกิจและยังส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าด้วย สอดคล้องกับ พิมพ์นารา จิระนนท์มงคล (2562, หน้า 64-65) ที่ศึกษาคุณภาพการให้บริการของธุรกิจการขนส่งสินค้าทางอากาศ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ พบว่าคุณภาพการให้บริการด้านความน่าเชื่อถือ สถานประกอบการผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเฉลี่ยอยู่ในระดับสำคัญมาก

ด้านการให้ความมั่นใจ ประกอบด้วย พนักงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความชำนาญในการให้บริการที่และมีความปลอดภัย เครื่องจักรหน้าท่าเรือรวมถึงรถบรรทุกลำเลียงสินค้า เข้ามาตรงตามตารางเวลา การประสานงานระหว่างพนักงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือและผู้ให้บริการมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ การปฏิบัติงานของพนักงานและทีมงานขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ มีความน่าเชื่อถือและเป็นมืออาชีพ และการให้บริการของพนักงานขนถ่ายสินค้า ระยะเวลาขึ้น-ลงสินค้า หน้าท่าเรือเป็นไปตามแผนของผู้ให้บริการที่วางแผนไว้ จากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับความสำคัญมาก เนื่องจากคุณภาพการให้บริการด้านการให้ความมั่นใจเป็นด้านที่สร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า ส่งผลให้ลูกค้ามีความมั่นใจและรับรองได้ว่าลูกค้าจะกลับมาใช้บริการซ้ำอีกในภายภาคหน้า สอดคล้องกับ อารีฟ อาหามะ (2559, หน้า 100) ที่ศึกษาคุณภาพการให้บริการ

ของโรงพักสินค้าของการท่าเรือแห่งประเทศไทย พบว่าคุณภาพการให้บริการในด้านการให้ความมั่นใจ สถานประกอบการผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเฉลี่ยในระดับสำคัญมาก

ความพึงพอใจในการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือบริษัท บัลค์ โพรส จำกัด พบว่าในภาพรวมของความพึงพอใจในการให้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ บริษัท บัลค์ โพรส จำกัด อยู่ในระดับความสำคัญมาก สอดคล้องกับ ฤดี สุศรีเจริญสุข (2564, หน้า 8) ที่พบว่าระดับความคิดเห็นด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการขนส่ง บริษัท บลูแอนด์ไวท์ โลจิสติกส์ จำกัด อยู่ในระดับมาก และ วรพล โรจน์จิงประเสริฐ (2562, หน้า 42) ที่ศึกษาคุณภาพการให้บริการขนส่งบริษัทเคอรี่ เอ็กซ์เพรส ในมุมมองของผู้จำหน่ายสินค้าออนไลน์ สถานประกอบการผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเฉลี่ยในระดับสำคัญมาก และ โสรยา สุภาพผล (2562, หน้า 112) ที่พบว่าระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของลูกค้าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือ บริษัท บัลค์ โพรส จำกัด จำแนกตามข้อมูลสถานประกอบการ พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการจำแนกตามข้อมูลสถานประกอบการนั้น ไม่ได้ส่งผลในเรื่องความพึงพอใจของลูกค้า ทุนจดทะเบียนของสถานประกอบการ จำนวนพนักงานหรือระยะเวลาการดำเนินงานของสถานประกอบการ จะมากหรือน้อยไม่ได้ส่งผลความพึงพอใจแต่อย่างใด สอดคล้องกับ จันทิทัตปภาส ธนประดิษฐ์กุล (2560, หน้า 52) ที่ศึกษาการเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าต่อส่วนประสมทางการตลาด สำหรับกลุ่มพ่อค้าชาวมาเพื่อการผลิต บ้านขามอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการโลจิสติกส์ในการขนถ่ายสินค้าหน้าท่าเรือของ บริษัท บัลค์ โพรส จำกัด พบว่าคุณภาพการให้บริการด้านการให้บริการอย่างทันเวลา และด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้ามีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้า เนื่องจากเวลาในการให้บริการเป็นสิ่งจำเป็น การพัฒนาการให้บริการมีผลต่อก้าวหน้าของธุรกิจ ส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับ รุ่งทิพย์ นิลพัท (2561, หน้า 72) ที่ศึกษาคุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้บริการ โรงพยาบาลเปาโลรังสิต พบว่าคุณภาพการให้บริการด้านการให้บริการอย่างทันเวลามีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. บริษัท บัลค์ โพรส จำกัด ควรให้ความสำคัญกับการรักษาลูกค้าไว้ด้วยการพัฒนาบุคลากรให้เกิดทักษะและความชำนาญในงาน จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยได้มาตรฐาน มีจำนวนที่เพียงพอต่อการให้บริการ เรียนรู้และเข้าใจสินค้าแต่ละชนิดรวมถึงการจัดระบบกระบวนการการทำงานต่าง ๆ เพื่อให้การขนถ่ายสินค้านั้นๆไม่เกิดความเสียหาย และมีประสิทธิภาพ และให้ลูกค้าเกิดความเชื่อใจ มั่นใจ พร้อมทั้งจะ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

กลับมาใช้บริการซ้ำ

2. บริษัท บัลค์ โปर्स จำกัด ควรกำกับให้พนักงานใส่ใจในการให้บริการลูกค้าอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติด้วยความสุภาพอย่างเต็มที่ ให้บริการที่สะดวก รวดเร็วและปลอดภัยตามหลักสากล นำข้อร้องเรียนของลูกค้ามาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาคุณภาพการให้บริการโดยการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัย มาเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

ควรเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ให้ได้ข้อมูลและความเห็นอื่น ๆ ที่มีความสมบูรณ์ เพื่อให้สามารถนำผลวิจัยไปพัฒนาการให้บริการที่ตรงประเด็นและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ เป็นการสร้างความพึงพอใจให้เพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทน์ท้ปภาสร์ ธนประดิษฐ์กุล. (2560). *รายงานการวิจัย การเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าต่อส่วนประสมทางการตลาดสำหรับกลุ่มทอผ้าขาวม้าเพื่อการผลิต บ้านขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์*. มหาสารคาม: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี, สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์นารา จิระนนท์มงคล. (2562). *คุณภาพการให้บริการของธุรกิจการขนส่งสินค้าทางอากาศท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งทิพย์ นิลพัท. (2561). *คุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการโรงพยาบาลเปาโลรังสิต*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฤดี สุศรีเจริญสุข. (2564). *คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการขนส่งบริษัท บลูแอนด์ไวท์ โลจิสติกส์ จำกัด*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

- วรพล โรจน์จิ่งประเสริฐ. (2562). **คุณภาพการให้บริการขนส่งบริษัทเคอรี่ เอ็กซ์เพรส ในมุมมองของผู้จำหน่ายสินค้าออนไลน์**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- โสธยา สุภาพล. (2562). **คุณภาพการบริการขนส่งสินค้าที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าบริษัท เอกชัย สาสีสุพรรณ จำกัด**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ, คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- อารีฟ อาหามะ. (2559). **คุณภาพการให้บริการของโรงพักสินค้าของการท่าเรือแห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- Kerlinger, Fred N. (1973). *Foundation of Behavioral Science Research* (2nd ed.). New York: Rinehart and Winston.
- Patterson, P. & Spreng, R. (1997). *International Journal of Service Industry Management*. New York: MC Graw Hill.
- Stanton, W.J. (1981). *Fundamentals of Marketing*. New York: MC Graw Hill.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงาม
ด้านการสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

MARKETING MIX FACTORS THAT AFFECT THE DECISION TO CHOOSE
EYEBROWS TATTOO IN BANGKOK AND VICINITY

สุกัญญา ขวตสาลี*, ชินโนสน วิสิฐนิติกิจจา

Sukanya Kuadsalee*, Chinnaso Visitnitikitja

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Master of Business Administration, Marketing, Faculty of Business Administration,

Kasem Bundit University

*Corresponding Author e-Mail: Lotus.artist.rmutt@gmail.com

(Received: 2024, April 24; Revised: 2024, July 12; Accepted: 2024, July 26)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว 2) การตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว 3) เปรียบเทียบการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล และ 4) ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 400 คน ด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t test) แบบการทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples) การทดสอบค่าเอฟ (F test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression)

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วอยู่ในระดับสำคัญมาก ระดับความคิดเห็นการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เพศ อายุ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วที่ไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้าน

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

การสักคิ้วที่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนประสมการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เสริมความงาม; สักคิ้ว

ABSTRACT

This research aimed to investigate 1) marketing mix factors influencing the utilization of eyebrow tattooing services, 2) decision-making processes in using eyebrow tattooing services, 3) comparative analysis of decision-making based on personal data among consumers of eyebrow tattooing services, and 4) market factors influencing the decision-making process in utilizing eyebrow tattooing services. The samples, selected through accidental sampling, consisted of 400 individuals who utilized eyebrow tattooing services in Bangkok and its metropolitan area. A questionnaire was employed as the data collection tool. Statistical analyses included frequency, percentage, mean, standard deviation, hypothesis testing methods such as *t* tests (Independent Samples), *F* tests (One-Way ANOVA) for variance analysis, and Multiple Regression Analysis using the Enter method for variable selection.

The research findings revealed that marketing mix factors significantly influenced the decision to utilize eyebrow tattooing services at a statistically significant level. The consensus level on decision-making regarding the use of eyebrow tattooing services was notably high. Gender and age differences did not significantly affect the decision-making process, while variations in educational level, occupation, and average monthly income significantly influenced the decision-making process regarding eyebrow tattooing services. Marketing mix factors in terms of marketing promotion also significantly impacted the decision to use eyebrow tattooing services at a statistically significant level of .05.

Keywords: Beauty Enhancement; Eyebrow Tattooing

บทนำ

การดำรงชีวิตของคนในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปเพราะสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของคนเราเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันค่านิยมอันดับต้นๆของประเทศไทย ได้ให้ความสนใจในเรื่องของความสวยความงาม เนื่องจากการเป็นที่ยอมรับ

วารสารวิชาการศัลยกรรม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ในสังคมเปรียบเสมือนประตูปานแรกแห่งการก้าวขึ้นไปสู่ความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นความร่ำรวย การมีหน้ามีตา ในสังคมหรือการถูกยกย่องชื่นชมจากคนรอบข้าง การเป็นที่ถูกยอมรับจากสังคมนั้นต้องผ่านค่านิยมหรือมาตรฐาน บางอย่างที่ถูกกำหนดไว้แล้ว หนึ่งในบรรทัดฐานที่สังคมไม่สามารถก้าวผ่านไปได้แม้ยุคสมัยจะเปลี่ยนผ่านไปนาน แค่นั้นคือเรื่องของ "หน้าตา" และ "รูปลักษณ์ภายนอก" ซึ่งนำมาสู่สิ่งที่เรียกว่า “มาตรฐานความงาม (Beauty Standard)” และ “สิทธิพิเศษของคนหน้าตาดี” (วิชัย ฌ พัทลุง, 2563, หน้า 1) ความสวยความงามจึงเป็นค่านิยม ที่ผู้บริโภคในสังคมไทยให้ความสำคัญและมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ความสวยความงามได้ เป็นคุณค่าทางสังคมที่แพร่หลายไปยังกลุ่มต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว จากเดิมผู้ที่ให้ความสนใจด้านความสวยงามมักเป็น กลุ่มผู้หญิงวัยกลางคนที่มีกำลังซื้อสูงหรือผู้ที่ต้องใช้ภาพลักษณ์ในการประกอบอาชีพ ก็ได้ขยายวงกว้างไปยังกลุ่ม วัยรุ่นนักศึกษา รวมทั้งกลุ่มผู้ชายมากขึ้น ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับความงามบนใบหน้าและผิวพรรณเกิดจากวิถี การดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การติดต่อพบปะในสังคมหรือธุรกิจทำให้คนส่วนใหญ่ต้องการมีหน้าตา และผิวพรรณที่ดี ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ตนเองมากขึ้น (ธิดารัตน์ ภูมิชัยสิทธิ์, 2564, หน้า 2-3)

สุภาจิตคำพิงเพยท์กล่าวว่า “ไก่องามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง” ที่ทุกคนในสังคมไทยได้ยินและได้ฟัง กันเป็นอย่างดี จนกลายเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตประจำวันสำหรับคนไทยไปแล้ว ซึ่งตรงกับข้อคิดในเรื่องของการ ใช้บริการเสริมความงาม ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะดูดีสวยงามได้ ถ้ารู้จักเสริม แต่ง เพราะคนเราไม่ได้เกิดมามีบุคลิก หน้าตาที่ดีเท่ากันทุกคน ทำให้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่ขาดความเชื่อมั่นในรูปร่างหน้าตาและบุคลิกภาพของตนเอง พยายามหาสิ่งปรุงแต่งตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า การใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วจึงเป็นตัวช่วยในอีกรูปแบบ หนึ่ง ที่จะช่วยปรับ เสริม แต่ง ให้แก่บุคคลที่ไม่พอใจกับหน้าตาของตนเอง สามารถมีหน้าตาที่ดีขึ้นจนเป็นที่น่า พอใจได้ (ธัญชนก สุขแสง, 2556, หน้า 1)

เมื่อกล่าวถึงการแต่งหน้าแล้ว สิ่งที่เป็นเรื่องกังวลใจของใครหลาย ๆ คนมากที่สุด ก็คือการเขียนคิ้ว "คิ้ว" เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของใบหน้าของคนเรา คิ้วที่สวยงามช่วยส่งเสริมให้ใบหน้าดูโดดเด่นขึ้นได้ เพราะใคร ๆ ต่างก็รู้ว่า “คิ้วคือมงกุฎของใบหน้า” หลายคนอาจจะมองว่าการเขียนคิวนั้นไม่ใช่เรื่องยาก แต่จริง ๆ แล้ว การจะเขียนคิ้ว ให้ได้รูปทรงที่สวยงามและถูกใจก็ไม่ใช่เรื่องง่ายเช่นกัน ซึ่งทางออกสำหรับหลาย ๆ คน ก็คือการเลือกที่จะสักคิ้ว เพื่อให้ได้คิ้วที่สวยงามตามความต้องการนั่นเอง การสักคิ้วต้องผ่านกรรมวิธีที่ละเอียดอ่อน ประกอบกับการสั่งสม ประสพการณ์ ผสานฝีมือทางด้านศิลปะ โดยใช้วิธีการวาดลายเส้นคิ้วที่ละเอียดอ่อน เพื่อให้ดูเหมือนเป็นการเพิ่มเส้นขน คิ้ว จนเกิดเป็นลายเส้นคิ้วเรียวยาวเล็กเหมือนจริงในแนวขนคิ้วเดิม มีความพลิ้วไหวสวยงาม ประหนึ่งศิลปินวาดรูปลง บนกระดาษ สร้างความเป็นธรรมชาติเหมือนขนคิ้วจริง ๆ เพื่อความงดงามตามนิยามของ “คิ้ว” ในแบบที่ควรจะเป็น มากไปกว่านั้นการสักคิ้วยังช่วยแก้ไขรูปคิ้ว และภาพรวมของใบหน้าให้ดูสวยงามมากขึ้นอีกด้วย รวมทั้งการ สักคิ้วเสริมโหงวเฮ้งที่ทำได้ง่ายค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก แถมยังไม่ต้องพึ่งศัลยกรรม แต่ก็สามารถสร้างความสมดุลบน

ใบหน้าของเราได้ด้วย (เอดิน่า, ออนไลน์, 2565) ในปัจจุบันธุรกิจบริการสักคิ้วกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นและการตระหนักถึงความสำคัญของการมีคิ้วที่สวยงามต่อภาพลักษณ์โดยรวม อย่างไรก็ตามการแข่งขันในตลาดก็สูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อดึงดูดและรักษาลูกค้า การศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าใจว่าอะไรคือปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการสักคิ้ว

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาปรับปรุงการให้บริการ กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม และเพิ่มยอดจำนวนผู้ใช้บริการเสริมความงามด้านสักคิ้ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

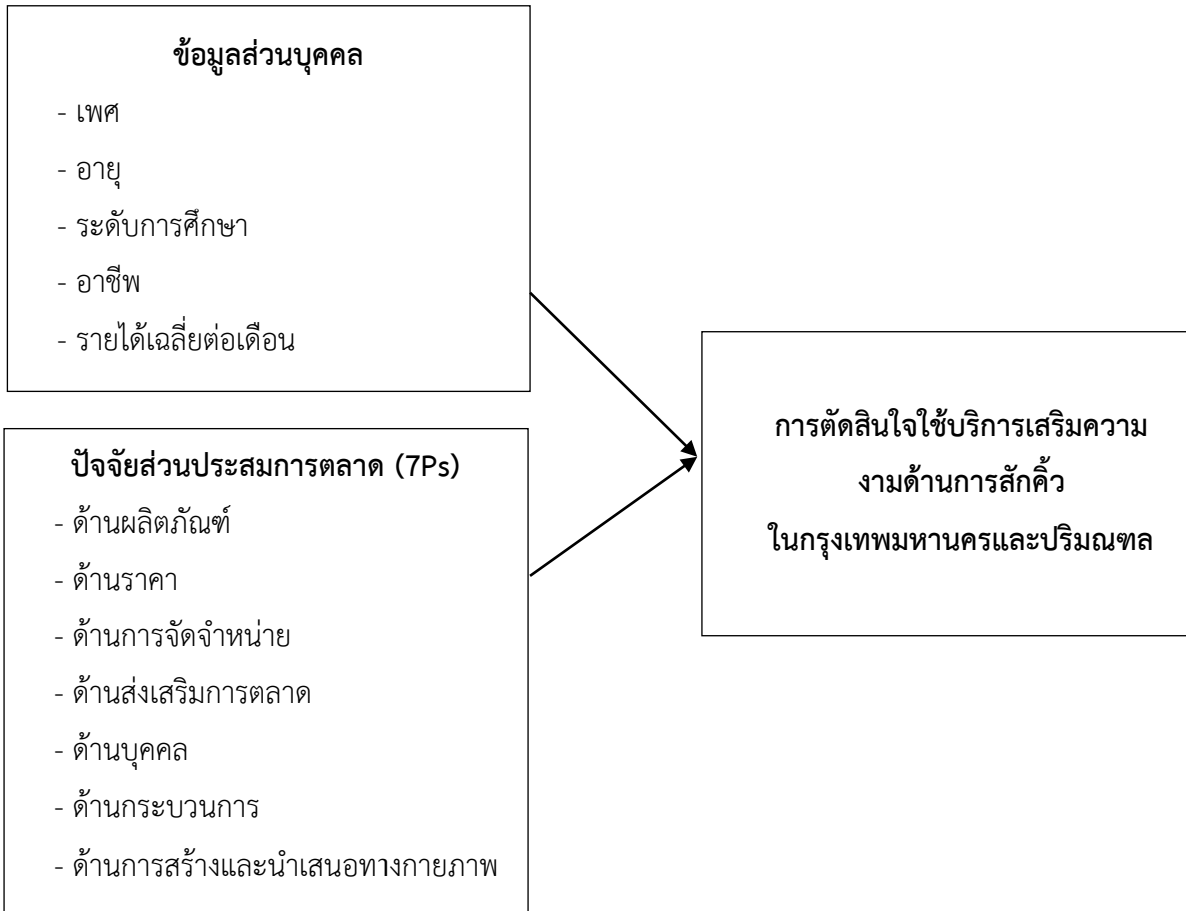
กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยค้นคว้าข้างต้นผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีส่วนประสมการตลาด (7Ps) ของ Kotler & Keller (2016, p. 679) และทฤษฎีการตัดสินใจของผู้บริโภคของ Schiffman & Kanuk (2010, pp. 36-37) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี
ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568
ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่ใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีคำนวณกลุ่มตัวอย่างกรณีไม่ทราบสัดส่วนของประชากรตามสูตรของคอแครน (Cochran, 1977 , p. 20) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 348 คน โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกในการประเมินผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ต (Likert) แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึงสำคัญมากที่สุด, 4 หมายถึงสำคัญมาก, 3 หมายถึงสำคัญปานกลาง, 2 หมายถึงสำคัญน้อย, 1 หมายถึงสำคัญน้อยที่สุด และส่วนที่ 3 การตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ต (Likert) แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด, 4 หมายถึงเห็นด้วยมาก, 3 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง, 2 หมายถึงเห็นด้วยน้อย, 1 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ 1) ความเที่ยงตรง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจำนวน 3 คน เป็นอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี ประเมินและตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Rovinelli, 1977, p. 49) ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรง $IOC = .97$ 2) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pretest) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของคอนบาค (Cronbach, 1984, p. 161) เพื่อให้เกิดความชัดเจนของข้อคำถาม โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า .70 เพื่อแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ ซึ่งผลการทดสอบได้ค่าความน่าเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามโดยขอความร่วมมือ จากกลุ่มตัวอย่าง ณ สถานที่ต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 4 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2566 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 121) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงระดับน้อยที่สุด 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t test) แบบการทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples) การทดสอบค่าเอฟ (F test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	119	29.75
	หญิง	281	70.25
	รวม	400	100.00
อายุ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	187	46.75
	31-40 ปี	141	35.25
	41-50 ปี	54	13.50
	51-60 ปี	15	3.75
	60 ปี	3	0.75
	รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	145	36.25
	ปริญญาตรี	203	50.75
	ปริญญาโท	45	11.25
	สูงกว่าปริญญาโท	7	1.75
	รวม	400	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ	นักเรียน/นักศึกษา	86	21.50
	รับจ้าง	72	18.00
	พนักงานบริษัทเอกชน	140	35.00
	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	49	12.25
	ธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ	53	13.25
	รวม	400	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท	108	27.00
	15,001-20,000 บาท	116	29.00
	20,001-30,000 บาท	91	22.75
	30,001-40,000 บาท	43	10.75
	40,001-50,000 บาท	27	6.75
	มากกว่า 50,000 บาท ขึ้นไป	15	3.75
	รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 281 คน ร้อยละ 70.25 มีอายุน้อยหรือเท่ากับ 30 ปี จำนวน 187 คน ร้อยละ 46.75 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 203 คน ร้อยละ 50.75 เป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 140 คน ร้อยละ 35.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาทมากที่สุด จำนวน 116 คน ร้อยละ 29.00

2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพและปริมณฑล

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพและปริมณฑล

ปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการใช้บริการเสริมความงาม ด้านการสักคิ้วในกรุงเทพและปริมณฑล	\bar{X}	SD	ระดับความสำคัญ
ด้านผลิตภัณฑ์	4.49	0.47	มาก
ด้านราคา	4.46	0.47	มาก
ด้านการจัดจำหน่าย	4.45	0.52	มาก
ด้านส่งเสริมการตลาด	4.45	0.49	มาก
ด้านบุคคล	4.54	0.45	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ	4.50	0.50	มาก
ด้านการสร้างและนำเสนอทางกายภาพ	4.47	0.47	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.47	0.48	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าภาพรวมปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพและปริมณฑล โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด 1 รายการ ประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านบุคคล ($\bar{X}=4.54, SD=0.45$) โดยปัจจัยย่อยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ช่างสักคิ้วตรงต่อเวลา และมีความรวดเร็วในการให้บริการ ($\bar{X}=4.58, SD=0.54$) จำนวนช่างสักคิ้วมีจำนวนเพียงพอให้บริการ ($\bar{X}=4.56, SD=0.55$) ช่างสักคิ้วมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการให้บริการ ($\bar{X}=4.56, SD=0.56$) สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณภาพของช่างสักคิ้วทั้งในด้านทักษะการให้บริการและบุคลิกภาพเป็นอย่างมากอยู่ในระดับความสำคัญมาก 5 รายการ ประกอบด้วย

ปัจจัยด้านกระบวนการ ($\bar{X}=4.50, SD=0.50$) โดยปัจจัยย่อยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้บริการและแนะนำขั้นตอนการดูแลหลังการสักคิ้ว ($\bar{X}=4.63, SD=0.53$) มีการติดต่ออย่างรวดเร็วในการตอบข้อร้องเรียนต่าง ๆ ($\bar{X}=4.58, SD=0.54$) การให้คำปรึกษาของช่างก่อนทำการสักคิ้ว ($\bar{X}=4.56, SD=0.54$) สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการบริการที่ครบวงจร ตั้งแต่การให้คำปรึกษาก่อนการสักจนถึงการดูแลหลังการสัก รวมถึงการให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่รวดเร็วและการจัดการที่เป็นระบบ

ปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=4.49, SD=0.47$) โดยปัจจัยย่อยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีประกันรับรองคุณภาพหลังให้บริการหรือในระหว่างสัญญาบริการ ($\bar{X}=4.52, SD=0.58$) สักคิ้วที่นำมาใช้มีการรับรองคุณภาพ ($\bar{X}=4.52, SD=0.55$) และความหลากหลายประเภทของการสักคิ้วให้ลูกค้าเลือกโดยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการออกแบบ ($\bar{X}=4.51, SD=0.60$) สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณภาพของบริการ ความปลอดภัย และความหลากหลายของทางเลือกในการสักคิ้วเป็นอย่างมาก ปัจจัยทางการสร้างและนำเสนอทางกายภาพ ($\bar{X}=4.47, SD=0.47$) โดยปัจจัยย่อยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญที่สุด ได้แก่ เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำบริการ อยู่ในสภาพดี สะอาดและได้มาตรฐาน ($\bar{X}=4.64, SD=0.51$) สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับความสะอาดและความปลอดภัยของอุปกรณ์ที่ใช้ในการสักคิ้วเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ บรรยากาศภายในสถานที่บริการและความโดดเด่นของการตกแต่งร้านก็เป็นปัจจัยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญในระดับมากเช่นกัน (ค่าเฉลี่ย 4.37-4.39) ซึ่งบ่งชี้ว่าบรรยากาศและความสวยงามของร้านมีส่วนช่วยในการสร้างความประทับใจและความพึงพอใจในการใช้บริการ ปัจจัยทางด้านราคา ($\bar{X}=4.46, SD=0.47$) โดยปัจจัยย่อยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุดได้แก่ ความคุ้มค่าของราคากับประเภทคิ้วที่เลือกความคุ้มค่าของราคากับประเภทคิ้วที่เลือก ($\bar{X}=4.51, SD=0.59$) สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าของราคาที่จะจ่ายไปเมื่อเทียบกับคุณภาพและประเภทของการสักคิ้วที่ได้รับ นอกจากนี้ ปัจจัยย่อยอื่นๆ เช่น การต่อรองราคา ความเหมาะสมของราคากับคุณภาพ และรูปแบบการชำระเงิน ก็มีความสำคัญในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X}=4.43, SD=0.61$) ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้บริโภคมีความคาดหวังในเรื่องความยืดหยุ่นของราคาและความสะดวกสบายในการชำระเงิน ปัจจัยทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X}=4.45, SD=0.52$) โดยปัจจัยย่อยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุดได้แก่ มีบริการสักคิ้วนอกสถานที่ ($\bar{X}=4.51, SD=0.61$) สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคบางส่วนมีความต้องการความสะดวกสบายในการเข้ารับบริการถึงที่ นอกจากนี้ความสะดวกสบายของสถานที่ตั้ง (เช่น มีที่จอดรถ ใกล้ชุมชน) และความสามารถในการติดต่อได้หลายช่องทางก็เป็นปัจจัยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X}=4.41, SD=0.57$) และปัจจัยทางการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X}=4.45, SD=0.49$) โดยปัจจัยย่อยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุดคือ การจัดโปรโมชั่นตามสถานการณ์และเทศกาลต่างๆ ($\bar{X}=4.51, SD=0.59$) สะท้อนให้เห็นว่าโปรโมชั่นและส่วนลดเป็นสิ่งจูงใจสำคัญในการตัดสินใจใช้บริการ นอกจากนี้ การจัดแพ็คเกจ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และโปรโมชั่นร่วมกับบัตรเครดิตก็เป็นปัจจัยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X}=4.44, SD=0.65$) ตามลำดับ

3. การตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 3 การตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ	4.43	0.52	มาก
ด้านการค้นหาข้อมูล	4.47	0.54	มาก
ด้านการประเมินทางเลือก	4.40	0.56	มาก
ด้านการตัดสินใจซื้อ	4.56	0.39	มากที่สุด
ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ	4.46	0.51	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.46	0.50	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าภาพรวมระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 1 ด้านคือ ด้านการตัดสินใจซื้อ ($\bar{X}=4.56, SD=0.39$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 4 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการค้นหาข้อมูล ($\bar{X}=4.47, SD=0.54$) ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ ($\bar{X}=4.46, SD=0.51$) ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ($\bar{X}=4.43, SD=0.52$) และด้านการประเมินทางเลือก ($\bar{X}=4.40, SD=0.56$) ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตามข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	การตัดสินใจ		p	ผลการทดสอบ
	t	F		
เพศ	-0.81		.41	ไม่แตกต่าง
อายุ		0.87	.47	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษา		3.96*	.00	แตกต่าง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	การตัดสินใจ		p	ผลการทดสอบ
	t	F		
อาชีพ		5.19*	.00	แตกต่างกัน
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		2.93*	.01	แตกต่างกัน

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่าการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วมีค่า $p = .41$ ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานรอง H_0 แสดงว่าเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วไม่แตกต่างกัน ด้านอายุ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในแต่ละช่วงอายุมีค่าใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 4.41 - 4.66$) และจากการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.877, p = .47$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ว่าอายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว และด้านระดับการศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในแต่ละระดับการศึกษามีค่าใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 4.37 - 4.51$) จากการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.96^*, p = .00$) และจากการเปรียบเทียบรายคู่พบว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกใช้บริการน้อยกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่ว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ด้านอาชีพ พบว่าค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในแต่ละอาชีพมีค่าแตกต่างกัน ($\bar{X} = 4.25 - 4.54$) และจากการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 5.19^*, p = .00$) และจากการเปรียบเทียบรายคู่พบว่ากลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกใช้บริการน้อยกว่ากลุ่มอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($p = .00$) และกลุ่มอาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกใช้บริการน้อยกว่ากลุ่มอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่ว่าอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว และด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วในแต่ละกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีค่าใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 4.36 - 4.53$) แต่จากการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.93^*, p = .01$) และจากการเปรียบเทียบรายคู่พบว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท มี

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกใช้บริการน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกใช้บริการมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,001-50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานรอง (H₁) ที่ว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว

5. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว

ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 5 ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ปัจจัยส่วนประสมการตลาด	B	Std. Error	Beta	t	p	ผลการทดสอบ
(ค่าคงที่)	0.78	.14		5.41	.00	
ด้านผลิตภัณฑ์	-0.04	.04	-.04	-0.86	.38	ไม่มี
ด้านราคา	0.07	.05	.74	1.31	.19	ไม่มี
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	0.11	.04	.12	2.59	.10	ไม่มี
ด้านการส่งเสริมการตลาด	0.28	.04	.31	6.39*	.00	มี
ด้านบุคคล	-0.10	.06	-.10	-1.68	.09	ไม่มี
ด้านกระบวนการ	-0.00	.05	.00	-.010	.25	ไม่มี
ด้านลักษณะทางกายภาพ	0.50	.04	.52	11.30	.38	ไม่มี

$R^2=0.401$, Adjusted $R^2=0.389$

* $p<.05$

จากตารางที่ 5 พบว่าปัจจัยส่วนประสมการตลาดสามารถอธิบายการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วได้ร้อยละ 40.1 ($R^2=0.401$) โดยมีเพียงปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B=0.28$, $t=6.39^*$, $p=.00$) หมายความว่า การส่งเสริมการตลาดที่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดโปรโมชั่น การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ สามารถเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจใช้บริการสักคิ้วของผู้บริโภคได้ ลำดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้าน

ลักษณะทางกายภาพ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา ด้านบุคคล ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านกระบวนการตามลำดับ

อภิปรายผล

ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมการตลาด พบว่าปัจจัยส่วนประสมการตลาดโดยรวมมีความสำคัญในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการสักคิ้วเป็นบริการที่ส่งผลโดยตรงต่อใบหน้าและภาพลักษณ์ของผู้ใช้บริการ จึงทำให้ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับทุกองค์ประกอบของส่วนประสมการตลาด สอดคล้องกับ ภัคจิรา ก้อนพร (2562, หน้า 10) ที่ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อลูกค้าในการทำศัลยกรรมความงามในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าภาพรวมของปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีความสำคัญมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสำคัญมาก

ด้านผลิตภัณฑ์และด้านราคามีความสำคัญในระดับมาก โดยผู้ใช้บริการให้ความสำคัญกับคุณภาพของสีสักและการรับประกันผลงานมากที่สุด สะท้อนถึงความต้องการความปลอดภัยและความคงทนของการสักคิ้ว ในขณะที่ด้านราคา ผู้ใช้บริการเน้นความคุ้มค่ามากกว่าราคาถูก แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคมีความรู้และข้อมูลมากขึ้นในการตัดสินใจ สอดคล้องกับ นิชชา ชัยปฏิวัติ (2559, หน้า 989) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการศัลยกรรมบนใบหน้าของผู้หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยส่วนประสมการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ มีความสำคัญมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสำคัญมาก และจิรารัตน์ ภูมิชัยสิทธิ์ (2564, หน้า 11) ที่ศึกษาการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอเมืองสมุทรปราการ พบว่าปัจจัยส่วนประสมการตลาดด้านราคา มีความสำคัญมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสำคัญมาก

ด้านบุคคลและด้านกระบวนการมีความสำคัญในระดับมากที่สุด อาจเกิดจากลักษณะเฉพาะของการสักคิ้วที่ต้องอาศัยทักษะและความเชี่ยวชาญของช่างสักเป็นอย่างมาก รวมถึงกระบวนการที่ต้องมีความละเอียดและปลอดภัย จึงทำให้ผู้ใช้บริการให้ความสำคัญกับสองปัจจัยนี้เป็นพิเศษ สอดคล้องกับ ภัคจิรา ก้อนพร (2562, หน้า 12) ที่พบว่าด้านบุคคลและด้านกระบวนการมีความสำคัญในระดับมาก

ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการธุรกิจสักคิ้วควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคาที่เหมาะสม การฝึกอบรมบุคลากร และการพัฒนากระบวนการให้บริการที่มีมาตรฐานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 พบว่าอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าความแตกต่างด้านกำลังซื้อ ผู้ที่มีรายได้สูงกว่าย่อมมีความสามารถในการจ่ายค่าบริการสักคิ้วที่มีราคาสูงได้มากกว่า ทำให้มีทางเลือกในการใช้

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

บริการที่หลากหลายกว่า ในขณะที่ผู้มีรายได้น้อยอาจต้องพิจารณาด้านราคาเป็นหลัก ความจำเป็นทางอาชีพ บางอาชีพ เช่น พนักงานขาย พนักงานต้อนรับ หรืออาชีพที่ต้องพบปะผู้คน อาจให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ มากกว่าอาชีพอื่น ทำให้มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจใช้บริการสักคิ้วเพื่อเสริมบุคลิกภาพ ค่านิยมและไลฟ์สไตล์ อาชีพที่ แตกต่างกันไปสู่การมีค่านิยมและไลฟ์สไตล์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการให้ความสำคัญกับการดูแลภาพลักษณ์ และความงาม สอดคล้องกับ ธีรรัตน์ ภูมิชัยสิทธิ์ (2564, หน้า 8-9) ที่พบว่าอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่งผล ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยส่วนประสมการตลาดส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเสริมความงามด้านสักคิ้วในกรุงเทพมหานคร และปริณทลจากการศึกษาพบว่า มีเพียงปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เลือกใช้บริการเสริมความงามด้านการสักคิ้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่ากลยุทธ์การ ส่งเสริมการตลาด เช่น โปรโมชั่น แพ็กเกจต่าง ๆ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ มีส่วนสำคัญในการ ดึงดูดและโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้บริการสักคิ้ว ปัจจัยนี้มีความสำคัญอย่างมากในการตัดสินใจของ ผู้บริโภค การมีโปรโมชั่นที่น่าสนใจ การจัดแพ็กเกจที่คุ้มค่า และการโฆษณาที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมี ประสิทธิภาพ ล้วนเป็นปัจจัยกระตุ้นให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้บริการ ปัจจัยอื่น ๆ แม้ว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย บุคคล กระบวนการ และลักษณะทางกายภาพ จะไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทาง สถิติกับการตัดสินใจใช้บริการ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าปัจจัยเหล่านี้ไม่มีความสำคัญ ผู้บริโภคอาจให้ความสำคัญกับ ปัจจัยเหล่านี้อยู่แล้วในระดับหนึ่ง และอาจไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในขั้นสุดท้าย ผลการวิจัยที่ พบว่าปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสักคิ้ว สอดคล้องกับ ณิชชา ชัยปฏิวัติ (2559, หน้า 10) ที่พบว่าปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคในระดับมาก

อย่างไรก็ตามการที่ปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นผลมาจากข้อจำกัดของ การวิจัย เช่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา หรือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นจึงควรมีการศึกษา เพิ่มเติมในอนาคตเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แม้ปัจจัยด้านการส่งเสริม การตลาดจะมีความสำคัญ แต่ผู้ประกอบการไม่ควรละเลยปัจจัยอื่น ๆ ในการให้บริการ เช่น คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ความเชี่ยวชาญของช่างสักคิ้ว ความสะอาดของสถานที่ และการบริการที่ดี เพราะปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยสร้าง ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการธุรกิจบริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ควรให้ความสำคัญกับสีสักคิ้วที่มีคุณภาพ ประเภทของคิ้ว ทรงคิ้ว และการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ให้บริการในการสักคิ้วที่มีคุณภาพ มีการรับประกันแก้ไขหลังการให้บริการ มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการออกแบบคิ้วให้ลูกค้าเลือก

2. ด้านราคา ผู้ประกอบการธุรกิจบริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ควรมีการกำหนดราคาค่าบริการในการสักคิ้วให้เหมาะสมกับคุณภาพของการให้บริการ เพื่อให้ลูกค้ามีความรู้สึกคุ้มค่า กำหนดราคาของการสักคิ้วแต่ละประเภทอย่างชัดเจน

3. ด้านการจัดจำหน่าย ผู้ประกอบการธุรกิจบริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับลูกค้า เพื่ออำนวยความสะดวกในการตอบคำถามให้กับลูกค้าอย่างทันท่วงทีและรวดเร็ว

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการธุรกิจบริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อรองรับการค้นหาข้อมูลของผู้ที่ต้องการใช้บริการ

5. ด้านบุคคล ผู้ประกอบการธุรกิจบริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ควรให้ความสำคัญในการคัดเลือกพนักงานให้บริการสักคิ้วที่มีความรู้และทักษะในการสักคิ้ว มีใบรับรองจากสถาบันสักคิ้ว มีรางวัลการแข่งขันและผลงานการสักคิ้วเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับลูกค้า

6. ด้านกระบวนการ ผู้ประกอบการธุรกิจบริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ควรให้ความสำคัญกับการจัดระบบการให้บริการลูกค้า ให้คำปรึกษาในการออกแบบ แนะนำทรงคิ้วให้เหมาะสมกับใบหน้าลูกค้าก่อนให้บริการ

7. ด้านการสร้างและนำเสนอทางกายภาพ ผู้ประกอบการธุรกิจบริการเสริมความงามด้านการสักคิ้ว ควรจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานมาใช้ในการให้บริการ สุขอนามัยที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดีแสงที่เพียงพอ สร้างบรรยากาศภายในสถานที่บริการให้เหมาะสมกับลักษณะของการให้บริการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพิจารณาขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสักคิ้ว เช่น ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม หรือปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมมากขึ้น

2. ควรพิจารณาใช้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งในด้านอายุ เพศ อาชีพ และภูมิภาค เพื่อให้ผลการวิจัยมีความเป็นตัวแทนของประชากรมากขึ้น

3. ควรพิจารณาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตพฤติกรรม หรือการทดลอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและมีความลึกซึ้งมากขึ้น

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

4. ควรพิจารณาทำการศึกษาในระยะยาวเพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค และเพื่อศึกษาผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ต่อการตัดสินใจใช้บริการสักคิ้วในระยะยาว

5. ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติมอาจช่วยให้เข้าใจถึงแรงจูงใจและความรู้สึกของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้บริการสักคิ้วได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถออกแบบกลยุทธ์ทางการตลาดที่ตรงใจผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ณิชา ชัยปฏิวัติ. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการศัลยกรรมบนใบหน้าของผู้หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นในเขตกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ, คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ธัญชนก สุขแสง. (2556). *ค่านิยมและอิทธิพลจากบุคคลที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจศัลยกรรมความงาม*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ธิดารัตน์ ภูมิชัยสิทธิ์. (2564). *การตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอเมืองสมุทรปราการ*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภัคจิรา ก้อนพร. (2562). *ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อลูกค้าในการทำศัลยกรรมความงามในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิชัย ฌ พัทลุง. (2563). *ความไม่สมบูรณ์แบบในความงาม*. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอดิน่า. (2565). *สักคิ้ว 3 มิติ สักคิ้วถาวร 2 มิติ แตกต่างกันอย่างไรร* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.adenaa.com/101-what-is-the-difference-between-3d-eyebrow-tattoo-and-2d-permanent-eyebrow-tattoo/> [2565, 27 ตุลาคม].

Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.

Cronbach, Lee. J. (1984). *Essential of Psychology testing* (4th ed.). New York: Harper & Row.

Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing Management* (14th ed.). Shanghai: Shanghai People's.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*, 2(2), pp. 49–60.

Schiffman, L. G., Kanuk, L. L., & Kumar, S. R. (2010). *Consumer Behavior* (10th ed.). New Delhi: Pearson Education.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

การบริหารจัดการธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มให้ประสบความสำเร็จ

BUSINESS MANAGEMENT IN SMART FARMING FOR SUCCESS

วิมลมาส มาสมบุญ¹, จันทนา ฤทธิสมบุญ^{2*}

Wimonmas Masomboon¹, Jantana Ridsomboon^{2*}

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

²สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะเทคโนโลยีสังคม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี

²Human Resource, Faculty of Social Technology,

Rajamangala University of Technology Tawan-ok Chanthaburi Campus

*Corresponding Author e-Mail: jantana_ri@rmutto.ac.th

(Received: 2024, April 28; Revised: 2024, August 21; Accepted: 2024, August 28)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ที่ประสบความสำเร็จของเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการในการบริหารจัดการธุรกิจรูปแบบสมาร์ทฟาร์ม จำนวน 3 คน เลือกแบบเจาะจง เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร

ผลการวิจัยพบว่าการวางแผนควรใช้การตลาดนำการผลิต การจัดการองค์กรควรบริหารจัดการทุกอย่างตามมาตรฐาน มีแผนการผลิตที่ชัดเจน และติดตามผล ผู้นำควรมองทุกอย่างอย่างมีคุณค่านำมาสร้างมูลค่าได้ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รู้สภาพดินฟ้าอากาศและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนเอง การควบคุมควรใช้ต้นทุนการผลิตให้น้อยที่สุดโดยประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการทำการเกษตรและคำนึงถึง BCG ในหลักการผลิต ผู้นำควรมีคุณสมบัติของสมาร์ทฟาร์มเมอร์ทั้งหมดและควรคำนึงถึงความยั่งยืนเป็นหลัก

คำสำคัญ: สมาร์ทฟาร์มเมอร์; เกษตรกร; ภูมิปัญญา

ABSTRACT

This study aimed to explore the processes, success factors, and knowledge development related to becoming a successful smart farmer in Chanthaburi Province. The

samples, selected purposively for in-depth interviews, consisted of three entrepreneurs managing smart farm businesses. The data collection tool was a structured interview, and the information was gathered until saturation was reached. Data analysis employed document analysis methods.

The findings revealed that planning should prioritize market-driven production. Organizational management needed to adhere to standards, including having clear production plans and consistent monitoring. Leaders were advised to perceive value in all aspects of the business and generate additional worth, continuously seeking new knowledge, being aware of weather conditions, and other factors pertinent to their profession. Cost control strategies suggested minimizing production costs by applying the Principles of Sufficiency Economy in farming along with considering the Bio-Circular-Green (BCG) economy in production. Leaders were expected to possess all the qualities of smart farmers, with sustainability being a primary focus.

Keywords: Smart Farmer; Farmers; Wisdom

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างสมดุล มีการรวมกลุ่มเป็นสถาบันเกษตรกรในชุมชนต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้สามารถดำเนินงานในรูปของธุรกิจเกษตรที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาขยายผลและประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง เพราะการพัฒนาการเกษตรในระยะต่อไป ถือเป็นก้าวสำคัญของการพัฒนาประเทศจากวิถีการทำเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การบริหารจัดการเกษตรกรรมสมัยใหม่ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตร (สำนักนายกรัฐมนตรี, ออนไลน์, 2560) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ที่มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ "เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมีง่มีการเปลี่ยนวิธีการที่มีลักษณะสำคัญคือ เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) ซึ่งเป็นนโยบายหนึ่งที่เป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาวและเป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ออนไลน์, 2560) เช่นเดียวกับ Pivoto, Waquil, Talamini, Finocchio, Corte & Mores (2018, p. 23) ที่พบว่านวัตกรรมและเทคโนโลยีการช่วยในการลดระยะเวลา สามารถทำการเกษตรได้อย่างง่ายดายและแม่นยำ โดยไม่จำเป็นต้องออกแรง และลงมือปฏิบัติเอง และครอบครัว ภาคธุรกิจภาครัฐ ภาคเอกชน เป็นสิ่งที่ช่วยในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศและทรัพยากร (Chen, Chang & Lee, 2015, p. 904)

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ในมุมมองของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแนวคิดที่ว่า สมาร์ทฟาร์มเมอร์ หมายถึงเกษตรกรที่มีความรู้อย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีความคิดในการวางแผนเป็นเลิศ โดยเฉพาะการรู้ถึงอุปสงค์ของตลาดและเตรียมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ รวมทั้งมีความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้รวดเร็ว สมาร์ทฟาร์มเมอร์ต้องมีคุณสมบัติ 6 ประการ ได้แก่ 1) มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ 2) มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการได้ 3) มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) 4) มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค 5) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม 6) มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร หากเกษตรกรมีคุณสมบัติของสมาร์ทฟาร์มเมอร์ครบทั้ง 6 ประการ ก็จะสามารถบริหารจัดการธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มที่ประสบความสำเร็จ

จังหวัดจันทบุรีถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีบทบาทในด้านเกษตรกรรมเนื่องจากเกษตรกรมีศักยภาพสูงสามารถเรียนรู้วิทยาการแบบใหม่ผ่านการนำเทคโนโลยีมาใช้และมีการจัดการวางแผนผลิตเพื่อเชื่อมโยงการส่งออกรวมทั้งระบบชลประทานที่ดีซึ่งสมาร์ทฟาร์มเมอร์ มีความสำคัญในการผลักดันให้เกิดเกษตรกรก้าวหน้าโดยนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ สมาร์ทฟาร์มเมอร์ในจังหวัดจันทบุรีมีจำนวนน้อยหากเปรียบเทียบกับจำนวนเกษตรกรและนโยบายของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งจังหวัดจันทบุรีเล็งเห็นและกำลังเร่งพัฒนาให้สอดคล้องกับยุคสมัยและสถานการณ์ในปัจจุบัน

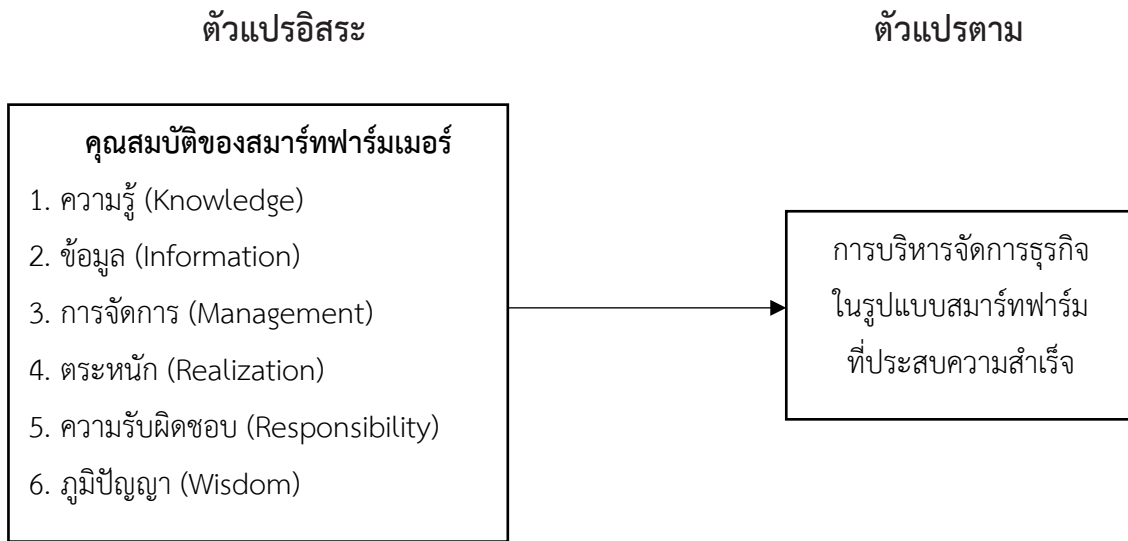
จะเห็นได้ว่าทิศทางในการพัฒนาภาคการเกษตร โดยเฉพาะเกษตรกรนั้นเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องปรับวิถีการทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้มีประสิทธิภาพทั้งเกษตรกรและสินค้าทางการเกษตร จึงได้ทำการวิจัยนี้ขึ้นมาเพื่อศึกษากระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในการพัฒนาเกษตรกรเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ของเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรี เพื่อพัฒนาภาคการเกษตรไทยให้มีประสิทธิภาพทำให้เกิดเครือข่ายสมาร์ทฟาร์มเมอร์ที่เข้มแข็งและสามารถเชื่อมโยงความรู้และถ่ายทอดให้เกษตรกรอื่นจนนำไปสู่การพัฒนาเกษตรกรให้มีชีวิตที่ดี ชุมชนมีคุณภาพเข้มแข็ง และการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ที่ประสบความสำเร็จของเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นผู้ประกอบการธุรกิจสมาร์ทฟาร์มในจังหวัดจันทบุรีที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 3 ส่วน ๆ ละ 1 คน รวม 3 คน โดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย โดยทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อทำการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของหน่วยธุรกิจปฏิบัติตามองค์ประกอบของระบบสมาร์ทฟาร์มและเป็นกรณีศึกษาสมาชิกฟาร์มที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่จากนั้น ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญ (Snowball Sampling) ในการสัมภาษณ์ การสร้างเครือข่ายข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก เพื่อให้ตัวอย่างกลุ่มนี้เสนอบุคคลอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาคั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างคือ มีแนวคำถามที่ชัดเจนแต่เปิดกว้างเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์เกษตรกรที่ประกอบธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มจังหวัดจันทบุรีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนจันทร์เรือง, ส่วนที่ 2 ส่วน BB และส่วนที่ 3 ส่วนร่วมสมัย ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2567

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documents Analysis)

ผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่ประกอบธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มจังหวัดจันทบุรี ดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนจันทร์เรือง ส่วนที่ 2 ส่วน BB และส่วนที่ 3 ส่วนร่วมสมัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 การวางแผนในการประกอบธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มให้เกิดประสิทธิภาพ (Planning)

คำสำคัญ	ส่วนที่ 1	ส่วนที่ 2	ส่วนที่ 3	ความถี่
ต้องการปรับปรุงสวนให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ	✓			1
นำเทคโนโลยีมาใช้ประเพื่อประกอบการตัดสินใจที่แม่นยำ	✓			1
ลดต้นทุนการผลิตให้เหลือน้อยที่สุด	✓			1
แปรรูปผลผลิต เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของผลผลิตล้นตลาด	✓			1
สามารถทำปัจจัยการผลิตพื้นฐานทางการเกษตรเองได้	✓			1
ปัจจัยผลผลิตสามารถใช้ประโยชน์เป็นการภายใน และขายได้ด้วย	✓			1
สามารถอยู่ได้โดยพึ่งปัจจัยภายนอกให้น้อยที่สุด	✓			1
ใช้ระบบสมาร์ทฟาร์มในการขับเคลื่อนฟาร์ม	✓		✓	2
ใช้การตลาดนำการผลิต	✓	✓		2
ทำการผลิตที่เน้นคุณภาพ และมาตรฐานของสินค้า		✓		1
ทรัพยากรดิน บริหารจัดการโดยใช้ความรู้ที่จำเป็นในการผลิต				
สินค้าเกษตร เช่น ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน, น้ำ, แรงงาน และอื่น ๆ	✓		✓	2

จากตารางที่ 1 พบว่าการใช้ระบบสมาร์ทฟาร์มในการขับเคลื่อนฟาร์ม ใช้การตลาดนำการผลิต การใช้ทรัพยากรแรงงาน และทรัพยากรดิน บริหารจัดการโดยใช้ความรู้ที่จำเป็นในการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน, น้ำ, แรงงาน และอื่น ๆ เป็นคำสำคัญที่มีความถี่สูงสุดคือ มีความถี่เท่ากับ 2 รองลงมาต้องการปรับปรุงสวนให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ นำเทคโนโลยีมาใช้ประเพื่อประกอบการตัดสินใจที่แม่นยำ ลดต้นทุนการผลิตให้เหลือน้อยที่สุด แปรรูปผลผลิต เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของผลผลิตล้นตลาด สามารถทำปัจจัยการผลิตพื้นฐานทางการเกษตรเองได้ ปัจจัยผลผลิตสามารถใช้ประโยชน์เป็นการภายใน และขายได้ด้วย สามารถอยู่ได้โดยพึ่งปัจจัยภายนอกให้น้อยที่สุด ทำการผลิตที่เน้นคุณภาพ และมาตรฐานของสินค้ามีความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 2 การจัดองค์กรธุรกิจในรูปแบบสมาร์ฟาร์มให้เกิดประสิทธิภาพ (Organizing)

คำสำคัญ	ส่วนที่ 1	ส่วนที่ 2	ส่วนที่ 3	ความถี่
ลดค่าใช้จ่ายให้เป็นศูนย์	✓			1
เพิ่มมูลค่า และสร้างเป็นรายได้	✓			1
ใช้เทคโนโลยีในการสร้างรายได้	✓		✓	2
แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า	✓			1
จัดการทุกอย่างเป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอน	✓	✓		2
บริหารจัดการทุกอย่างตามมาตรฐาน	✓	✓	✓	3
ควรมีแผนการผลิตที่ชัดเจน และมีการติดตามผล	✓	✓	✓	3
มีการวางแผนการใช้ทรัพยากร			✓	1
มีความรู้ความสามารถในสิ่งที่ทำอยู่	✓		✓	2
รู้ตัวเองว่าตัวเองมีทรัพยากรอะไรบ้าง			✓	1
รู้สภาวะปัจจุบันในเรื่องของเศรษฐกิจสถานการณ์โลก	✓	✓	✓	3
ที่เปลี่ยนแปลง, สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง				

จากตารางที่ 2 พบว่าการบริหารจัดการทุกอย่างตามมาตรฐาน, ควรมีแผนการผลิตที่ชัดเจน และมีการติดตามผล และรู้สภาวะปัจจุบันในเรื่องของเศรษฐกิจสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลง, สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์โลกการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ มีความถี่สูงสุดคือเท่ากับ 3 ดังนั้นควรให้ความสำคัญในการจัดการองค์กรเป็นอันดับแรก รองลงมาใช้เทคโนโลยีในการสร้างรายได้, จัดการทุกอย่างเป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอน และ มีความรู้ความสามารถในสิ่งที่ ทำอยู่ มีค่าความถี่รองลงมาเท่ากับ 2 ส่วนลดค่าใช้จ่ายให้เป็นศูนย์, เพิ่มมูลค่าและสร้างเป็นรายได้, แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า, มีการวางแผนการใช้ทรัพยากร และรู้ตัวเองว่าตัวเองมีทรัพยากรอะไรบ้าง เป็นคำสำคัญที่มีค่าความถี่ต่ำสุดคือมีค่าเท่ากับ 1

สิ่งที่ผู้นำของธุรกิจสมาร์ฟาร์มควรมี (Leading) เมื่อพิจารณาสิ่งที่ผู้นำของธุรกิจสมาร์ฟาร์มควรมี (Leading) ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน พบว่าการมีความรู้และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาการมีความคิดก้าวหน้า บริหารจัดการงานให้ง่าย และเป็นระบบทำให้สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรได้อย่างสบายใจ รู้ความสามารถของตนเอง และรู้สถานการณ์ปัจจุบัน รู้สภาพดินฟ้าอากาศ และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของตนเอง ส่วนสุดท้ายคือ การมองทุกอย่างอย่างมีคุณค่า และนำมาสร้างมูลค่าได้ จัดการทุกอย่างเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด มองถึงประโยชน์ต่อผู้บริโภคให้มากที่สุด บริหารจัดการแรงงานโดยใช้คนทำงานน้อยแต่มีประสิทธิภาพมากที่สุด มีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และมีวินัยในตนเอง และมีความน่าเชื่อถือ

ธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มควรมีการควบคุมอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพ (Controlling)

เมื่อพิจารณาการควบคุมธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มควรมี (Controlling) ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน พบว่าการรู้หลักการสมาร์ทฟาร์มควรมีให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาการใช้ต้นทุนการผลิตให้น้อยที่สุด สามารถประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการทำการเกษตรได้ มีความรู้ และตระหนักในหลักการผลิตโดยคำนึงถึง BCG (Bio-Circular-Green Economy) ส่วนสุดท้ายคือ การมีการควบคุมจากจุด ๆ เดียว โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีการใช้นวัตกรรมสำเร็จรูปเกษตรกรที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายราคาไม่แพง มีการควบคุมได้จากระยะไกล เพื่อให้เกษตรกรรุ่นใหม่ทำงานได้ง่ายที่สุด และสามารถทำงานได้อย่างสนุกสนาน เทคโนโลยีที่ใช้มีการวิเคราะห์ผลที่แม่นยำ และคุณภาพดี เคารพกฎกติกาของภาครัฐ โดยทำการผลิตผลผลิตเป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยงานรัฐกำหนด และมีความรู้ในด้านการผลิตพืช รู้จักพฤติกรรมพืช

คุณสมบัติของ Smart Farmer ทั้ง 6 ประการ เมื่อพิจารณาคุณสมบัติของ Smart Farmer ทั้ง 6 ประการ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน มีความเห็นว่าควรมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการผลผลิต และการตลาด มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า และความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมควรมีให้ความสำคัญมากที่สุดทุกประการ

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการทำธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์ม และวิธีการแก้ไข เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการทำธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน พบว่าเกิดปัญหาในเรื่องของผลผลิตล้นตลาด เจนเนอเรชันที่แตกต่างระหว่างรุ่นพ่อแม่ และรุ่นใหม่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านภัยธรรมชาติประสบพบเจอมากที่สุด ส่วนที่พบเจอน้อยที่สุดคือ ปัญหาด้านการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ทุกภาคส่วนควรมีบทบาทในการสนับสนุนเกษตรกรให้เป็น Smart Farm กรมพัฒนาชุมชนควรเข้ามาสนับสนุนเกษตรกรให้ต่อเนื่องและมีการสร้างกลุ่มสร้างเครือข่ายเพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับเกษตรกรควรให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมามหาวิทยาลัยควรนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ และเข้ามามีบทบาทร่วมกับเกษตรกรในการช่วยแก้ปัญหา

สรุปแล้วการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับภาคการเกษตรถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย เกษตรกรต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการใช้ และสร้างความยอมรับ ต้องมีการให้คำแนะนำและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรไปพร้อมกัน อีกทั้งเทคโนโลยีที่นำมาใช้ยังมีราคาสูง เกษตรกรรายย่อยยังไม่สามารถหาซื้อเองได้ ยกเว้นผู้ที่มีเงินทุนมากพอที่จะลงทุน และผลผลิตมีมูลค่าที่คุ้มกับการลงทุนในเทคโนโลยีนั้นในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงกรณีศึกษา เพื่อศึกษากระบวนการและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาสมาร์ทฟาร์ม และเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ที่ประสบความสำเร็จของเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรีที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการทำสมาร์ทฟาร์มที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นไป

อภิปรายผล

ในการวางแผนในการประกอบการธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มให้เกิดประสิทธิภาพ (Planning) ต้องอาศัยปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ การใช้ตลาดนำการผลิต การใช้ระบบสมาร์ทฟาร์มในการขับเคลื่อนฟาร์ม และการมีความรู้ถึงปัจจัยที่ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ความรู้เกี่ยวกับดิน, น้ำ, แรงงาน และอื่น ๆ ส่วนการจัดการองค์การธุรกิจในรูปแบบสมาร์ทฟาร์มให้เกิดประสิทธิภาพ ต้องมีการบริหารจัดการทุกอย่างตามมาตรฐานการมีแผนการผลิตที่ชัดเจนและมีการติดตามผล มีการวางแผนการใช้ทรัพยากร และต้องรู้สภาวะการณ์ปัจจุบันในเรื่องของเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปรวมถึงสภาพแวดล้อมด้วย สอดคล้องกับ พรรณวิภา โชคพิกุลทอง และนพพร จันทร์นำชู (2562, หน้า 149) ที่ศึกษากระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในการพัฒนาเกษตรกรเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ของเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ากระบวนการพัฒนาเกษตรกรเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ของเกษตรกรในจังหวัดนครปฐมประกอบด้วยการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า การผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการการตลาดหลายรูปแบบเงื่อนไขความสำเร็จของการพัฒนาเกษตรกรเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ประกอบด้วยการใช้วัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมการจัดการองค์ความรู้อย่างมีเป้าหมาย การเป็นผู้ประกอบการที่ดี การสนับสนุนจากหน่วยงานภายในและภายนอก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการวางแผนโดยใช้การตลาดนำการผลิต มีแผนผลิตที่ชัดเจน จัดการองค์การตามมาตรฐาน และควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รวมถึงต้องมีคุณสมบัติของการเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ครบทั้ง 6 ประการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำสมาร์ทฟาร์มในสวนผลไม้ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับเกษตรกรชาวสวนผลไม้ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดอื่น ใช้พัฒนาศักยภาพในการทำสวนผลไม้ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560). *ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)*

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20171121-moac-thailand-4.pdf> [2566, 20 ธันวาคม].

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

พรรณวิภา โขศพิกุลทอง และนพพร จันทรนาชู. (2562). กระบวนการและเงื่อนไขความสำเร็จในการพัฒนาเกษตรกรเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์ของเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม. *วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร*, 40(2), หน้า 146-157.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://drive.google.com/file/d/1VXj7xULoizyJsNIOHo3zbnkFNG5dntc0V/view> [2566, 20 ธันวาคม].

Chen, M. H., Chang, Y. Y., & Lee, C. Y. (2015). Creative entrepreneurs' guanxi networks and success: Information and resource. *Journal of Business Research*, 68(4), pp. 900-905.

Pivoto, D., Waquil, P.D., Talamini, E., Finocchio, C. P. S., Corte, V. F. D., & Mores, G. V. (2018). Scientific development of smart farming technologies and their application in Brazil. *Information processing in agriculture*, 5(1), pp. 21-32.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ความสัมพันธ์ของทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

THE RELATIONSHIP OF PROFESSIONAL ACCOUNTING SKILLS AFFECTING
THE PERFORMANCE OF PROFESSIONAL ACCOUNTANTS IN AMATA CITY
INDUSTRIAL ESTATE IN RAYONG PROVINCE

เผ่าพันธ์ บุญมาลอง, รุ่งโรจน์ ทำเนียบ, อาทิตย์ โพธิมณี, ปัทมา เกรรัมย์*

Paopan Boonmalong, Rungrote Thamniab, Arhit Photimanee, Pattama Karam*

สาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี

Accounting, Faculty of Social Technology,

Rajamangala University of Technology Tawan-ok Chanthaburi Campus

*Corresponding Author e-Mail: pattama_ka@rmutto.ac.th

(Received: 2024, May 6; Revised: 2024, August 21; Accepted: 2024, August 28)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง และ 2) เพื่อทดสอบทักษะทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง จำนวน 175 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด

ผลการวิจัยพบว่าทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง ได้แก่ ทักษะวิชาชีพบัญชีด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะวิชาชีพบัญชีด้านการจัดการตัวเอง และทักษะวิชาชีพบัญชีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทักษะดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน; ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี; อุตสาหกรรมอมตะซิตี้

ABSTRACT

This study aimed to 1) assess the level of accounting professional skills of accountants in the Amata City Industrial Estate, Rayong Province, and 2) examine the professional skills affecting job performance efficiency among these accountants. The samples, selected using a convenience sampling method, consisted of 175 accountants working in factories within the industrial estate. The data collection tool was a questionnaire, and the statistics used for analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis, with a variable entry method.

The results indicated that the accounting professional skills that significantly impacted job performance efficiency included interpersonal and communication skills, self-management skills, and relevant information technology skills. These skills demonstrated a positive relationship with the job performance efficiency of accountants in Amata City Industrial Estate, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Job Performance Efficiency; Accounting Professional; Amata City Industrial Estate

บทนำ

นิคมอุตสาหกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของระบบเศรษฐกิจในประเทศ จึงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นฐานการผลิตที่ช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และเพื่อให้การดำเนินงานธุรกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในปัจจุบันทุกภาคส่วนรวมทั้งสถานประกอบการในเขตอุตสาหกรรมมีความตื่นตัวในการเตรียมความพร้อมการทำงาน เพื่อตอบสนองต่อการปรับตัว ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ต่าง ๆ เช่น กลยุทธ์การตลาดระหว่างประเทศการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การบริหารความปลอดภัยการบริหารงานคุณภาพการจัดการพลังงาน การบริหารอุตสาหกรรม และการจัดการพัฒนาการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ (Logistic) เพื่อการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดให้แก่ผู้ประกอบการ (ไศรยา บุตรอินทร์ และคณะ, 2562, หน้า 2-5)

ทักษะทางวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, ออนไลน์, 2564) ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 (ฉบับปรับปรุง) มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางวิชาชีพที่ผู้มุ่งมั่นประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องพัฒนา และแสดงให้เห็นก่อนที่จะสิ้นสุดการพัฒนาทางวิชาชีพระยะเริ่มแรก เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ ซึ่งมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับนี้ อาจมีประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา ผู้ว่าจ้าง หน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานภาครัฐ และผู้มีส่วนได้เสียอื่นที่สนับสนุน การเรียนรู้ และการพัฒนาของผู้มุ่งมั่นประกอบวิชาชีพบัญชี ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้หน่วยงานประสบความสำเร็จ เพราะข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่มีคุณภาพเกิดจากการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีถือเป็น

อาชีพหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะทางจากการศึกษาโดยตรง มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษี กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีคุณสมบัติสำหรับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติวิชาชีพด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ สำหรับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกิดจากความสามารถปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเป้าหมาย สามารถวัดประสิทธิภาพด้วยวิธีการที่จะทำให้ผลงานมีความถูกต้องรวดเร็วแม่นยำและเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

จากสาเหตุดังที่กล่าวมาข้างต้นคณะผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง เพราะผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีมีความสำคัญขององค์กรเป็นอย่างมาก เนื่องจากการบัญชีเป็นแหล่งรวมข้อมูลทางการเงินของธุรกิจซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานรวมถึงแสดงฐานะทางการเงินของธุรกิจ ทำให้เจ้าของกิจการ หรือผู้บริหารสามารถควบคุม กำกับดูแล และวางแผนทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร สามารถนำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์และพัฒนาการทำงานให้พนักงานบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง
2. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะวิชาชีพบัญชีด้านปัญญามีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง
2. ทักษะวิชาชีพบัญชีด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง
3. ทักษะวิชาชีพบัญชีด้านการจัดการตนเองมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง
4. ทักษะวิชาชีพบัญชีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

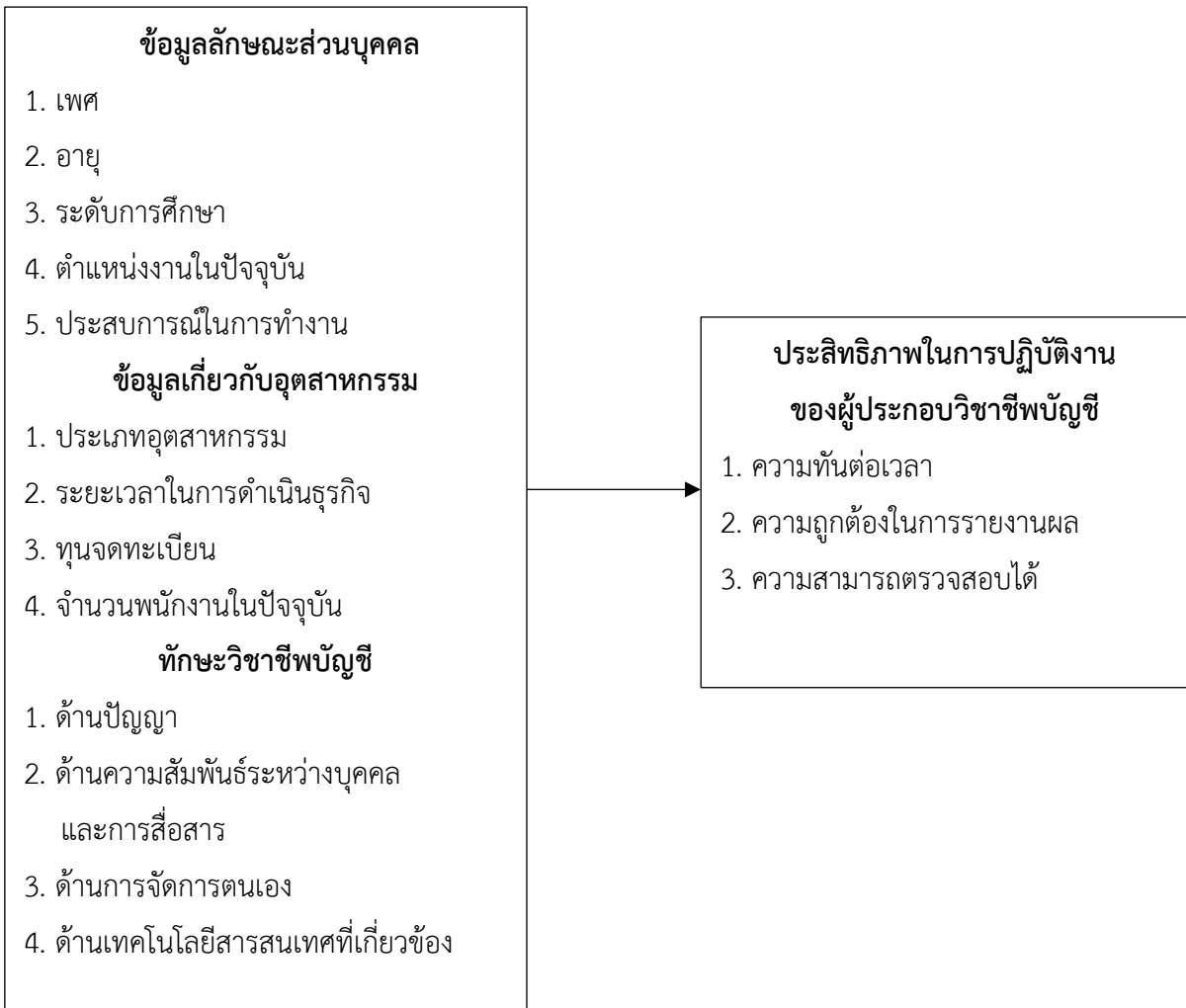

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง คณะผู้ศึกษานำมาศึกษาตัวแปรอิสระในครั้งนี้ 4 ด้านเป็นการศึกษาทักษะวิชาชีพบัญชี ด้านการปฏิบัติงาน และผลการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าผลงานของดลหทัย อนุตธโต (2563, หน้า 22) และแนวคิดของกษมาพร ยังสัมป่อย (2561, หน้า 3) มีความเหมาะสมที่จะนำมาศึกษาต่อเพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหทัยรัตน์ คำผั่น และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา (2560, หน้า 31) ที่นำมาปรับปรุงกรอบแนวคิดและแบบสอบถามบางส่วนให้เหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง จำนวน 330 คน (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2565) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 175 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนที่ 2 ข้อมูลอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง ได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรม ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ทุนจดทะเบียน จำนวนพนักงานในปัจจุบัน ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนที่ 3 ทักษะวิชาชีพบัญชี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัญญา 2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร 3) ด้านการจัดการตนเอง 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง แบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความทันต่อเวลา 2) ความถูกต้องในการรายงานผล 3) ความสามารถตรวจสอบได้ ส่วนที่ 3 และส่วนที่ 4 มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต กำหนดให้ 5 หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด 4 หมายถึงเห็นด้วยมาก 3 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง 2 หมายถึงเห็นด้วยน้อย 1 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ออกความคิดเห็น นำแบบสอบถามมาดำเนินการทดสอบกับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Pretest) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .96

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง จำนวน 175 คน ด้วยตัวเองในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2566

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 200) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด และ 2) สถิติอ้างอิงคือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ แบบการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 87.64 ชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 12.36 อายุ 36 ปีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 50.56 รองลงมา 31-35 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.84 และ 26-30 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 88.76 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.24 ตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็นพนักงานบัญชี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 91.01 รองลงมาสมุห์บัญชี/หัวหน้าแผนกบัญชี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.62 และผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 39.32 รองลงมา 6-10 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.96 และ 3-5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.73

2. ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรม

ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับยานยนต์ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 60.67 รองลงมา อุตสาหกรรมเกี่ยวกับโลหะภัณฑ์-เครื่องจักร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 28.09 และอุตสาหกรรมอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 89.85 รองลงมา 6-10 ปี กับ 11-15 ปี จำนวนเท่ากัน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 และ 1-5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 50,000,001 บาท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 91.01 รองลงมา 30,000,001-50,000,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.74 และ 10,000,000-30,000,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25 มีจำนวนพนักงานในปัจจุบันมากกว่า 500 คน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 51.69 รองลงมา 251-500 คน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 39.33 และ 100-250 คน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.98

3. ทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

ทักษะวิชาชีพบัญชี	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านปัญญา	4.32	0.64	มาก	3
2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	4.37	0.65	มาก	1
3. ด้านการจัดการตนเอง	4.36	0.65	มาก	2
4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง	4.27	0.70	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	4.33	0.66	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่าทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.33, $SD=0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.37, $SD=0.65$) รองลงมาด้านการจัดการตนเอง (ค่าเฉลี่ย=4.36, $SD=0.65$) ด้านปัญญา (ค่าเฉลี่ย=4.32, $SD=0.64$) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย=4.27, $SD=0.70$) ตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของความสัมพันธ์ของทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

ทักษะวิชาชีพบัญชี	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน				
	B	S.E.	Beta	t	p
1. ด้านปัญญา	0.18	0.09	0.17	1.94	.05
2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	0.25	0.09	0.24	2.54*	.01
3. ด้านการจัดการตนเอง	0.35	0.09	0.35	3.71*	.00
4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง	0.17	0.08	0.20	2.07*	.04

$R^2=.881$; $R\ Square=.776$; $Adjusted\ R\ Square=.765$

* $p<.05$

จากตารางที่ 4 พบว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านการจัดการตนเอง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพยากรณ์ได้ร้อยละ 76.50

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
สมมติฐานที่ 1 ทักษะวิชาชีพบัญชี ด้านปัญญา มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรม อมตะซิตี้ จังหวัดระยอง	ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2 ทักษะวิชาชีพบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรม อมตะซิตี้ จังหวัดระยอง	สอดคล้องกับสมมติฐาน 1) เรื่องการให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีมเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร 2) เรื่องการให้ความสำคัญกับเสียงส่วนใหญ่ยอมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะและมติในที่ประชุมขององค์กร 3) เรื่องการจับประเด็นการฟัง การอ่าน การเขียน และสามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องและเกิดความเข้าใจตรงกัน
สมมติฐานที่ 3 ทักษะวิชาชีพบัญชี ด้านการจัดการตนเองมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง	สอดคล้องกับสมมติฐาน 1) เรื่องการแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) เรื่องการสามารถจัดการเวลา และทรัพยากรเพื่อให้บรรลุข้อกำหนดทางวิชาชีพ 3) เรื่องการพิจารณา ตัดสินใจ และจัดแบ่งหน้าที่งานที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
สมมติฐานที่ 4 ทักษะวิชาชีพบัญชีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง	ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

อภิปรายผล

1. ทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง ด้านปัญญา ภาพรวมมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยผู้ประกอบวิชาชีพจำเป็นต้องมีทักษะและความสามารถในการใช้ดุลยพินิจในการระบุปัญหาในการปฏิบัติทางบัญชีในเรื่องที่มีความสำคัญต่อองค์กร และ

สามารถแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับ ปรียการ ปรีโยทัย (2563, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเทศไทย พบว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในสถานศึกษาโดยรวมด้านปัญญาอยู่ในระดับมาก และการทดสอบสมมติฐานทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านปัญญา ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

2. ทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร ภาพรวมมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีทักษะในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นในการได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี สอดคล้องกับ ปรียการ ปรีโยทัย (2563, บทคัดย่อ) ที่พบว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักบัญชี ในสถานศึกษาโดยรวม ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสารอยู่ในระดับมาก และการทดสอบสมมติฐาน ทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

3. ทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง ด้านการจัดการตนเอง ภาพรวมมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก หากผู้ประกอบวิชาชีพมีทักษะด้านการจัดการตนเองที่ดีมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพมีศักยภาพตาม สอดคล้องกับ ณิชยา เกตุงาม (2562, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงและความผูกพันต่อองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานปฏิบัติการอุตสาหกรรมเหล็กบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักบัญชี ด้านการจัดการตนเองอยู่ในระดับมาก และการทดสอบสมมติฐาน ทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านการจัดการตนเอง มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

4. ทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ภาพรวมมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพราะปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับ ภัสรนันท์ ไพโรสรณ์ (2562, บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีกับงานบัญชีของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร พบว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก และการทดสอบสมมติฐาน ทักษะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

5. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความทันต่อเวลา ภาพรวมมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การนำเสนอข้อมูลในรายงานทางการเงินมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องจัดทำและนำเสนอให้ทันต่อการตัดสินใจ สอดคล้องกับ กษมาพร ยังสัมพันธ์ (2561, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานความทันต่อเวลาด้านบัญชีอยู่ในระดับมาก

6. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความถูกต้องในการรายงานผล ภาพรวมมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อมูลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีบันทึก รวบรวม และจัดทำจะต้องเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจและเป็นข้อมูลเป็นไปตามหลักของลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูล สอดคล้องกับ กษมาพร ยังสัมพันธ์ (2561, บทคัดย่อ) ที่พบว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี อยู่ในระดับมาก

7. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความสามารถตรวจสอบได้ ภาพรวมมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องยึดหลักความถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพ สอดคล้องกับ กษมาพร ยังสัมพันธ์ (2561, บทคัดย่อ) ที่พบว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชีอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรที่จะพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพบัญชี เพื่อให้สามารถเกิดการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงควรพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเชี่ยวชาญในการทำงาน

2. ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้มีโอกาสในการพัฒนาความรู้ด้านการทำบัญชี และการวิเคราะห์ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และยกระดับความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำงบการเงิน จะทำให้สถานประกอบการทราบ จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหาและอุปสรรค เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงประเด็น

2. ควรใช้การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กษมาพร ยังสัมพันธ์. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีวิชาชีพ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร.** การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี, คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2565). **นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://eco.ieat.go.th/th/eco-excellence/1569> [2566, 12 ธันวาคม].
- ณิชา เกตุงาม. (2562). **ภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงและความผูกพันต่อองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานปฏิบัติการอุตสาหกรรมเหล็กบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม, คณะการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดลหทัย อนุตรโต. (2563). **ทักษะวิชาชีพบัญชีและความผูกพันต่อองค์กรที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการเหล่าการเงิน มณฑลทหารบกที่ 12 ในค่ายจักรพงษ์ จังหวัดปราจีนบุรี.** การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: บุญศิริ.
- ปรียากร ปรีโยทัย. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ภัทรนันท์ ไพโรสรณ. (2562). **กระบวนตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีกับงานบัญชีของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไศรยา บุตรอินทร์ และคณะ. (2562). **ผลกระทบของการเรียนรู้มาตรฐานการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). **ทักษะและเทคโนโลยีที่สำคัญสำหรับนักบัญชีบริหาร** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/123469/> [2566, 12 ธันวาคม].
- หทัยรัตน์ คำผืน และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนนะ. (2560). **วิสัยทัศน์ทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคเหนือของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

GUIDELINESS OF THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF EDUCATION UNDER PRACHINBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ขวัญชนก เสริมสมบุรณ์*, สรรเสริญ หุ่นแสน, กัญญกร เอี่ยมพญา

Kwanchanok Sermsomboon*, Sunsern Hunsaeon, Kanporn Aiempaya

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education,

Rajabhat Rajanagarindra University

*Corresponding Author e-Mail: sheitkwan@gmail.com

(Received: 2024, May 18; Revised: 2024, August 3; Accepted: 2024, August 13)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 และเพื่อศึกษาแนวการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูในสถานศึกษา จำนวน 286 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 10 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 คือการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การประเมินผลและตรวจสอบ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

คุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

คำสำคัญ: การดำเนินงานประกัน; ประกันคุณภาพ; การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the level of internal quality assurance operations in educational institutions Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1 and to examine the approaches to these operations. The sample group selected through a multi-stage random sampling method comprised 286 government teachers from the educational institutions. Additionally, 10 key informants for the qualitative research were chosen through purposive sampling. The research instruments included questionnaires and focus group discussions. Data analysis employed descriptive statistics, including frequency, percentage, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows:

1. The level of internal quality assurance operations in educational institutions under Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1, as perceived by the teachers, was high. The aspects were ranked in descending order, as follows: self-assessment report preparation, evaluation and quality assurance of education, follow-up on operations for school development, setting educational standards, implementation of educational development plans, and preparation of educational development plans.

2. The approaches to internal quality assurance operations in educational institutions under Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1 included self-assessment report preparation, evaluation and quality assurance of education, follow-up on operations for school development, setting educational standards, implementation of educational development plans, and preparation of educational development plans.

Keywords: Quality Assurance Operations; Quality Assurance; Internal Quality Assurance
in Educational Institutions

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการ

บริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้าง ความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (ตัสนิม สะอะ, 2564 หน้า 2) การประกันคุณภาพในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาที่มีคุณภาพก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ นอกจากนี้ระบบการจัดการศึกษายังเป็นระบบที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคนไทยต่อการนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนไทย สอดคล้องกับ ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 68) ที่กล่าวว่าประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาโดยการจัดการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามที่กำหนด และจากการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 (2564, หน้า 86) พบว่าได้มีแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการของงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อีกทั้งข้อกำหนดของ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561, หน้า 3) ระบุว่าให้สถานศึกษาแต่ละแห่งควรจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา สอดคล้องกับ นเรศ สถิตยพงศ์ (2561, หน้า 350) ที่กล่าวว่าบุคลากรของสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวิธีการ ขั้นตอนในการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา รวมทั้งขาดทัศนคติที่ดีต่อการประเมินอันเนื่องมาจากภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา และผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามผู้บริหารและครู จำนวน 50 คน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 10 คน พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เป็นระบบ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานบริหารจัดการของโรงเรียนมีภาระงานมาก เป้าหมายของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพของต้นสังกัดทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ควรมีการนิเทศติดตามผลและให้การ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

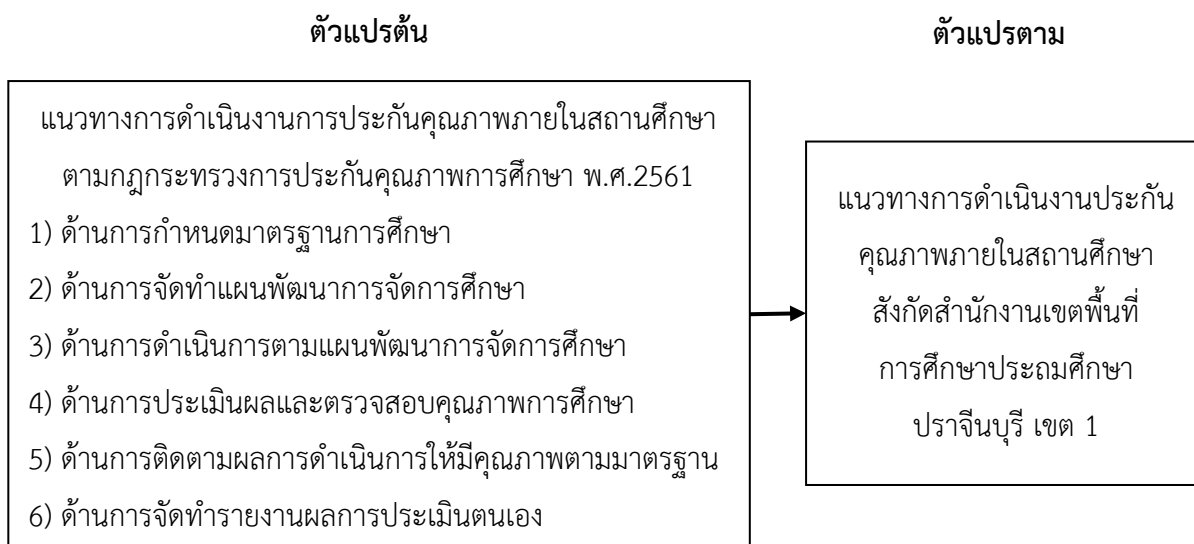
ช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สามารถดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงสภาพและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนและเตรียมความพร้อมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 114 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,045 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1, 2566, หน้า 15) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวน 286 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 10 คน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี เลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษา 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้ มีคุณภาพตามมาตรฐาน และ 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 37 ข้อ 2) การสนทนากลุ่ม แบบกึ่งโครงสร้างที่ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม จาก ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน จำนวน 8 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 นำแบบสอบถามและข้อคำถาม สนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ปรับปรุงข้อคำถามตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ .97 และข้อคำถามสนทนากลุ่ม ได้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ .96

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) เก็บข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม ผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้ Google Form และส่งด้วยตนเองเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ บริเวณใกล้เคียง ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2566 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 และ 2) การสนทนากลุ่ม (Focus

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

Group) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการสรรหาและคัดเลือก เตรียมตัวและคำถามที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยกำหนดระยะเวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ตามแนวร่างคำถามของการสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล ด้วยแบบสัมภาษณ์ ชนิดกึ่งโครงสร้างตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด และผ่านช่องทางออนไลน์ ในวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ.2566

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนแรก ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2564, หน้า 19) ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 2.51-3.50 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย 1.00-1.50 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด และส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิพากษ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	85	29.72
หญิง	201	70.28
รวม	286	100.00
2. อายุ		
20-30 ปี	28	9.79
31-40 ปี	163	56.99
41-50 ปี	79	27.62
51-60 ปี	16	5.59
รวม	286	100.00
3. วุฒิการศึกษา/ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	246	86.01
ปริญญาโท	40	13.99
รวม	286	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	37	12.94
5-10 ปี	91	31.82
11-15 ปี	104	36.36
มากกว่า 15 ปี	54	18.88
รวม	286	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 70.28 เพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.72 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 56.99 รองลงมา 41-50 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.62 อายุ 20-30 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.79 อายุ 51-60 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.59 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 86.01 รองลงมาระดับปริญญาโท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.99 มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.88 ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.94

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	n=286		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.37	0.57	มาก	4
2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.35	0.62	มาก	6
3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.37	0.64	มาก	5
4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.47	0.62	มาก	2
5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	4.45	0.68	มาก	3
6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.51	0.61	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	0.62	มาก	

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42, SD=0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}= 4.51, SD=0.61$) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.47, SD=0.62$) รองลงมาด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=4.45, SD=0.68$) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.37, SD=0.57$) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}=4.37, SD=0.64$) และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}= 4.35, SD=0.62$) ตามลำดับ

ผลการสนทนากลุ่มแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 มี 6 ด้าน โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ สรุปได้ดังนี้

- ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา พบว่าสถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษานำมามาตรฐานการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้มีความสอดคล้องครอบคลุมกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ให้สอดคล้องและครอบคลุมกับอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และบริบทของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา มีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษา

- ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา พบว่าสถานศึกษากำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงกำหนด มีการจัดทำแผนพัฒนาโดยมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือวิเคราะห์ประเมินศักยภาพของโรงเรียน (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติงาน กิจกรรม โครงการ และมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

- ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา พบว่าสถานศึกษาจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพของตนเอง ผู้บริหารควรมีการจัดประชุมชี้แจงร่วมกับคณะครูในการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ ผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรม กำหนดกรอบระยะเวลาและงบประมาณที่ในการดำเนินการ ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและ

ประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่องจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษา กำหนดและมีการรายงานผลให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะกรรมการสถานศึกษาให้รับทราบ

- ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พบว่าสถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน ให้สอดคล้องกับบริบทและ ข้อเท็จจริงของสถานศึกษา มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตัวชี้วัดและ เป้าหมายของสถานศึกษา มีการกำหนดผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาประเมินผล มีการกำหนดเครื่องมือและวิธีการ วัดผลประเมินผลตามตัวชี้วัดในโครงการและกิจกรรม สถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้จัดทำ รายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้พัฒนาการศึกษาต่อไป

- ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน พบว่าสถานศึกษามีการติดตามผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้บรรลุตาม เป้าหมายดำเนินการ ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนด มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามผล และกำหนด กรอบเวลาในการติดตามผลกิจกรรม โครงการ มีการสร้างเครื่องมือติดตามผลที่หลากหลาย ทั้งแบบปลายเปิด และแบบปลายปิด ใช้หลักการติดตามผลทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการติดตามเป็นระยะตาม กำหนดเวลาในแผน มีการประเมินผลแต่ละกิจกรรมโครงการระหว่างดำเนินการและก็หลังจากเสร็จแต่ละ กิจกรรม และรายงานผลต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการประเมินไป ปรับปรุงแผนปีต่อไป

- ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่าสถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน ประกันคุณภาพตั้งแต่การกำหนดมาตรฐาน การจัดทำแผน มีการดำเนินงานตามแผนลงสู่การปฏิบัติ มีการ ติดตามผลและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา มีการติดตามตรวจสอบตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบสรุปผลมาวิเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียน มีการรวบรวมผลการดำเนินกิจกรรม โครงการโดยเกณฑ์ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษามี การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และนำผลรายงานผลการประเมินตนเอง เสนอต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัดเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

อภิปรายผล

1. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 สรุปได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ของ ข้าราชการครู มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามียุทธศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือด้านการจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเอง และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา รองลงมาด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านการกำหนด

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

มาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากการกำหนดมาตรฐานไม่ตอบโจทย์คุณภาพอย่างแท้จริง สถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ขาดการกำกับติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง บุคลากรไม่เห็นความสำคัญและไม่เข้าใจในระบบขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ทำให้ครูผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองโดยปราศจากความเข้าใจในการดำเนินการ ขาดทัศนคติที่ดีต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการประกันคุณภาพ มองการประกันคุณภาพเป็นการดำเนินการเพื่อผ่านการประเมิน และไม่ให้ความสำคัญและประโยชน์ของผลการประเมินเพื่อนำมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ นเรศ สถิตยพงศ์ (2561, หน้า 350) ที่กล่าวว่าบุคลากรของสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา รวมทั้งขาดทัศนคติที่ดีต่อการประเมินอันเนื่องมาจากภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ ชลนุภัทร ไตรแดง และอุไร สุทธิรัมย์ (2565, หน้า 172) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู โรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 จำนวน 6 แนวทาง ได้แก่

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สรุปลงได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเอกสารประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการนำมาตรฐานการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก การประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเอกสารประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ กำหนดคณะทำงานรับผิดชอบ ดูแล กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้มีการรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผล การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจในมาตรฐานและเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง นอกจากนี้ยังช่วยกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่อไป การกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้มีความสอดคล้องครอบคลุมกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษามีคุณภาพและตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 18) ที่ระบุว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาว่าสถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมาย การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตร สถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สอดคล้องกับ วรรณมา ประเสริฐแก้ว (2561, หน้า 97) ที่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่าด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ รองลงมาสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างเป็นระบบ ชัดเจนและเป็นรูปธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อาจเนื่องมาจากการวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการตรวจสอบและปรับปรุงการ ดำเนินงานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดรับกับการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เป็นการสร้างเส้นทางและ แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการทำงานที่มุ่งเน้นไปที่เป้าหมายที่ เหมาะสม การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้สถานศึกษามีเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ เรืองธม ล้อมลาย (2562, หน้า 257) ที่กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาเป็นกรอบงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพ ผู้เรียนที่สูงขึ้น ด้วยกระบวนการพัฒนาที่สนอง ต่อปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับ ศิริรินทร์ ดงเรืองศรี (2561, หน้า 64) ที่ ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

2.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ รองลงมาสถานศึกษามีการกำกับติดตาม ตรวจสอบและ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่องจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีลงสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรม ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องมาจากการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ เป็นการทำให้แผนงานและโครงการในสถานศึกษามีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อความต้องการและเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่องจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด เป็นการตรวจสอบและปรับปรุงในขั้นตอนก่อนหน้าเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การนำแผนปฏิบัติการประจำปีลงสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรม ที่กำหนดไว้ มีกระบวนการนี้ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วัชระ จตุพร (2563, หน้า 49) ที่กล่าวว่าแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางทำงาน แต่แผนจะไม่มีจุดหมายถ้าการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคนทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ให้ความสำคัญ การดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย ครูต้องทำหน้าที่การจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ/ กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองให้ดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน สอดคล้องกับ ธัญพร ยมนันต์ (2561, หน้า 87) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่าด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รองลงมาสถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยครู และบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องมาจาก การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญในการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ เป็นการทำให้เกิดความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรฐานและเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามปฏิทินการปฏิบัติงาน เป็นการให้ความสำคัญและส่งเสริมให้คณะกรรมการทำงานร่วมกันในการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 59) ระบุว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการควบคุมประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาประกาศกำหนด เป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนำผลจากการประเมินมาเขียนรายงานผลการประเมินตนเองสำหรับผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ธัญญ์สิขณ์ บำรุงอโณทัยสกุล (2563, หน้า 120) ที่ศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ รองลงมาสถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินการต่อเนืองทุกปีและรายงานผลการติดตาม โดยความร่วมมือของบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และนำผลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา อาจเนื่องมาจากการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นขั้นตอนสำคัญในการตรวจสอบว่าการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ การติดตามผลการดำเนินการต่อเนืองทุกปีและรายงานผลการติดตามเป็นการทำให้ผลการดำเนินงานสามารถวัดได้ว่าการพัฒนา และช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงความก้าวหน้าและปัญหาที่เกิดขึ้น การพัฒนาสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและมีคุณภาพ สอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 (2565, หน้า 43) ระบุว่า การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควร

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อม กับสร้างเครื่องมือติดตามผล จัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง สอดคล้องกับ สุทธิศักดิ์ โคกคาน (2565, หน้า 46) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด พบว่าด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป รองลงมาสถานศึกษามีการนำเสนอ รายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผล การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อเนื่องทุกปี อาจเนื่องมาจากการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไปเป็นการทำให้ข้อมูล เกี่ยวกับคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นที่รู้จักและเข้าถึงได้โดยสาธารณชน และเตรียมพร้อมในการ ปรับปรุงต่อไป การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและ รับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนสำคัญในการรับรองความถูกต้องและคุณภาพ ของข้อมูลที่รายงานออกมา การจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาทำให้มี การปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องในทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2561, หน้า 3) ระบุว่าการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา เป็นการรายงานผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาที่เป็น ผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา และนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อใช้ เป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษา ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและเป็นฐานข้อมูลสำหรับการ ประเมินคุณภาพภายนอก ทำให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา โอกาส และข้อจำกัด นำไปใช้ประโยชน์ในการ ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาในปีต่อไป สอดคล้องกับ มยุรี วรธรรม (2563, หน้า 56) ที่ศึกษาแนวทางการ พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม พบว่าด้านการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่าแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาต้องกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จภายในสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัย พบว่าแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3. สถานศึกษาควรนำปัญหาและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 22 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*.

เล่ม 135 (ตอนที่ 11ก.), หน้า 3.

ชลนุกัทร ไตรแดง และอุไร สุทธิแย้ม. (2565). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ

ผู้บริหารและครูโรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมุทรปราการ เขต 1. *วารสารศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*, 7(7), หน้า 161-176.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

ตัสนิม สะอะ. (2564). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัด*

สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

- ธนัญเกศิชนันท์ บำรุงอโณทัยสกุล. (2563). **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักกิตติบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธัญพร ยมนันต์. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- นเรศ สถิตยพงศ์. (2561). การประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21. **วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 46(3), หน้า 345-364.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มยุรี วรวรรณ. (2563). **ปัญหาและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เริงรณ ล้อมลาย. (2562). **การศึกษากับการประกันคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณมา ประเสริฐแก้ว. (2561). **การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสุริยเทพ.
- วัชระ จตุพร. (2563). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศิรินทร ดงเรืองศรี. (2561). **การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธิศักดิ์ โคกคาน. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด**. **วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย**, 18(2), หน้า 37-50.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. (2565). **คู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพศึกษา พ.ศ. 2561**. นครพนม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครพนม เขต 1.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. (2564). **เอกสารรายงานสรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปี 2564**. ปราจีนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. (2566). **แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.2566-2570)**. ปราจีนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (2561). **คู่มือการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**.

สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). New York: Harper & Row.

Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

PERSONNEL MANAGEMENT GUIDELINES FOR SCHOOL UNDER

THE OFFICE OF SAMUTPARKAN SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA

ดวงกมล บัวแจ่ม*, สรรเสริญ หุ่นแสน, กัญกร เอี่ยมพญา

Duangkamon Buajam*, Sansern Hunsanen, Kanporn Aiemphaya

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education,

Rajabhat Rajanagarindra University

*Corresponding Author e-Mail: junejuney261@gmail.com

(Received: 2024, May 19; Revised: 2024, August 3; Accepted: 2024, August 13)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ การวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 335 คน ด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และการวิจัยเชิงคุณภาพมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาด้านการสรรหาบุคคล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการวางแผนงานบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดสวัสดิการ

2. แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานบุคคล 2) ด้านการสรรหาบุคคล 3) ด้านการพัฒนาบุคคล 4) ด้านการจัดสวัสดิการ 5) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: แนวทางการบริหารงานบุคคล; สถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to investigate the level of human resource management in educational institutions under the Office of Samutprakan Secondary Education Service Area and to study the human resource management practices in these educational institutions. The sample group, selected through a multi-stage random sampling method, comprised school administrators and teachers in educational institutions under the jurisdiction of the Office of Samutprakan Secondary Education Service Area. The quantitative research involved 335 participants, while the qualitative research involved 10 key informants chosen through purposive sampling. The research tools used included surveys and interviews, and data analysis involved statistical techniques such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research findings were as follows:

1. The overall level of human resource management in educational institutions under the Office of Samutprakan Secondary Education Service Area was generally high. When examining specific aspects, it was found that personnel development had the highest average score, followed by recruitment, performance evaluation, and personnel planning. The area with the lowest average score was employee welfare.

2. Recommendations for human resource management in educational institutions under the Office of Samutprakan Secondary Education Service Area included 1) personnel planning, 2) recruitment, 3) personnel development, 4) employee welfare, and 5) performance evaluation.

Keywords: Personnel Management Guidelines; Educational Institutions

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการสร้างความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าของชาติ ถ้าการจัดการศึกษาของชาติมีคุณภาพก็หมายถึง ประชาชนในชาติมีคุณภาพตามไปด้วย ดังนั้นโรงเรียนจึงนับเป็นสถาบันทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดและผู้บริหารโรงเรียนก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง การที่ผู้บริหารจะบริหารงานบุคคลในโรงเรียนให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการบริหารงานให้โรงเรียนมีการดำเนินงานในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

มีทักษะ วิสัยทัศน์ จึงจะทำให้การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนเกิดความสำเร็จตลอดจนมีผลสัมฤทธิ์สูง (พระปลัดจันทร์ สิริจันโท (พงษ์แดง), 2562, หน้า 1)

การบริหารงานบุคคล ถือเป็นหัวใจหลักของการบริหาร ไม่ว่าจะองค์กรนั้นจะปฏิบัติงานด้านใด ถ้ามีการบริหารงานบุคคลครบพร้อมองค์กรนั้นก็พัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้าได้ยาก เพราะงานทุกอย่างจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคคลที่ได้รับมอบหมายงาน การพัฒนาบุคลากรเป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เนื่องจากความเจริญของวิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนเทคนิคในการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าวิทยาการและหน้าที่ความรับผิดชอบจะเปลี่ยนแปลงไป การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษายังคงเป็นภารกิจสำคัญที่ มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ โดยนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยรู้จักแสวงหาและคัดเลือกครูเข้ามาทำงานอย่างเหมาะสมพร้อมทั้งรู้จักการกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่และพึงพอใจในงานนั้นๆ อีกด้วย และยังเป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างสมาชิกกับองค์กร ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความก้าวหน้าของบุคคลเพื่อให้ได้คนดี มีความสามารถ มีความทุ่มเท และมีความสุขในการทำงาน (นิรุทธิ์ พิกุลเทพ, 2558, หน้า 1)

การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา หรือการบริหารงานบุคคลตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มุ่งให้บุคลากรปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของหน่วยงาน ให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว เกิดความอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญและกำลังใจนำไปสู่การบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงาน เพื่อสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ ต้องอาศัยทรัพยากรในการบริหาร โดยการบริหารงานบุคลากร เพื่อนำความรู้ ความสามารถไปพัฒนาผู้เรียนหรือไปสู่เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษานั้น คือคุณภาพของการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดศักยภาพและมาตรฐานสูงขึ้น นอกจากนี้การบริหารงานบุคลากร เป็นภารกิจอย่างหนึ่งของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีองค์ประกอบตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้ 5 ประการ คือการวางแผนอัตรา กำลัง การกำหนดตำแหน่งสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัยและการออกจากราชการ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบเป็นงานที่มีความซับซ้อนและยุ่งยาก เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคน โดยในการบริหารงานยุคปัจจุบัน ผู้ที่มีความรู้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ ย่อมต้องการผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นทุนเดิมนั้นหมายความว่าบุคคลนั้น ๆ เป็นคนที่ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณงามความดี มีความรับผิดชอบต่อที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ๆ อีกทั้งรวมไปถึงทำให้เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะผู้ปฏิบัติตามในองค์การหรือผู้ใต้บังคับบัญชา (พระปลัดจันทร์ สิริจันโท (พงษ์แดง), 2562, หน้า 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีทิศทางการพัฒนาการศึกษา โดยได้ศึกษาวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) นโยบายรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2562-2565 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ จุดเน้นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการและความต้องการของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ มากำหนดวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์เอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2565-2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่าปัญหาที่พบอยู่ในด้านการบริหารงานบุคคล คือบุคลากรปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย ไม่ครบตามโครงสร้างที่กำหนด ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน บุคลากรขาดประสบการณ์และความชำนาญในการปฏิบัติงาน บุคลากรในแต่ละกลุ่มงานยังขาดความเข้าใจในโครงสร้างและขอบเขตงานที่รับผิดชอบ บุคลากรขาดความชำนาญทางเทคโนโลยี บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่ทำให้มีการโยกย้ายสูง การพัฒนาบุคลากรยังขาดความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมถึงการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานของกลุ่มงานยังไม่ต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ จากปัญหาที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานด้านบุคคลในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, ออนไลน์, 2566)

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และตระหนักถึงความสำคัญของงานบุคคลในสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญกับการบริหารงานบุคคล แนวโน้มของปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข ต้องเอาใจใส่อย่างเต็มที่แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการดำเนินการแก้ไขแล้ว แต่ยังคงขาดแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาที่ชัดเจน และสามารถนำมาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา และเพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

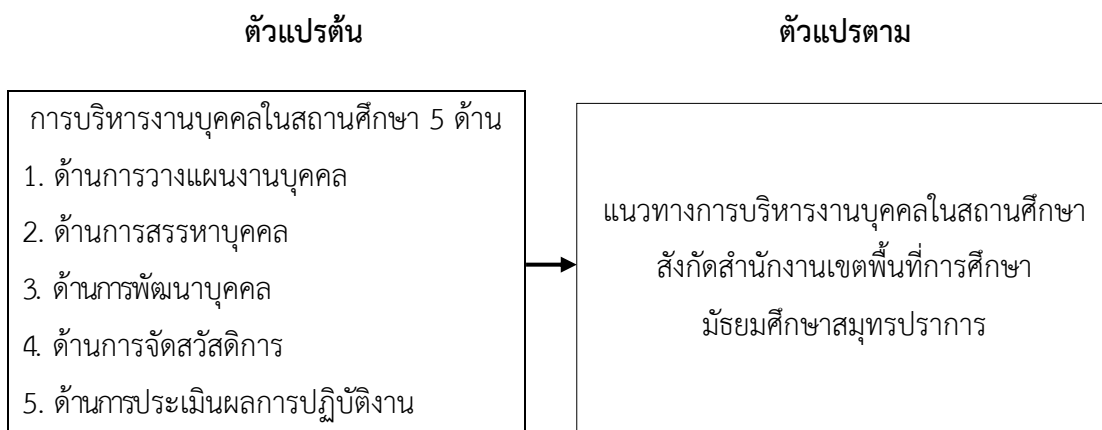
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ คือการการวางแผนงานบุคคล การสรรหาบุคคล การพัฒนาบุคคล การจัดสวัสดิการ การประเมินผลการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 2,421 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 335 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 10 คน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี ด้วยการเลือกแบบเจาะจง

ตารางที่ 1 จำนวนสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา
จำนวนตามสหวิทยาเขต ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

สหวิทยาเขต	จำนวน สถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู
1. สุวรรณภูมิปราการ	7	28	741	4	102
2. เมืองปราการ	6	28	616	4	86
3. วิทย์ปราการ	6	26	535	3	74
4. ป้อมปราการ	6	20	427	3	59
รวมทั้งสิ้น	25	2,421		335	

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, 2566, หน้า 7)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น ดังนี้ 1) แบบสอบถาม มี 2 ตอน คือตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 48 ข้อ ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่า IOC=1 และ 2) แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม มีข้อคำถาม จำนวน 6 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่า IOC=1 นำมาใช้สำหรับดำเนินการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการศึกษาวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 335 คน ระหว่างวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2566 ถึง 22 มกราคม พ.ศ.2567 ส่งผ่านช่องทางออนไลน์ โดยใช้ Google Form และตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะหน้ากัน วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2566

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2564, หน้า 19) ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึงแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึงแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 2.51-3.50 หมายถึงแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึงแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย 1.00-1.50 หมายถึงแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด และ 2) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analyze)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.78 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 42.39 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 77.91 ตำแหน่งครูในสถานศึกษา ร้อยละ 95.82 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี ร้อยละ 60.00

2. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา	n = 335		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ด้านการวางแผนงานบุคคล	4.24	0.53	มาก	4
2. ด้านการสรรหาบุคคล	4.26	0.53	มาก	2
3. ด้านการพัฒนาบุคคล	4.28	0.51	มาก	1
4. ด้านการจัดสวัสดิการ	4.17	0.60	มาก	5
5. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.25	0.56	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม	4.24	0.55	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับของแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, $SD=0.55$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคคล ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.51$) รองลงมาด้านการ

สรรหาบุคคล ($\bar{X}=4.26, SD=0.53$) ด้านการประเมิน ผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.25, SD=0.56$) และด้านการจัดสวัสดิการ ($\bar{X}=4.17, SD=0.60$)

3. ผลการสนทนากลุ่มการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ 5 ด้าน โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สรุปได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาพบว่า สถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาบุคคลอย่างหลากหลาย ผ่านการสำรวจ สอบถามความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน มีการจัดทำ โครงการหรือกิจกรรม สร้างแรงบันดาลใจและความศรัทธาในวิชาชีพ มีการจัดอบรมภายใน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยวิทยากรผู้ให้ความรู้อาจเป็นครูหรือบุคคลภายนอก มีการส่งเสริมให้นำสิ่งที่ได้รับการพัฒนา มาเผยแพร่ภายในสถานศึกษาต่อไป รวมถึงมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลงานหรือสร้างนวัตกรรมที่เป็นของตนเอง ทั้งนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคคลในสถานศึกษา สถานศึกษาต้องพิจารณาในเรื่องของงบประมาณสำหรับส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและครอบคลุมทุกด้าน

ด้านการสรรหาบุคคล พบว่าสถานศึกษาดำเนินการตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด มีการสำรวจอัตรากำลังที่มีอยู่ให้เป็นปัจจุบันและสามารถนำข้อมูลไปใช้ ประกอบในการขออัตรากำลังเพิ่มเติมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาได้ครูผู้ช่วยหรือพนักงานราชการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยผ่านการสอบบรรจุแต่งตั้ง หากสถานศึกษาไม่ได้รับจัดสรรอัตรากำลัง สถานศึกษาสามารถดำเนินการพิจารณาจ้างบุคลากรเพิ่มเติมได้ โดยการจัดทำประกาศรับสมัคร มีการจัดสอบภาคทฤษฎี มีการสัมภาษณ์ พิจารณาผลงานเชิงประจักษ์ พิจารณาทัศนคติของบุคคลและประกาศผลการสอบ เพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงความถนัดและความสนใจ สถานศึกษาให้ความสำคัญกับกระบวนการสอบคัดเลือกให้มีความโปร่งใสและตรงตามความต้องการของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน พบว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะมีแบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยยึดตามระเบียบการปฏิบัติงานของทางราชการและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ตัวชี้วัด โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะจนเสร็จสิ้น รูปแบบการประเมินจะมีการประเมินตนเองและการประเมินจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของผู้ปฏิบัติงานและพิจารณาจากเอกสารหลักฐาน ทั้งนี้ผลการปฏิบัติงานสามารถใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในระดับสถานศึกษา

ด้านการวางแผนงานบุคคล พบว่าการวางแผนอัตรากำลังสามารถวางแผนได้ในระดับสถานศึกษา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาดำเนินการศึกษาเกณฑ์

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

จากเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งออกโดยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการศึกษาจากข้อมูลเดิม สํารวจ ตรวจสอบอัตรากำลังปัจจุบันตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงดำเนินการการจัดประชุม ระดมสมองและทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ อีกทั้งสถานศึกษายังสามารถใช้งบประมาณ นำมาจัดจ้างครูอัตราจ้างหรือพนักงานจ้าง ทั้งนี้การวางแผนงานบุคคลจะต้องมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทในแต่ละสถานศึกษา

ด้านการจัดสวัสดิการ พบว่าสถานศึกษาดำเนินการจัดทำระเบียบงานสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยอ้างอิงจากข้อมูลเดิมหรือทำการสำรวจความต้องการ สถานศึกษาดำเนินการจัดสวัสดิการตามทรัพยากรที่มีอย่างเหมาะสม มีการจัดทำการ์ดวันเกิด จัดกิจกรรมสังสรรค์ปีใหม่ จัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร จัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จัดสวัสดิการมอบเงินรับขวัญบุตรคนแรก จัดสวัสดิการมอบทุนการศึกษาบุตร รวมถึงมีการจัดสวัสดิการตัดชุดเครื่องแบบของสถานศึกษา ส่วนสวัสดิการด้านสุขภาพ มีการจัดสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดกระเช้าเยี่ยมคนป่วย ส่วนสวัสดิการสำหรับครูบรรจุใหม่ มีการจัดกิจกรรมแสดงความยินดี มอบของขวัญหรือช่อดอกไม้ต้อนรับและมีการแสดงความยินดีผ่านทางเว็บไซต์ของทางสถานศึกษา เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ในภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 เนื่องจากสถานศึกษาควรดำเนินการศึกษาเกณฑ์จากเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาและดำเนินการตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด มีการสำรวจตรวจสอบอัตรากำลังปัจจุบัน มีการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคคลอย่างหลากหลาย ผ่านการสำรวจ สอบถามความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน มีการจัดทำระเบียบงานสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยอ้างอิงจากข้อมูลเดิมหรือทำการสำรวจความต้องการ มีการจัดสวัสดิการตามทรัพยากรที่มีอย่างเหมาะสม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะมีแบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยยึดตามระเบียบการปฏิบัติงานของทางราชการและจรรยาบรรณวิชาชีพครูและสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ตัวชี้วัด โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะจนเสร็จสิ้น รูปแบบการประเมินจะมีการประเมินตนเองและการประเมินจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของผู้ปฏิบัติงานและพิจารณาจากเอกสารหลักฐาน สอดคล้อง สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2564, หน้า 22) กล่าวว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาเป็นรูปแบบ แนวทางและกระบวนการในการบริหารคนภายในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถ

ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายทางการศึกษา และสอดคล้องกับ พิศุจน์พงษ์ พงกะพันธ์ (2566, หน้า 189) ที่ศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวางแผนอัตรากำลัง การกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุ ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และด้านวินัยและการลงโทษ

2. แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่ามี 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการพัฒนาบุคคล มีแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา คือสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาบุคคลอย่างหลากหลาย ผ่านการสำรวจ สอบถาม ความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา อย่างรอบด้าน มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมสร้าง แรงบันดาลใจและความศรัทธาในวิชาชีพ มีการจัดอบรมภายใน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยวิทยากรผู้ให้ความรู้อาจเป็นครูหรือบุคคลภายนอก มีการส่งเสริมให้นำสิ่งที่ได้รับการพัฒนามาเผยแพร่ภายในสถานศึกษาต่อไป รวมถึงมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลงานหรือสร้างนวัตกรรมที่เป็นของตนเอง ทั้งนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคคลในสถานศึกษา สถานศึกษาต้องพิจารณาในเรื่องของงบประมาณสำหรับส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและครอบคลุมทุกด้าน สอดคล้องกับ สรณศิริ กิจดิยะพงศ์ (2565, หน้า 155) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร การกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานในหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มีพลังใจในการทำงาน การพัฒนาบุคลากรทางการสอน อาจจะทำได้โดยการส่งเสริม การลาศึกษาต่อ การอบรม การสัมมนา การประชุมปรึกษาหารือ การวิจัย การศึกษาด้วยตนเอง

ด้านการสรรหาบุคคล มีแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา คือสถานศึกษาดำเนินการตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด มีการสำรวจอัตรากำลังที่มีอยู่ให้เป็นปัจจุบันและสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบในการขออัตรากำลังเพิ่มเติมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาได้ครูผู้ช่วยหรือพนักงานราชการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยผ่านการสอบบรรจุ แต่งตั้ง หากสถานศึกษาไม่ได้รับจัดสรรอัตรากำลัง สถานศึกษาสามารถดำเนินการพิจารณาจ้างบุคลากรเพิ่มเติมได้ โดยการจัดทำประกาศรับสมัคร มีการจัดสอบภาคทฤษฎี มีการสัมภาษณ์ พิจารณาผลงานเชิงประจักษ์ พิจารณาทัศนคติของบุคคลและประกาศผลการสอบ เพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงความถนัดและความสนใจ สถานศึกษาให้ความสำคัญกับกระบวนการสอบคัดเลือกให้มีความโปร่งใสและตรงตามความต้องการของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับ วรกร ตรีเดช, เอกราช โขษิตพิมานเวช และ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2567, หน้า 471) ที่กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลถือเป็นงานรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญ เพราะการบริหารงานบุคคลนั้นมักสรรหาและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ เนื่องจากครูเป็นทรัพยากรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ด้านการประเมินการปฏิบัติงาน มีแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา คือการประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะมีแบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยยึดตามระเบียบการปฏิบัติงานของทางราชการและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ตัวชี้วัด โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง มีการประเมินผล การปฏิบัติงานเป็นระยะจนเสร็จสิ้น รูปแบบการประเมินจะมีการประเมินตนเองและการประเมินจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของผู้ปฏิบัติงานและพิจารณาจากเอกสารหลักฐาน ทั้งนี้ผลการปฏิบัติงานสามารถใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในระดับสถานศึกษา สอดคล้องกับ นีรมล ดาบเงิน, พระครูประโชติกิจจาภรณ์ และบุญเลิศ วีระพรกานต์ (2566, หน้า 142) ที่กล่าวว่าผู้บริหารควรวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร เพื่อกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด มีการประชุมทำความเข้าใจกับครูและบุคลากร เพื่อให้ทราบถึงแนวทางและวิธีการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ดำเนินการติดตาม และทบทวนผลการปฏิบัติงานตามภาระงาน โดยให้ครูและบุคลากรเขียนรายงานผลการปฏิบัติงาน เพื่อประกอบการประเมินการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่าง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งควรมีการชี้แจงผลการประเมินผลการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรได้รับทราบ เปิดโอกาสให้ซักถามและทำความเข้าใจหากมีข้อสงสัย

ด้านการวางแผนงานบุคคล มีแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา คือการวางแผนอัตรากำลังสามารถวางแผนได้ในระดับสถานศึกษา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาดำเนินการศึกษาเกณฑ์ จากเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งออกโดยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการศึกษาจากข้อมูลเดิมสำรวจ ตรวจสอบอัตรากำลังปัจจุบันตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงดำเนินการการจัดประชุม ระดมสมอง และทำการวิเคราะห์ ความเป็นไปได้ อีกทั้งสถานศึกษายังสามารถใช้งบประมาณ นำมาจัดจ้างครูอัตราจ้างหรือพนักงานจ้าง ทั้งนี้การวางแผนงานบุคคลจะต้องมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทในแต่ละสถานศึกษา สอดคล้องกับ ธัญพิมล วสียงกูร และจารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ (2565, หน้า 18) ที่กล่าวว่าแม้ว่าการวางแผนจะถูกกำหนดให้เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในระยะของการได้มา แต่การวางแผนทรัพยากรมนุษย์จะต้องมองภาพรวมของกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คือทั้งการได้มา การดูแลรักษาและการพ้นจากงาน เพราะทั้ง 3 ระยะต่างเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ด้านการจัดสวัสดิการ มีแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา คือ สถานศึกษาดำเนินการจัดทำระเบียบงานสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยอ้างอิงจากข้อมูลเดิมหรือทำการสำรวจความต้องการ สถานศึกษาดำเนินการจัดสวัสดิการตามทรัพยากรที่มีอย่างเหมาะสม มีการจัดทำการ์ดวันเกิด จัดกิจกรรมสังสรรค์ปีใหม่ จัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศและ

ต่างประเทศ จัดสวัสดิการมอบเงินรับขวัญบุตรคนแรก จัดสวัสดิการมอบทุนการศึกษาบุตร รวมถึงมีการจัดสวัสดิการตัดชุดเครื่องแบบของสถานศึกษา ส่วนสวัสดิการด้านสุขภาพ มีการจัดสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดกระเช้าเยี่ยมคนป่วย ส่วนสวัสดิการสำหรับครูบรรจุใหม่ มีการจัดกิจกรรมแสดงความยินดี มอบของขวัญหรือช่อดอกไม้ต้อนรับและมีการแสดงความยินดีผ่านทางเว็บไซต์ของทางสถานศึกษา เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับพระครูวิจิตรศาสนการ (แนบเนียม) และประจิตร มหาหิง (2564, หน้า 816) ที่กล่าวว่าการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร รักทุ่มเท รับผิดชอบงาน และทำให้เห็นว่าการปฏิบัติงานที่รับมอบหมายเป็นเกียรติยศ ศักดิ์ศรี มีความมั่นคงในอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรมีการประเมินและติดตามการจัดสวัสดิการอย่างเหมาะสมและเป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นการแสดงถึงความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งยังช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. ควรสนับสนุนให้ครูมีการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา
3. ควรศึกษาข้อมูลที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป รวมทั้งสร้างบรรยากาศในการทำงานในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการบริหารงานร่วมกัน และส่งเสริมการใช้แนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดอื่น
2. ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาจากโรงเรียนที่มีการบริหารงานบุคคลที่มีแนวทางเป็นประโยชน์และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
3. ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นแนวทางการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

บรรณานุกรม

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญพิมล วสยางกูร และจารุวรรณ พลอยดวงรัตน์. (2565). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคการเปลี่ยนแปลงพลิกผันด้วยการสร้างองค์กรแห่งความคล่องตัว. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 4(4), หน้า 18-19.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

- นิรุทธิ์ พิกุลเทพ. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. **วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิไล**, 10(2), หน้า 29-37.
- นิรมล ดาบเงิน, พระครูประโชติกิจจาภรณ์ และบุญเลิศ วีระพรกานต์. (2566). แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. **วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์**, 9(1), หน้า 133-153.
- พิพัฒน์พงษ์ พงกะพันธ์. (2566). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**, 12(1), หน้า 184-196.
- พระครูวิจิตรศาสนการ (แนบเนียม) และประจิดร มหาหิง. (2564). การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาตามหลักพุทธบริหาร. **วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อุบลปริทรรศน์**, 6(3), หน้า 812-824.
- พระปลัดจันทร์ สิริจันโท (พงษ์แดง). (2561). **แนวทางการพัฒนาการบริหารบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วรกร ตรีเดช, เอกราช โขษิตพิमानเวช และ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2567). การบูรณาการหลักธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา. **วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี**, 7(2), หน้า 467-483.
- สรณ์สิริ กิจดิยะพงศ์. (2565). การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา. **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์**, 10(1), หน้า 149-156.
- สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2564). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาแนวใหม่**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2566). **จำนวนสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาจำนวนตามสหวิทยาเขต ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ**. สมุทรปราการ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2566). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ**

พ.ศ.2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://online.anyflip.com/ipzsp/kqid/mobile/index.html> [2566, 18 สิงหาคม].

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*.

Journal of Education and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

THE ROLE OF TECHNICAL COMMUNICATION BY THAI STAFF IN INFORMATION TECHNOLOGY EQUIPMENT RETAILERS IN BANGKOK ON CUSTOMER SATISFACTION AND BRAND TRUST: A CORRELATION ANALYSIS

Pimpisa Chanted*

Humanities and Social Sciences, Faculty of Management Sciences,

Kasetsart University, Sriracha Campus

*Corresponding Author e-Mail: Pimpisa.chan@ku.th

(Received: 2024, May 21; Revised: 2024, August 16; Accepted: 2024, August 24)

ABSTRACT

This study examined the role of technical communication by Thai staff in information technology equipment retailers in Bangkok in relation to customer satisfaction and brand trust. Data were collected through an online survey of 300 respondents who were customers of technology service centers in Bangkok, selected via a convenience sampling method. The study analyzed the relationships among customers' need for staff proficiency in English technical vocabulary, satisfaction with the staff's use of technical terminology, and brand trust. Descriptive statistics, including mean and standard deviation, alongside Pearson's correlation analysis, were employed. The results indicated a significant positive influence of customers' demand for staff's technical English skills on their satisfaction with the staff's technical communication. In turn, customer satisfaction was found to positively impact staff responsiveness, thereby enhancing brand trust. Furthermore, an indirect positive effect of customer demand for technical communication on brand trust was identified, mediated by customer satisfaction. The research underscores the critical role of effective technical communication in enhancing customer experience, aligning with customer expectations for clear technical explanations, increasing satisfaction, and fostering trust in the brand's expertise and reliability.

Keywords: Technical Communication; Customer Satisfaction; Brand Trust

INTRODUCTION

In today's highly competitive business landscape, ensuring customer satisfaction and trust is crucial, especially in technically complex industries like IT, automotive, and healthcare. Effective communication of product and service information is key to positive customer experiences. However, the use of specialized terminology in technical communication can be challenging for customers with limited expertise, potentially leading to confusion, misunderstanding, and feelings of neglect, which can negatively impact satisfaction and trust (Faber, Petersen & Staal, 1998, p. 15; Wong, 2017, p. 125; Redish, 2007, p. 20). In IT equipment retail stores, customers may be confused when staff use overly complex technical terms. This can lead to incorrect purchasing decisions or dissatisfaction later on. Meanwhile, retailers might lose business opportunities if they fail to effectively communicate product features and benefits. These concerns may cause uncertainty, misunderstanding, and feelings of neglect, all of which can have a detrimental influence on satisfaction and trust.

Bangkok's IT equipment retail industry has grown rapidly in recent years, with both large retail chains and independent stores. The intense competition has made service quality and staff communication skills crucial factors in differentiation. In this context, Thai sales staff in IT equipment retail stores play a vital role as intermediaries between complex technology and customers, needing to use technical communication skills in both Thai and English to provide accurate and easily understandable information. Conversely, using technical terminology at a level appropriate to customers' knowledge and needs, adhering to "user-centered communication" (Redish, 2007, p. 20), can help customers clearly understand and perceive the value of products and services, leading to satisfaction and trust. Therefore, examining the connection between technical terminology used in customer communication, satisfaction, and brand trust is crucial from both academic and practical perspectives. It provides insights into how communication affects consumer perceptions and attitudes and assists businesses in developing effective, customer-centric technical communication strategies. Effective technical communication not only helps customers better understand products but also affects customer satisfaction and brand trust. When customers obtain clear information that suits their demands, they are more likely to be content with their purchase and establish trust in the brand's competency.

The use of technical terms and jargon differ in their prevalence, impact, and context. Technical terms have specific meanings within a field, while jargon is often used for intragroup communication and may exclude outsiders (Anderson, Online, 2017). Technical communication is a primary tool for distributing specialized knowledge to specific audiences through various forms, such as user manuals, technical reports, and multimedia content (Johnson-Sheehan, 2018, pp. 5-6). The process involves audience analysis, information management, content creation, and testing. Effective technical communication is essential for customer satisfaction, particularly in customer service contexts (Markel & Selber, 2018, p. 30; Byrne, 2007, p. 22). Customer satisfaction has a significant impact on an organization's performance and competitiveness. It is an ongoing process influenced by factors such as perceived value, convenience, brand reputation, and past experiences. Measuring satisfaction helps businesses improve their performance and identify areas for development. Brand trust, which refers to customers' confidence in a brand's reliability and integrity, plays a vital role in shaping customer behavior and loyalty, especially in high-involvement IT purchases (Delgado-Ballester & Munuera-Alemán, 2005, p. 190). Factors such as perceived quality, brand image, and customer satisfaction are significant predictors of brand trust (Ha & Perks, 2005, p. 445).

Studies have explored the positive relationship between technical communication skills and customer satisfaction in various industries (Dastoom, Naseem, Hussain & Jaffar, 2019, p. 305) emphasizing the importance of tailoring communication to the audience's knowledge level. Research has also confirmed a positive relationship between customer satisfaction and brand trust (Ha & Perks, 2005, p. 448; Piriyaikul, Wongchuer & Satiman, 2015, p. 24; Delgado-Ballester & Munuera-Aleman, 2005, p. 192; Horppu, Kuivalainen, Tarkiainen & Ellonen, 2008, p. 408). However, studies on the impact of technical communication on Thai customers' satisfaction and trust are limited.

The use of technical terminology in customer communication has been a topic of interest in recent research. Appropriate use of technical terms can enhance perceptions and intentions, while overuse may cause confusion (Jandová, 2016, p. 55; Wong, 2017, p. 130). "User-centered" communication considers audience knowledge and uses various techniques to aid understanding (Redish, 2007, p. 22; Byrne, 2007, p. 25). Although previous research has examined

the relationship between technical communication and customer satisfaction, as well as the relationship between customer satisfaction and brand trust, few studies simultaneously investigate the relationship between all three factors, presenting a research gap. Swaen & Chumpitaz (2008, p. 268) linked corporate social responsibility, trust, and satisfaction, but did not focus on technical communication specifically. From the literature review, while there are some studies on the relationship between technical communication, customer satisfaction, and brand trust, there is still a lack of clear and comprehensive research, particularly in considering the relationship between all three factors simultaneously, which presents a gap for further investigation.

RESEARCH OBJECTIVES

1. Assess customer satisfaction with employees' technical communication
2. Analyze the relationship between technical terms, satisfaction, and trust
3. Identify key factors in technical communication influencing satisfaction and trust

RESEARCH HYPOTHESIS

Empirical evidence supports the link between technical communication, satisfaction, and trust (Byrne, 2007, p. 18; Sun & Kim, 2022, p. 25; Cuong, 2020, p. 695). However, no research has systematically examined the causal relationship between all three factors. The proposed hypotheses are:

H1: Technical Communication positively influences Customer Satisfaction

H2: Customer Satisfaction positively influences Brand Trust

H3: Technical Communication indirectly influences Brand Trust through Customer Satisfaction

RESEARCH FRAMEWORK

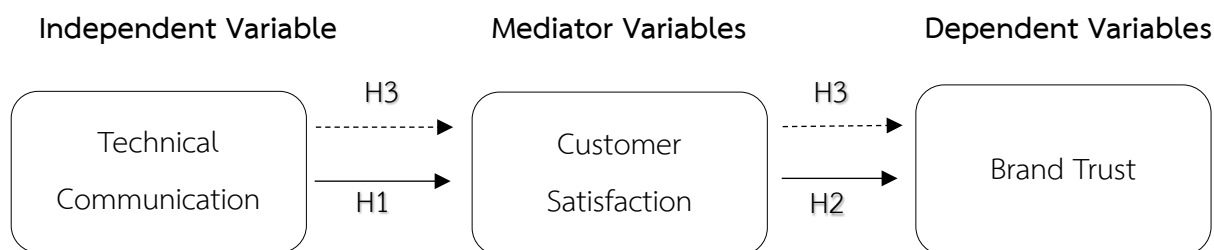

Figure1 Research Framework

METHODOLOGY

Population and Sample The population for this study consisted of customers who visited technology service centers in Bangkok. According to the Official Statistics Registration Systems, Department of Provincial Administration, Ministry of Interior (Online, 2023), the total population of Bangkok as of December 2022 was 5,537,283. The sample size was determined using Taro Yamane's formula (Yamane, 1967, p. 886, as cited in Singh & Masuku, 2014, p. 5) with a 95% confidence level and a margin of error of .05, resulting in a required sample size of 400. However, due to limitations in time and resources, the researcher collected the data from 300 respondents. The sample was drawn using a convenience sampling method. The reduction in sample size may have some impact on the accuracy of the study results, thereby increasing the inaccuracy in calculating population parameters. However, a sample size of 300 is still regarded as enough for statistical analysis and valid findings, particularly when combined with suitable sampling methods.

The researcher acknowledges this limitation and has used appropriate statistical methods in data analysis. This limitation is also noted in the discussion of results to allow readers to consider the research findings appropriately.

Research Instrument The research instrument was an online questionnaire consisting of 4 parts: Part 1 for personal information of the respondents (5 items), Part 2 for customer needs for salespeople's use of English technical vocabulary skills (10 items, 5-point Likert scale), Part 3 for customer satisfaction with salespeople's English technical vocabulary skills (7 items, 5-point

Likert scale), and Part 4 for brand trust (5 items, 5-point Likert scale). The quality of the research instrument was assessed for content validity by three experts using the Index of Item-Objective Congruence (IOC) method (Turner & Carlson, 2003, p. 164). The IOC values for all items were greater than .50, indicating acceptable content validity. The IOC values for all items ranged from .67 to 1, which is greater than the stipulated requirement of .50, suggesting that the research instrument has adequate content validity. The reliability of the questionnaire was tested using Cronbach's alpha coefficient (Wanichthanarak, 2001, p. 125). Cronbach's alpha results for Parts 2, 3, and 4 were .92, .87, and .89, accordingly indicating strong internal consistency.

Data Collection The data were collected using an online survey distributed through social media platforms and email to customers who had visited technology service centers in Bangkok. The data collection took place from February to March 2024. To address potential limitations of online surveys, including sample representativeness, low response rates, and reliability concerns, the researcher implemented several measures. These included using screening questions to ensure target group accuracy, designing a concise and engaging questionnaire to boost responses, and incorporating attention checks to screen unreliable answers. These approaches were designed to increase the overall dependability and correctness of the information gathered.

Data Analysis Descriptive statistics, including mean and standard deviation, were used to analyze the personal information of the respondents and the levels of customer needs, satisfaction, and brand trust. The interpretation of the mean scores was based on the following criteria: 4.50-5.00 for the highest level, 3.50-4.49 for a high level, 2.50-3.49 for a moderate level, 1.50-2.49 for a low level, and 1.00-1.49 for the lowest level (Warmbrod, 2014, p. 32). Inferential statistics, including Pearson's product-moment correlation coefficient, were employed to examine the relationships between the variables. The interpretation of the correlation coefficients was based on the following criteria: .90-1 for a very high correlation, .70-.89 for a high correlation, .50-.69 for a moderate correlation, .30-.49 for a low correlation, and .00-.29 for little if any correlation (Schober, Boer & Schwarte, 2018, p. 1765). The statistical significance level was set at .05 for all tests.

RESULT

Part 1 Personal Information

A survey of 300 respondents at a technology service center revealed a diverse demographic profile. The majority of respondents were females (39.46%), followed by men (54.55%) and individuals who were LGBTQ (5.99%). The age ranges with the highest impact were 21-30 years old (43.28%), 31-40 years old (35.56%), and younger than 20 years old (21.16%). Almost all respondents (97.01%) had a bachelor's degree, and 74.25% earned 40,000 Thai Baht or less each month.

Most clients (71.26%) had visited the center at least once in the previous six months, mostly to purchase goods and services (29.94%). The most popular buying reasons were efficiency (12.57%) and convenience (11.38%). Brand promotions (5.39%), sales staff recommendations (4.79%), and new product availability (7.78%) were the most common purchasing factors.

Part 2 Result on Needs, Satisfaction, Brand Trust

Table 1 The Needs of English Technical Vocabulary in IT Product Communications

Statement	Mean	SD	Level
5.1.1 NEEDLIS1 [Listening to English technical terms correctly]	3.68	0.90	High
5.1.2 NEEDLIS2 [Understand conversations using technical English vocabulary]	3.65	0.90	High
5.1.3 NEEDLIS3 [Listening and understanding in meetings]	3.72	0.93	High
5.2.1 NEEDSP [Discuss general knowledge and understanding]	3.73	0.82	High
5.2.2 NEEDSP [Ask about customer needs and answer questions accurately]	3.78	0.95	High
5.2.3 NEEDSP [Contains suggestions and sales conversations]	3.75	0.87	High

Table 1 (Continue)

Statement	Mean	<i>SD</i>	Level
5.3.1 NEEDRE1 [Able to read and understand technical terms in English]	3.54	1.06	High
5.3.2 NEEDRE2 [Reading and understanding the information on product packaging]	3.55	1.09	High
5.4.1 NEEDWri1 [Writing product names and other specific English technical terms correctly]	3.41	0.88	Moderate
5.4.2 NEEDWri2 [Answer emails using technical English vocabulary]	3.39	1.09	Moderate
5.4.3 NEEDWri3 [Write technical vocabulary in English correctly while communicating with customers]	3.34	1.19	Moderate

Table 1 The survey results (mean scores: listening 3.65-3.72, $SD=0.90-0.93$; speaking slightly over 3.70, $SD=0.82-0.95$; reading/writing 3.54 or below, $SD=0.88-1.19$) underscore the perceived importance of staff proficiency in using English technical vocabulary for effective communication. Listening comprehension of technical terms ranked as the most crucial, followed by speaking for technical discussions. Reading and writing technical English were seen as relatively important but less so than listening and speaking abilities.

Table 2 Consumer Perceptions of Brand Trust in IT Products

Statement	Mean	<i>SD</i>	Level
BT1: Confidence in well-known technology product brands	4.13	0.77	High
BT2: Safety of brands recommended by sales staff	4.20	0.70	High
BT3: Trust in brands that sales staff can really trust	4.16	0.84	High
BT4: Effectiveness of brands recommended by sales staff	4.23	0.76	High
BT5: Confidence in the quality of brands recommended by sales staff	4.25	0.80	High

Table 2 The survey revealed strong brand trust among respondents for brands recommended by staff. On a 5-point scale, average ratings ranged from 4.13 to 4.25, with standard deviations of 0.70 and 0.84, showing consistently high levels of confidence. Respondents believed strongly in well-known brands (Mean=4.13, $SD=0.77$), viewed them as safe (Mean=4.20, $SD=0.70$), held them in high respect (Mean=4.16, $SD=0.84$), trusted their efficacy (Mean=4.23, $SD=0.76$), and were confident in their quality (Mean=4.25, $SD=0.80$). All these aspects were rated at a 'High' level on the scale. Overall, a high level of trust was demonstrated albeit with some variation.

Part 3 Correlation Analysis and Hypothesis Testing

Correlation and regression analyses examined the relationships between customer needs for technical communication (NEED), customer satisfaction (SAT), and brand trust. Tables 3 and 4 present the results of these analyses, providing insights into the interconnections among these key variables and the outcomes of hypothesis testing.

Table 3 Correlation Matrix of Main Variables

Variable	1. NEED	2. SAT	3. Brand Trust
1. Customer Needs (NEED)	1		
2. Customer Satisfaction (SAT)	.33**	1	
3. Brand Trust	.38**	.53**	1

** $p<.01$

Table 3 Analysis of correlations:

1. Relationship between NEED and SAT: A low positive correlation ($r=.33^{**}$, $p<.01$) was found between customer needs for staff's technical communication skills (NEED) and customer satisfaction (SAT). This suggests that higher customer needs for technical communication are associated with slightly higher levels of satisfaction.

2. Relationship between SAT and Brand Trust: A moderate positive correlation ($r=.53^{**}$, $p<.01$) was observed between customer satisfaction (SAT) and brand trust. This indicates that higher levels of customer satisfaction are associated with higher levels of brand trust.

3. Relationship between NEED and Brand Trust: A low positive correlation ($r=.38^{**}$, $p<.01$) was found between NEED and Brand Trust, suggesting a weak direct relationship between customer needs for technical communication and brand trust.

Table 4 Summary of Hypothesis Testing and Regression Analysis

Hypothesis	Relationship	Correlation Coefficient	β	p	Conclusion
H1	NEED \rightarrow SAT	0.336	0.150	.004	Supported
H2	SAT \rightarrow Brand Trust	0.536	0.478	<.001	Supported
H3	NEED \rightarrow SAT \rightarrow Brand Trust	-	-	-	Supported (Indirect)

Note: β values represent standardized regression coefficients, indicating the strength and direction of the relationship between variables.

Table 4 Hypothesis testing results:

1. Hypothesis 1 (H1): Supported NEED positively influences SAT, as evidenced by the significant regression coefficient ($\beta=0.150$, $p=.004$). This confirms that customer needs for technical communication positively affect customer satisfaction.

2. Hypothesis 2 (H2): Supported SAT positively influences Brand Trust, with a strong and significant regression coefficient ($\beta=0.478$, $p<.001$). This indicates that customer satisfaction has a substantial positive effect on brand trust.

3. Hypothesis 3 (H3): Supported (Indirect effect) The indirect influence of NEED on Brand Trust through SAT is supported by the pattern of relationships observed in both the correlation and regression analyses. This suggests that customer needs for technical communication indirectly affect brand trust, with customer satisfaction acting as a mediating variable.

These findings collectively demonstrate the importance of effective technical communication in the IT retail industry, highlighting its role in enhancing customer satisfaction and building brand trust.

Part 4 Regression analysis

The regression analysis supported that effective technical communication by salespeople indirectly and positively impacts customer brand trust, mediated through customer satisfaction with their language skills in tech retail.

Table 5 Regression Analysis of Influences on Customer Technical Vocabulary Satisfaction in Technology Retail

Independent Variable	Dependent Variable	B	β	p	Summary Result
Salesperson Responsiveness Factors Affecting Brand Trust (BT)	Level of Customer Satisfaction with Salesperson's English Technical Vocabulary Skills (SAT)	1.273	0.478	<.001	Significant Positive Influence
Customer Needs for Salespeople with English Technical Vocabulary Skills (NEED)	Level of Customer Satisfaction with Salesperson's English Technical Vocabulary Skills (SAT)	0.354	0.150	.004	Significant Positive Influence

Table 5 The regression analysis examined the influence of two independent variables on customer satisfaction with salespeople's English technical vocabulary skills (SAT) in the technology retail industry. Salesperson responsiveness factors affecting brand trust ($\beta=0.478$, $p<.001$) and customer needs for salespeople with English technical vocabulary skills (NEED) ($\beta = 0.150$, $p=.004$) both had significant positive influences on SAT. This suggests that when salespeople demonstrate responsiveness that builds brand trust and meets customer expectations for strong English technical vocabulary abilities, it leads to higher customer satisfaction with their ability to use relevant English technical vocabulary during the sales process. These findings support the

hypothesis that effective technical communication by salespeople indirectly and positively influences customer brand trust through the mediating role of customer satisfaction with their language skills.

DISCUSSION

This study underscores the critical role of effective technical communication by salespeople in shaping customer perceptions and attitudes in IT retail. The findings align with the research objectives and demonstrate the importance of effective technical communication in the IT retail industry through three key insights:

1. Customer needs for technical communication positively influence satisfaction, aligning with user-centered communication principles (Redish, 2007, p. 20) and confirming the positive impact of technical vocabulary on customer satisfaction (Byrne, 2007, p. 22; Dastoom, Naseem, Hussain & Jaffar, 2019, p. 305).

2. Satisfaction strongly influences brand trust, supporting the work of Ha & Perks (2005, p. 448) on the relationship between customer satisfaction and brand trust in the digital context.

3. There is an indirect effect of technical communication needs on brand trust through satisfaction, extending the findings of Delgado-Ballester & Munuera-Aleman (2005, p. 192) and Horppu, Kuivalainen, Tarkiainen & Ellonen (2008, p. 408).

These results support and extend the concept of "user-centered communication" (Redish, 2007, p. 22; Byrne, 2007, p. 25) in the IT retail context. They also align with the broader understanding of technical communication as a primary tool for distributing specialized knowledge to specific audiences (Johnson-Sheehan, 2018, pp. 5-6).

The broader implications of this research extend beyond IT retail. Economically, the findings indicate that investing in technical communication skills may result in greater sales and customer retention, thereby increasing profitability in technology-driven enterprises. This aligns with the view of technical communication as crucial for customer satisfaction in customer service contexts (Markel & Selber, 2018, p. 30). Socially, the study highlights the significance of bridging the knowledge gap between technical professionals and consumers. As technology becomes increasingly complex, the ability to communicate technical information effectively could play a

crucial role in digital literacy and consumer empowerment, echoing the concerns raised by Faber, Petersen & Staal (1998, p. 15) about the challenges of technical communication.

Theoretically, this study contributes to the evolving understanding of technical communication in the digital age. It supports the model proposed by Anderson (Online, 1998) that technical terms have specific meanings within a field, while also demonstrating how these terms impact consumer behavior. The findings also extend the work of Piriyaikul, Wongchuer, & Satiman (2015, p. 24) on factors affecting customer satisfaction in technology markets. Moreover, the study provides empirical support for the conceptual link between corporate communication practices and trust building, as suggested by Swaen & Chumpitaz (2008, p. 268), particularly in the specific context of technical communication in retail.

In the context of applicability, the findings may be applied to other high-involvement buying settings requiring technical expertise, such as the automobile or healthcare sectors. The development of specialized training programs focusing on technical communication could enhance customer experiences across various sectors. This aligns with the emphasis on tailoring communication to the audience's knowledge level (Jandová, 2016, p. 55; Wong, 2017, p. 130). Such programs for training could include the integration of AI-powered systems for real-time language adaptation, further enhancing the effectiveness of technical communication in retail settings.

While the Bangkok-based sample limits generalizability, this research provides valuable insights into the role of technical communication in IT retail. Future studies could explore these relationships across diverse cultural contexts and different technology-intensive industries.

In conclusion, this research emphasizes the significant impact of technical communication on customer satisfaction and brand trust in IT retail. It advocates for a strategic rethinking of technical communication techniques, implying that investments in this area might bring significant benefits in terms of customer connections and brand loyalty. As technology advances, the capacity to effectively explain complicated knowledge will certainly become a more important difference in competitive marketplaces.

RECOMMENDATIONS

Recommendations for Applying Research Findings

1. Develop salespeople's technical communication abilities, with a focus on improving their English technical vocabulary and ability to describe complicated product or service information, features, and details in an easy-to-understand manner.

2. Implement training programs for salespeople aimed at strengthening their technical expertise, effective communication skills, and the use of clear language in presentations and addressing customer inquiries. These programs may incorporate simulated real-life scenarios for practical training.

Recommendations for Future Research

1. Expand the scope of future study to include a broader range of consumer groups, such as individuals from different geographic locations, income levels, and educational backgrounds, together with other sectors and product/service categories. This improves the capacity to draw bigger inferences and apply study findings more broadly and extensively.

2. Conduct further research into specific factors or components of communication that influence customer satisfaction and trust. This will help identify appropriate and more targeted communication strategy development approaches for businesses.

REFERENCES

- Anderson, Paul V. (1998). *Technical communication: A reader-centered approach* (Online). Available: https://archive.org/details/technicalcommuni0000ande_d7w9 [2023, February 7].
- Byrne, D. (2007). The user-centered user manual. In K. St. Amant (Ed.), *Linguistic and Cultural Issues in Knowledge Management* (pp. 14-28). Hershey, PA: IGI Global.
- Cuong, D. T. (2020). The impact of brand credibility and perceived value on customer satisfaction and purchase intention at fashion market. *power*, *12*(3), pp. 691-700.

- Dastoom, M., Naseem, M. A., Hussain, M., & Jaffar, S. (2019). Impact of technical communication skills on customer satisfaction: A case study of telecommunication industry of Pakistan. *International Journal of Experiential Learning & Case Studies*, 4(2), pp. 298-310.
- Delgado-Ballester, E., & Munuera-Alemán, J. L. (2005). Does brand trust matter to brand equity?. *Journal of Product & Brand Management*, 14(3), pp. 187-196.
- Faber, B., Petersen, T., & Staal, M. (1998). *Understanding technical documentation: A cognitive approach*. Improving @Instructions for Usability.
- Ha, H. Y., & Perks, H. (2005). Effects of consumer perceptions of brand experience on the web: Brand familiarity, satisfaction and brand trust. *Journal of Consumer Behaviour*, 4(6), pp. 438-452.
- Horppu, M., Kuivalainen, O., Tarkiainen, A., & Ellonen, H. K. (2008). Online satisfaction, trust and loyalty, and the impact of the offline parent brand. *Journal of Product & Brand Management*, 17(6), pp. 403-413.
- Jandová, E. (2016). Comprehensibility of specialized texts from the perspective of expert and semi-expert readers. *Discourse and Interaction*, 9(2), pp. 47-64.
- Johnson-Sheehan, R. (2018). *Technical communication strategies for today*. New York: Pearson Education.
- Markel, M., & Selber, S. A. (2018). *Technical communication*. Boston, MA: Macmillan Higher Education.
- Official Statistics Registration Systems, Department of Provincial Administration, Ministry of Interior. (2023). *Statistical report on population, December 2022* (Online). Available: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statTDD/views/showDistrictData.php?rcode=102&statType=1&year=66> [2023, March 15].
- Piriyakul, M., Wongchuer, S., & Satiman, N. (2015). Factors affecting customer satisfaction of Samsung smartphone users in Thailand. In *Proceedings of the 6th International Conference on Engineering, Project and Production Management (EPPM2015)*, (pp. 20-28). Gold Coast, Queensland: Griffith University.

- Redish, J. C. (2007). *Letting Go of the Words: Writing Web Content that Works*.
San Francisco, CA: Morgan Kaufmann.
- Schober, P., Boer, C., & Schwarte, L. A. (2018). Correlation coefficients: Appropriate use and interpretation. *Anesthesia & Analgesia*, *126*(5), pp. 1763-1768.
- Singh, A. S., & Masuku, M. B. (2014). Sampling techniques & determination of sample size in applied statistics research: An overview. *International Journal of Economics, Commerce and Management*, *2*(11), pp. 1-22.
- Sun, R., & Kim, Y. (2022). The influence of customer value on satisfaction and repurchase intention: The mediation effect of customer satisfaction. *International Journal of Tourism Sciences*, *22*(1), pp. 19-35.
- Swaen, V., & Chumpitaz, R. (2008). Impact of corporate social responsibility on customer trust and satisfaction. *Journal of Business Ethics*, *82*(2), pp. 263-273.
- Turner, R. C., & Carlson, L. (2003). Indexes of item-objective congruence for multidimensional items. *International Journal of Testing*, *3*(2), pp. 163-171.
- Wanichthanarak, K. (2001). *Statistics for research 1*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Warmbrod, J. R. (2014). Reporting and interpreting scores derived from Likert-type scales. *Journal of Agricultural Education*, *55*(5), pp. 30-47.
- Wong, L. Y. (2017). Communication skills and customer satisfaction – Consumer perceptions of technical consultations. *Journal of Technical Writing and Communication*, *47*(1), pp. 115–135.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษา

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

EXPECTATIONS REGARDING THE ATTRIBUTES AND SKILLS OF STUDENTS IN THE FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCES, KASETSART UNIVERSITY, SRIRACHA CAMPUS

ยวดี ศิริทรัพย์* และคณะ

Yuvadee Siriyasub*, et al.

สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

Management, Faculty of Management Sciences, Kasetsart University, Sriracha Campus

*Corresponding Author e-Mail: yuvadee_jum@hotmail.com

(Received: 2024, June 5; Revised: 2024, August 7; Accepted: 2024, August 21)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความแตกต่างของความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดยจำแนกตามสาขาวิชา และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย 7 สาขาวิชา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า 376 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดำเนินการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least-Significant Difference method (LSD)

คณะนักวิจัย: ชิติพัทธ์ พิมพ์สอน, ธัญญชนก สุขบำรุงศิลป์, ปณิตทาร์ย์ บรรจงปรุ, ศิริธัญญา แหยมเกตุ, อารีรัตน์ สุนทรวงษ์

Researcher Team: Chitiphat Pimsorn, Thanchanok Sukbumrungsin, Pantaree Banjongpru, Sirunya Yamket,

Areerat Soonthonwong

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษาในทุกด้าน และทุกสาขาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 2) ความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาด้านความมั่นคงทางอารมณ์มีความแตกต่างกันตามสาขาวิชาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยค่าเฉลี่ยของความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ของนักศึกษาสหวิทยาการจัดการโลจิสติกส์มากกว่าสาขาการจัดการและสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ และพบความแตกต่างระหว่างสาขาธุรกิจระหว่างประเทศกับการบัญชีและสาขาธุรกิจระหว่างประเทศกับสาขาการตลาดดิจิทัลและการสร้างตราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าเฉลี่ยของความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ของนักศึกษาสหวิทยาการบัญชีและสาขาการตลาดดิจิทัลและการสร้างตรามากกว่าสาขาธุรกิจระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความคาดหวัง; คุณลักษณะ; ทักษะ

ABSTRACT

This research aimed to investigate the levels and compare the differences in expectations towards the attributes and skills of students in the Faculty of Management Sciences at Kasetsart University, Siracha Campus, classified by academic discipline. The study employed a questionnaire as the research instrument, with the sample group consisting of undergraduate students of the Faculty of Management Sciences at Kasetsart University, Siracha Campus, encompassing first to fourth-year students for the academic year 2023. The sample included seven disciplines, with a predetermined sample size of no less than 376 individuals, selected through stratified random sampling. The statistical methods employed for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA. One-way ANOVA, when significant statistical differences are found, conduct pairwise mean comparisons using the Least-Significant Difference method (LSD).

It was found that: 1) The overall level of expectations regarding the attributes and skills of students was considerably high. When examining the means across different dimensions, it was found that the average values of attributes and skills deemed necessary for employment were rated as high to very high across all dimensions and disciplines. 2) Significant statistical differences in the expectations towards students' emotional stability attributes were observed based on students' fields of study at a significance level of .05. The average expectation of emotional

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

stability attributes among students in the Logistics Management discipline was higher than that in the Management and International Business disciplines. Furthermore, significant statistical differences were found between the International Business discipline and both the Accounting discipline and the Digital Marketing and Branding discipline. Additionally, the average expectation of emotional stability attributes among students in the Accounting discipline and the Digital Marketing and Branding discipline was higher than that of the International Business discipline, with statistical significance.

Keywords: Expectations; Attributes; Skills

บทนำ

การประกันคุณภาพเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance: AUNQA) เป็นระบบที่ถูกพัฒนาจากเครือข่ายประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Quality Assurance Network, AUN-QA Network) โดยมีจุดประสงค์สำคัญในการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในแถบภูมิภาคอาเซียนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งความเป็นเลิศระดับสากล ด้วยเหตุผลของที่มา 8 ประการดังนี้ 1) ความพยายามในการยกระดับและรักษาคุณภาพของบัณฑิต 2) ยังกังความสามารถในการตอบสนองต่อความคาดหวังของตลาดแรงงาน แม้เวลาเปลี่ยนแปลงไป 3) ความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการอุดมศึกษา เช่น การบริการการศึกษาข้ามพรมแดน การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคตเพื่อให้บัณฑิตมีสมรรถนะที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นเหล่านั้น 4) การคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ได้รับการบริการที่มีคุณภาพจากสถาบันการศึกษา ซึ่งกลุ่มที่ได้รับผลกระทบอันสำคัญ เช่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้ใช้บัณฑิต 5) เนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับมวลชนที่มีจำนวนนักศึกษาที่มาก จึงทำให้จะต้องมีความจำเป็นที่ต้องกำกับดูแลคุณภาพการผลิตบัณฑิตให้มีมาตรฐาน 6) การสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคมในด้านการพัฒนาความรู้ และการพัฒนาบัณฑิตได้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม 7) ความสำคัญที่มีมากยิ่งขึ้นในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในบริบทปัจจุบัน 8) การสร้างความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (กัญญาดา อนุวงศ์ และอาจริ ศุภสุธิกุล, 2561, หน้า 12)

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา มีวิสัยทัศน์คือ "คณะชั้นนำระดับประเทศในการบริหารจัดการธุรกิจด้วยความเป็นเลิศด้านการศึกษาและวิจัย เพื่อพัฒนานักบริหารและผู้นำที่ถูกยอมรับในระดับสากล" และมีหนึ่งพันธกิจสำคัญคือ การสร้างสรรค์และพัฒนาหลักสูตรที่อยู่ในความต้องการของตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดกระบวนการเรียนรู้ของนิสิตที่สอดคล้องกับบริบทของ

สังคมไทยเพื่อสร้างบัณฑิตให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ (คณะวิทยาการจัดการ, ออนไลน์, 2567) และจากที่กล่าวข้างต้น ผู้เรียนเป็นมิติหนึ่งที่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ความคาดหวังของนักศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญ เพื่อนำผลลัพธ์ของการศึกษา มาพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีการศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาทั้งในด้านการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา ด้านการให้บริการ (วีรชาติ พนาวิวัฒน์, ลลิตา อุดลย์กิตติไพศาล, เจษฎาภรณ์ วิริยะสกุลธรรม และสุภาพร จตุรภัทร, 2560, หน้า 56) และความคาดหวังทางการศึกษาของนักศึกษาบริหารธุรกิจเพื่อการประกอบอาชีพธุรกิจการขนส่งทางอากาศในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์โควิด-19 (ทัศนาวดี ไพโรจน์บริบูรณ์ และพาริส หงส์สกุล, 2565, หน้า 1) นอกจากนี้พบการศึกษาความคาดหวังความสามารถหลักในการทำงานของนิสิต นักศึกษาสหกิจศึกษาในทรศณะของนิสิต นักศึกษาและผู้ประกอบการกลุ่มวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี โดยประกอบด้วยความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถหลักที่ใช้ในการทำงาน 5 ด้าน คือ 1) ความมุ่งมั่นทุ่มเท 2) การบริการที่ดี 3) ความสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ 4) ความยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม 5) การทำงานเป็นทีม และทักษะในการทำงาน 8 ด้าน คือ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการทำงานเป็นทีม 3) ทักษะการแก้ปัญหา 4) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 5) ทักษะการบริหารจัดการ 6) ทักษะการปรับตัว 7) ทักษะทางวิชาชีพ และ 8) ทักษะในการคิดคำนวณและคอมพิวเตอร์ (บุษยา วงษ์ชวลิตกุล, ทศพล ปราชญ์ปรีชา และสงวน วงษ์ชวลิตกุล, 2558, หน้า 183)

ดังนั้นจึงเป็นที่มาของความสนใจในการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดยพัฒนามาจากการศึกษาของ บุษยา วงษ์ชวลิตกุล และคณะ (2558, หน้า 183) ร่วมกับค่านิยมหลักตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ 1) สำนึกดี (Integrity) 2) มุ่งมั่น (Determination) 3) สร้างสรรค์ (Knowledge Creation) และ 4) สามัคคี (Unity) และได้พัฒนากรอบการวิจัยความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการของหลักสูตรและสถาบันการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

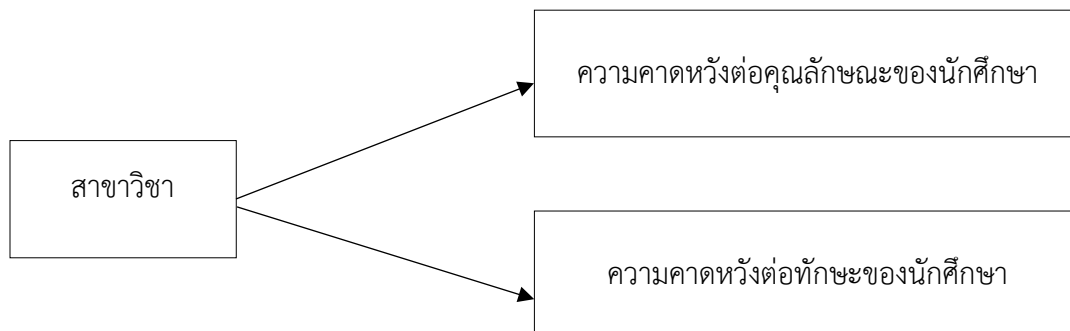
1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำแนกตามสาขาวิชา
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำแนกตามสาขาวิชา

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย 7 สาขาวิชาคือ การจัดการ ธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการอุตสาหกรรม การบริการ การจัดการโลจิสติกส์ การบัญชี การเงินและการลงทุน และการตลาดดิจิทัลและการสร้างตรา จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 6,041 คน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, 2566, หน้า 2) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน่ (Yamane, 1967, p. 886) ไม่น้อยกว่า 376 คน ณ ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และได้รับการตอบกลับ จำนวน 392 คน มีขนาดเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ด้วยการสุ่มแบบชั้นภูมิใน 7 สาขาวิชา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชั้นปี และสาขาวิชา มีลักษณะข้อคำถามมาตรฐานแบบสำรวจรายการ (Check List) ส่วนที่ 2 ความคาดหวังต่อคุณลักษณะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และส่วนที่ 3 ความคาดหวังต่อทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ลักษณะข้อคำถามส่วนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ 5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย และ 1=

น้อยที่สุด จากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ความสอดคล้องภายในของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช พบว่าทุกตัวแปรมีค่ามากกว่า .70 (Hair, Black, Babin, Anderson & Tatham, 2006, p. 137) มีค่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ=.95 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังต่อคุณลักษณะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา=.92 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังต่อทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา=.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังเครือข่ายนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของทั้ง 7 สาขาวิชา เพื่อกระจายแบบสอบถามในชั้นปีที่ 1-4 ของแต่ละสาขาวิชาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ระดับมาตราส่วน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 121) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด 2) สถิติอ้างอิง คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดำเนินการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least-Significant Different (LSD) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 392 คน ชั้นปีที่ 1 จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.78 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.22 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 สาขาวิชาการจัดการ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.15 ธุรกิจระหว่างประเทศ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.74 การจัดการอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.46 การจัดการโลจิสติกส์ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.83 การบัญชี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.01 การเงินและการลงทุน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 การตลาดดิจิทัลและการสร้างตรา จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ส่วนที่ 2 ระดับความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาและความ

คาดหวังต่อทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

ความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษา	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.45	0.64	มาก
2. การทำงานเป็นทีม	4.38	0.73	มาก
3. ความละเอียดและรอบคอบ	4.37	0.69	มาก
4. ความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.32	0.73	มาก
5. ความตรงต่อเวลา	4.32	0.75	มาก
6. การแก้ไขปัญหาในการทำงานที่ดี	4.30	0.70	มาก
7. การสื่อสารและการจูงใจ	4.26	0.73	มาก
8. ทักษะคิดเชิงบวก	4.25	0.78	มาก
9. ความเป็นผู้นำ	4.15	0.79	มาก
10. ความมั่นคงทางอารมณ์	4.11	0.88	มาก
ความคาดหวังต่อทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ทักษะด้านการบริการ	4.30	0.70	มาก
2. ทักษะความถนัดด้านวิชาชีพ	4.26	0.72	มาก
3. ทักษะความคิดสร้างสรรค์	4.26	0.74	มาก
4. ทักษะการเจรจาต่อรอง	4.24	0.77	มาก
5. ทักษะการทำงานที่หลากหลาย	4.21	0.81	มาก
6. ทักษะการจัดการบุคคล	4.18	0.76	มาก
7. ทักษะด้านวิเคราะห์เชิงตรรกะ	4.15	0.76	มาก
8. ทักษะด้านคิดคำนวณขั้นพื้นฐาน	4.14	0.86	มาก
9. ทักษะความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	4.14	0.76	มาก
10. ทักษะภาษาต่างประเทศ	4.03	0.87	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.45-4.11$, $SD=0.88-0.64$) และความคาดหวังต่อทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษาทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.30-4.03$, $SD=0.87-0.70$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

ความคาดหวัง ต่อคุณลักษณะ ของนักศึกษารายด้าน	การจัดการ (MGT)		ธุรกิจ ระหว่าง ประเทศ (IB)		การจัดการ อุตสาหกรรม บริการ (HIM)		การจัดการ โลจิสติกส์ (LG)		การบัญชี (MA)		การเงินและ การลงทุน (FI)		การตลาด ดิจิทัลและ การสร้าง ตรา (DMB)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ	4.17	0.79	4.43	0.63	4.60	0.56	4.60	0.62	4.52	0.63	4.39	0.62	4.47	0.57
2. การทำงานเป็นทีม	4.20	0.85	4.30	0.88	4.40	0.72	4.57	0.50	4.38	0.78	4.29	0.64	4.50	0.68
3. ความละเอียดและ รอบคอบ	4.20	0.81	4.27	0.64	4.40	0.67	4.60	0.56	4.41	0.78	4.19	0.70	4.53	0.57
4. ความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.20	0.89	4.03	0.85	4.57	0.63	4.50	0.57	4.31	0.71	4.19	0.70	4.43	0.63
5. ความตรงต่อเวลา	4.30	0.70	4.13	0.82	4.47	0.73	4.47	0.63	4.28	0.75	4.19	0.91	4.43	0.68
6. การแก้ไขปัญหาในการ ทำงานที่ดี	4.23	0.77	4.20	0.76	4.30	0.70	4.47	0.63	4.21	0.77	4.36	0.61	4.33	0.66
7. การสื่อสารและการจูงใจ	4.10	0.80	4.10	0.76	4.37	0.67	4.53	0.57	4.21	0.86	4.16	0.69	4.37	0.67
8. ทักษะคิดเชิงบวก	4.27	0.87	3.87	0.86	4.27	0.74	4.47	0.73	4.21	0.82	4.29	0.69	4.40	0.67
9. ความเป็นผู้นำ	4.03	0.93	4.07	0.78	4.40	0.72	4.20	0.81	4.24	0.60	3.69	0.73	4.20	0.61
10. ความมั่นคงทางอารมณ์	3.93	0.98	3.73	0.94	4.10	0.96	4.47	0.63	4.24	0.79	4.06	0.81	4.27	0.74

จากตารางที่ 2 พบว่าความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา มีรายละเอียดดังนี้

สาขาการจัดการทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.30-3.93$, $SD=0.98-0.70$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความตรงต่อเวลา ทักษะคิดเชิงบวก และการแก้ไขปัญหาในการทำงานที่ดี

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.43-3.73$, $SD=0.94-0.63$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การทำงานเป็นทีม และความละเอียดและรอบคอบ

สาขาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.60-4.10$, $SD=0.96-0.56$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความตรงต่อเวลา

สาขาการจัดการโลจิสติกส์ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.60-4.20$, $SD=0.81-0.50$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ความละเอียดและรอบคอบ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสารและการจูงใจ

สาขาการบัญชี ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.52-4.21$, $SD=0.86-0.63$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ความละเอียดและรอบคอบ และการทำงาน เป็นทีม

สาขาการเงินและการลงทุน ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.39-3.96$, $SD=0.91-0.61$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การแก้ไขปัญหาในการทำงานที่ดี การทำงานเป็นทีม และทัศนคติเชิงบวก

สาขาการตลาดดิจิทัลและการสร้างตรา ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.53-4.20$, $SD=0.74-0.57$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความละเอียดและรอบคอบ การทำงานเป็นทีม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังต่อทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา

จำแนกตามสาขาวิชา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

ความคาดหวังต่อทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานของนักศึกษารายด้าน	การจัดการ (MGT)		ธุรกิจระหว่างประเทศ (IB)		การจัดการอุตสาหกรรมบริการ (HIM)		การจัดการโลจิสติกส์ (LG)		การบัญชี (MA)		การเงินและการลงทุน (FI)		การตลาดดิจิทัลและการสร้างตรา (DMB)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ทักษะด้านการบริการ	4.23	0.97	4.20	0.66	4.53	0.57	4.37	0.61	4.24	0.74	4.32	0.65	4.23	0.63

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความคาดหวังต่อทักษะ ที่จำเป็นต่อการทำงาน ของนักศึกษารายด้าน	การจัดการ (MGT)		ธุรกิจ ระหว่าง ประเทศ (IB)		การจัดการ อุตสาหกรรม บริการ (HIM)		การจัดการ โลจิสติกส์ (LG)		การบัญชี (MA)		การเงินและ การลงทุน (FI)		การตลาด ดิจิทัลและ การสร้าง ตรา (DMB)	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
2. ทักษะความถนัด ด้านวิชาชีพ	4.20	0.96	4.20	0.61	4.50	0.63	4.47	0.51	4.17	0.80	4.00	0.00	4.30	0.60
3. ทักษะความคิดสร้างสรรค์	4.00	0.00	4.27	0.69	4.17	0.70	4.34	0.72	4.34	0.67	4.23	0.72	4.47	0.63
4. ทักษะการเจรจาต่อรอง	4.07	0.94	4.03	0.82	4.37	0.76	4.41	0.68	4.17	0.80	4.26	0.73	4.37	0.61
5. ทักษะการทำงาน ที่หลากหลาย	4.23	0.97	4.03	0.81	4.53	0.68	4.33	0.71	4.21	0.82	3.97	0.84	4.17	0.75
6. ทักษะการจัดการบุคคล	4.13	0.94	3.87	0.82	4.27	0.64	4.27	0.74	4.14	0.74	4.32	0.79	4.23	0.57
7. ทักษะด้านวิเคราะห์ เชิงตรรกะ	3.93	0.83	4.00	0.00	4.30	0.75	4.30	0.65	4.17	0.80	4.16	0.64	4.20	0.66
8. ทักษะด้านคิดคำนวณ ขั้นพื้นฐาน	4.00	0.00	3.83	0.91	4.13	0.97	4.33	0.80	4.17	0.93	4.23	0.62	4.27	0.69
9. ทักษะความสามารถ ด้านคอมพิวเตอร์	3.93	0.9	4.00	0.00	4.30	0.75	4.37	0.56	4.21	0.77	4.00	0.00	4.17	0.53
10. ทักษะภาษา ต่างประเทศ	3.97	0.93	3.97	0.85	4.10	0.84	4.27	0.78	4.07	0.88	3.84	0.73	4.00	0.00

จากตารางที่ 3 พบว่าความคาดหวังต่อทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา มีรายละเอียดดังนี้

สาขาการจัดการ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.23-3.93$, $SD=0.98-0.00$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ทักษะการทำงานที่หลากหลาย ทักษะด้านการบริการ ทักษะความถนัดด้านวิชาชีพ และทักษะการจัดการบุคคล

สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.27-3.83$, $SD=0.91-0.00$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการบริการ ทักษะความถนัดด้านวิชาชีพ ทักษะการเจรจาต่อรอง และทักษะการทำงานที่หลากหลาย

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

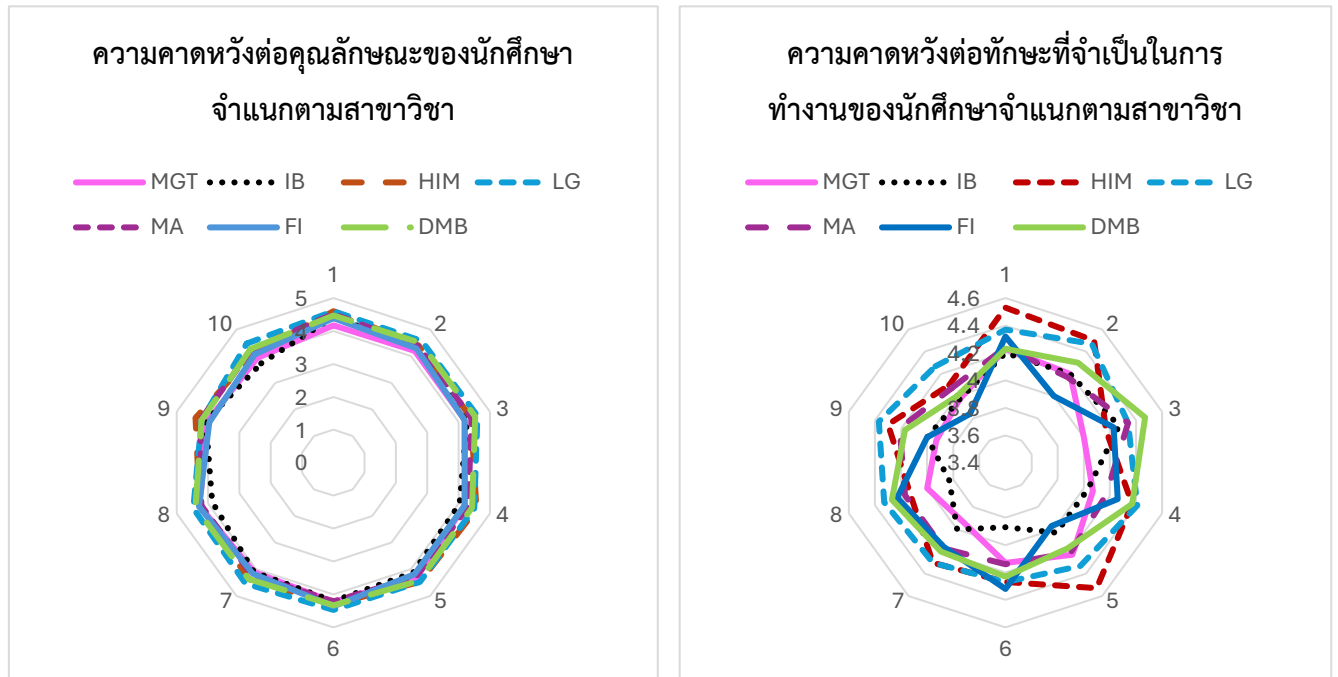
สาขาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.53-4.10$, $SD=0.97-0.57$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ทักษะด้านการบริการ ทักษะการทำงานที่หลากหลาย ทักษะความถนัดด้านวิชาชีพ และทักษะการเจรจาต่อรอง

สาขาการจัดการโลจิสติกส์ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.47-4.27$, $SD=0.80-0.51$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ทักษะความถนัดด้านวิชาชีพ ทักษะการเจรจาต่อรอง ทักษะด้านการบริการและทักษะความสามารถด้านคอมพิวเตอร์

สาขาการบัญชี ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.34-4.07$, $SD=0.93-0.67$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการบริการ ทักษะการทำงานที่หลากหลาย และทักษะความสามารถด้านคอมพิวเตอร์

สาขาการเงินและการลงทุน ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.32-3.84$, $SD=0.84-0.00$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ทักษะด้านการบริการ ทักษะการจัดการบุคคล ทักษะการเจรจาต่อรอง ทักษะความคิดสร้างสรรค์ และทักษะด้านคิดคำนวณขั้นพื้นฐาน

สาขาการตลาดดิจิทัลและการสร้างตรา ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยมีค่าอยู่ระหว่าง ($\bar{X}=4.47-4.17$, $SD=0.75-0.00$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการเจรจาต่อรอง และทักษะความถนัดด้านวิชาชีพ

ภาพที่ 2 ความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา

จากภาพที่ 2 อธิบายได้ว่าการเปรียบเทียบคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษาในทุกด้านและทุกสาขาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำแนกตามสาขาวิชา

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านสาขาวิชา

ตัวแปร	F	p	ผลการทดสอบ
คุณลักษณะของนักศึกษาที่จำเป็นต่อการทำงาน			
1. ความมั่นคงทางอารมณ์	2.31*	.04	แตกต่าง
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1.66	.13	ไม่แตกต่าง

ตัวแปร	F	p	ผลการทดสอบ
3. การทำงานเป็นทีม	0.91	.49	ไม่แตกต่าง
4. ความละเอียดและรอบคอบ	1.66	.13	ไม่แตกต่าง
5. ความมุ่งมั่นในการทำงาน	2.12	.06	ไม่แตกต่าง
6. ความตรงต่อเวลา	0.97	.45	ไม่แตกต่าง
7. การแก้ไขปัญหาในการทำงานที่ดี	0.55	.77	ไม่แตกต่าง
8. การสื่อสารและการจูงใจ	1.55	.16	ไม่แตกต่าง
9. ทักษะคติเชิงบวก	1.85	.09	ไม่แตกต่าง
10. ความเป็นผู้นำ	1.15	.34	ไม่แตกต่าง
ทักษะของนักศึกษาที่จำเป็นต่อการทำงานของนักศึกษา			
11. ทักษะด้านการบริการ	0.83	.55	ไม่แตกต่าง
12. ทักษะความถนัดด้านวิชาชีพ	1.84	.09	ไม่แตกต่าง
13. ทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.17	.33	ไม่แตกต่าง
14. ทักษะการเจรจาต่อรอง	1.15	.33	ไม่แตกต่าง
15. ทักษะการทำงานที่หลากหลาย	1.67	.13	ไม่แตกต่าง
16. ทักษะการจัดการบุคคล	1.23	.29	ไม่แตกต่าง
17. ทักษะด้านวิเคราะห์เชิงตรรกะ	1.01	.42	ไม่แตกต่าง
18. ทักษะด้านคิดคำนวณขั้นพื้นฐาน	1.21	.30	ไม่แตกต่าง
19. ทักษะความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.56	.16	ไม่แตกต่าง
20. ทักษะภาษาต่างประเทศ	0.72	.64	ไม่แตกต่าง

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 ความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาด้านความมั่นคงทางอารมณ์มีความแตกต่างกันตามสาขาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนในด้านอื่นไม่พบความแตกต่างทางสถิติ

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์
จำแนกตามสาขาวิชาของนักศึกษา

ความคาดหวัง ต่อคุณลักษณะด้านความ มั่นคงทางอารมณ์	\bar{X}	การ จัดการ โลจิสติกส์ (LG)	การบัญชี (MA)	การตลาด ดิจิทัลและ การสร้าง ตรา (DMB)	การ จัดการ (MGT)	ธุรกิจ ระหว่าง ประเทศ (IB)	การจัดการ อุตสาหกรรม การบริการ (HIM)	การเงิน และการ ลงทุน (FI)
		4.47	4.24	4.27	3.93	3.73	4.10	4.06
การจัดการโลจิสติกส์ (LG)	4.47	-	.32	.37	.02*	.00**	.10	.07
การบัญชี (MA)	4.24		-	.91	.17	.03*	.53	.43
การตลาดดิจิทัลและ การสร้างตรา (DMB)	4.27			-	.14	.02*	.46	.36
การจัดการ (MGT)	3.93				-	.37	.46	.55
ธุรกิจระหว่างประเทศ (IB)	3.73					-	.10	.14
การจัดการอุตสาหกรรม การบริการ (HIM)	4.10						-	.87
การเงินและการลงทุน (FI)	4.06							-

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 5 พบว่าความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาด้านความมั่นคงทางอารมณ์จำแนกตามสาขาวิชาของนักศึกษา พบความแตกต่างระหว่างสาขาการจัดการโลจิสติกส์กับการจัดการ และสาขาการจัดการโลจิสติกส์กับธุรกิจระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01 โดยความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ของนักศึกษาสาขาการจัดการโลจิสติกส์มากกว่าสาขาการจัดการและสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ และพบความแตกต่างระหว่างสาขาธุรกิจระหว่างประเทศกับการบัญชีและสาขาธุรกิจระหว่างประเทศกับการตลาดดิจิทัลและการสร้างตราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ของนักศึกษาสาขาการบัญชีและการตลาดดิจิทัลและการสร้างตรามากกว่าสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบระดับความคาดหวังและความแตกต่างความคาดหวังต่อคุณลักษณะและทักษะของ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำแนกตามสาขาวิชา

จากผลการวิจัยค่าเฉลี่ยในทุกด้านและทุกสาขาของคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการทำงานของ นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และเมื่อ เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามสาขาวิชา พบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคาดหวังต่อคุณลักษณะ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ระหว่างนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการโลจิสติกส์กับสาขาการจัดการและสาขาธุรกิจระหว่าง ประเทศ โดยความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการโลจิสติกส์ มากกว่าสาขาการจัดการและสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ อาจเนื่องจากการเรียนรู้ในสาขาการจัดการโลจิสติกส์ จำเป็นต้องมีความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนของการดำเนินงาน และมีการวางแผนที่แม่นยำ และการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นงานทางด้านโลจิสติกส์ยังเป็นงานบริการรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น ความมั่นคงทางอารมณ์จึงเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญ ส่งผลให้นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการโลจิสติกส์มีความ คาดหวังที่สูงกว่าสาขาการจัดการและสาขาธุรกิจระหว่างประเทศที่มุ่งเน้นเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร องค์กรและทีมงาน และสาขาธุรกิจระหว่างประเทศจะมุ่งเน้นการดำเนินงานภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการ เปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ความหลากหลายของวัฒนธรรมในประเทศ และข้อกำหนดทาง กฎหมายที่แตกต่างกัน

นอกจากนั้นพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทาง อารมณ์ระหว่างนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการระหว่างประเทศกับสาขาการตลาดดิจิทัลและการสร้างตราและสาขาการบัญชี โดยความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะการตลาดดิจิทัลและการสร้างตรา และสาขาการบัญชีมีมากกว่าสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ อาจเนื่องจากสาขาการตลาดมีลักษณะการเรียนรู้ที่มี กระบวนการพัฒนากลยุทธ์และปรับตัวอย่างต่อเนื่องในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความ ยืดหยุ่นดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงทางอารมณ์ และในขณะที่สาขาบัญชีมีลักษณะการเรียนรู้ที่เน้น ไปทางความถูกต้อง แม่นยำและการตัดสินใจที่แน่นอน ความมั่นคงทางอารมณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญของลักษณะงาน บัญชีเช่นกัน ดังนั้นจึงมีส่วนทำให้นักศึกษาคณะการตลาดดิจิทัลและการสร้างตราและสาขาการบัญชี มีความคาดหวังต่อ คุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ที่สูงกว่าสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ ดังที่กล่าวในข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ในความแตกต่างของวิชาชีพที่แตกต่างกันของนักศึกษาส่งผลต่อความคาดหวังต่อคุณลักษณะที่ต่างกัน สอดคล้องกับ ศิริพร เจริญศรีวิริยะกุล (2564, หน้า 60) ที่ศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษา พบว่าประเภทสถานประกอบการแตกต่างกันมีผลต่อความคาดหวังต่อคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันทั้งในด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข

การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องในทางเดียวกันกับ บุชยา วงษ์ชวลิตกุล (2558, หน้า 90) ที่ศึกษาความคาดหวังความสามารถหลักในการทำงานของนิสิต นักศึกษาสหกิจศึกษาในทรศนะของผู้ประกอบการพบว่าความคาดหวังความสามารถหลักในการทำงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาแตกต่างกันตามประเภทของผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตามพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ระหว่างนักศึกษา โดยคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์เป็นคุณสมบัติที่ควรพัฒนาในกลุ่มนักศึกษาวัยรุ่น เนื่องจากเป็นคุณสมบัติที่ช่วยทำให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนในภาวะวิกฤติการณ์ ซึ่งคุณสมบัตินี้จะทำให้บุคคลรู้เท่าทันต่ออารมณ์ของตนเองและผู้อื่น มีความมั่นใจ และมีความอดทนอดกลั้น สามารถจัดการกับอารมณ์และความทุกข์ของตนเองแม้ในสถานะที่กดดันและมีความพร้อมเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ (เพ็ญญา กลินภาตล, 2559, หน้า 198 และ 201) ดังนั้นจากการตื่นตัวต่อการรับรู้ถึงความสำคัญของคุณสมบัติความมั่นคงทางอารมณ์ของนักศึกษาแต่ละสาขาที่แตกต่างกันจึงอาจส่งผลให้มีระดับความคาดหวังต่อคุณลักษณะดังกล่าวที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยค่าเฉลี่ยในทุกด้านและทุกสาขาของคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ดังนั้นสถาบันการศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ส่งเสริมต่อคุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นในการทำงานตามความคาดหวังของนักศึกษา

2. ผลการวิจัยพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงานด้านความมั่นคงทางอารมณ์ในหลายสาขา ซึ่งสถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ให้สอดคล้องกับความคาดหวัง และเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานในอนาคตให้กับนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมแบบเฉพาะเจาะจงในแต่ละหลักสูตรของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และเก็บข้อมูลเปรียบเทียบในมุมมองต่าง ๆ เช่น ศิษย์ปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต

2. ควรมีการวิจัยในอนาคต เช่น ปัจจัยหรือรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมต่อพัฒนาการด้านคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการทำงานของนักศึกษา

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

บรรณานุกรม

- กัญญาดา อนุวงศ์ และอาจารย์ ศุภสุชีกุล. (2561). แนวคิดและเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่าย มหาวิทยาลัยอาเซียนในระดับหลักสูตร. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*, 12(1), หน้า 9-18.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา. (2566). *สรุปสถานภาพนิสิตจำแนกตามสาขา ชั้นปีรายคณะ และนิสิตรักษาสถานะภาพ ปลายปีการศึกษา 2566*. ชลบุรี: กองบริหารวิชาการและนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา.
- คณะวิทยาการจัดการ. (2567). *วิสัยทัศน์และพันธกิจ* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://ms.src.ku.ac.th/about/> [3 สิงหาคม 2567].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษยา วงษ์สวัสดิกุล. (2558). ความคาดหวังความสามารถหลักในการทำงานของนิสิต นักศึกษาสหกิจศึกษา ในทรศนะของผู้ประกอบการ. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 21(2), หน้า 90-102.
- บุษยา วงษ์สวัสดิกุล, ทศพล ปราชญ์ปรีชา และสงวน วงษ์สวัสดิกุล. (2558). ความคาดหวังความสามารถหลักในการทำงานของนิสิต นักศึกษาสหกิจศึกษาในทรศนะของนิสิต นักศึกษาและผู้ประกอบการกลุ่ม วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี. *วารสารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 5(2), หน้า 173-192.
- เพ็ญภา กุลนภาดล. (2559). การเสริมสร้างความยั่งยืนตัวทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นนที่มาจากครอบครัวเลี้ยง เดี่ยวด้วยรูปแบบการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 12(2), หน้า 198-212.
- วีระชาติ พนาวิวัฒน์, ลลิตา อุดลย์กิตติไพศาล, เจษฎาภรณ์ วิริยะสกุลธรณ์ และสุภาพร จตุรภัทร. (2560). ความ ต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสาร สังคมศาสตร์บูรณาการ (มหาวิทยาลัยมหิดล)*, 4(2), หน้า 51-82.
- ศนาวดี ไพโรจน์บริบูรณ์ และพาริส หงส์สกุล. (2565). ความคาดหวังทางการศึกษาของนักศึกษาบริหารธุรกิจ เพื่อการประกอบอาชีพธุรกิจการขนส่งทางอากาศในประเทศไทย ภายใต้สถานการณ์โควิด-19. *วารสารครุศาสตร์*, 50(4), หน้า 1-13.
- ศิริพร เจริญศรีวิริยะกุล. (2564). *รายงานการวิจัยความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี*. ปทุมธานี: คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate*

Data Analysis. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.

Yamane, T. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์

เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

A DEVELOPMENT OF AR TECHNOLOGY-INTEGRATED LEARNING MATERIALS ON THE HUMAN BODY'S ORGAN SYSTEMS FOR GRADE 8 STUDENTS

กนิษฐา บางภูมร*

Kanittha Bangpoophamorn *

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

Division of Computer and Information Technology, Faculty of Industrial Education
and Technology, King Mongkut's University of Technology Thonburi

*Corresponding Author e-Mail: kanittha.ban@kmutt.ac.th

(Received: 2024, June 12; Revised: 2024, August 7; Accepted: 2024, August 17)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อหาคุณภาพของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน และ 4) เพื่อหาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จำนวน 36 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที แบบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน

ผลการวิจัยพบว่าสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ประกอบด้วย รูปภาพประกอบ วิดีโอ และแอปพลิเคชันที่มีการนำเทคโนโลยีเออาร์มาผสมผสาน โดยมีผลประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาในภาพรวมของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีคุณภาพระดับดี (ค่าเฉลี่ย=4.45, $SD=0.37$) ผลประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านมัลติมีเดีย ในภาพรวมของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีคุณภาพระดับดี (ค่าเฉลี่ย=4.47, $SD=0.55$) ประสิทธิภาพของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 89.05/81.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ย=12.14) คิดเป็นร้อยละ 48.56 และ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

คะแนนหลังเรียน (ค่าเฉลี่ย=21.19) คิดเป็นร้อยละ 81.78 เมื่อคำนวณค่าที่ พบว่าค่าที่คำนวณสูงกว่าค่าที่ในตาราง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=4.55, $SD=0.67$)

คำสำคัญ: เทคโนโลยีเออาร์; ระบบอวัยวะในร่างกาย; สื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ABSTRACT

This research aimed to: 1) develop AR-integrated learning materials on the human body's organ systems for Grade 8 students, 2) assess the quality of the AR-integrated learning materials, 3) compare students' learning outcomes before and after using the AR-integrated learning materials, and 4) determine students' satisfaction with the AR-integrated learning materials. The sample group, selected through purposive sampling, consisted of 36 Grade 8 students from the Science-Mathematics program at Satri Nakhonsawan School. Data analysis methods included independent samples T-test, standard deviation, means and percentage.

The research findings indicated that the learning materials included images, videos, and an application incorporating AR technology. The overall quality of the learning materials, as evaluated by content experts, was rated as good (Mean=4.45, $SD=0.37$). Similarly, the overall quality of the learning materials, as evaluated by multimedia experts, was also rated as good (Mean=4.47, $SD=0.55$). The effectiveness of the learning materials was measured at 89.05/81.78, exceeding the established criterion of 80/80. A comparison of pre-test and post-test scores revealed that the pre-test scores (Mean=12.14) were 48.56%, while the post-test scores (Mean=21.19) were 81.78%. The calculated t-value was higher than the table t-value, indicating a statistically significant improvement in students' learning outcomes at the .05 level. The overall satisfaction with the learning materials was rated as very high (Mean=4.55, $SD=0.67$).

Keywords: AR Technology; Human Body Organ Systems; Learning Materials

บทนำ

การศึกษาทำให้มนุษย์มีองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในตัวและทำให้กลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถตลอดจนมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการศึกษาจึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

เพิ่มขีดความสามารถของตนขึ้นได้ และกลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพทั้งต่อการทำงาน สังคม และประเทศชาติ (เอช อาร์ โนท, ออนไลน์, 2564)

ในด้านวิทยาศาสตร์ ก็ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งเช่นกันในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาวิธีคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะ ที่สำคัญในการค้นคว้าความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและมีประจักษ์พยานตรวจสอบได้ ซึ่งความรู้ทางวิทยาศาสตร์ช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้นรวมถึงการนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ และมีเหตุผล (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ออนไลน์, 2561) ซึ่งตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นการ เชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ โดยใช้กระบวนการในการ สืบเสาะหาความรู้และแก้ปัญหาที่หลากหลาย ในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ค้นพบ ความรู้ด้วยตนเองมากที่สุดเพื่อให้ได้ทั้งกระบวนการและความรู้จากวิธีการสังเกต การสำรวจตรวจสอบ การ ทดลอง แล้วนำผลที่ได้มาจัดระบบเป็นหลักการ แนวคิด และองค์ความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, ออนไลน์, 2560)

ในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนจึงต้องคิดค้นสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ใน 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้าน สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งสื่อการสอนที่น่าสนใจรวมถึงการจัดการเรียนการ สอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้ทดลองปฏิบัติในสิ่งที่คิดผ่านการทำ โครงการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านกระบวนการกลุ่ม เกิดประสบการณ์ และทักษะเฉพาะตน (วราพร บุญมี, 2564, หน้า 374) โดยในรายวิชาวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการจัดการเรียน การสอน เรื่องระบบอวัยวะในร่างกายยังขาดการใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจและทำให้ไม่สามารถกระตุ้นความ สนใจของผู้เรียนได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นหากผู้สอนมีการใช้สื่อที่น่าสนใจและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถ เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นจากปฏิบัติจริง ก็จะช่วยสนับสนุนและสร้างบรรยากาศในการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

จากข้อมูลและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการจะพัฒนาสื่อเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยี เออาร์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ โดยนำเทคโนโลยีในปัจจุบันเข้ามาสนับสนุนการเรียนการสอน ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย เพื่อสร้างความน่าสนใจ เป็นการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ดี และมีความเข้าใจในเนื้อหาเรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกายของเรา ในวิชาวิทยาศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณภาพของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีค่าคะแนนทดสอบหลังเรียนเมื่อเทียบกับคะแนนทดสอบก่อนเรียน ($E_{post} - E_{pre}$) เพิ่มขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50
3. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 479 คน (โรงเรียนสตรีนครสวรรค์, ออนไลน์, 2565) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน ที่เรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) สื่อการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ มีรายละเอียดดังนี้

1. สื่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยแนวทางในการสร้างและพัฒนา 5 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ชั้นวิเคราะห์เนื้อหาวิชา (Analysis) 2) ชั้นการออกแบบการสอนบทเรียน (Design) 3) ชั้นพัฒนาบทเรียน (Development) 4) ชั้นการนำเสนอสื่อเสริมการเรียนรู้ (Implementation) และ 5) ขั้นตอนการประเมินสื่อการสอน (Evaluation) ตามขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยการสอนแบบ Interactive MultiMedia Computer Assisted Instruction Package: IMMCAI Package (Teeranathanakul & Kiatikmol, 1998, p. 15) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับระบบอวัยวะในร่างกาย ได้แก่ 1) ระบบหมุนเวียนเลือด 2) ระบบหายใจ 3) ระบบขับถ่าย 4) ระบบประสาท 5) ระบบสืบพันธุ์ เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ได้แก่ Adobe After Effect, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Adobe Premiere Pro, Unity, Vuforia ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินคุณภาพทางด้านสื่อมัลติมีเดียและเนื้อหาของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเออาร์ ในการประเมินมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน แบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมัลติมีเดีย จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน ผลการประเมินคุณภาพในภาพรวมของสื่อฯ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 ซึ่งกำหนดระดับของคุณภาพในรูปของน้ำหนักคะแนนตามแนวทางการวัด

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยออกแบบข้อสอบปรนัย มี 4 ตัวเลือก ซึ่งมีการพิจารณาหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจากการวิเคราะห์จากข้อสอบทั้งหมด 45 ข้อ สรุปผลได้ว่าข้อสอบที่ออกแบบไว้นั้น ครอบคลุมวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมีจำนวน 35 ข้อ หลังจากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์หาข้อสอบที่มีคุณภาพ เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเออาร์ มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับคือ 5 หมายถึงผู้ใช้มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึงผู้ใช้มีระดับความพึงพอใจมาก 3 หมายถึงผู้ใช้มีระดับความพึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึงผู้ใช้มีระดับความพึงพอใจน้อย และ 1 หมายถึงผู้ใช้มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) และการทดสอบค่าที แบบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

เกณฑ์การประเมินด้านคุณภาพ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 99) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึงมีคุณภาพระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึงมีคุณภาพระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึงมีคุณภาพระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึงมีคุณภาพระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึงมีคุณภาพระดับควรปรับปรุง

เกณฑ์แปลผลความพึงพอใจ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 99) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึงผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึงผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึงผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึงผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึงผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัยพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยการสอนแบบ Interactive MultiMedia Computer Assisted Instruction Package: IMMCAI Package จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยที่ 1 ระบบหมุนเวียนเลือด มีเนื้อหาอธิบายถึงระบบหมุนเวียนเลือดในร่างกาย มีการลำเลียงสารอาหารและออกซิเจนไปยังเซลล์ต่าง ๆ

ภาพที่ 2 การ์ดเออาร์เรื่องระบบหมุนเวียนเลือด

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

หน่วยที่ 2 ระบบหายใจ มีเนื้อหาอธิบายถึงอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับระบบหายใจในร่างกาย

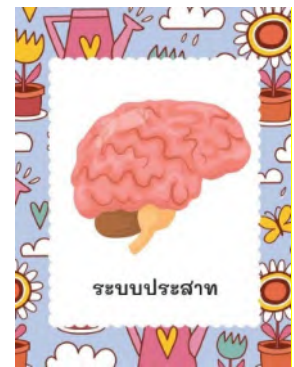
ภาพที่ 3 การ์ดเออาร์เรื่องระบบหายใจ

หน่วยที่ 3 ระบบขับถ่าย มีเนื้อหาอธิบายถึงอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับระบบขับถ่ายในร่างกาย

ภาพที่ 4 การ์ดเออาร์เรื่องระบบขับถ่าย

หน่วยที่ 4 ระบบประสาท มีเนื้อหาอธิบายถึงโครงสร้างของระบบประสาทส่วนต่าง ๆ ในร่างกาย

ภาพที่ 5 การ์ดเออาร์เรื่องระบบประสาท

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

หน่วยที่ 5 ระบบสืบพันธุ์ มีเนื้อหาอธิบายถึงอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับระบบสืบพันธุ์ในร่างกายของเพศชายและหญิง

ภาพที่ 6 การ์ดเออาร์เรื่องระบบสืบพันธุ์

โดยสามารถเข้าถึงการใช้งานโดยการดาวน์โหลดและติดตั้งแอปพลิเคชันผ่าน QR Code นี้ ซึ่งควรเข้าผ่านระบบ Android บนโทรศัพท์มือถือ

ภาพที่ 7 QR Code สำหรับการดาวน์โหลดและติดตั้งการใช้งาน

ภาพที่ 8 QR Code สำหรับรายละเอียดและขั้นตอนการติดตั้ง

ภาพที่ 9 หน้าแรกของการเริ่มต้นการใช้งานสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์

ภาพที่ 10 ตัวอย่างสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย

2. ผลการประเมินคุณภาพของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 1 การประเมินคุณภาพสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับคุณภาพ
1. ด้านเนื้อหา	4.43	0.49	ดี
2. ด้านการใช้ภาษาและตัวอักษร	4.07	0.23	ดี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับคุณภาพ
3. ด้านภาพประกอบ	4.67	0.43	ดีมาก
4. ด้านวิดีโอ	4.43	0.33	ดี
5. ด้านสื่อปฏิสัมพันธ์	4.67	0.38	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.45	0.37	ดี

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้ง 3 คน ได้ประเมินคุณภาพ และมีความเห็นตรงกันว่า เนื้อหา มีความถูกต้อง ชัดเจน สามารถจัดกลุ่มเนื้อหาสอดคล้องกับตัวชี้วัดการเรียนรู้ มีขอบเขตเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย=4.45, $SD=0.37$ การอธิบายเนื้อหาและมีการยกตัวอย่างประกอบช่วยสร้างความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และด้านการใช้ภาษาและตัวอักษร การใช้ภาษาถูกต้อง ขนาดตัวอักษรมองเห็นได้ชัดเจน ค่าเฉลี่ย=4.07, $SD=0.23$ มีบางส่วนของบรรยายใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับผู้เรียนส่งผลให้ค่าเฉลี่ยด้านการใช้ภาษาและตัวอักษรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 2 การประเมินคุณภาพของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะ
ในร่างกาย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมัลติมีเดีย

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับคุณภาพ
1. ด้านเนื้อหา	4.62	0.41	ดีมาก
2. ด้านการใช้ภาษาและตัวอักษร	4.40	0.58	ดี
3. ด้านภาพประกอบ	4.50	0.58	ดีมาก
4. ด้านวิดีโอ	4.29	0.62	ดี
5. ด้านสื่อปฏิสัมพันธ์	4.56	0.58	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.47	0.55	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่าเมื่อพิจารณาระดับการประเมินคุณภาพด้านสื่อของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมีค่าเฉลี่ย=4.47, $SD=0.55$ เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า หัวข้อการประเมินที่ได้คะแนนมัลติมีเดีย พบว่าผลการประเมินคุณภาพภาพรวมของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเนื้อหา ค่าเฉลี่ย=4.62, $SD=0.41$ และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวิดีโอ ค่าเฉลี่ย=4.29, $SD=0.62$

ตารางที่ 3 ผลประสิทธิภาพของบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และหลังกระบวนการเรียนรู้

รายการ	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็มรวม	คะแนนรวม	ประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพของบทเรียน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ (E1)	36	35	1122	89.05
คะแนนสอบหลังกระบวนการ การเรียนรู้ (E2)	36	25	736	81.78

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และหลังกระบวนการเรียนรู้ซึ่งผลที่ได้จากการหาประสิทธิภาพของระหว่างกระบวนการเรียน (E₁) มีค่าเท่ากับ 89.05 ค่าประสิทธิภาพหลังกระบวนการเรียน (E₂) มีค่าเท่ากับ 81.78 นั่นคือประสิทธิภาพของบทเรียนเท่ากับ 89.05/81.78 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของของผู้เรียนจากการเรียนด้วยสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย

คะแนนสอบ	จำนวน นักเรียน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	SD	ผลต่างคะแนน	t	p
ก่อนเรียน	36	12.14	48.56	3.47	9.09	18.14*	.00
หลังเรียน	36	21.19	81.78	1.67			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่าเมื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านกระบวนการเรียนการสอนด้วยสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนก่อนเรียน ค่าเฉลี่ย=12.14 คิดเป็นร้อยละ 48.56 และคะแนนหลังเรียน ค่าเฉลี่ย=21.19 คิดเป็นร้อยละ 81.78 เมื่อดำเนินการค่าที่พบว่ามีค่าที่คำนวณ สูงกว่าค่าที่ในตาราง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะ ในร่างกาย

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะ
ในร่างกาย

รายการ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. เนื้อหาที่นำมาเสนอมีความถูกต้องและเชื่อถือได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2. การแบ่งเนื้อหาของบทเรียนมีความเหมาะสม	4.53	0.77	มากที่สุด
3. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.58	0.73	มากที่สุด
4. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมสามารถเห็นได้ อย่างชัดเจน	4.58	0.69	มากที่สุด
5. ความชัดเจนของภาพ	4.64	0.59	มากที่สุด
6. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.38	0.83	มาก
7. เสียงดนตรีประกอบ	4.25	0.87	มาก
8. การส่งภาพ AR สามารถตอบสนองได้อย่าง รวดเร็ว	4.44	0.65	มาก
9. สามารถใช้งานได้ง่ายและมีความสะดวก	4.58	0.65	มากที่สุด
10. ช่วยเสริมความรู้และความเข้าใจในรายวิชา เรียนได้จริง	4.58	0.73	มากที่สุด
11. สื่อมีความแปลกใหม่ สร้างเสริมความสนใจ ให้ผู้เรียน	4.50	0.74	มากที่สุด
12. ความพึงพอใจในภาพรวมของสื่อส่งเสริมการ เรียนรู้	4.56	0.73	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.55	0.67	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย=4.55, SD=0.67

อภิปรายผล

1. การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านสื่อมัลติมีเดียอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งในการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการในแต่ละส่วนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นวิเคราะห์เนื้อหาวิชา (Analysis) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางมาตรฐานในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งจากการสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทำให้ได้เนื้อหาที่ตรงกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเลือกเรื่องเกี่ยวกับระบบอวัยวะในร่างกาย เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้เห็นรูปร่างในรูปแบบการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ต่างจากเดิมเพื่อกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น และเมื่อได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์แล้วก็มาถึง ขั้นการออกแบบการสอนบทเรียน (Design) ในขั้นตอนนี้ได้มีการออกแบบการสอนโดยมีผู้เชี่ยวชาญในการช่วยพิจารณาและออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้มีการออกแบบภาพกราฟิก สีเส้นและข้อความให้ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ให้ต่างจากการเรียนในรูปแบบเดิม ๆ ต่อมาในส่วนของขั้นตอนพัฒนาบทเรียน (Development) เป็นขั้นตอนที่มีการนำสิ่งที่ได้วิเคราะห์และออกแบบมาพัฒนาให้ตรงกับความต้องการมากที่สุด โดยได้ทำการทดสอบการทำงานจนกระทั่งสมบูรณ์ ทั้งในการการทำงาน การใช้งาน ความถูกต้องในการแสดงผลเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการใช้งานก่อนนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถทำงานได้ถูกต้องตรงกับความต้องการ และในส่วนต่อมาขั้นตอนการนำเสนอสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ (Implementation) ในขั้นตอนนี้เข้าไปใช้งานจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาแล้วรวมถึงทดสอบการใช้งาน และได้เตรียมเครื่องมือ เพื่อจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งก็สามารถใช้งานกับกลุ่มตัวอย่างได้ตามที่คาดหวัง โดยผู้เรียนสามารถใช้งานได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก มีความสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ได้ดี และในส่วนสุดท้ายคือขั้นตอนการประเมินสื่อการสอน (Evaluation) ในขั้นตอนนี้ก็จะมีการประเมินผลของสื่อการเรียนรู้ออกจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการให้ความร่วมมือที่ดี เกิดการเรียนรู้จากสื่อที่ได้ออกแบบมา ทำให้ช่วยกระตุ้นความสนใจได้ดี เนื่องจากสื่อการสอนนี้มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจสำหรับกลุ่มเป้าหมาย มีการใช้ภาพประกอบ เทคโนโลยีเออาร์ และวิดีโอที่ช่วยให้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ การออกแบบรูปภาพมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาภาพประกอบวิดีโอมีการจัดวางองค์ประกอบที่เหมาะสมเป็นแบบแผนเดียวกัน การเลือกใช้ภาพประกอบการนำเสนอเนื้อหาให้เหมาะสมกันมากที่สุด สอดคล้องกับ ธนพงษ์ ไชยลาภ, เอกลักษณ์ โภคทรัพย์ไพบูลย์ และปริญญ์ โสภา (2559, หน้า 134) ที่ศึกษาการพัฒนาสื่อบทเรียนออนไลน์เรื่อง: การออกแบบเพื่อการผลิตสื่อปฏิสัมพันธ์และมัลติมีเดีย พบว่าผลต่างของคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน มีค่าเท่ากับ 62.01 ซึ่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 60 ส่วนผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยทุกด้านเท่ากับ 4.58 แสดงว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อบทเรียนมัลติมีเดีย

อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และสอดคล้องกับ ดวงมณี แสนม่น, นนกาญจน์ ฉิมพลี และวิภาวรรณ อารยะชัย (2561, หน้า 74) ที่ศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนในรายวิชาโลหิตวิทยา พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยที่ระดับมาก ซึ่งการประยุกต์นำเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

2. การประเมินคุณภาพของการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา พบว่าผลการประเมินด้านเนื้อหา มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้วิจัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบในการออกแบบที่ดี ทั้งนี้เพราะสื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีขอบเขตเนื้อหาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายได้สอดคล้องกับเนื้อหา วิดีโอสามารถอธิบายและมีการยกตัวอย่างการคำนวณทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และนำเทคโนโลยีเออาร์มาปรับใช้ส่งผลให้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ กระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และในส่วนของ การประเมินคุณภาพด้านสื่อมัลติมีเดีย พบว่าคุณภาพด้านสื่อมัลติมีเดียอยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้วิจัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบในการออกแบบที่ดีเมื่อพิจารณารายละเอียดจากผลประเมินใช้ โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดผลการประเมินพบว่าการประเมินด้านรูปภาพ ภาพประกอบที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา มีการเลือกใช้สีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความสวยงามของรูปภาพ การจัดองค์ประกอบของภาพและการเลือกใช้ภาพประกอบเหมาะสมกับสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ภาพประกอบสามารถอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ รัตติยากร วาปีกั้ง, ศศิพร พงศ์เพลินพิศ และสุชีรา มะหิเมือง (2563, หน้า 14) ที่ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนฤทธิธรรค์รอน พบว่าประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) มีค่า 86.94 และประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ (E_2) มีค่า 84.38 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่กำหนดไว้ และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 25.31 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลประสิทธิภาพของระหว่างกระบวนการเรียน (E_1) มีค่าเท่ากับ 89.05 ค่าประสิทธิภาพหลังกระบวนการเรียน (E_2) มีค่าเท่ากับ 81.78 นั่นคือประสิทธิภาพของบทเรียน เท่ากับ 89.05/81.78 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการและตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำให้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้องกับ พัชรีย์ ปุ่มสันเทียะ (2563, หน้า 184) ที่ศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมในรายวิชาภาษาจีนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า

คุณภาพของสื่อการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก และด้านเทคนิคอยู่ในระดับมากที่สุด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีทักษะการอ่านสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ในด้านความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมอยู่ในระดับมาก

4. ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าเมื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านกระบวนการเรียนการสอนด้วยสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 12.14 คิดเป็นร้อยละ 48.56 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 21.19 คิดเป็นร้อยละ 81.78 เมื่อคำนวณค่าที พบว่าค่าทีคำนวณ สูงกว่าค่าทีในตาราง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สุนทรื มนตรีศรี (2562, หน้า 54) ที่ศึกษาการพัฒนาเทคโนโลยีเสมือนจริงเรื่องสร้างงานแอนิเมชันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าเทคโนโลยีเสมือนจริงมีคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคนิค ผลลัพธ์โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 90.67/89.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญสถิติ .05

5. ความพึงพอใจของผู้เรียนด้วยสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผสมผสานเทคโนโลยีเออาร์ เรื่อง ระบบอวัยวะในร่างกาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ความพึงพอใจที่มีต่อสื่อส่งเสริมการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมาก สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และชี้วัดการเรียนรู้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการผลิตสื่อให้เหมาะสมกับเด็ก โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดผลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่าความพึงพอใจในด้านสนับสนุนการเรียนรู้ มีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถความเข้าใจและได้รับความรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ในด้านการใช้งาน มีการใช้งานง่าย เมื่อใช้งานสื่อส่งเสริมการเรียนรู้แล้วกลุ่มตัวอย่างมีความสุขสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนสามารถมีสมาธิกับบทเรียนได้จนจบบทเรียน การนำเทคโนโลยีเออาร์มาปรับใช้ทำให้ผู้เรียนเกิดความแปลกใหม่และกระตุ้นความสนใจ ของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ในบทเรียนถัดไป สอดคล้องกับ อัครเทพ อัครศิเดช (2563, หน้า 55) ที่ศึกษาการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมเรื่องเครื่องดนตรีสากลสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่าหลังจากการเรียนด้วยสื่อเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และในด้านความพึงพอใจที่มีต่อสื่ออยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [https://www.ipst.ac.th/wp-](https://www.ipst.ac.th/wp-content/uploads/2021/04/IndicatorSci2560.pdf)

[content/uploads/2021/04/IndicatorSci2560.pdf](https://www.ipst.ac.th/wp-content/uploads/2021/04/IndicatorSci2560.pdf) [2565, 14 กันยายน].

ดวงมณี แสนมัน, นนกาญจน์ ฉิมพลี และวิภาวรรณ อารยะชัย. (2561). การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนในรายวิชาโลหิตวิทยา. *วารสารมหาวิทยาลัย-ศิลปากร*, 38(3), หน้า 73-89.

ธนพงษ์ ไชยลาภ, เอกลักษณ์ โภคทรัพย์ไพบูลย์ และปริญญา โสภา. (2559). การพัฒนาสื่อบทเรียนออนไลน์ เรื่อง: การออกแบบเพื่อการผลิตสื่อปฏิสัมพันธ์ และมัลติมีเดีย. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 4(2), หน้า 134-143.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พัชรี ปุ่มสันเทียะ. (2563). **การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมในรายวิชา ภาษาจีนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา

เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2561). **ความสำคัญของวิทยาศาสตร์มีอะไรบ้าง** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.stem.nrru.ac.th/article/2/ความสำคัญของวิทยาศาสตร์มีอะไรบ้าง [2565, 14 กันยายน].

โรงเรียนสตรีนครสวรรค์. (2565). **ด้านที่ 3 ข้อมูลนักเรียน** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.sns.ac.th/Information_School/03-Educational-Information-School.pdf [2565, 14 กันยายน].

รัตติยากร วาปีกัง, ศศิพร พงศ์เพลินพิศ และ สุชีรา มะทิเมือง. (2563). การพัฒนาความสามารถด้านการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 15(8), หน้า 12-22.

วราพร บุญมี. (2564). สื่อการสอนกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(9), หน้า 373-385.

สุนทรี่ มนตรีศรี. (2562). **การพัฒนาเทคโนโลยีเสมือนจริงเรื่องสร้างงานแอนิเมชันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

เอชอาร์ โนท. (2564). **การศึกษา (Education) สำคัญอย่างไรกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190625-education-for-hrd/#:~:text=การศึกษาทำให้มนุษย์มี,หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาให้> [2565, 14 กันยายน].

อัครเทพ อัครเดช. (2563). **การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมเรื่องเครื่องดนตรีสากลสำหรับ**

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักซ์.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา, คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Teeranathanakul, Pairot, & Kiatikmol, Paiboon. (1998). Creating IMMCAI Package. *Journal of Industrial Education*, 1(5), pp. 14-18.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับ
ตามพระราชบัญญัติขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543

LEGAL PROBLEMS AND OSTACLES CONCERNING TO FINE PENALTY
OF UNDER THE LAND EXCAVATION AND FILL ACT B.E.2543 (2000)

สมปอง กันอบ*

Sompong Kanob*

นิติศาสตรมหาบัณฑิต กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

Master of Laws, Criminal Law and Criminal Justice, School of laws

Sripatum University, Chonburi Campus

*Corresponding Author e-Mail: Pai.112film@hotmail.com

(Received: 2024, July 19; Revised: 2024, September 20; Accepted: 2024, September 24)

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาการกำหนดบทลงโทษเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ และไม่ได้กำหนดฐานความผิดกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 6(1) และศึกษาการกำหนดความผิดฐานไม่รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นกรณีขุดพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษา ในด้านธรณีวิทยา ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยและบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และศึกษาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และหลักกฎหมายไทย แล้วนำมาวิเคราะห์ สรุปผลและเสนอแนะแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหามาตรัดอุปสรรคที่กำหนดไว้

จากการศึกษาพบว่าเมื่อพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 กำหนดให้การลงโทษเปรียบเทียบปรับเป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้กระทำความผิดได้ และจะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยจะแตกต่างจากรูปแบบที่กำหนดไว้ในกฎหมายอื่น ๆ ที่ใช้รูปแบบของคณะกรรมการในการเปรียบเทียบปรับ ซึ่งจะป้องกันการเรียกรับผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายได้

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

นอกจากนี้การที่ไม่ได้กำหนดฐานความผิดกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 6(1) ถือเป็นช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ เพราะปัจจุบันมีการออกกฎกระทรวงในเขตพื้นที่บางพื้นที่เท่านั้น นอกจากนี้ความผิดกรณีไม่รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นกรณีขุดพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยาเป็นความผิดสามารถเปรียบเทียบปรับได้นั้น จะก่อให้เกิดปัญหาทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษได้

จากการศึกษาขอเสนอแนะว่าควรให้การเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 สมควรใช้รูปแบบของคณะกรรมการในการเปรียบเทียบปรับ และกำหนดบทลงโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ในพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 เพื่อเป็นการอุดช่องว่างแห่งกฎหมาย นอกจากนี้ควรปรับปรุงโทษกรณีไม่รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นกรณีขุดพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยาเป็นความผิดที่ไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้

คำสำคัญ: บทลงโทษ; เปรียบเทียบปรับ; การขุดดินและถมดิน

ABSTRACT

This thesis seeks to analyze the process of determining penalties under the Excavation and Land Filling Act, B.E.2543 (2000), specifically focusing on the comparison and imposition of fines by local officials. The study addresses the absence of a clearly defined basis for offenses when an individual fails to comply with ministerial regulations prohibiting excavation or landfilling under Section 6(1) of the Act. Furthermore, it examines the imposition of penalties for failure to report to local authorities when valuable antiquities, art objects, fossils, or minerals of economic or geological significance are discovered during excavation. The research methodology involves document analysis, including legal texts, articles, research studies, and comparative analysis with international, foreign, and Thai legal principles. The research aims to propose reforms to address the existing legal gaps and enhance fairness in enforcement.

The research reveals that under the current Excavation and Land Filling Act, B.E.2543 (2000), the authority to impose fines is vested in local officers, which grants significant discretionary power to individual officers. This practice increases the risk of corruption and may lead to unjust outcomes for offenders. This approach contrasts with other legal

frameworks, where committees, rather than individuals, are responsible for the comparison and imposition of fines, thereby mitigating the risk of illicit benefit.

Moreover, the failure to establish a clear basis for offenses relating to non-compliance with ministerial regulations on prohibited excavation areas constitutes a significant legal gap. As a result, offenders may evade punishment in instances where ministerial regulations have been issued for specific areas, including partial land excavation prohibitions. Additionally, the current law allows fines to be imposed by local officers in cases where an individual fails to report the discovery of antiquities, art objects, fossils, or minerals during excavation. This provision may undermine the deterrent effect of the law, as offenders may be less inclined to report such discoveries, given the leniency of the penalty.

The researcher recommends amending the Excavation and Land Filling Act, B.E.2543 (2000) to replace the current system of allowing individual officers to compare and impose fines with a committee-based approach. This would reduce the risk of corruption and ensure greater fairness in enforcement. Additionally, the law should be revised to explicitly define offenses related to non-compliance with ministerial regulations and local provisions concerning prohibited excavation and landfilling areas.

Furthermore, it is proposed that the penalty for failing to report the discovery of valuable antiquities, art objects, fossils, or minerals should be made more stringent, removing the option for the offense to be resolved through comparison and fine payment. Such changes would close existing legal loopholes and strengthen the effectiveness of the Act in achieving its objectives.

Keywords: Penalty; Comparison and Fine Imposition; Excavation and Land filling

บทนำ

ปัจจุบันมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและอัตราการขยายตัวของพลเมืองที่ค่อนข้างสูงทำให้มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านอสังหาริมทรัพย์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างที่อยู่อาศัยส่วนบุคคลหรือการประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ มีความจำเป็นต้องดำเนินการขุดดินหรือถมดินเพื่อเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยในการขุดดินและถมดิน ในปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 (2543, หน้า 1) ประกาศใช้บังคับเพื่อควบคุมการขุดดินและถมดินให้ดำเนินการไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินและความปลอดภัยของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้

มีความผสมผสานกันระหว่างลักษณะของกฎหมายว่าด้วยการก่อสร้าง (Construction Law) และกฎหมายสิ่งแวดล้อม (Environment Law) (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2563, หน้า 7) และกำหนดให้ผู้กำกับดูแลกิจกรรมการขุดดินหรือถมดินคือ เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งหมายความถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ในฐานะผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับเหนือท้องถิ่นนั้น (1) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล (2) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร (3) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา (4) นายองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (5) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้น กำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น และบทบาทหน้าที่หลักของเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย การรับแจ้งและออกใบแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้แจ้งที่ประสงค์จะดำเนินการขุดดินหรือถมดิน ตรวจสอบสถานที่ขุดดินหรือถมดิน กรณีมีผู้ได้รับความเสียหายหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจได้รับความเสียหายจากการขุดดินหรือถมดินมีสิทธิร้องขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้ผู้ขุดดินหรือถมดินหรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือถมดินนั้นได้ หากก่อให้เกิดอันตรายจากการทำงานดังกล่าว และถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าความเสียหายได้เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นจากการขุดดินหรือถมดินนั้น ให้มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ผู้ขุดดินหรือถมดิน หยุดการขุดดินหรือถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้นได้ตามที่เห็นสมควร รวมถึงให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบปรับภายในสามสิบวันแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่อย่างไรก็ตามการนำพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาบังคับใช้แม้มีการกำหนดมาตรการบังคับใช้ไว้ แต่ยังไม่สอดคล้องกับความเสียหายหรือความรุนแรงที่ผู้กระทำผิดได้ก่อขึ้น ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้โทษปรับทางอาญาตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการไม่มีคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการไม่กำหนดฐานความผิดกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 6(1)
3. เพื่อศึกษาปัญหาการกำหนดฐานความผิดฐานไม่รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นกรณีขุดพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ในการประกาศเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543

สมมติฐานของการวิจัย

การที่พระราชบัญญัติชุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 ไม่มีการกำหนดรูปแบบคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับไว้โดยจะต้องนำผู้กระทำความผิดเปรียบเทียบปรับกับเจ้าพนักงานตำรวจจึงก่อให้เกิดปัญหาการเรียกร้องหรือการทุจริตต่อหน้าที่ได้โดยง่ายกว่ารูปแบบการปรับแบบคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ ปัญหาการชุดดินในที่ห้ามชุดและการกำหนดความผิดฐานไม่รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นกรณีชุดพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ซึ่งถ้าปัญหาเหล่านี้ได้รับการศึกษาและข้อเสนอแนะจะทำให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติชุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยและบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และศึกษาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และหลักกฎหมายไทย แล้วนำมาวิเคราะห์ สรุปผล และเสนอแนะแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการไม่มีคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ การที่มาตรา 42 กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินั้นนอกจากมาตรา 35 วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวัน แล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายดังกล่าวถือว่าเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่ของตนเองที่รับผิดชอบ เห็นว่ามีความแตกต่างจากการกำหนดรูปแบบการเปรียบเทียบปรับกฎหมายอื่น ๆ ที่การเปรียบเทียบปรับนั้นอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มาตรา 74 (2522, หน้า 33) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 มาตรา 65 (2535, หน้า 78) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560 มาตรา 179 (2560, หน้า 51-52) จากหลักกฎหมายข้างต้นเห็นว่ากฎหมายส่วนใหญ่ใช้รูปแบบคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับซึ่งจะเป็นธรรมต่อประชาชนที่กระทำความผิดและเป็นการลดการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการเรียกร้องผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพราะการเปรียบเทียบปรับเป็นรูปแบบของคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับมิใช่เป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง เมื่อพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตัวเองที่รับผิดชอบมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้นั้นจะก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้กระทำความผิดได้ และจะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ความเป็นธรรม ดังนั้นถ้ามีการปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 ให้อยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการก็จะเป็นการดีต่อประชาชนผู้กระทำความผิดที่จะได้รับความเป็นธรรมและชำระค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนดไว้

2. ปัญหาการไม่กำหนดฐานความผิดกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 6(1) การที่บุคคลใดทำการขุดดินและถมดินในบริเวณห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 6(1) ประกอบมาตรา 35 วรรคสอง ถือว่าเป็นความผิดที่ไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ เพราะถือว่าเป็นความผิดที่รุนแรงต้องถูกดำเนินคดีตามฐานความผิดที่พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 (2543, หน้า 1) บัญญัติไว้ ซึ่งการกำหนดว่าพื้นที่ใดเป็นพื้นที่ห้ามขุดและถมดิน พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 6 กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด ซึ่งปัจจุบันได้ประกาศกฎกระทรวงเกี่ยวกับพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินในเขตพื้นที่เดียว ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามขุดดินและถมดิน ในพื้นที่บางส่วนของท้องที่ตำบลหนองหอย และตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ และตำบลท่าวังตาล และตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2548 ส่วนพื้นที่อื่น ๆ มาตรา 7 วรรคสอง กำหนดไว้ว่าถ้าพื้นที่ใดยังไม่มีประกาศกฎกระทรวงก็ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นได้ ซึ่งเห็นว่า มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นการขุดดินและถมดิน แต่ก็ไม่ได้บัญญัติพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินไว้ ดังเช่น ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนครชุมน์ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.2562 หรือข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.2550 (พลรัฐวัช วงษ์พิริยชัย, 2557, หน้า 20) ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมายและมีผลกระทบโดยตรงต่อการแสวงหาผลประโยชน์ที่ดินได้โดยง่าย

3. ปัญหาการกำหนดความผิดฐานไม่รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นกรณีขุดพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ในการประกาศเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มีเหตุผลแตกต่างกันออกไป เช่น เป็นพื้นที่ที่ประชาชนเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่ออนุรักษ์ไว้สักการะบูชาของบุคคลทั่วไปที่เป็นเขตพื้นที่วัดจำนวนมาก หรือเป็นเขตพื้นที่โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ แต่ถ้ามีผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงก็ไม่มี ความผิดตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 เพราะพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 (2543, หน้า 1) ไม่ได้กำหนดฐานความผิดไว้โดยตรง ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดฐานความผิดไว้ในบทกำหนดโทษ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 มาตรา 100 (2535, หน้า 37) พระราชบัญญัติโบราณสถาน

โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.2504 มาตรา 34 (2504, หน้า 13) หรือพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 มาตรา 45, มาตรา 46 (2535, หน้า 76)

แต่การที่พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 35 วรรคสอง บัญญัติว่าหากการกระทำเกิดขึ้นในบริเวณห้ามขุดดินหรือถมดินตามมาตรา 6(1) ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นเรื่องเคร่งครัดในการห้ามมิให้ขุดดินและถมดิน แต่การที่พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 27 ผู้ถมดินตามมาตรา 26 ต้องทำการถมดินให้ถูกต้องตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา 6 กำหนดไว้เช่นนี้ก็เห็นได้ว่าไม่ได้ห้ามมิให้ขุดดินและถมดินในเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดิน จึงก่อให้เกิดปัญหาการตีความในการบังคับใช้กฎหมาย จึงก่อให้เกิดปัญหาต่อประชาชนผู้ปฏิบัติที่อาจจะได้รับโทษด้วยความไม่รู้กฎหมาย หรือกฎหมายไม่ชัดเจนในการบังคับใช้ ผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอาจจะมีความผิดก็เป็นได้ เช่น กรณีการขุดบ่อเพื่อทำการเกษตรในที่ดินของตนเอง หรือการขุดดินในที่ดินของตัวเองไปขายสร้างรายได้ (บัณฑิต ถึงลาภ, 2558, หน้า 56) และกฎหมายนี้เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและการทำมาหากินของประชาชนโดยตรงที่มีเจตนามุ่งสร้างรายได้ให้กับครอบครัวแต่อาจจะต้องถูกจำคุกเพราะความไม่รู้กฎหมาย หรือกฎหมายไม่ชัดเจนในการบังคับใช้ ซึ่งถือว่าเป็นผลกระทบต่อครอบครัวโดยตรง นอกจากนั้นเขตพื้นที่ใดยังไม่มีการออกกฎหมายออก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ซึ่งยิ่งทำให้การปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นไปไม่ได้อย่างแน่นอน เพราะพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 ไม่ได้กำหนดฐานความผิดไว้และถ้าพิจารณาเทียบศักดิ์ของกฎหมายแล้วข้อบัญญัติท้องถิ่นยังไม่สามารถมาบังคับใช้โทษทางอาญาได้ กรณีข้างต้นจึงก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้โทษตามกฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่น ดังนั้นถ้ามีการกำหนดบทลงโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่นก็จะทำให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จึงเห็นควรให้มีการบัญญัติให้ชัดเจนเช่นเดียวกับกฎหมายอื่น ๆ ที่ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ข้างต้น

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาของหลักการลงโทษปรับทางอาญา และแนวคิดตามกฎหมายขุดดินและถมดิน ได้แก่ แนวคิดและความเป็นมาเกี่ยวกับการใช้โทษปรับ การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine) และการเปรียบเทียบปรับโดยเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในส่วนมาตรการทางกฎหมายในการเปรียบเทียบปรับนั้นได้นำพระราชบัญญัติการขุดดินถมดิน พ.ศ.2535 (2535, หน้า 1) มาเป็นแนวทางในการศึกษา ส่วนกฎหมายต่างประเทศที่นำมาใช้กับการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ กฎหมายของสหรัฐอเมริกา ตาม Code of Ordinances-City of Blaine, Minnesota, Code of Ordinances-City of Villa Park, California, California Government Code (กรมโยธาธิการและผังเมือง, (ม.ป.ป.), หน้า 10-20) กฎหมาย

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ของสหราชอาณาจักร ได้แก่ การศึกษาองค์การที่เกี่ยวข้องกับการใช้บังคับกฎหมาย หลักเกณฑ์ในการขุดดินและถมดิน กฎหมายของประเทศญี่ปุ่นได้ทำการศึกษากระบวนการควบคุมหรือการกำกับดูแลกิจกรรมการขุดดินหรือถมดิน ระบบการแจ้งก่อนดำเนินการ (Notification System) และหลักเกณฑ์ในการขุดดินและถมดิน นอกจากนี้ยังได้ศึกษากฎหมายของสหพันธรัฐมาเลเซีย (Mineral Development Act 1994 (Act 525)) of Malaysia, 1994, p. 15) ในกรณีของความหมายของคำว่า “การขุดดินและถมดิน” ตามกฎหมาย และบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขุดดินและถมดินของสหพันธรัฐมาเลเซีย (พรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย, 2552, หน้า 62) ได้แก่ พระราชบัญญัติถนนทางระบายน้ำและอาคาร ค.ศ.1974 (Street, Drainage and Building Act 1974 (Act 133)) พระราชบัญญัติการจัดวางผังเมือง ค.ศ.1974 (Town and Country Planning Act 1974 (Act 172)) พระราชบัญญัติการพัฒนาแร่ ค.ศ.1994 (Mineral Development Act 1994 (Act 525)) และแนวทางสำหรับความปลอดภัยสาธารณะและสุขภาวะส่วนรวมในสถานที่ก่อสร้าง (Guidelines for Public Safety and Health at Construction Sites (1st Revision)) เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการไม่มีคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ และปัญหาการไม่กำหนดฐานความผิดกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 6(1) (2543, หน้า 1) รวมทั้งการกำหนดความผิดฐานไม่รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นกรณีขุดพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษา ในด้านธรณีวิทยา ในการประกาศเขตพื้นที่ห้ามขุดดินและถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 (2543, หน้า 1)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะร่างพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 หมวด 1/1 ว่าด้วย “คณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย” ดังนี้

มาตรา 15/1 บทนิยาม

“ความผิด” หมายความว่าความผิดตามกฎหมายว่าด้วยขุดดินและถมดิน

“ผู้ต้องหา” หมายความว่าบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยขุดดินและถมดินและให้หมายความรวมถึงกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลด้วย

“ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย” หมายความว่าผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเปรียบเทียบหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

“คณะกรรมการเปรียบเทียบ” หมายความว่าคณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา 15/2 แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543

“ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ” หมายความว่า

(1) คณะกรรมการเปรียบเทียบในเขตกรุงเทพมหานคร

(2) คณะกรรมการเปรียบเทียบในเขตจังหวัดอื่น

(3) เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเปรียบเทียบ ให้มีอำนาจเปรียบเทียบสำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 15/2 ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ

(1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

(2) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรีในเขตเทศบาลหรือหัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อัยการจังหวัด และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ และให้ปลัดเทศบาลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการ และให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เทศกิจเป็นผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกิน 2 คน

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบ

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คณะกรรมการเปรียบเทียบอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

การเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายใน 30 วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 15/3 ให้เลขานุการคณะกรรมการเปรียบเทียบ มีหน้าที่ในการรับเรื่องจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและจัดส่งให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ ติดตามและแจ้งผลการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการเปรียบเทียบแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

มาตรา 15/4 เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้รับเรื่องขอให้พิจารณาเปรียบเทียบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ให้พิจารณาให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 15/5 การพิจารณาเปรียบเทียบ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบพิจารณาจากพยานหลักฐานดังต่อไปนี้

- (1) รายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง
- (2) บันทึกการจับ (ถ้ามี)
- (3) บันทึกคำให้การของผู้ต้องหา
- (4) พยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 15/6 ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องให้ทำการเปรียบเทียบตามแบบเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ และให้เลขานุการแจ้งไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อแจ้งผู้ต้องหาให้ทราบผลการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ และแจ้งให้ผู้ต้องหามาเปรียบเทียบปรับตามแบบแจ้งผลการเปรียบเทียบปรับ พร้อมชำระค่าปรับที่ราชการส่วนท้องถิ่นที่กระทำความผิด และเมื่อผู้ต้องหาเสียค่าปรับแล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกใบเสร็จรับเงินค่าปรับไว้เป็นหลักฐาน และเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบเป็นหนังสือแก่ผู้ต้องหา ในกรณีที่ ไม่พบผู้ต้องหาหรือผู้ต้องหาไม่ยอมรับหนังสือแจ้งผลการเปรียบเทียบปรับ ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดหนังสือแจ้งผลการเปรียบเทียบปรับนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักที่ทำการงานของผู้ต้องหาและให้ถือว่าผู้ต้องหาได้รับทราบหนังสือดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่หนังสือไปถึงหรือวันปิดหนังสือ แล้วแต่กรณี

หากผู้ต้องหาไม่ยินยอมเสียค่าปรับ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบการเปรียบเทียบ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนต่อไป

มาตรา 15/7 กรณีที่มีของกลางที่มีไว้เป็นความผิด หรือที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดจะดำเนินการเปรียบเทียบได้ ผู้ต้องหาต้องยินยอมให้ของกลางตกเป็นของแผ่นดินก่อน

เพื่อให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบจัดการตามสมควรหรือทำลายเสีย หากผู้ต้องหาไม่ยินยอมให้ดำเนินคดีต่อไป

กรณีที่มีของกลางที่มีไว้ไม่เป็นความผิด หรือไม่ใช่เพื่อการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อไม่ได้ใช้กระทำความผิดเมื่อดำเนินการเปรียบเทียบเสร็จแล้วให้คืนของกลางให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง

2. เสนอแนะให้มีมาตรา 41/1 บัญญัติว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 หรือตามข้อบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. เสนอให้ปรับปรุงพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 42 โดยบัญญัติใหม่ว่า “บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกจากมาตรา 35 วรรคสอง และมาตรา 39 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตาม จำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

ผลการศึกษาให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 ในส่วนรูปแบบของ คณะกรรมการในการเปรียบเทียบปรับ และกำหนดบทลงโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงและข้อบัญญัติ ท้องถิ่นไว้ในพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 เพื่อเป็นการอุดช่องว่างแห่งกฎหมาย นอกจากนั้น ควรปรับปรุงโทษกรณีไม่รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่นกรณีขุดพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยาเป็นความผิดที่ไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543 มาตรา 17 กรณีที่ผู้ใดประสงค์ จะทำการขุดดินโดยมีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตรหรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร หรือมีความลึกหรือพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด เห็นว่าปัจจุบันการขุดบ่อเพื่อนำน้ำผิวดินมา ใช้ในภาคการเกษตรนั้นไม่เหมือนกับ พ.ศ.2543 ซึ่งเป็นปีที่ประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ที่มีสิ่งแวดล้อม ไม่เหมือนในปัจจุบัน การขุดบ่อเพื่อนำน้ำผิวดินมาใช้ประโยชน์ในความลึกระดับสามเมตรสามารถทำได้โดยง่าย แต่ปัจจุบันสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป น้ำผิวดินหายากมากขึ้น และน้ำใต้ดินก็หายากมากขึ้นเช่นกันจึงควรที่จะ มีการปรับปรุง มาตรา 17 จากสามเมตรให้เป็นสิบสองเมตรเพื่อให้เกษตรกรสามารถที่จะขุดบ่อได้ลึกมากยิ่งขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาต

บรรณานุกรม

กรมโยธาธิการและผังเมือง. (ม.ป.ป.). *โครงการศึกษา วิเคราะห์และการแปลกฎหมายว่าด้วย*

การขุดดินและถมดินการศึกษา วิเคราะห์โดยละเอียด กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

ของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหราชอาณาจักรและ

ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย. กรุงเทพฯ: กรมโยธาธิการและผังเมือง.

บัณฑิต ถึงลาภ. (2558). *ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถานตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน*

โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พ.ศ.2504. กรุงเทพฯ:

สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543. (2543). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 117 (ตอนที่ 16 ก),
หน้า 1.

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522. (2522). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 96 (ตอนที่ 80), หน้า 1.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.2504. (2504).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 (ตอนที่ 38), หน้า 12.

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560. (2560). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 134 (ตอนที่ 26 ก), หน้า 1.

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535. (2535). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 109 (ตอนที่ 44), หน้า 62.

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535. (2535). **ราชกิจจานุเบกษา.**
เล่ม 109 (ตอนที่ 37 ก), หน้า 1/4.

พรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย. (2552). **รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา คำอธิบายเรียงมาตราพร้อมคำพิพากษา.**
กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

พลรัฐ วงษ์พิริยชัย. (2557). **คำอธิบายที่มาและวัตถุประสงค์รายมาตราพระราชบัญญัติการขุด
ดินและถมดิน พ.ศ. 2543** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สิทธิกันต์ ธีระวัฒน์ชัย. (ม.ป.ป.). **การขุดดินและถมดินของตามกฎหมายสหพันธรัฐมาเลเซีย**
(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://lawforasean.krisdika.go.th/File/filesA2.pdf>
[2567, 2 สิงหาคม].

Mineral Development Act 1994. (1994). **Mineral Development Act 1994 (Act 525) of
Malaysia** (Online). Available: <https://www.fao.org/faolex/results/details/en/c/LEX-FAOC037927> [2024, August 2].

Street, Drainage and Building Act, 1974. (1974). **Street, Drainage and Building Act, 1974
(Act 133) of Malaysia** (Online). Available:
<https://www.hba.org.my/laws/street/part1.htm> [2024, August 2].

Town and Country Planning Act 1976. (1976). **Town and Country Planning Act 1976 (Act
172) of Malaysia** (Online). Available:
<https://www.fao.org/faolex/results/details/en/c/LEX-FAOC130374/> [2024, August 2].

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

FACTORS AFFECTING SERVICE QUALITY OF RAYONG PROVINCIAL COURT OFFICERS

นวลฉวี คำผาย*, ชินโสณ วิสิฐนิธิกิจา, อิงอร ตันพันธ์

Nuanchawi Khamphai*, Chinnaso Visitnitikija, Ingorn Tanphan

สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Management field, Faculty of Graduate Studies, Kasem Bundit University

*Corresponding Author e-Mail: Nuanchawi3743@gmail.com

(Received: 2024, February 11; Revised: 2024, July 22; Accepted: 2024, September 14)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง 2) ระดับความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง 3) เปรียบเทียบความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล 4) คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้รับบริการในศาลจังหวัดระยอง จำนวน 400 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน, การทดสอบค่าเอฟ, การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ แบบการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด

ผลการศึกษาพบว่าด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ด้านการเข้าใจและรู้จักผู้รับบริการ คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด ส่วนการให้บริการอย่างเสมอภาค การให้บริการอย่างทันเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง การให้บริการที่ก้าวหน้า ภาพรวมความพึงพอใจในการใช้บริการอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานภาพที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองที่แตกต่างกัน ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ และด้านการเข้าใจและรู้จักผู้รับบริการ ส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการ; เจ้าหน้าที่ศาล

ABSTRACT

This study aimed to examine 1) the service quality provided by officers at the Rayong Provincial Court, 2) the level of service satisfaction among clients of the Rayong Provincial Court, 3) comparisons of service satisfaction based on clients' demographic information, and 4) the impact of service quality on client satisfaction with the Rayong Provincial Court's services. The sample group, selected through purposive sampling, consisted of 400 individuals who received services at the Rayong Provincial Court. The data analysis employed descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics, such as independent-samples *t* test, *F* test, one-way analysis of variance (ANOVA) with subsequent pairwise comparison using the LSD method, and multiple regression analysis with an enter method for variable selection.

It was found that in terms of tangibility, reliability, responsiveness, assurance, and understanding of the clients, the quality of service was rated as highly important. Service dimensions such as equity, timeliness, adequacy, continuity, and advancement resulted in the highest levels of client satisfaction overall. Analysis of demographic variables such as gender, age, educational level, occupation, and monthly income indicated no significant differences in service satisfaction. However, clients with varying marital statuses demonstrated differing levels of satisfaction. Additionally, aspects of tangibility, responsiveness, and understanding of the clients were found to significantly influence client satisfaction with Rayong Provincial Court services at the .05 significance level.

Keywords: Service Quality; Court Officers

บทนำ

ศาลจังหวัดระยอง เป็นองค์กรภาครัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นศาลชั้นต้นที่ตั้งประจำอยู่ในจังหวัดระยอง เป็นหน่วยงานศาลในสังกัดศาลยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงที่มีได้ อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น และมีเขตอำนาจศาลตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดกำหนดไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและสังคม โดยยึดหลักนิติธรรมศาลจังหวัดระยอง ประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วนคือ 1) ส่วนงานตุลาการ เป็นข้าราชการตุลาการ โดยผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเป็นหัวหน้าหน่วยงานมีผู้พิพากษาอาวุโส และผู้พิพากษา ทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี 2) ส่วนงานธุรการ มีหน้าที่

สนับสนุนงานตุลาการอันเป็นภารกิจหลักให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเป็นเลิศในการอำนวยความสะดวก โดยมีผู้อำนวยการ สำนักอำนวยการเป็นผู้บริหารงานธุรการ มีเจ้าพนักงานศาลยุติธรรม เจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรม เจ้าพนักงานคดี นิติกร นักวิชาการเงินและบัญชีเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีพนักงานคอมพิวเตอร์พนักงานสถานที่ทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ พนักงานขับรถยนต์ โดยแบ่งส่วนงานเป็น 8 ส่วน ดังนี้ ได้แก่ ส่วนงานช่วยอำนวยการ ส่วนงานบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์ ส่วนงานคลังส่วนบริหารจัดการคดี ส่วนงานช่วยพิจารณาคดี ส่วนงานไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ส่วนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนเจ้าพนักงานตำรวจศาล (สำนักงานศาลยุติธรรม, ออนไลน์, 2563)

ศาลจังหวัดระยองได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆเข้ามาใช้สนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี "ศาลดิจิทัล" (Digital Court) หรือระบบ D-court โดยพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับประชาชน เช่น ระบบการยื่นฟ้องและส่งคำคู่ความและเอกสารอื่นโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (Court Integral Online Service: CIOS) ระบบการส่งเอกสารและประกาศนัดไต่สวน โดยการลงโฆษณาผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศแทนการประกาศหนังสือพิมพ์ (e-Notice) ระบบคัดถ่ายคำพิพากษาระหว่างศาลทั่วประเทศ Decision System (DSS) ระบบสืบพยานผ่านล่ามออนไลน์ (CISMS) ระบบฐานข้อมูลหมายจับเชื่อมโยงกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติและ DSI (AWIS) ระบบติดตามสำนวน ให้ประชาชนคู่ความติดตามความเคลื่อนไหวของสำนวนคดี (Tracking System) ระบบประชุมทางไกลออนไลน์ ไกล่เกลี่ย สืบพยาน ไต่สวน ประชุมระหว่างหน่วยงาน และพิจารณาคดีผ่านทางจอภาพ (VDO Conference) ระบบคืนค่าธรรมเนียมศาล เงินค่าปรับ เงินกลางให้คู่ความด้วยระบบ KTB Corporate Online รวมถึงการให้บริการการรับชำระเงินด้วยอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ EDC QR Payment บัตรเครดิต เดบิต (e-Payment) (สำนักงานศาลยุติธรรม, ออนไลน์, 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองและนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการของศาลจังหวัดระยองให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการให้บริการที่ต่างกัน
2. คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง เป็นผู้มารับบริการในศาลจังหวัดระยองที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนของ W.G.Cochran (Cochran, 1977, p. 93) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 400 ราย ด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีลักษณะเป็น

คำถามแบบเลือกตอบ (Check List) มีคำตอบให้เลือกหลายคำตอบแต่ผู้ตอบสามารถเลือกตอบเพียงข้อเดียว ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ 2) ด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ 3) ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ 4) ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ 5) ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) การให้บริการอย่างเสมอภาค 2) การให้บริการอย่างทันเวลา 3) การให้บริการอย่างเพียงพอ 4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง 5) การให้บริการที่ก้าวหน้า ลักษณะข้อคำถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ 5=มากที่สุด, 4=มาก, 3=ปานกลาง, 2=น้อย, 1=น้อยที่สุด ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเป็นแบบคำถามปลายเปิด และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้ การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องภายใน (IOC) มีค่าความเที่ยงตรง=.84 และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pretest) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1984, p. 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ=.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มเป้าหมาย ผู้มารับบริการที่ศาลจังหวัดระยอง ได้แก่ ประชาชน ทนาย อัยการ ตำรวจ และรับกลับคืนมาด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง กันยายน พ.ศ. 2565 รวมทั้งหมด 4 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (กัลยา วาณิชย์ บัญชา, 2545, หน้า 550) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงน้อยที่สุด และ 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Sample t test) การทดสอบค่าเอฟ (F test), การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 อายุ 30-39 ปี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 อาชีพทนาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 สถานภาพสมรส จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00

2. คุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสำคัญคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

คุณภาพการให้บริการ	\bar{X}	SD	ระดับความสำคัญ	ลำดับ
1. ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	4.65	0.44	มากที่สุด	5
2. ด้านความน่าเชื่อถือ	4.81	0.37	มากที่สุด	2
3. ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า	4.80	0.39	มากที่สุด	3
4. ด้านความไว้วางใจ	4.82	0.37	มากที่สุด	1
5. ด้านการเข้าใจและการรู้จักลูกค้า	4.79	0.40	มากที่สุด	4
ค่าเฉลี่ยรวม	4.78	0.35	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่าคุณภาพการให้บริการมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, $SD=0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X}=4.82$, $SD=0.37$) ด้านความน่าเชื่อถือ ($\bar{X}=4.81$, $SD=0.37$) ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า ($\bar{X}=4.80$, $SD=0.39$) ด้านการเข้าใจและการรู้จักลูกค้า ($\bar{X}=4.79$, $SD=0.40$) ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ($\bar{X}=4.65$, $SD=0.44$) ตามลำดับ

3. ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจในการใช้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

ความพึงพอใจ	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค	4.74	0.39	มากที่สุด	5
2. ด้านให้บริการอย่างทันเวลา	4.81	0.37	มากที่สุด	4
3. ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ	4.83	0.37	มากที่สุด	2
4. ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง	4.83	0.36	มากที่สุด	1
5. ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า	4.82	0.31	มากที่สุด	3
ค่าเฉลี่ยรวม	4.81	0.33	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.81, SD=0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.83, SD=0.36$) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ($\bar{X}=4.83, SD=0.37$) ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ($\bar{X}=4.82, SD=0.31$) ด้านการให้บริการอย่างทันเวลา ($\bar{X}=4.81, SD=0.37$) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค ($\bar{X}=4.74, SD=0.39$) ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	t	F	p	ผลการทดสอบ
เพศ	-0.23		.93	ไม่แตกต่าง
อายุ		1.96	.10	ไม่แตกต่าง
อาชีพ		1.27	.27	ไม่แตกต่าง
สถานภาพ		3.54*	.03	แตกต่าง
ระดับการศึกษา		198	.09	ไม่แตกต่าง
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		2.00	.09	ไม่แตกต่าง

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าสถานภาพที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการให้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการให้บริการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่สถานภาพกับระดับความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หม้าย/แยกกันอยู่
		4.77	4.86	4.85
โสด	4.77		.01*	.21
สมรส	4.86			.95
หม้าย/แยกกันอยู่	4.85			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้รับบริการฯ ที่มีสถานภาพสมรสมีความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาล จังหวัดระยอง แตกต่างกับผู้รับบริการฯ ที่มีสถานภาพโสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยผู้รับบริการฯ ที่มีสถานภาพสมรสมีความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาล จังหวัดระยองมากกว่าผู้รับบริการที่มีสถานภาพโสด

5. คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

ตารางที่ 5 คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง

คุณภาพการให้บริการ	B	Std.Error	Beta	t	p	ผลการทดสอบ
(ค่าคงที่)	1.60	.16		9.82	.00	
ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	0.07	.03	.09	2.16*	.03	มีผล
ด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ	0.02	.06	.02	0.31	.75	ไม่มีผล
ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ	0.20	.08	.24	2.49*	.01	มีผล
ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ	0.10	.07	.12	1.46	.14	ไม่มีผล
ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ	0.26	.05	.31	4.83*	.00	มีผล

$R = .780$, $R \text{ Square} = .609$, $\text{Adjusted } R \text{ Square} = .470$

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่าคุณภาพการให้บริการส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่
ศาลจังหวัดระยองคือ ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ และด้านความเป็น
รูปธรรมของการบริการส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. คุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าอาคารสถานที่สะอาด เรียบร้อย สถานที่จอดรถเพียงพอเอื้ออำนวย
ความสะดวกให้แก่ผู้มาติดต่อราชการ เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถ และบริการอย่างมีอาชีพ เอาใจใส่
กระตือรือร้น และพร้อมที่จะให้บริการ สอดคล้องกับ วัลภา โปหา (2563, หน้า 1) ที่ศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างคุณภาพการให้บริการกับความพึงพอใจของการใช้บริการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา อำเภอ
เมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่าภาพรวมคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ระดับความพึงพอใจการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ามีช่องทางการติดต่อขอรับบริการได้หลายช่องทาง อาทิ การยื่น
คำร้องขอผ่านทางโทรสาร ไปรษณีย์ เว็บไซต์ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการ
เดินทางมาติดต่อราชการที่ศาล สอดคล้องกับ รุ่งทิพย์ นิลพัท (2561, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณภาพการให้บริการ
และความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการโรงพยาบาล เปาโลรังสิต พบว่า
ผู้รับบริการที่ใช้บริการในโรงพยาบาลมีความพึงพอใจในการใช้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการให้บริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่
สามารถตอบสนองต่อการให้บริการได้อย่างทันท่วงที หากมีการคลาดเคลื่อนของการดำเนินการ เจ้าหน้าที่มี
การแจ้งถึงความคลาดเคลื่อนและดำเนินการแก้ไขได้ทันตามเวลาที่กำหนด

3. ข้อมูลส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผล
ต่อความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองที่ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏ
เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองให้บริการแก่ผู้มาติดต่อราชการที่ศาลจังหวัดระยองโดย
อำนวยความสะดวกกับผู้รับบริการทุกคนอย่างเสมอภาคกัน สอดคล้องกับ ช่อดาว เมืองพรหม (2562,
บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลธนบุรี พบว่าปัจจัย
ด้านลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมี
ผลต่อระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลธนบุรีที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานภาพที่
แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยองที่แตกต่างกัน

4. คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง
พบว่าคุณภาพการให้บริการ ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ และด้าน
ความเป็นรูปธรรมของการบริการส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อประชาชนเข้ามาติดต่อราชการที่ศาลจังหวัดระยอง มีที่จอดรถเพียงพอ มีป้ายแนะนำขั้นตอน และจุดบริการที่ชัดเจนสามารถติดต่องานได้อย่างสะดวก ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม เต็มใจให้บริการ ทำให้ประชาชนผู้มาติดต่อราชการเกิดความประทับใจ เมื่อมารับบริการที่ศาลจังหวัดระยอง สอดคล้องกับ เเบบยูทูป แจ้งเวชฉาย (2561, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้โดยสารรถไฟฟ้า BTS พบว่าคุณภาพการให้บริการ ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ หน่วยงานควรจัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดระยอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น จัดให้มีการศึกษาดูงานศาลอื่นที่มีความโดดเด่นทางด้านงานบริการ งานระบบเทคโนโลยี เพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาการบริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นรวมทั้งจัดโครงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ความรู้กับประชาชน
2. ด้านความเชื่อถือว่าว่างใจในการบริการ หน่วยงานควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหากรณีประชาชนมีปัญหาหรือเกิดข้อสงสัย ฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการประชาชนให้เกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร
3. การตอบสนองต่อผู้รับบริการ หน่วยงานควรเพิ่มบุคลากรในการทำงานให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมให้บริการประชาชนทันทีที่เข้ามาใช้บริการ และคอยรับฟังปัญหาหรือข้อสงสัยของประชาชน หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้ให้สอบถามส่วนงานที่เกี่ยวข้องเบื้องต้นเพื่อให้ประชาชนหมดปัญหาข้อสงสัยและเกิดความประทับใจต่อการเข้ารับบริการ เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารให้เหมาะสมกับปริมาณผู้ใช้บริการ
4. ด้านการเข้าใจและรู้จักผู้รับบริการ หน่วยงานควรดูแลกดดันให้พนักงานต้อนรับ มีจิตบริการที่ดีในการให้บริการอย่างสุภาพอ่อนโยน น้ำเสียงอ่อนหวาน ไม่เสียงดัง หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสเต็มใจให้บริการ ไม่เลือกปฏิบัติและเจ้าหน้าที่ต้องจดจำรายละเอียดและความต้องการของผู้มาติดต่อแต่ละคน เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้มารับบริการ
5. ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ หน่วยงานควรกำกับให้เจ้าหน้าที่แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยเหมาะสมก่อนมาปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง จัดทำป้ายแนะนำการให้บริการของแต่ละส่วนงานให้ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับให้บริการประชาชนเพิ่มขึ้น และมีบัตรคิวในการติดต่อให้บริการในแต่ละส่วนงานที่ให้บริการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายขอบเขตกว้างออกไป เช่น ศึกษาคุณภาพการให้บริการของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการรับบริการของประชาชน นำมาเปรียบเทียบเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการของข้าราชการสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2545). *สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ช่อดาว เมืองพรหม. (2562). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลธนบุรี*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- เบญชญา แจ้งเวชฉาย. (2561). *คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้โดยสารรถไฟฟ้า BTS ในกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- รุ่งทิพย์ นิลพัท. (2561). *คุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการโรงพยาบาล เปาโลรังสิต*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วัลภา โปหา. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการให้บริการกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการองค์การบริการส่วนจังหวัดสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานศาลยุติธรรม. (2563). *ระบบศาลยุติธรรม* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<https://op.coj.go.th/th/content/page/index/id/56>. [2565, 10 มิถุนายน].
- สำนักงานศาลยุติธรรม. (2563). *โครงสร้างศาลยุติธรรม* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<https://op.coj.go.th/th/content/page/index/id/56> [2565, 10 มิถุนายน].
- สำนักงานศาลยุติธรรม. (2563). *ประวัติศาลยุติธรรม* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<https://op.coj.go.th/th/content/page/index/id/56>. [2565, 10 มิถุนายน].
- สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ,สำนักงานศาลยุติธรรม. (2563). *แผนพัฒนาดิจิทัลศาลยุติธรรม พ.ศ.2562 -2564* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<https://techno.coj.go.th/th/content/category/detail/id/8/iid/130129> [2565, 10 มิถุนายน].
- Cronbach, L. J. (1984). *Essential of Psychology testing* (4th ed). New York: Harper & Row.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed). New York: John Wiley & Sons.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

AN ANALYSIS OF THE FEMALE PROTAGONIST IN DYSTOPIAN SOCIETY IN *SHATTER ME* SERIES*

Aphiradi Suphap**

English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

*This research was funded by the Faculty of Humanities and Social Sciences,
Thaksin University

**Corresponding Author e-Mail: carpedium78@gmail.com

(Received: 2024, August 15; Revised: 2024, November 5; Accepted: 2024, November 13)

ABSTRACT

This paper seeks to assess the character Juliette, the protagonist in the *Shatter Me* series which is post-apocalyptic. This work explores the effects of totalitarianism with special reference to the nature and development of Juliette. It examines the story of her transformation and personal growth during the period of enshrinement and struggle for survival under an oppressive regime. The sample includes Juliette and four other characters connected to her, as well as one organization: Apocalyptic warriors including: Aaron Warner, Anderson, Adam Kent, Kenji Kishimoto, James Kent, and The Reestablishment. In aggregate, the research focuses on five characters and one organization. Sample selection procedure was guided by the characters, which are pertinent to the study's theme and examines the female protagonist and male characters who transform her. The sources of inquiry are the novels of *Shatter Me* series and the theoretical framework employed are post-feminist theory as articulated by Hélène Cixous and totalitarian theory by Hannah Arendt.

This paper shows how Juliette struggles with the loss of a stable identity in fascist regime that yokes the body and the mind. It is sad that The Reestablishment puts so much pressure on her and ultimately erases her self-worth, making her a weapon without her agency. However, Juliette continues to struggle for the rebirth of herself, she gets stronger and tries to change herself from an oppressed person to a worthy leader. Finally, she regains her individuality and turns into a benevolent boss.

Keywords: Dystopia; Totalitarianism; *Shatter Me*

INTRODUCTION

YA dystopian novels are becoming more and more popular, telling their audience about societies which are controlled by dictatorships, or which suffer from the consequences of ecological disasters or social deterioration. Young heroines are the core of such narratives; they are examples of courage and resistance in the situations which are oppressive by their nature. In *The Hunger Games* by Collins (2008, p. 33), Katniss Everdeen is one such a heroine; the same applies to Tris Prior in *Divergent* by Roth (2011, p. 45) and Taylor in *The Maze Runner* by Dashner (2009, p. 56). They feature in this group of misfit freedom fighters who begin to notice imperfections in their societies, as they struggle against oppressive governments.

At the same time, limitations still lie in the fact that there is a severe gap in research on how the female characters of the YA dystopian novels respond to various issues concerning self-identity agency, and decision-making power over others based on the principles of feminism. This research will seek to do so using the character of Juliette Ferrars in Tahereh Mafi's *Shatter Me* series. In it we try to analyze how conventional methods of positive transformation and feminism were employed to turn a helpless and isolated girl Juliette into a commanding woman using the means of 'Écriture Féminine' a form of feminism pioneered by Hélène Cixous according to which women's writing is different from male writing for the latter often involves them getting involved with the text in some way while the former underlines distinct characteristics of this practice. For example, it gives rich reference points where questions raising concerns touching on issues of resistance, empowerment, and identity arise, making her subject position distinct from all other gendered subject positions.

The development of Juliette throughout the three volumes is outlined in *Shatter Me* series. To begin with, she has the lethal touch that leads her into an imprisonment by the oppressing force known as The Reestablishment (Mafi, 2011, p. 12). She grapples with her abilities and purposes, forming intricate relationships with characters such as Adam and Warner in *Unravel Me* (Mafi, 2013, p. 90). By then, Juliette has wholly absorbed her powers and plays a leadership role in overthrowing The Reestablishment through revolution in *Ignite Me* (Mafi, 2014, p. 200). This paper will analyze Juliette's character growth from a feminist theoretical perspective while considering how her story fits into or departs from other

typical young adult dystopian narratives. The goal is to reinforce feminist concerns in literature by analyzing how these narratives address current topics on gender, identity, and fight against totalitarianism.

RESEARCH OBJECTIVES

1. To investigate how the totalitarian state controls over the female protagonist and how it affects her identity.
2. To examine the female protagonist's identity crisis, gender identity, the character's self-development through feminist theory.

RESEARCH METHODOLOGY

Population and Sample: The target subjects of this research involve characters of the book series popularly known as *Shatter Me* by an author known as Tahereh Mafi, with focus being on characters who have an interaction with the main character by the name Juliette Ferrars. The list of sample deals with the following: Juliette Ferrars (the protagonist), Aaron Warner, Adam Kent, Kenji Kishimoto, James Kent. The Reestablishment: the oppressive government of the series. All in all, the sample comprises of five characters and one organization.

Research Tools: The *Shatter Me* Series: The main instrument of the study is the set of novels within the series *Shatter Me: Shatter Me* (2011), *Unravel Me* (2013), *Ignite Me* (2014).

Theoretical Frameworks: A work also must be referred to 'Feminist Literary Theory' written by Hélène Cixous and the totalitarian theory by Hannah Arendt.

Data Collection: Secondary information is obtained by gathering and analyzing information shown in the *Shatter Me* series with emphasis on characters' relationships. The researched focalizes the process of formation of the protagonist's identity and her personality changes within the context of the totalitarian regime with the help of the defined theoretical concepts.

Data Analysis: This process of analysis contains:

1. Using elements of the feminist theory for the analysis of the process of Juliette's personality formation and her battle with the problem of her identity.

2. Applying the totalitarian theory in relation to the ways in which the totalitarian regime, referred to as The Reestablishment, shapes Juliette's story and growth.

3. Analyzing themes like repression, fear, paranoia as well as personal change with the help of the theories in order to get an insight into the role of the regime in Juliette's process of learning the meaning of her life.

As a qualitative study, this paper seeks to analyse how Tahereh Mafi, the author, depicts the chief female protagonist, Juliette Ferrars, in the *Shatter Me* trilogy namely *Shatter Me* (2011, pp. 45-47, 58, 85, 87, 119-122), *Unravel Me* (2013, pp. 150-153, 200-203, 220-223) and *Ignite Me* (2014, p.80, 210-213, 250-253, 314-340, 340-345). The works that were not considered in the study: novellas, other books from the series.

Totalitarianism: The analysis of the concept of totalitarianism can be sought from Hannah Arendt's *The Origins of Totalitarianism* (1951) which defines the said concept as a system where state owns all aspects of life. Employing fear and propaganda, it annihilates the self and liberty (Arendt, 1951 pp. 309-312). Here, at the very end, it reveals itself in gloomy futures more often than in other aspects of the genre. Such characters resist oppression with structures which attempt to contain and assign roles to them.

Écriture Féminine: The French theorist Hélène Cixous coined the term écriture féminine to consider how women's writing might escape the male paradigm. This concept depicts the female experience and gives a voice to women. In "The Laugh of the Medusa" (1976), Cixous opines that women should write in a manner that subverts the conventional male language (Cixous, Cohen & Cohen, 1976, p. 881). Luce Irigaray continues this discussion in *This Sex Which Is Not One*, where she advocates for a language that expresses female subjectivity and sexual desire beyond male-dictated parameters (Irigaray, 1985, pp. 74-76). In the *Shatter Me* trilogy, Écriture Feminine can be used to analyze Juliette's storytelling voice, focusing on her struggle for independence and her effort to be recognized by society.

RESULTS

In Tahereh Mafi's *Shatter Me* trilogy, the protagonist Juliette Ferrars embarks on a profound journey of self-discovery and transformation, facing an identity crisis that is deeply intertwined with the dystopian society she inhabits. This analysis explores Juliette's identity crisis through the theoretical frameworks of totalitarianism and Écriture Feminine, focusing

on the multifaceted challenges she encounters as she struggles to define herself against oppressive forces. Key themes include totalitarianism and Juliette's identity the loss of self-worth, interpersonal conflicts, and her ultimate journey of self-development.

Totalitarianism and Juliette's Identity

1. Suppression

Totalitarianism as defined by Hannah Arendt and other political theorists means the sanctification of the absolute authority which is to regulate all aspects of individual life, engulfing a human being in the process, obliterate the personality and choice. In the *Shatter Me* trilogy, the Reestablishment is the epitome of this kind of totalitarianism, gradually erasing Juliette's personality. When using her deadly touch, which the regime perceives as a menace and a weapon, she is able to embody her oppressed self. Juliette is valued only when she serves the regime's needs; she is emotionally and physically abused; she is dehumanized to a level where she ends up seeing herself as a monster, a reflection of the regime which has succeeded in embedding its mode of thinking within Juliette.

The superego, or, rather, what Freud refers to as the internalized moral conscience that is formed by proposed authority-scales the self-suppression of Juliette further. An agency mediating between the conscious and unconscious mind through the process of censoring, internally developed guilt and shame feelings do nicely reflect in the fight Juliette has with her deadly touch. It has not only imprisoned her physically but has also managed to condition her to dread and despise her identity; she perceives her being as monstrous and undeserving of existence. It tells much about the ever-good indoctrination of the values of the totalitarian regime into Juliette's psyche, as her ever-present superego proclaims to her how great a danger she is to society, hence worthless (Mafi, 2011, pp. 45-47; Freud, 1923, pp. 34-39).

2. Slavery and captivity is another principle aspect most people desire to avoid in their lifetime

The transition from 'One flew over the Cuckoo's Nest' to 'Two' can be to some extent explained by this paradigm shift; however, more explanations are still due: this is the first time in the book when Juliette is imprisoned in a solitary cell. The first scene of violence reveals the most striking representative of the postindustrial world: Juliette deprived of freedom, the symbol of autonomy under a It has been evident that the Reestablishment

controls all that she does from her body movement to her mind and even her identity. This lack of agency is evident when Juliette is used as a weapon against her will, which more shows the regime has full control over her body, and command over her identity (Mafi, 2011, pp. 45-47). Outwardly she is locked up as her psyche is trapped too; she does not know how to preserve her individuality or herself while conforming to the rules of the facility.

3. Fear and Paranoia

Terror and suspicion are key components of the regime's power that allow controlling the people and avoiding rebellion. Juliette fear of her own power that has been magnified by the Reestablishment is part and parcel of the struggles she is going through to find her identity. She is convinced that she is malicious and thinking in thoughts that will hurt people makes her a particular kind of human; that leads to a strong paranoia, self-hate (Mafi, 2011, p. 58). This kind of fear eventually eclipses her and the great potential she could tap to positively impact the world and renders her afraid, repressed.

The superego's role being the voice of internalized authority explains to a further degree the extent of fear and paranoia Juliette experiences under the Reestablishment. According to Freud, 1923, the superego enforces moral standards through punishing the self in the form of guilt and anxiety feelings in case one's desire or actions do not measure up to such standards. Juliette's fear of her own power and her self-hate echo the Reestablishment propaganda, impressing on her a sense of moral failure and dread that she internalizes, thereby practically paralyzing her ability for resistance. Her consequent self-doubt and paranoia reveal how the superego functions as an extension of control, obscuring the boundary between one's conscience and the oppressive dictates of the Reestablishment (Mafi, 2011, pp. 45-47; Freud, 1923, pp. 35-36).

4. Struggle for Identity

The fight for identity is the primary theme in the whole trilogy that can be seen in the character of Juliette. In the course of the book, as she labels the accounts that the Reestablishment and the men in her life want to write for her as falsehoods she starts writing her own story. This is not an easy fight because Juliette has to deal with the indoctrination that was imposed on her by the regime – the constant reminder of her worthlessness and the imminent danger. Warner also assists her in transforming her particular way of perceiving herself from a monster to a powerful, authoritative person (Mafi, 2013, pp. 150-153).

Freud's concept of superego offers an insight into Juliette's inner conflict as she attempts to reconstruct herself. The rigid standards of self she has come to internalize, however, seem to 'falter' when she begins to push back the Reestablishment-approved version of the narrative; this denotes a slow erosion of the superego's controlling power. Having managed to view herself not only as a gun or a threat, but also as a leader, Juliette defeats the mental structures that once kept her obedient and afraid, thus commenting on her transformation from self-imprisonment to self-acceptance (Mafi, 2013, pp. 150-153; Freud, 1923, pp. 36-38).

5. Sparking Resistance and Rebellion

Juliette's final act of defiance is towards the Reestablishment but it is also against the notion of herself that she was created to be. When Juliette accepts the control over Reestablishment in *Ignite Me*, she becomes a new person, not the one created by the regime. That a formerly shy and terrified girl turns into a spirited woman-leader who instigates a rebellion is a very strong message on the potential of regaining the self even when the self is fully dominated.

Losing Self-Worth: Control and Gaslighting

1. Control and Gaslighting

The Reestablishment's control over Juliette does not only mean she is held inside a cell; it is also a more mental prisoning in which the Reestablishment tries to gaslight Juliette. Psychological manipulation type called gaslighting is when the person is being gradually convinced that they are insane or their perceptions are not real is used by the Reestablishment on Juliette. Juliette is being forced to challenge and reconsider her observations and conceptions about herself and the world she is in, her dignity and her ability to be good. This is experienced most vividly when Warner sexually harasses her, and manipulates her into changing her perception about their relationship (Mafi, 2011, pp. 103-105). But then there is a change in the power relationship between the two as Warner gradually starts to make suggestions and slowly turning Juliette into a 'bad girl,' which makes the concept of power slightly blurred.

2. Control Data

The control that is evidenced on Juliette is also captured in how data and information is mobilized against the subject. The Reestablishment conceals her history, her

relatives, and the actuality of her powers to maintain her confused and obedient. In this manner, through the regulation of what Juliette ‘knows,’ the regime also regulates her ‘knowing’ of the self and the environment (Mafi, 2011, pp. 85-87). This twisting of data and truth is a measure typical of any totalitarian regime, because it’s aimed at frustrating an individual’s attempt to create a meaningful picture of the world they are in.

Interpersonal Conflict

It is for this reason that the social roles characterize Juliette’s self crisis as well; each of the relationships she has impacts on her internal conflict.

1. Blood relationship between Juliette and Adam Kent

Adam Kent is Juliette’s first love interest and security, although rather in the spectrum of non-happy and ordinary. First of all, Adam is the only man who looks at Juliette, the woman, and not at Juliette, the killer. However, as will be evident from their interaction, he too brought into their relationship his vantage of wanting to shield her, which in essence, hinders Juliette’s personal development (Mafi, 2011, pp. 119-122). According to Mafi (2013, pp. 200-203), Adam could not grasp Juliette’s power and her changes and thus contributes to the growing conflict between the two, building up Juliette’s feelings of loneliness and insecurity.

2. The Relationship between Juliette and Warner.

Warner is first presented as a male antagonist – a ruthless and brutal representative of Reestablishment. However, as Juliette learns to know him, she realizes that Warner is interested in her not only power but also in her strength and uniqueness (Mafi, 2013, pp. 150-153). Warner’s acceptance and encouragement of Juliette’s power are also important in the process of her becoming. They progress from the life where Warner was abusing his power over her and controlling her, to the phase in which they respect each other and Warner is a crucial part of Juliette’s character building (Mafi, 2014, pp. 210-213).

3. The Genesis of Juliette and Kenji Kishimoto’s Friendship

Adam and Warner are also friends with Juliette but unlike Kenji Kishimoto, he has no romantic interest on her as he assists Juliette in seeking for support. As a person, Kenji has respect for Juliette not as an object to fulfill his desire for revenge; his realistic approach helps her discover the awful perception she has of herself (Mafi, 2013, pp. 250-253). In being with Kenji, Juliette has a sense of being accepted, which is so valued by her in issues

concerning her self-identity. The other aspect is that, because of Kenji's humor and genuine affection for her Juliette is able to confront a number of facets of her less savory personality without any concern that she'll be rejected as she was in her prior relationships thus allowing her to be developed emotionally as a character.

4. The Relationship between Juliette and James Kent

The character James Kent is depicted as a young and a kind soul and he is shown as the brother to Adam to the viewers, this gives hope in Juliette's world. Her communication with him is the only thing in her life which is free from all forms of self interest and any sort of requirements. While looking at Juliette as a kindly woman James enables her to regain her outer beauty and the worth that has been ascribed to her (Mafi, 2013 pp. 220-223). James then makes Juliette remember the fact of her restricted capacity to love and be protected, an aspect essential in the endeavor to reclaim the identity of a woman who can be a plus for societal reconstruction.

5. Organization of the fight between Juliette and the Reestablishment's Regime

Juliette's connection with the Resistance is ambiguous since it is associated with liberation and the attainment of freedom from the Gestapo grip while, at the same time being an alternative form of oppression. First, the Resistance viewed Juliette in the same way that the regime viewed her; she was a weapon against the Reestablishment. However, as Juliette matures into the role of a leader she starts to modify her relationship with the Resistance in a way that is closer to what she wants it to be (Mafi, 2014, pp. 280-283). Through her actions independently fighting for the Resistance, Juliette regains her individuality as well as overturns the oppressive relations of power overall about the series.

The Female Protagonist's Self-Development

The process of Juliette's personal growth is the main plot's focus of the Shatter Me trilogy. The transformation of the young girl from the apparently helpless and frightened individual into a strong-willed piratical leader, is more than a vivid example of ideals of people's spirit triumph over the overwhelming inhuman oppression.

1. Embracing Her Power

An important part of the process of the protagonist's growth is her growing recognition and appreciation of her own strength. This is not a curse but rather an ability which grows on her and she is able to control and use to her benefit. This change is part of

her transformation and search for her power and assertiveness. The external appearances she assumes are rapidly removed from her as she becomes a master of her power, fewer restrictions are placed on her freedom and she loses the names that others have put on her (Mafi, 2014, pp. 310-315).

2. Reclaiming Her Voice

One of the major themes we seem in Juliette throughout the whole of the trilogy is her search for her voice and her ability to use it. The type is indicative of a narrative schema; strikethroughs and punctilious dissection of thoughts which resembled her initial impedance to enunciation. However, as Juliette becomes a larger, the frequency of these textual interjections decreases creating impression of her growing confidence and certainty (Mafi, 2011, pp.45-75; Mafi, 2014, pp. 310-340). Thus, by the end of the trilogy Juliette finds her voice on multiple levels, to depict the destabilization of the oppressive power system which used to control her.

3. Redefining Relationships

It is also worth noting that a considerable aspect of Juliette's self-building is the reshaping of the interactions with the people in her life. Although she initially seeks protection from them, as she becomes strong and independent, she changes positions from obedient to masterminding, with regard to Adam, Warner, Kenji, among others. It's also seen how she gains voice and as such navigates through various strategies of claiming herself, including learning how to say No, setting own needs and boundaries, and gaining power over herself as a critical aspect of self-realization processes as defined by Mafi (2014, pp. 340-345).

4. Leadership and Autonomy

Last but not least, Juliette's leadership during *Ignite Me* is still *Shatter Me*'s climax of personal transformation. Having reclaimed the Reestablishment in particular, they also can take control over their own life and alter the very stereotype of the leadership in the world. She is the leader humanity needs, something the Reestablishment has never been, but rules through compassion. It is a rejection of the totalitarian regimes that for so long colored her existence and an assertion of the new self she is in the process of carving out for herself (Mafi, 2014, pp. 340-345).

CONCLUSION

Tahereh Mafi's *Shatter Me* series offers a vivid and nuanced representation of girl narrator's original crisis of identity in the glossed over and extremely oppressive totalitarian future society. Thus, by means of the concepts of totalitarianism and feminine writing, the process of transformation of Juliette from a scared and obedient girl into a cynical and authoritative leader has been studied. Her main conflicts are loss of self-identity, interpersonal conflicts, and eventual self-change reflects the essence of an identity crisis and its solution. The twofold narrative of Juliette's life is a leaning post for probing the prospects of emancipation and agency in the face of cruelty and despair, so it also poses an interesting view to feminine awakening.

DISCUSSION

This paper, therefore, attempts to critically explain the transformative journey of Juliette Ferrars through *the Shatter Me* trilogy with the help of these two concepts: totalitarianism and *Écriture Féminine*. Totalitarianism, as explained by Hannah Arendt, is a course of action through which the course of dismantling individuality and guaranteeing subordination is carried out by a tyrannical regime. In the *Shatter Me* series, such a force is taken up by the Reestablishment, which enslaves Juliette and consequently deprives her of her value as an individual. Although Juliette is not behind the iron bars and is surrounded by servants, she nonetheless becomes a victim of psychological imprisonment where her mind and soul are persistently manipulated to meet the regime's oppressive standards.

This psychological oppression is revealed in Juliette's lack of self-confidence and her loyalty to the will of the entity that has held her hostage. Juliette's identity crisis can be justified more clearly by psychoanalytic theory, most notably Freud's super-ego concept. The super-ego, developed under the strong demands imposed by the Reestablishment, created that firm voice in Juliette which talks with her cruelly, further lowering her self-esteem and making her even more compliant (Freud, 1923, pp. 35-38). She becomes victimized by all those around her, which subjugates Juliette's personality and spirit to the whims of her oppressors, showing the great dehumanization that is inherent in totalitarian regimes.

In contrast, the *Écriture Féminine* framework by Hélène Cixous shows female voice and narration in literature as ways to emphasize the power of women. It is with this theory that one can inherently analyze Juliette's transition from a timid girl to a powerful leader. As Juliette starts to take ownership of her narrative, she also challenges the misogynistic ideals of the Reestablishment. Her narration of everything that occurred serves as an act of rebellion against all the forces 'structuring' her inside. By giving voice to her thoughts and feelings, Juliette breaks through the totalitarian narrative foisted upon her; therefore she corroborates Cixous's claim that women write in a way that resists conventional patriarchal discourse (Cixous, Cohen & Cohen, 1976, pp. 875-877).

Situating the two frameworks together, one can see that Juliette's personal transformation is inextricably linked with her rebellion against totalitarianism. If totalitarianism explains the repressive forces she faces, then *Écriture Féminine* presents the way toward independence and self-expression. The interplay between her internal struggle and external resistance shows a continuum of change-at once personal and social. The role of Juliette's super-ego further enhances an analysis of her identity by underlining her way of passing through the complex parts of her personality while resisting external expectations.

Succinctly put, it is a trilogy that displays the level at which one can have agency over their narrative and storytelling within a claim to self. Juliette truly puts into view the potential for self-growth against the friction of systemic oppression through picking up her voice and redefining relationship meanings. Her experience actually represents personal endurance but is also being used to comment on resistance from individuals against tyrannical powers.

SUGGESTIONS

Suggested Applications of Research Findings

The critique of identity in the representation of Juliette Ferrars in the *Shatter Me* trilogy based on Totalitarianism and *Écriture Féminine* will be helpful to literature and other related disciplines. It also can enrich literary studies curricula to analyze dystopian novels and the theory of feminism and to discuss the issue of authoritative oppression and women's rights. It will also be quite useful as a starting point for other more elaborate comparative analysis of dystopian texts working through how various authors fear totalitarian

governments and women's subversion. Besides, it can be useful for specific demonstrations of the constituent elements of Tahereh Mafi's narrative and her concerns.

Suggestions for Future Studies

Subsequent research could include a study of the varieties of concerns of the different dystopian authors on totalitarianism and feminism; such effects or otherwise in different races, classes. They could also pay attention to such features as secondary characters, movie adaptations of the trilogy, Tahereh Mafi's purpose and readers' perception of the novel to look at it from a different angle.

REFERENCES

- Arendt, H. (1951). *The origins of totalitarianism*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Cixous, H., Cohen, K., & Cohen, P. (1976). The laugh of the Medusa. *Signs: Journal of women in culture and society*, 1(4), pp. 875-893.
- Collins, S. (2008). *The hunger games*. New York: Scholastic Press.
- Dashner, J. (2009). *The maze runner*. New York: Delacorte Press.
- Freud, S. (1923). The ego and the id. *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud*, 19, pp. 1-66.
- Irigaray, L. (1985). *This sex which is not one*. New York: Cornell University Press.
- Mafi, T. (2011). *Shatter me*. New York: Harper Collins.
- Mafi, T. (2014). *Ignite me*. New York: Harper Collins.
- Roth, V. (2011). *Divergent*. New York: Katherine Tegen Books.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

การเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยว

ด้วยตนเองของนักท่องเที่ยวชาวไทย

CHOOSING SERVICES IN TRAVEL BUSINESS FOR SELF-GUIDED TRAVEL

PLANNING OF THAI TOURISTS

พูนทรัพย์ เศษศรี*

Poonsup Setsri*

สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตนครปฐม

Tourism Industry and Hospitality Management, College of Hospitality Industry Management,

Suan Sunandha Rajabhat University, NakhonPathom Campus

*Corresponding Author e-Mail: poonsub.sa@ssru.ac.th

(Received: 2024, November 1; Revised: 2024, November 29; Accepted: 2024, December 7)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และการทดสอบค่าเอฟ เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนการท่องเที่ยวในเรื่องการจองห้องพักหรือโรงแรมที่พักอยู่ในระดับมากที่สุด และนักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในระดับมาก ได้แก่ การเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว การเลือกจองรถสาธารณะ และการเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร และจากการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลนักท่องเที่ยว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และสถานภาพ ที่ต่างกันมีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: ธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์; การวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง

ABSTRACT

This research aimed to examine the selection of services in the travel business for self-guided travel planning by Thai tourists. The study involved a sample group of 400 Thai tourists. The analysis employed both descriptive statistics, including frequency percentage mean and standard deviation, and inferential statistics, including *t* test for Independent, *F* test, and one-way analysis of variance.

The research findings indicate that the majority of Thai tourists prefer to use online travel businesses for planning their trips, particularly for booking accommodations or hotels, which is at the highest level. Tourists also frequently use online travel businesses for booking tickets to tourist attractions or activities, booking flight tickets, booking travel programs, booking public transportation, and booking restaurants or dining establishments. Furthermore, hypothesis testing revealed that personal factors such as age, education level, monthly income, and marital status significantly influence the choice of using online travel businesses for self-planned travel at a statistical significance level of .05.

Keywords: Online Travel Business; Self-Guided Travel Planning

บทนำ

ปัจจุบันกระแสโลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดการใช้สื่อออนไลน์ (Social Media) อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นประชาชน หรือนักท่องเที่ยวเนื่องจากการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมยุคใหม่ที่ต้องการข้อมูลแบบเร่งด่วนจึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการด้วยตนเอง โดยอาศัยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสาร หรือการสืบค้นข้อมูล เครื่องมือนั้นคือโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) เพราะปัจจุบันมีการพัฒนาโทรศัพท์มือถือที่สามารถใช้งานได้หลากหลายกว่าในอดีต เพราะโทรศัพท์มือถือไม่เพียงแต่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเท่านั้น แต่นักท่องเที่ยวยังใช้ในการจัดการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อสื่อสารแบบทันที (Real Time) อีกทั้งยังใช้ร่วมกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) รวมถึงใช้ร่วมกับระบบข้อมูลจากระบบ GPS, ระบบ GIS ที่เป็นประโยชน์ในการค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่อื่น ๆ สำหรับการเดินทาง ทั้งนี้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ได้พัฒนาการสื่อสารให้มีความทันสมัยและมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพทางเทคโนโลยีที่สูงขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, ออนไลน์, 2562; ธีระ กุลสวัสดิ์, 2553, หน้า 10-15; พนิดา พาณิชกุล, 2548, หน้า 20-25)

การที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการจัดหาสินค้าและบริการมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยช่องทาง

การสื่อสารผ่านเทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อให้สินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีผู้จัดจำหน่ายของธุรกิจบริการทางด้านการท่องเที่ยวมีการสร้างแพลตฟอร์มที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปดำเนินการจอง หรือสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเองและสามารถคัดเลือกสินค้าและบริการนั้น ๆ ที่ตรงกับความต้องการของตัวเองได้ ทั้งนี้ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมี 4 ธุรกิจหลักที่มีการจัดจำหน่ายและให้บริการอยู่ในระบบออนไลน์ (Online) คือธุรกิจโรงแรมและที่พัก ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจสายการบิน และการขนส่ง และธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้ธุรกิจหลักของการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในระบบออนไลน์ (Online) ก็ยังมีการให้บริการจองสินค้าและบริการเสริมสำหรับการท่องเที่ยว เช่น การจองบัตรเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว การจองบัตรเข้าชมการแสดงโชว์ต่าง ๆ (ชมพูนุท สุทธิกุล, นุชจรียา ตั้งตา, สีสวรรณ์ สายนาโก และ อารณี บุระคำ, 2564, หน้า 161; ฉันทิช วรรณถนอม, 2552, หน้า 52)

จากการประสบปัญหาในปี 2563 เกี่ยวกับโรคระบาดทำให้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลง นักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินทางเองมากขึ้น และบริหารจัดการการท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้นไม่ต้องอาศัยบริษัทนำเที่ยวเหมือนอดีต เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมีการพัฒนาขึ้นมีการนำสินค้าและบริการทางด้านการท่องเที่ยวเข้ามาขายในช่องทางออนไลน์มากขึ้น จากเดิมมีเพียงสินค้าและบริการของธุรกิจโรงแรมและที่พัก แต่ปัจจุบันมีการนำสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเข้ามาขายเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การขายสินค้าและบริการของธุรกิจขนส่ง จากเดิมต้องจองผ่านตัวแทนจำหน่ายเฉพาะที่ได้อนุญาตเท่านั้น แต่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงให้มีแพลตฟอร์มสำหรับการจองมากขึ้น รวมไปถึงธุรกิจอื่น ๆ ที่จะทำให้การท่องเที่ยวเจริญเติบโตและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคนี้มากขึ้น (วรวิญญ์ วิวรรณนิธิ และชิตพงษ์ อัยสานนท์, 2565, หน้า 13) โดยธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ส่วนใหญ่จะนำเสนอขายสินค้าและบริการ ได้แก่ ห้องพัก โปรแกรมท่องเที่ยว ตัวเครื่องบินรถสาธารณะอาหารประเภทต่าง ๆ และตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว (อรุณี อินทรไพโรจน์, ออนไลน์, 2552)

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งจะทำให้ผู้ให้บริการสามารถนำผลมาใช้ในการวางแผน การพัฒนาสินค้าและบริการที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ และยังเป็นข้อมูลให้กับบริษัทนำเที่ยวได้ทราบถึงเหตุผลที่นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองของนักท่องเที่ยวชาวไทย

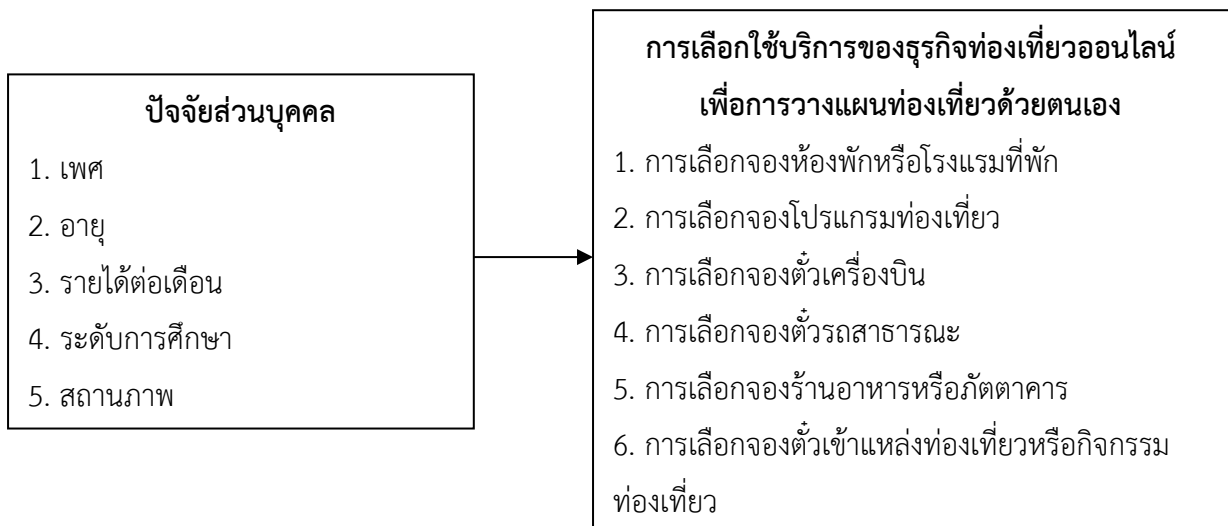

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลนักท่องเที่ยวต่างถิ่นการเลือกใช้บริการของธุรกิจเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและแนวคิดมาใช้ประกอบการศึกษาคือ ทฤษฎีประชากรศาสตร์ของ วคิน สันทรณ์, 2557, หน้า 19; ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2548, หน้า 25; ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2550, หน้า 41) แนวคิดธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ (อรุณี อินทรไพโรจน์, ออนไลน์, 2552) แนวคิดและทฤษฎีเทคโนโลยีสารสนเทศ (ธีระ กุลสวัสดิ์, 2553, หน้า 10-15; พนิดา พานิชกุล, 2548, หน้า 20-25; เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, ออนไลน์, 2562) แนวคิดการตัดสินใจการเลือกใช้บริการของอันณ์จิรภา ธนาชัยกุลวัฒน์ และศรีธัญญา กันตะบุตร (ออนไลน์, 2563) และทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งถือได้ว่าเป็นประชากรจำนวนมากใหญ่ แต่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนได้ จึงใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran (Cochran, Mosteller & Tukey, 1953, p. 678) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน เพื่อความน่าเชื่อถือมากขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบเพียงข้อเดียวใช้มาตรานามบัญญัติ และส่วนที่ 2 การเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบเพียงข้อเดียวใช้มาตราอันดับ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2541, หน้า 166) ดังนี้ 5 หมายถึงมากที่สุด 4 หมายถึงมาก 3 หมายถึงปานกลาง 2 หมายถึงน้อย 1 หมายถึงน้อยที่สุด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบค่าความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความตรงของข้อคำถาม ผลการทดสอบค่าความเที่ยงตรงมีค่าเท่ากับ .85 และผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคต้องมีค่า $\geq .70$ (Cronbach, 1951, p. 299) จากการทดสอบแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครตั้งแต่เดือนมีนาคม-สิงหาคม 2567

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, หน้า 8-11) ดังนี้ 4.21-5.00 หมายถึงการเลือกใช้บริการมากที่สุด 3.41-4.20 หมายถึงการเลือกใช้บริการมาก 2.61-3.40 หมายถึงการเลือกใช้บริการปานกลาง 1.81-2.60 หมายถึงการเลือกใช้บริการน้อย 1.00-1.80 หมายถึงการเลือกใช้บริการน้อยที่สุด และ 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t test for Independent) และการทดสอบค่าเอฟ (F test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.50 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.80 รองลงมา 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.50 มีด้านรายได้ต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.80 รองลงมา 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.80 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.80 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 17.80 และมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 69.00 รองลงมาสมรส คิดเป็นร้อยละ 28.70

ส่วนที่ 2 การเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง

การเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	SD	แปลผล
การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก	4.38	0.82	มากที่สุด
การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว	3.83	1.07	มาก
การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน	3.94	1.12	มาก
การเลือกจองรถสาธารณะ	3.79	1.11	มาก
การเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร	3.70	1.24	มาก
การเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว	4.00	1.12	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.94	0.82	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์สำหรับการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$, $SD=0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในระดับมากที่สุดคือ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก ($\bar{X}=4.38$, $SD=0.82$) และนักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.00$, $SD=1.12$) รองลงมาการเลือกจองตั๋วเครื่องบิน ($\bar{X}=3.94$, $SD=1.12$) การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.83$, $SD=1.07$) การเลือกจองรถสาธารณะ ($\bar{X}=3.79$, $SD=1.11$) และการเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร ($\bar{X}=3.70$, $SD=1.24$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบเพศกับการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง

การเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยว ออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยว ด้วยตนเอง	เพศ	n	\bar{X}	SD	t	p
	หญิง	218	4.31	0.84		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยว ออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยว ด้วยตนเอง	เพศ	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
2. การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว	ชาย	182	3.93	1.01	1.75	.08
	หญิง	218	3.75	1.12		
3. การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน	ชาย	182	4.03	1.07	1.53	.12
	หญิง	218	3.84	1.15		
4. การเลือกจองรถสาธารณะ	ชาย	182	3.72	1.10	1.06	.28
	หญิง	218	3.84	1.11		
5. การเลือกจองร้านอาหารหรือ ภัตตาคารร้านอาหาร	ชาย	182	3.84	1.19	1.43	.15
	หญิง	218	3.66	1.18		
6. การเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยว หรือกิจกรรมท่องเที่ยว	ชาย	182	4.13	0.97	1.31	.18
	หญิง	218	4.00	1.11		
ภาพรวม	ชาย	182	4.00	0.78	1.23	.21
	หญิง	218	3.90	0.85		

**p*<.05

จากตารางที่ 2 พบว่าเพศที่แตกต่างกันมีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองในภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบอายุกับการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ					
ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	อายุ	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก	ต่ำกว่า 20 ปี	74	4.21	3.53*	.00
	21-25 ปี	64	4.32		
	26-30 ปี	48	4.37		
	31-35 ปี	74	4.62		
	36-40 ปี	99	4.38		
	41-45 ปี	39	4.48		
	46 ปี ขึ้นไป	2	2.50		
2. การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว	ต่ำกว่า 20 ปี	74	3.59	5.15*	.00
	21-25 ปี	64	3.46		
	26-30 ปี	48	3.64		
	31-35 ปี	74	3.87		
	36-40 ปี	99	4.12		
	41-45 ปี	39	4.35		
	46 ปี ขึ้นไป	2	3.83		
3. การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน	ต่ำกว่า 20 ปี	74	3.43	6.74*	.00
	21-25 ปี	64	3.62		
	26-30 ปี	48	4.04		
	31-35 ปี	74	4.29		
	36-40 ปี	99	4.03		
	41-45 ปี	39	4.46		
	46 ปี ขึ้นไป	2	3.50		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการ วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	อายุ	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
4. การเลือกจองรถสาธารณะ	ต่ำกว่า 20 ปี	74	3.55	2.64*	.01
	21-25 ปี	64	3.75		
	26-30 ปี	48	3.64		
	31-35 ปี	74	4.01		
	36-40 ปี	99	3.80		
	41-45 ปี	39	4.10		
	46 ปี ขึ้นไป	2	2.00		
5. การเลือกจองร้านอาหารหรือ ภัตตาคารร้านอาหาร	ต่ำกว่า 20 ปี	74	3.56	4.23*	.00
	21-25 ปี	64	3.64		
	26-30 ปี	48	3.31		
	31-35 ปี	74	3.71		
	36-40 ปี	99	3.97		
	41-45 ปี	39	4.33		
	46 ปี ขึ้นไป	2	2.50		
6. การเลือกจองตั๋วเข้าแหล่ง ท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว	ต่ำกว่า 20 ปี	74	3.72	5.71*	.00
	21-25 ปี	64	3.92		
	26-30 ปี	48	3.70		
	31-35 ปี	74	4.43		
	36-40 ปี	99	4.24		
	41-45 ปี	39	4.28		
	46 ปี ขึ้นไป	2	2.50		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการ วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	อายุ	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
ภาพรวม	ต่ำกว่า 20 ปี	74	3.68	5.71*	.00
	21-25 ปี	64	3.79		
	26-30 ปี	48	3.78		
	31-35 ปี	74	4.16		
	36-40 ปี	99	4.09		
	41-45 ปี	39	4.33		
	46 ปี ขึ้นไป	2	2.81		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าอายุแตกต่างกันมีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองในภาพรวม ($F=5.71^*$, $p=.00$) และรายข้อ ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก ($F=3.53^*$, $p=.00$) การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว ($F=5.15^*$, $p=.00$) การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน ($F=6.74^*$, $p=.00$) การเลือกจองรถสาธารณะ ($F=2.64^*$, $p=.01$) การเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร ($F=4.23^*$, $p=.00$) และการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ($F=5.71^*$, $p=.00$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบรายได้ต่อเดือนกับการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองกับ

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการ วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	รายได้ต่อเดือน	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การเลือกจองห้องพักหรือ โรงแรมที่พัก	ต่ำกว่า 5,000 บาท	59	4.20	3.07*	.02
	5,001-10,000 บาท	83	4.27		
	10,001-15,000 บาท	83	4.34		
	15,001 บาท ขึ้นไป	175	4.52		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการ วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	รายได้ต่อเดือน	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
2. การเลือกจองโปรแกรม ท่องเที่ยว	ต่ำกว่า 5,000 บาท	59	3.67	4.46*	.00
	5,001-10,000 บาท	83	3.51		
	10,001-15,000 บาท	83	4.01		
	15,001 บาท ขึ้นไป	175	3.96		
3. การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน	ต่ำกว่า 5,000 บาท	59	3.42	12.26*	.00
	5,001-10,000 บาท	83	3.64		
	10,001-15,000 บาท	83	3.86		
	15,001 บาท ขึ้นไป	175	4.28		
4. การเลือกจองรถสาธารณะ	ต่ำกว่า 5,000 บาท	59	3.93	1.45	.22
	5,001-10,000 บาท	83	3.75		
	10,001-15,000 บาท	83	4.03		
	15,001 บาท ขึ้นไป	175	3.84		
5. การเลือกจองร้านอาหารหรือ ภัตตาคารร้านอาหาร	ต่ำกว่า 5,000 บาท	59	4.13	1.70	.16
	5,001-10,000 บาท	83	4.00		
	10,001-15,000 บาท	83	4.00		
	15,001 บาท ขึ้นไป	175	3.90		
6. การเลือกจองตั๋วเข้าแหล่ง ท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว	ต่ำกว่า 5,000 บาท	59	3.83	3.01*	.03
	5,001-10,000 บาท	83	3.86		
	10,001-15,000 บาท	83	3.91		
	15,001 บาท ขึ้นไป	175	4.21		
ภาพรวม	ต่ำกว่า 5,000 บาท	59	3.78	5.56*	.00
	5,001-10,000 บาท	83	3.82		
	10,001-15,000 บาท	83	4.03		
	15,001 บาท ขึ้นไป	175	4.24		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่ารายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองในภาพรวม ($F=5.56^*$, $p=.00$) และรายข้อ ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก ($F=3.07^*$, $p=.02$) การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว ($F=4.46^*$, $p=.00$) การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน ($F=12.26^*$, $p=.00$) และการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ($F=3.01^*$, $p=.03$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับการศึกษากับการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการ วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	ระดับการศึกษา	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การเลือกจองห้องพักหรือ โรงแรมที่พัก	ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	4.11	4.01*	.00
	ปริญญาตรี	291	4.42		
	ปริญญาโท	34	5.00		
	ปริญญาเอก	4	4.38		
2. การเลือกจองโปรแกรม ท่องเที่ยว	ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	3.59	3.24*	.02
	ปริญญาตรี	291	3.85		
	ปริญญาโท	34	4.02		
	ปริญญาเอก	4	5.00		
3. การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	3.59	4.48*	.00
	ปริญญาตรี	291	3.98		
	ปริญญาโท	34	4.23		
	ปริญญาเอก	4	5.00		
4. การเลือกจองรถสาธารณะ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	3.40	7.00*	.00
	ปริญญาตรี	291	3.80		
	ปริญญาโท	34	4.29		
	ปริญญาเอก	4	5.00		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการ วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	ระดับการศึกษา	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
5. การเลือกจองร้านอาหารหรือ ภัตตาคารร้านอาหาร	ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	3.43	3.03*	.02
	ปริญญาตรี	291	3.81		
	ปริญญาโท	34	3.73		
	ปริญญาเอก	4	4.50		
6. การเลือกจองตั๋วเข้าแหล่ง ท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว	ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	3.71	4.02*	.00
	ปริญญาตรี	291	4.12		
	ปริญญาโท	34	4.11		
	ปริญญาเอก	4	5.00		
ภาพรวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	71	3.64	5.81*	.00
	ปริญญาตรี	291	4.00		
	ปริญญาโท	34	4.23		
	ปริญญาเอก	4	4.81		

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองภาพรวม ($F=5.81^*$, $p=.00$) และรายข้อ ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก ($F=4.01^*$, $p=.00$) การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว ($F=3.24^*$, $p=.02$) การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน ($F=4.48^*$, $p=.00$) การเลือกจองรถสาธารณะ ($F=7.00^*$, $p=.00$) การเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร ($F=3.03^*$, $p=.02$) และการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ($F=4.02^*$, $p=.00$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบสถานภาพกับการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการ วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	สถานภาพ	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การเลือกจองห้องพักหรือ โรงแรมที่พัก	โสด	276	4.36	5.30*	.00
	สมรส	155	4.50		
	แยกกันอยู่	6	3.66		
	หย่าร้าง	3	3.00		
2. การเลือกจองโปรแกรม ท่องเที่ยว	โสด	276	3.77	3.89*	.00
	สมรส	155	4.06		
	แยกกันอยู่	6	3.00		
	หย่าร้าง	3	3.00		
3. การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน	โสด	276	3.84	5.87*	.00
	สมรส	155	4.25		
	แยกกันอยู่	6	3.00		
	หย่าร้าง	3	3.00		
4. การเลือกจองรถสาธารณะ	โสด	276	4.20	1.87	.13
	สมรส	155	4.27		
	แยกกันอยู่	6	4.34		
	หย่าร้าง	3	4.00		
5. การเลือกจองร้านอาหารหรือ ภัตตาคารร้านอาหาร	โสด	276	3.75	2.24	.08
	สมรส	155	4.03		
	แยกกันอยู่	6	3.84		
	หย่าร้าง	3	3.72		
6. การเลือกจองตั๋วเข้าแหล่ง ท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว	โสด	276	4.47	1.31	.26
	สมรส	155	4.31		
	แยกกันอยู่	6	3.93		
	หย่าร้าง	3	3.90		

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การเลือกใช้บริการของธุรกิจ ท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการ วางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง	สถานภาพ	<i>n</i>	\bar{X}	<i>F</i>	<i>p</i>
ภาพรวม	โสด	276	3.99	3.44*	.01
	สมรส	155	4.27		
	แยกกันอยู่	6	3.22		
	หย่าร้าง	3	3.00		

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่าสถานภาพแตกต่างกันมีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเองในภาพรวม ($F=3.44^*$, $p=.01$) และรายข้อ ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก ($F=5.30^*$, $p=.00$) การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว ($F=3.89^*$, $p=.00$) และการเลือกจองตั๋วเครื่องบิน ($F=5.87^*$, $p=.00$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยตนเองในเรื่องต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์สำหรับการวางแผนการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจองห้องพักหรือโรงแรมที่พักอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องมีการวางแผนโปรแกรมในการท่องเที่ยว ได้แก่ ปลายทางที่นักท่องเที่ยวไป ที่พัก การเดินทาง อาหาร กิจกรรมทางการท่องเที่ยว จึงทำให้นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องหาที่พักที่อยู่ในพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวเลือกเป็นปลายทางของการท่องเที่ยว เพราะถ้าไม่มีที่พักจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเดือนร้อน อีกทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยการนำเอาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้เป็นธุรกิจแรกคือ ธุรกิจโรงแรมและที่พัก โดยอาศัยตัวแทนจำหน่ายออนไลน์ (OTA) สอดคล้องกับ ธนภัทร ศรีวัฒนนะ, เอก บุญเจือ และวรัท วิณีจ (2562, หน้า 22) ที่ศึกษาอิทธิพลของแหล่งสารสนเทศต่อความไว้วางใจและแนวโน้มความตั้งใจต่อการใช้บริการโฮสเทล พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจองห้องพักของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มีผลต่อการเลือกช่องทางระหว่าง การจองห้องพักแบบปีแอนด์ปีผ่านช่องทาง การจองห้องพักผ่านคนกลาง Online Travel Agency (OTA) จีน รองลงมาการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว การเลือกจองรถสาธารณะ และการเลือกจองร้านอาหาร หรือภัตตาคารร้านอาหารอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พันธวัช จุลละทรัพย์ (2564, หน้า 76) ที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ออปพลิเคชัน

วางแผนการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง: กรณีศึกษาแอปพลิเคชันวงไน (Wongnai) ซึ่งเป็นหนึ่งในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่ให้บริการในการหาข้อมูลของร้านอาหารและภัตตาคารที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้ในการตัดสินใจเลือกจองอาหารสำหรับการท่องเที่ยว พบว่าผู้ใช้งานในแอปพลิเคชันวงไนได้รับประโยชน์ในด้านเนื้อหาที่มีคุณภาพครอบคลุมต่อผู้ใช้งานเกี่ยวกับร้านอาหาร รูปภาพของอาหาร ที่ตั้งของร้านอาหาร ซึ่งถือเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ และยังสอดคล้องกับ อรุณี อินทรไพโรจน์ (ออนไลน์, 2552) ที่กล่าวถึงธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ (e-Tourism) คือการท่องเที่ยวออนไลน์เป็นพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยการจองบริการผ่านการท่องเที่ยวออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 25 ของการจองท่องเที่ยวทั้งหมด ซึ่งผู้ประกอบการที่นำเสนอบริการท่องเที่ยวออนไลน์มีจำนวนมาก ได้แก่ โรงแรมหรือที่พัก สายการบิน รถไฟ รถเช่า บริษัทท่องเที่ยว รองลงมาการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว การเลือกจองรถสาธารณะ และการเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร ตามลำดับ เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวต้องการสารสนเทศเพื่อการเดินทางแตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลาของการเดินทาง นักท่องเที่ยวค้นหาสารสนเทศก่อนเดินทางเพื่อช่วยในการตัดสินใจหรือวางแผนการเดินทาง เมื่อเดินทางถึงจุดหมายปลายทางต้องการสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหาที่พบในระหว่างการเดินทาง หรือค้นหาสถานที่ สิ่งที่น่าสนใจ หลังกลับจากการเดินทางนักท่องเที่ยวต้องการบอกเล่าประสบการณ์ให้ข้อมูลสำหรับบุคคลอื่น ๆ ต่อไป

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และสถานภาพ ที่ต่างกัน มีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน การเลือกจองรถสาธารณะ การเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร และการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน ดังนี้

ด้านอายุของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน การเลือกจองรถสาธารณะ การเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร และการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว แตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีช่วงอายุที่ต่างกันทำให้ความต้องการในการใช้บริการธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ตามวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ชมพูนุท สุทธิกุล, นุชจริยา ตั้งตา, สิลลาภรณ์ สายนาโก และอารณี บุระคำ (2564, หน้า 170) ที่ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการจากตัวแทนการท่องเที่ยวออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่น พบว่าผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกันส่งผลต่อการเลือกใช้บริการจากตัวแทนการท่องเที่ยวออนไลน์ต่างกัน โดยเฉพาะผู้ใช้บริการที่มีช่วงอายุที่แตกต่างอาจมีความต้องการใช้บริการที่แตกต่างกัน วัตถุประสงค์ของการเลือกใช้ผันแปรไปตามช่วงอายุ ซึ่งผู้ใช้บริการที่มีช่วงอายุที่แตกต่างอาจมีความต้องการใช้บริการของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ด้านรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน และการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว แตกต่างกันไป เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีการประกอบอาชีพที่ต่างกันทำให้รายได้ที่รับแตกต่างกันทำให้การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแตกต่างกันและส่งผลต่อการเลือกใช้ตัวแทนจำหน่ายการท่องเที่ยวออนไลน์ในระบับราคาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ชมพูนุท สุทธิกุล, นุชจรียา ดังตา, สีสภรณ์ สายนาโก และอารณี บุระคำ (2564, หน้า 171) ที่พบว่าผู้บริโภคที่มีรายได้ที่ต่างกันส่งผลต่อการเลือกใช้จากตัวแทนการท่องเที่ยวออนไลน์เนื่องจากระดับรายได้ที่ แตกต่างกันไป จึงมีอำนาจในการซื้อที่ต่างกัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายส่งผลให้โอกาสที่ทำให้การเลือกใช้บริการตัวแทนการท่องเที่ยวออนไลน์ที่มีระดับราคาต่างกัน

ด้านระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกันมีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว การเลือกจองตั๋วเครื่องบิน การเลือกจองรถสาธารณะ การเลือกจองร้านอาหารหรือภัตตาคารร้านอาหาร และการเลือกจองตั๋วเข้าแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว แตกต่างกันไป เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน ทำให้การรับรู้ข้อมูลแตกต่างกันส่งผลให้การเลือกสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันตามสิ่งที่ได้รับรู้จากการศึกษาและการเข้าถึงของข้อมูล สอดคล้องกับ วรวิทย์ วิวรรณนินิ และชิตพงษ์ อัยสานนท์ (2565, หน้า 22) ที่ศึกษาส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่าการศึกษาที่แตกต่างกันให้ความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ด้านสถานภาพนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีการเลือกใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ในการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ได้แก่ การเลือกจองห้องพักหรือโรงแรมที่พัก การเลือกจองโปรแกรมท่องเที่ยว และการเลือกจองตั๋วเครื่องบิน แตกต่างกันไป สอดคล้องกับ ชรินทร์ทิพย์ อะถาพัฒน์ (2563, หน้า 13) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันของประชากรในกรุงเทพมหานคร พบว่าพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพ แตกต่างกันไป มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันแตกต่างกันด้วยเหตุผลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านการดำเนินชีวิตในแต่ละคนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ประกอบการควรมีการแบ่งแยกสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับช่วงอายุของนักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี เป็นกลุ่มวัยทำงานดังนั้นจะเลือกใช้บริการสินค้าธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์จากช่องทางออนไลน์ เนื่องจากสะดวกและรวดเร็ว ใช้เวลาในการดำเนินการจองหรือซื้อสินค้าที่สั้น
2. ผู้ประกอบการควรมีการแบ่งแยกสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับช่วงรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำของประชากรในประเทศ เพราะความต้องการของนักท่องเที่ยวมีการตัดสินใจเลือกใช้บริการตามความสามารถในการใช้จ่ายจากรายได้ที่ได้มา
3. ผู้ประกอบการควรมีการแบ่งแยกสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา เนื่องจากการศึกษาทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้ที่มากขึ้น ทำให้มีความต้องการตามสิ่งที่ได้เรียนรู้และรับรู้มาจากการศึกษา
4. ผู้ประกอบการควรมีการแบ่งแยกสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับสถานภาพของนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มมีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นควรมีตัวเลือกที่หลากหลายในสินค้าและบริการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นดังนี้

1. ลักษณะและรูปแบบทางกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวที่มีผลิตภัณฑ์ที่สามารถขายและให้บริการบนช่องทางออนไลน์
2. กลยุทธ์การสร้างเชื่อมั่นในการใช้บริการจองสินค้าด้านการท่องเที่ยวบนช่องทางออนไลน์

บรรณานุกรม

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2562). *วงจรรการพัฒนาาระบบ* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://dol.dip.go.th/th/category/2019-02-08-08-57-30/2019-03-15-11-06-29> [2567, 17 กุมภาพันธ์].

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2548). *การวางแผนและการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉันทิช วรรณณอม. (2552). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สามลดา.

ชมพูนุท สุทธิกุล นุชจริยา ดังตา สีลาภรณ์ สายนาโก และอารณี บุระคำ. (2564). พฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการจากตัวแทนการท่องเที่ยวออนไลน์ในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 9(1), หน้า 160-174.

ชรินทร์ทิพย์ อะถาพัฒน์. (2563). **พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันของประชากรในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชนภัทร ศรีวัฒน์, เอก บุญเจือ และวรัท วิจิ. (2562). อิทธิพลของแหล่งสารสนเทศต่อความไว้วางใจและแนวโน้มความตั้งใจต่อการใช้บริการโซเชียล. **วารสารปัญญาภิวัฒน์**, 11(2), หน้า 17-29.

ธีระ กุลสวัสดิ์. (2553). **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร**. กรุงเทพฯ: เอ็ม. ที. เพรส.

พินิตา พานิชกุล. (2548). **เทคโนโลยีสารสนเทศ**. กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.

พันธวัช จุลละทรัพย์. (2564). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้แอปพลิเคชันวางแผนการท่องเที่ยว**
ต่อเนื่อง: กรณีศึกษาแอปพลิเคชันวงใน (Wongnai). วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี, วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรวลัญช์ วิวรรณนิธิ และชิตพงษ์ อัยสานนท์. (2565). ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนครปฐม. **วารสารวิทยาการจัดการวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**, 3(1), หน้า 11-25.

วศิน สันทรณ์. (2557). **ลักษณะทางประชากร พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการซื้ออะไหล่ระดับยนต์ในสินค้าประเภทหลอดไฟนํ้ารถยนต์**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์, คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. **วารสารวิจัยการศึกษา**, 18(3), หน้า 8-11.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). **บริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

อรุณี อินทรไพโรจน์. (2552). **ธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ (e-Tourism) (ออนไลน์)**. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.blog.rmutt.ac.th/?p=76> [2567, 15 มีนาคม].

อัมณจิรา หนาชัยกุลวัฒน์ และศรีัญญา กันตะบุตร. (2563). **กระบวนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุต่างชาติในการเลือกท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว (ออนไลน์)**. เข้าถึงได้จาก: <https://incbaa.kku.ac.th/img/files/articles/df768-22.d8.pdf> [2567, 15 มกราคม].

Cochran, W. G., Mosteller, F., & Tukey, J. W. (1953). Statistical problems of the Kinsey report. **Journal of the American Statistical Association**, 48(264), pp. 673-716.

Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. **Psychometrika**, 16(3), pp. 297-334.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565

LEGAL PROBLEMS AND OBSTACLES CONCERNING ON ENFORCEMENT
OF THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF TORTURE AND
ENFORCED DISAPPEARANCE ACT B.E.2565

อนันต์ เพียรวัฒนะกุลชัย *

Anunt Pianwattanakulchai*

หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

Master of Law Program, School of Law, Sripatum University-Chonburi Campus

*Corresponding Author e-Mail: Anan3250700105061@gmail.com

(Received: 2024, September 29; Revised: 2024, November 8; Accepted: 2024, November 13)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 ในการกำหนดค่านิยมความหมายของการทรมาน การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย การกำหนดให้มีการบันทึกภาพและเสียงตลอดระยะเวลาการจับและการควบคุมตัวผู้ถูกจับ การรับฟังพยานหลักฐานในการจับกุม การส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติการป้องกันปราบปรามการทรมานและบังคับให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 ไม่ได้กำหนดค่านิยมความหมายของการทรมาน การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหายจึงก่อให้เกิดปัญหาการตีความและขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายอาญากับพระราชบัญญัติการป้องกันปราบปรามการทรมานและบังคับให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 นอกจากนี้ การที่พระราชบัญญัติการป้องกันปราบปรามการทรมานและบังคับให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 กำหนดให้จะต้องมีการบันทึกภาพและเสียงตลอดระยะเวลาการจับและการควบคุมตัวโดยมิได้มีข้อยกเว้นในการบันทึกในรูปแบบอื่น เช่น การจัดทำรายงานภายหลังการจับหรือการควบคุมตัว เป็นต้น และยังมีบทบัญญัติบางประการที่ยังขัดต่อหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและหลักการรับฟัง

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

พยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226, 226/1 จากการศึกษาขอเสนอแนะว่า ควรกำหนดคำนิยามความหมายของการทรมาน การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหายเพื่อลดปัญหาการตีความ กำหนดให้มีการบันทึกภาพ และเสียงในรูปแบบอื่น ๆ ได้ เช่น การจัดทำรายงาน เมื่อพ้นระยะเวลาการจับและการควบคุมตัว และกำหนดหลักเกณฑ์ในการรับฟังพยานหลักฐานในชั้นจับกุมและควบคุมตัว เพราะถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่ใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงมากที่สุดที่จะสามารถนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด และเห็นควรให้ยกเลิกมาตรา 13 และกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้กว้างขวางเพื่อให้ได้ผู้ทรงคุณวุฒิที่หลากหลายไม่ได้จำกัดเฉพาะอาชีพใดอาชีพหนึ่ง

คำสำคัญ: การป้องกันและปราบปราม; การทรมาน; การกระทำให้บุคคลสูญหาย

ABSTRACT

This academic article aims to examine the issues and obstacles in enforcing the Prevention and Suppression of Torture and Enforced Disappearance Act of 2022, especially in relation to the interpretation of key terms used in the law, such as “torture” and “inhumane or degrading treatment.” These terms' interpretations have become a point of contention, particularly with respect to individuals deprived of liberty. The efforts to prevent torture and enforced disappearances, as well as the damages resulting from them, rely on fundamental legal principles, including the submission of reports and the collection of evidence to prove these human rights violations. A study of the Prevention and Suppression of Torture and Enforced Disappearance Act of 2022 reveals that it does not provide a clear definition of torture, inhumane or degrading treatment, or the consequences of such actions in relation to individuals deprived of liberty. This ambiguity raises significant concerns, especially when it comes to the enforcement of laws related to the prevention of these acts. Therefore, an accurate interpretation of these terms is crucial to ensuring proper legal protections. Furthermore, apart from the Prevention and Suppression of Torture and Enforced Disappearance Act of 2022, it stipulates penalties for acts of torture and enforced disappearances. However, determining the nature and extent of damages caused by such acts remains a matter of debate, as the law lacks clarity in defining what constitutes torture and what acts fall under the category of inhumane or degrading treatment. From the judicial perspective, it is essential to clarify the terms mentioned in section 226, 226/1 specifically the

concept of “torture,” which includes actions that cause severe physical or mental pain or suffering. Additionally, it is critical to determine the level of suffering caused by such acts to ensure that law enforcement and judicial bodies can effectively uphold the provisions of the Royal Decree. In conclusion, a more precise interpretation of the legal terminology surrounding torture and inhumane treatment is needed to strengthen the enforcement of laws preventing human rights violations. This will ensure that individuals' rights are safeguarded and that perpetrators of torture and enforced disappearances are held accountable under the law.

Keywords: Prevention and Suppression; Torture; Enforced Disappearance

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการป้องกันปราบปรามการทรมานและบังคับให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2566 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทรมานหรือกระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อประชาชนหรือบังคับให้สูญหาย ซึ่งได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่กรมสรรพสามิต หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) หากจับบุคคลใดต้องแจ้งพนักงานอัยการและฝ่ายปกครองทันที และต้องบันทึกวิดีโอการจับและควบคุมตัวบุคคลตลอดเวลาของการจับ จนกว่าจะส่งตัวให้พนักงานสอบสวน และต้องทำบันทึกการจับกุมและควบคุมตัวโดยละเอียดเพื่อให้ตรวจสอบได้ นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อการปราบปรามเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิด โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่าจะหน่วยงานใดก็ตาม หากมีการกระทำการโดยทรมาน กระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือการบังคับให้บุคคลสูญหาย จะต้องถูกดำเนินคดีและถูกลงโทษ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นข้างต้นแล้ว กฎหมายยังกำหนดให้มีการเยียวยาประชาชนที่ถูกเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทรมาน ถูกกระทำอย่างโหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือครอบครัวผู้ถูกเจ้าหน้าที่รัฐบังคับให้สูญหาย นอกจากมีสิทธิได้รับค่าเสียหายจากรัฐ ยังมีสิทธิได้รับการเยียวยาประการอื่น เช่น การฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ หากผู้เสียหายหรือผู้มีส่วนได้เสีย พนักงานอัยการ ผู้อำนวยการสำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง นายอำเภอ หรือพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง หรือนายอำเภอ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำเช่นนั้นได้ทันที

นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ถือว่าเป็นกฎหมายคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยตรง และประกันสิทธิเสรีภาพตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance: CED) เป็นหนึ่งในสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งรับรองโดยมติสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly: UNGA) ในการประชุมสมัยสามัญที่ 61 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2549 อนุสัญญาฉบับนี้มีพื้นฐานมาจากปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ซึ่งสมัชชาสหประชาชาติรับรอง เมื่อ พ.ศ.2535 (ตามข้อมติที่ 47/133 วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2535) แต่ปฏิญญาฉบับดังกล่าวไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย สหประชาชาติจึงริเริ่มแนวคิดในการยกเว้นความตกลงที่มีผลผูกพันทางกฎหมายขึ้นเพื่อตระหนักถึงความร้ายแรงอย่างยิ่งของการบังคับบุคคลให้หายสาบสูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางพฤติการณ์เข้าข่ายเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และเพื่อแสดงความมุ่งมั่นร่วมกันของประชาคมระหว่างประเทศในการป้องกันสิทธิของบุคคลอย่างจริงจัง จึงเกิดอนุสัญญาฉบับนี้ขึ้นเพื่อเปิดให้บรรดาสมาชิกสหประชาชาติทั้งปวงร่วมลงนามและเข้าร่วมเป็นภาคี ในส่วนประเทศไทย คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2559 และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2560 ซึ่งประเทศไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันเพื่อผูกพันตนในอนุสัญญาฉบับนี้ แต่เห็นได้ว่าประเทศไทยมีการแสดงเจตนารมณ์ที่มีความตั้งใจจริงในการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาการบังคับให้บุคคลสูญหาย ซึ่งจะได้ดำเนินการเข้าเป็นภาคี (เพชรพัฒน์ ศรีวุทธิยประภา, ออนไลน์, 2564)

จากหลักการและเหตุผลถึงเป้าประสงค์ขององค์การสหประชาชาติก็เพื่อให้การคุ้มครองบุคคลจากการถูกบังคับให้สูญหายเป็นเรื่องที่สำคัญ เมื่อประเทศไทยมีการยกเว้นและประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 ถือว่าเป็นการวางรากฐานในอนาคตในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อที่จะได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับในอนาคต ดังนั้นในบทความวิชาการนี้จะขอเสนอประเด็นปัญหาและอุปสรรคของพระราชบัญญัติการป้องกันปราบปรามการทรมานและบังคับให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 เพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการนำไปปรับปรุงตัวบทกฎหมายต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย
2. เพื่อศึกษาให้ได้มาซึ่งบทสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มีได้กำหนด คำจำกัดความของคำว่า “การทรมาน” “การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม” หรือ “ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” และ “การกระทำให้บุคคลสูญหาย”

การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 กำหนดไว้แต่ลักษณะการกระทำการทรมาน การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย แต่ไม่ได้กำหนดบทนิยามความหมายของคำดังกล่าวไว้ จึงก่อให้เกิดปัญหาการตีความว่ากรณีการกระทำใดเป็นการกระทำและอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 หรือกรณีใดเป็นการกระทำตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีลักษณะเป็นการทรมาน เพราะการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาก็มีลักษณะเข้าข่ายเป็นการกระทำโดยทรมาน ซึ่งแม้จะมีได้พิจารณาถึงวิธีการทำร้ายชีวิตหรือร่างกายในรูปแบบการกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ก็ตาม แต่ก็เห็นว่ามีลักษณะเป็นการกระทำโดยทรมาน การลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณากระบวนการสอบสวนทั้งสองด้วยบทกฎหมายก็มีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้นถ้ามีการกำหนดคำจำกัดความของคำดังกล่าวก็จะทำให้ไม่มีปัญหาด้านการตีความกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในอนาคตได้

เมื่อพิจารณาตาม Anti-Enforced or Involuntary Disappearance Act of 2012 ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ (Agents of the State) การบังคับหรือการกระทำโดยไม่สมัครใจ (Enforced or Involuntary Disappearance) ประเภทของหน่วยงานของรัฐ (Order of Battle) และผู้เสียหาย (Victim) ซึ่งความหมายของการบังคับหรือการกระทำโดยไม่สมัครใจ หมายถึงการจับกุม กักขัง ลักพาตัว หรือการลิดรอนเสรีภาพในรูปแบบอื่นใดที่กระทำโดยตัวแทนของรัฐ หรือโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่กระทำการโดยได้รับอำนาจการสนับสนุน หรือยินยอมจากรัฐ ซึ่งปฏิเสธที่จะให้บุคคลสูญหายรับทราบถึงการลิดรอนเสรีภาพหรือโดยการปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของผู้สูญหาย ซึ่งทำให้บุคคลดังกล่าวอยู่นอกความคุ้มครองของกฎหมาย และกำหนดความหมายของผู้เสียหายไว้ว่า บุคคลที่หายตัวไปและบุคคลใดก็ตามที่ได้รับอันตรายอันเป็นผลโดยตรงจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับหรือไม่สมัครใจ (Anti-Enforced or Involuntary Disappearance Act of 2012, section 3) กรณีข้างต้นเห็นว่าใน Anti-Enforced or Involuntary Disappearance Act of 2012 ไม่ได้กำหนดคำนิยาม “การทรมาน” “การกระทำหรือการลงโทษ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม” หรือ “ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” และ “การกระทำให้บุคคลสูญหาย” เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศไทย ส่วน Code of Crimes Against International Law (Völkerstrafgesetzbuch-VStGB) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้กำหนดลักษณะการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศไว้ในส่วนที่ 2 (Part 2 Crimes Against International Law) ได้แก่ การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Genocide and Crimes Against Humanity) การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide) อาชญากรรมต่อ

มนุษยชาติ (Crimes Against Humanity) แต่ไม่ได้กำหนดคานิยามของ “การทรมาน” “การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม” หรือ “ย้ายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” และ “การกระทำให้บุคคลสูญหาย” ไว้ ซึ่งคล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 ประเทศไทย นอกจากนี้ถ้าพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส (Code pénal de 1810) ได้กำหนดความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการบังคับให้บุคคลสูญหายที่เป็นอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติไว้ในมาตรา 212-1 ถึง มาตรา 212-3 และความรับผิดทางอาญาทั่วไปในมาตรา 221-12 และความรับผิดของผู้บังคับบัญชาไว้ในมาตรา 221-13 มีใจความว่า (นันทพร กันเฉย, 2559, หน้า 63-64)

การกำหนดให้บันทึกภาพและเสียงตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 22

การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 หมวดที่ 3 และหมวดที่ 4 เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ซึ่งมาตรา 22 เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบจับกุมต้องบันทึกภาพและเสียงการจับกุมอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีเงื่อนไขการยกเว้นไว้ว่ากรณีใดให้บันทึกและกรณีใดไม่จำเป็นต้องบันทึกหรือมีเหตุจำเป็นพิเศษ เพราะเมื่อพิจารณาตามข้อเท็จจริงแล้วโดยเฉพาะการกระทำความผิดซึ่งหน้าที่ต้องดำเนินการจับกุมอย่างรวดเร็วหรือกรณีผู้กระทำความผิดจะหลบหนี หรือการขยายผลทางคดี กรณีเช่นนี้ก็ต้องบันทึกเสียงและภาพ และจะต้องปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัวและการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ.2566 และคำสั่ง ตร. ที่178/2564 ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับและควบคุมตัวกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่เป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้อีกก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในแบบ ปท.1 กรณีข้างต้นถือว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติได้ที่จะไม่สามารถดำเนินการได้ทันทั่วถึงและถ้าไม่มีการบันทึกหรือมีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถบันทึกการจับและการควบคุมตัวได้พยานหลักฐานที่ได้มานั้นจะสามารถรับฟังได้หรือไม่ ซึ่งจะต้องอาศัยหลักการรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226, 226/1, ประกอบมาตรา 84 วรรคท้าย เห็นว่าไม่สามารถรับฟังได้โดยเฉพาะคำรับสารภาพในชั้นจับกุม ปัญหาเหล่านี้จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาจจะมีโอกาสที่จะถูกฟ้องความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ก็เป็นไปได้ ซึ่งข้อยกเว้นเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้อีกก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในบันทึกการควบคุมตัว โดยเหตุสุดวิสัยให้หมายความรวมถึง เหตุที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันที่ทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้โดยได้กระทำด้วยความสุจริต

การทรมานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สามตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 5

การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 5 กำหนดไว้ว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม
- (2) ลงโทษผู้ถูกกระทำเพราะเหตุอันเกิดจากการกระทำหรือสงสัยว่ากระทำของผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม
- (3) ช่มชู้หรือขู่เข็ญผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม
- (4) เลือกปฏิบัติไม่ว่ารูปแบบใด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำทรมาน”

จากบทบัญญัติข้างต้นโดยเฉพาะมาตรา 5(1) ที่กำหนดไว้ว่ากรณีการทรมานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สามนั้นเป็นบทบัญญัติที่มีสาระสำคัญเช่นเดียวกับการจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย บัญญัติว่า “ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้าถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิดห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่นจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 83 วรรคสองแก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี”

เห็นว่าการที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 5 กำหนดไว้เช่นนี้จะก่อให้เกิดปัญหาต่อการรับฟังพยานหลักฐานของศาลในอนาคตได้ เพราะหลักการรับฟังพยานหลักฐานของศาลตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 ไม่มีบทบัญญัติกำหนดไว้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226, 226/1, 84 วรรคท้าย เป็นต้น เมื่อเจ้าพนักงานผู้จับกุมทำการทรมานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลถือว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 5 แต่การทรมานเพื่อให้ได้ข้อมูลถือว่าเป็น “ถ้อยคำอื่นจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย ที่สามารถนำมารับฟังลงโทษจำเลยผู้กระทำความผิดได้ กรณีเช่นนี้ถือว่าเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติตามกฎหมายอะไรที่จะถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมาย เพราะถ้าเจ้าหน้าที่กระทำไปก็อาจจะถูกฟ้องในอนาคตได้ ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจนขาดความรอบคอบในการ

ยกร่างกฎหมายโดยมุ่งแต่กระบวนการมิได้มุ่งสาระสำคัญของการวางหลักกฎหมายหรือบรรทัดฐานทางกฎหมายเพื่อที่จะให้ศาลใช้ดุลพินิจชี้หน้าหน้าพยานหลักฐาน

การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคนสูญหาย พ.ศ.2565

มาตรา 13

กรณีห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐขับไล่ ส่งกลับหรือส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอีกรัฐหนึ่ง หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะไปตกอยู่ในอันตรายที่จะถูกกระทำทรมาน ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้นुकคนสูญหายเป็นบพัญญูติที่กำหนดไว้ไม่ให้หน่วยงานของรัฐส่งกลับบุคคลที่เป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปอีกรัฐหนึ่งถ้าเห็นว่าส่งไปแล้วจะทำให้เข้าถูกกระทำทรมาน ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้นुकคนสูญหาย ซึ่งบพัญญูติมาตรานี้เป็นกรณีที่มีคดีเกิดขึ้นที่ประเทศไทยกรณีคดีหญิงราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียหลบหนีเพื่อขอลี้ภัยในประเทศออสเตรเลีย คดีนี้เป็นกรณีที่หญิงซาอุดีอาระเบีย อายุ 18 ปี ถูกกักตัวที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิขณะพยายามจะเดินทางหนีจากครอบครัว เพราะปัจจุบันผู้หญิงซาอุดีอาระเบียต้องอยู่ภายใต้กฎหมายที่เรียกว่า “Male Guardianship and Sexual Violence law system B.E.1992” ทำให้การมีหนังสือเดินทาง การท่องเที่ยวในต่างประเทศ แต่งงาน การเปิดบัญชีธนาคาร ศัลยกรรม หรือการได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำไม่สามารถทำได้ หากไม่ได้รับอนุญาตยินยอมจากผู้ปกครองที่เป็นผู้ชาย ซึ่งอาจเป็นสามี บิดา พี่ชาย หรือลูกชาย โดยมีเป้าหมายเพื่อลี้ภัยในประเทศออสเตรเลีย โดยรัฐบาลไทยพยายามที่จะส่งตัวกลับประเทศซาอุดีอาระเบีย และถ้ารัฐบาลประเทศไทยส่งกลับไปย่อมมีความผิดโทษประหารชีวิต (นันทชนก วงษ์สมุทร, ออนไลน์, 2562) กรณีนี้เป็นกรณการจำกัดสิทธิสตรีที่มีได้มีสิทธิเทียบเท่าผู้ชาย แม้ว่าสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิในการดำรงชีพ ซึ่งเป็นไปตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ.2491 (ค.ศ.1948) ข้อ 1 (กรมองค์การระหว่างประเทศ, 2551, หน้า 1) กำหนดไว้ว่า

“มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ ต่างในตนมีเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยจิตวิญญาณแห่งภราดรภาพ”

ในอารัมภบทปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กล่าวว่า “มนุษย์ทุกคนมีมาตรฐานร่วมกันแห่งความสำเร็จสำหรับประชาชนทั้งมวลและประชาชาติทั้งหลาย เพื่อจุดมุ่งหมายที่ว่าปัจเจกบุคคลทุกคนและทุกส่วนของสังคม โดยจะมุ่งมั่นส่งเสริมการเคารพสิทธิและอิสรภาพเหล่านี้ ด้วยการสอนและการศึกษา และให้มีการยอมรับและยึดถือโดยสากลอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยมาตรการแห่งชาติและระหว่างประเทศอันก้าวหน้าตามลำดับ ทั้งในบรรดาประชาชนของรัฐสมาชิกด้วยตนเอง และในบรรดาประชาชนของดินแดนที่อยู่ใต้เขตอำนาจแห่งรัฐนั้น”

นอกจากนั้นยังได้กำหนดสิทธิไว้ในข้อ 7 ว่า “ทุกคนเสมอภาคกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความ

คุ้มครองเท่าเทียมกันจากการเลือกปฏิบัติใด อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญานี้ และจากการยุยงให้มีการเลือกปฏิบัติดังกล่าว”

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนถือได้ว่าเป็นการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยไม่คำนึงว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในสังกัดหรืออยู่ภายใต้อำนาจของรัฐใด หรืออยู่ภายใต้การปกครองในรูปแบบใดก็ตาม ย่อมมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันโดยเฉพาะสิทธิที่เรียกว่า “สิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเอง” (Self-Determination Right) หรือสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเองที่จะมีเสรีภาพในการตัดสินใจในสถานะทางการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของตนเองได้อย่างเสรี ดังนั้นบทบัญญัติกฎหมาย Male Guardianship and Sexual Violence Law System B.E.1992 (Tonnessen, 2016, p. 9) ของประเทศซาอุดีอาระเบียอาจจะยังไม่สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ.2491 (ค.ศ.1948) เพราะเมื่อพิจารณาการกำเนิดของศาสนาอิสลามกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ.2491 (ค.ศ.1948) ศาสนาอิสลามได้ถือกำเนิดขึ้นก่อนปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จึงทำให้บทบัญญัติกฎหมายและคำสอนทางศาสนาอิสลามไม่สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งปัจจุบันประเทศซาอุดีอาระเบีย มีแนวคิดที่จะแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้สิทธิของผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมผู้ชายตามหลักสากลมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 13 ไม่สามารถที่จะปฏิบัติได้จริงในทางปฏิบัติ เพราะเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือถือว่าเป็นผลประโยชน์ของรัฐไม่มีประเทศใดยินยอมให้ผู้ร้ายข้ามแดนพำนักอยู่ในประเทศของตนได้ ดังนั้นการที่มาตรา 13 บัญญัติไว้เช่นนี้เห็นว่าขัดต่อสนธิสัญญาโดยเฉพาะสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในฐานะที่เป็นกฎหมายจารีตประเพณีที่ทุกประเทศจะต้องมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 14 บัญญัติไว้ว่า ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย” ประกอบด้วย

- (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ
- (2) ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ
- (3) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ นายกษัตริย์ศึก และประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

(4) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนหกคน ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านสิทธิมนุษยชนจำนวนสองคน ด้านกฎหมาย และด้านนิติวิทยาศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน

(ข) แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์จำนวนหนึ่งคน และแพทย์ทางจิตเวชศาสตร์จำนวนหนึ่งคน

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา 14 ข้างต้น เห็นว่าเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ รวมทั้งมีแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์และแพทย์ทางจิตเวชศาสตร์ในคณะกรรมการด้วย แต่ปรากฏว่าไม่มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่มีสัดส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิแทบทั้งสิ้น เพราะการกำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นถือว่าเป็นหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและมีความโปร่งใสของหลัก 10 ประการ ได้แก่ หลักการตอบสนอง หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ หลักเปิดเผย/โปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยหาย พ.ศ.2565 ไม่มีสัดส่วนของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิถือว่าไม่มีหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและมีความโปร่งใสของการบริหารกฎหมายของภาครัฐ ดังนั้นจึงเห็นว่าควรเพิ่มเติมสัดส่วนผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไว้ในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยหายก็จะทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกับกฎหมายอื่น ๆ และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและมีความโปร่งใสข้างต้น

บทสรุป

1. เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยหาย พ.ศ.2565 มิได้กำหนดคำจำกัดความของคำว่า “การทรมาน” “การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม” หรือ “ย้ายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” และ “การกระทำให้อับชยหาย” จึงทำให้เกิดปัญหาการตีความว่าการกระทำใดเป็นการกระทำตามพระราชบัญญัตินี้หรือการกระทำใดเป็นการกระทำตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะต้องมีการสอบสวนการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะการกระทำความผิดทางอาญาส่วนใหญ่ก็มีลักษณะการกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว ซึ่งถ้ามีการกำหนดบทนิยามไว้ให้ชัดเจนในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยหาย พ.ศ.2565 ก็จะทำให้ลดปัญหาการตีความกฎหมายลงได้

2. การกำหนดให้บันทึกภาพและเสียงตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยหาย พ.ศ.2565 มาตรา 22 นั้น ถือเป็นหน้าที่สำคัญของพนักงานผู้จับและผู้ควบคุม

ตัวที่จะต้องบันทึกภาพและเสียงการจับและการควบคุมตลอดระยะเวลาการจับและการควบคุม ซึ่งเป็นกระบวนการทางอาญาเพื่อเป็นการประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่จะไม่ถูกผู้จับหรือผู้ควบคุมปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น การทำร้ายร่างกายผู้ถูกจับหรือผู้ถูกควบคุม การฆ่าในลักษณะปกปิด ความผิดของเจ้าหน้าที่ผู้จับหรือผู้ควบคุม

3. การทรมานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สามตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 5 การที่ มาตรา 5(1) กำหนดไว้กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกกระทำหรือบุคคล ที่สามผู้นั้นกระทำความผิดฐานทรมาน ซึ่งเป็นการบัญญัติไม่ให้เจ้าหน้าที่ผู้จับหรือผู้ควบคุมทำร้ายร่างกายผู้ถูก จับหรือผู้ถูกควบคุมเพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพ หรือถ้อยคำอื่น ซึ่งบทบัญญัตินี้เป็นการขัดต่อหลักการรับฟัง พยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226, 226/1 และมาตรา 84 วรรคท้าย ที่มีแนวคิดมาจากหลักการในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และหลักปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์หรือความผิดของจำเลยว่าพยานหลักฐานใดจะทำให้จำเลยมีผิด หรือบริสุทธิ์สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ซึ่งในทางปฏิบัติการจะได้คำรับสารภาพหรือถ้อยคำอื่น ๆ มานั้น ขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานที่ปรากฏในพฤติการณ์ในละกรณี ซึ่งถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำตามหน้าที่จนทำให้ ผู้ถูกจับรับสารภาพหรือจำนนด้วยพยานหลักฐานที่ปรากฏในการจับหรือการควบคุมตัวก็ไม่สามารถใช้เป็น พยานหลักฐานได้ เพราะขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย ซึ่งนำมาใช้ในการ รับฟังพยานหลักฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 ด้วย

4. การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 13 เพื่อมุ่งคุ้มครองมิให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐขับไล่ ส่งกลับ หรือส่งบุคคล เป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอีกรัฐหนึ่ง หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้น จะไปตกอยู่ในอันตรายที่จะถูกกระทำ ทรมาน ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้สูญหาย บทบัญญัติมาตรานี้ถือว่าการบัญญัติไว้ที่มีได้มุ่งถึงผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศ เพราะการจะ ส่งกลับบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ร้ายข้ามแดนถือว่าเป็นผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศตามหลักกฎหมาย ระหว่างประเทศและเป็นอำนาจอธิปไตยของรัฐในการใช้ดุลยพินิจส่งกลับบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ร้ายข้ามแดน แม้ หลักการส่งกลับจะทำให้ผู้ร้ายข้ามแดนเหล่านั้นตกอยู่ในอันตรายก็ตาม ซึ่งถือว่าเป็นหลักสิทธิมนุษยชน เมื่อ หลักสิทธิมนุษยชนกับหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐเกิดขึ้นพร้อมกัน รัฐต่าง ๆ ย่อมต้องเลือกใช้หลักอำนาจ อธิปไตยแทบทั้งสิ้น เพราะถือว่าเป็นผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ดังนั้นการที่มาตรา 13 กำหนดไว้เช่นนี้ ถือว่าไม่มีสภาพบังคับในทางปฏิบัติ

5. การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย การที่มาตรา 14(4) กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านสิทธิมนุษยชนจำนวน 2 คน ด้านกฎหมายและด้านนิติวิทยาศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน เท่ากับว่าการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดให้มีนักกฎหมายจำนวน 1 คน ซึ่งถ้าพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชนมีจำนวนอีกมากมายที่จะสามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิได้ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ อาชีวศึกษาและทันตวิทยา ข้าราชการตำรวจ ศาล อัยการที่เกษียณอายุราชการ บุคคลเหล่านี้มีความรู้ความเชี่ยวชาญไม่แพ้ไปกว่าคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิที่มาตรา 14(2) กำหนดไว้ ดังนั้นจึงควรเปิดกว้างคุณสมบัติให้มากกว่านี้ก็จะได้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง และถือว่าเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและมีความโปร่งใสในการบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดให้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 บัญญัติค่านियาม ดังนี้

“การทรมาน” หมายความว่า การกระทำโดยเจตนา ก่อให้เกิดความเจ็บปวดอย่างรุนแรง หรือความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางกายหรือจิตใจต่อบุคคลผู้ถูกคุมขัง หรืออยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่าทำการทรมาน เว้นแต่เป็นการลงโทษทางกฎหมายไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากการลงโทษหรือจากผลของการลงโทษ

“การกระทำที่โหดร้ายและไร้มนุษยธรรม” หมายความว่า การกระทำที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานต่อชีวิตและร่างกายโดยเฉพาะการฆ่าทุกรูปแบบหรือการตัดทอนอวัยวะ

“ย้ายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” หมายความว่า การเหยียดหยามศักดิ์ศรีของบุคคลที่ก่อให้เกิดความอับอายทำให้เกิดความรู้สึกด้อยค่ากว่าหรือต่ำกว่า

“การบังคับให้บุคคลสาบสูญ” หมายความว่า การจับ การคุมขัง หรือการลักพาตัวบุคคลไปโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย หรือการให้อำนาจของหน่วยงานรัฐ หรือองค์กรทางการเมือง และปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือ หรือปกปิดชะตากรรมหรือสถานที่ปรากฏตัวของบุคคล จนส่งผลให้บุคคลนั้นไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

2. ปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 22 โดยให้มีกรณีมีเหตุจำเป็นหรือกำหนดหลักเกณฑ์ให้เจ้าพนักงานผู้จับได้ดำเนินการในรูปแบบอื่น ๆ ได้ เช่น การกระทำความผิดซึ่งหน้าหรือกรณีมีเหตุจำเป็นพิเศษซึ่งไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ให้เจ้าพนักงานผู้จับทำรายงานภายหลังการจับกุม ก็จะทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องหาเครื่องมือบันทึกภาพและเสียงการจับกุมจนทำให้

การปราบปรามอาชญากรรมที่เป็นหน้าที่ของรัฐต่อประสิทธิภาพพลง โดยเหตุสุดวิสัย ให้หมายความรวมถึงเหตุที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันที่ทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้โดยได้กระทำด้วยความสุจริตด้วย

3. ปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 5 ให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226, 226/1 ก็จะทำให้การชั่งน้ำหนักของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการการรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 6 ในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับทุกแห่งหน้าว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย และข้อ 8 บัญญัติว่า ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอันมีประสิทธิผลจากศาลที่มีอำนาจแห่งรัฐต่อการกระทำอันล่วงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งตนได้รับตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

4. ควรให้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 มาตรา 13 ให้ถือว่าเป็นดุลยพินิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะให้ดุลยพินิจในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศและหลักความร่วมมือในทางอาญาของนานาอารยประเทศ

5. ควรกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย ให้กว้างขวางกว่านี้หรือให้สอดคล้องเช่นเดียวกับกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

บรรณานุกรม

กรมองค์การระหว่างประเทศ. (2551). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)*. กรุงเทพฯ: กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

นันทพร กันเฉย. (2559). *ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้บังคับบัญชากรณีผู้ใต้บังคับบัญชาบังคับให้บุคคลสูญหาย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นันทชนก วงษ์สมุทร. (2562). *สาวซาอุฯ : นักสิทธิมนุษยชนเชื้อกระแสวิชิตทั่วโลกช่วยเปลี่ยนใจรัฐบาลไทย มอบ UNHCR ดูแล* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<https://www.bbc.com/thai/thailand-46790916> [2567, 27 กันยายน].

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565. (2565). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 (ตอนที่ 66 ก), หน้า 43.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

เพชรณพัฒน์ ศรีวุทธิยประภา. (2564). **อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคน
จากการบังคับให้หายสาบสูญและการเข้าร่วมเป็นภาคีของประเทศไทย** (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <https://law.mfu.ac.th/law-news/law-detail/detail/News/6856.html>

[2567, 27 กันยายน].

Tønnessen, L. (2016). *CMI Report: Women's Activism in Saudi Arabia: Male
Guardianship and Sexual Violence*. Bergen: Chr. Michelsen Institute.

ขั้นตอนการนำส่งบทความวิจัยหรือบทความวิชาการเพื่อตีพิมพ์

1. บทความ มีเนื้อหาสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความยาว 8-10 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์ตัวอักษร Angsana New ขนาด 16 พอยท์ ตัวเลขที่มีทศนิยม ใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง

2. รูปแบบ

2.1 บทความวิจัย

- ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่)
- ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง สังกัด หน่วยงาน มหาวิทยาลัย (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ)

และ e-Mail address

- บทคัดย่อ (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) พร้อมคำสำคัญไม่เกิน 3 คำ
- บทนำ
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี)
- กรอบแนวคิดในการวิจัย
- วิธีดำเนินการวิจัย
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- ผลการวิจัย
- อภิปรายผล
- ข้อเสนอแนะ
- ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
- ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
- บรรณานุกรม แบบ APA

2.2 บทความวิชาการ

- ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่)
- ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง สังกัด หน่วยงาน มหาวิทยาลัย (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ)

และ e-Mail address

- บทคัดย่อ (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) พร้อมคำสำคัญไม่เกิน 3 คำ
- บทนำ
- วัตถุประสงค์

- เนื้อหาสาระ
- บทสรุป
- ข้อเสนอแนะ
- บรรณานุกรม แบบ APA

Template บทความวิจัย:

https://www.chonburi.spu.ac.th/journal/file/template_researchpaper.doc

Template บทความวิชาการ:

https://www.chonburi.spu.ac.th/journal/file/template_academicpaper.doc

3. กำหนดออก ปีละ 4 ฉบับ ราย 3 เดือน (มกราคม ถึง มีนาคม, เมษายน ถึง มิถุนายน, กรกฎาคม ถึง กันยายน และตุลาคม ถึง ธันวาคม)

4. วิธีการส่งต้นฉบับ

- ส่งต้นฉบับบทความ Ms word ที่มีรูปแบบตามวารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี ผ่าน

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/SPUCJ/information/authors>

- ชำระเงิน 4,000.- บาท (สี่พันบาทถ้วน) เมื่อบทความเข้าสู่กระบวนการพิจารณา

จากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นคำดำเนินการ

หมายเหตุ: สอบถามรายละเอียดได้ที่ สำนักงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โทรศัพท์ 0 3814 6123 ต่อ 2507

หรือ e-Mail: journalspuc@gmail.com หรือ Line OA:

ตัวอย่างบรรณานุกรม

จรัส สุวรรณเวลา. (2553). *จุดดอบนทางสู่ธรรมภิบาล บทบาทของบอร์ตองค์กรมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

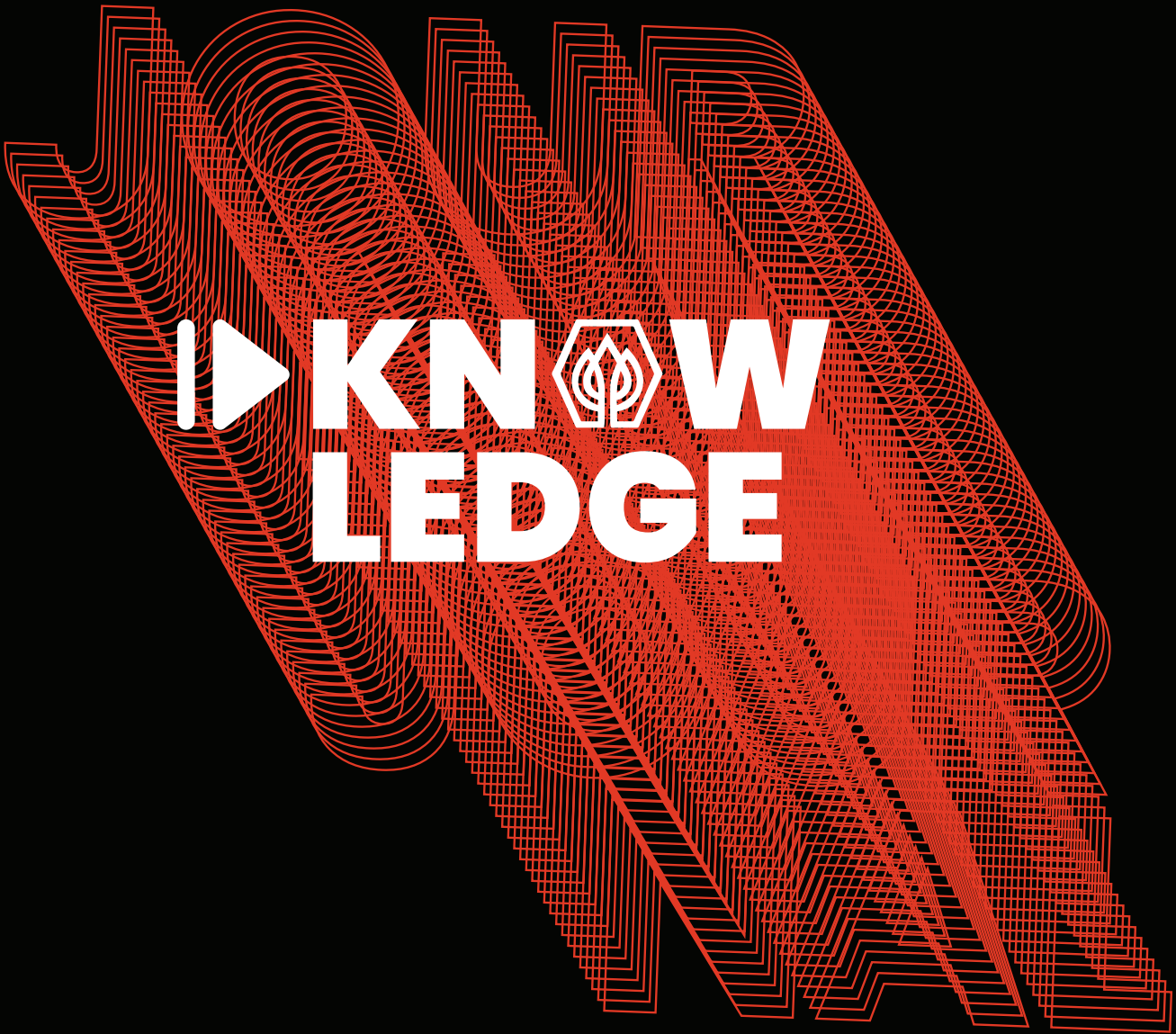
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกษภา มินศิริ. (2551, 20 มีนาคม). รองกรรมการผู้จัดการ บริษัทบัณฑิต เซ็นเตอร์ จำกัด. สัมภาษณ์.

ธิดา มุตติกุล. (2549). *ความพึงพอใจของบุคลากรและนักศึกษาที่มีต่องานอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการบริหารงานบุคคล, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.

- บุญเสริม บุญเจริญผล. (2553). **จิตพี ะไรกันหนักหนา** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<http://www.jobpub.com/articles/showarticle.asp?id=630> [2554, 9 ตุลาคม].
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2533). ระบบตลาดเสรีและปัญหาประชาธิปไตย. ใน ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และ
บุษบา คุราศิริรินทร์ (บรรณาธิการ), **เปเรศตรอยก้า: จุดเปลี่ยนของเศรษฐกิจการเมืองโซเวียต**
(หน้า 77-118). กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- พิสค์, ปีเตอร์. (2553). **ลูกค้ายัจฉริยะ** แปลจากเรื่อง Customer genius (วัฒนา มานะวิบูลย์, แปล).
กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.
- วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล และสุรพงษ์ ยัมละมัย. (2553). อัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในเมืองหาดใหญ่.
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, 2(1), หน้า 26-41.
- Davis, Beverly M. (2004). **The impact of leadership on employee motivation** (Online).
Available: [http://www.lib.umi.com/digital_dissertations/gateway/full_citation_&
abstract/AAT_MQ89924](http://www.lib.umi.com/digital_dissertations/gateway/full_citation_&_abstract/AAT_MQ89924) [2005, May 27].
- Foster, Sharon L., & Cone, John D. (1986). Design and use of direct observation. In Anthony
R. Ciminero, Karen S. Calhoun, & Henry E. Adams (Eds.), **Handbook of behavioral
assessment** (2nd ed.) (pp. 253-324). New York: Wiley.
- Huerta, de la Adriana. (2010). **Microfinance in rural and urban Thailand: Policies, social
ties and successful performance**. Master Thesis of Economics, Department of
Economics University of Chicago.
- Morgan, Nigel, Pritchard, Annette, & Pride, Roger. (2010). **Destination branding: Creating
the unique destination proposition**. London, UK: Elsevier.
- Robinson, Peter (Ed.). (2009). **Operations management in the travel industry**.
Cambridge, MA: CAB International.

▶ KNOWLEDGE
LEDGE